کورد

لە ڕیزی ساڵنامەی پاشایەتی سۆمەر و
شارستانیەتە دێرینەکاندا

4524

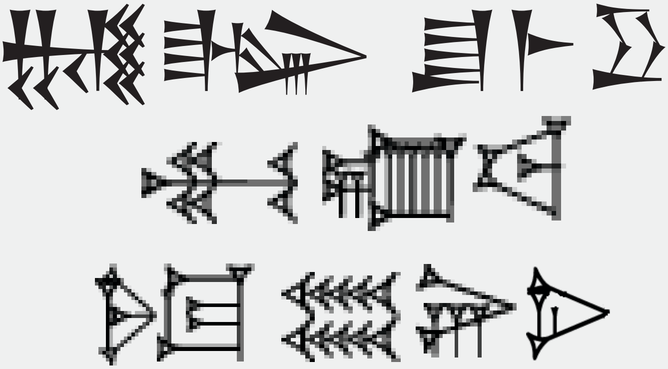

شێرکۆ عادل دەباغ

لەندەن

2024

کورد

لە ڕیزی ساڵنامەی پاشایەتی سۆمەر و شارستانیەتە دێرینەکاندا 4524

بابەت: مێژووی دێرین

ناوی نووسەر : شێرکۆ عادل دەباغ

دیزاینی بەرگ و ناوەوە: ئومێد محەمەد

نۆبەتی چاپ: چاپی یەکەم 2024

تیراژ: 500 دانە

نرخ: 8000 هەزار دینار

چاپ: چاپخانەی کارۆ- سلێمانی

لەبەڕێوەبەرێتی گشتیی کتێبخانەکان

ژمارەی سپاردنی (1402) ی ساڵی 2024ی پێدراوە

4524
Kurd’s years
Through
The Sumerian Kings List
And ancient Mesopotamian civilizations
Nam Lu_gal Shwmer

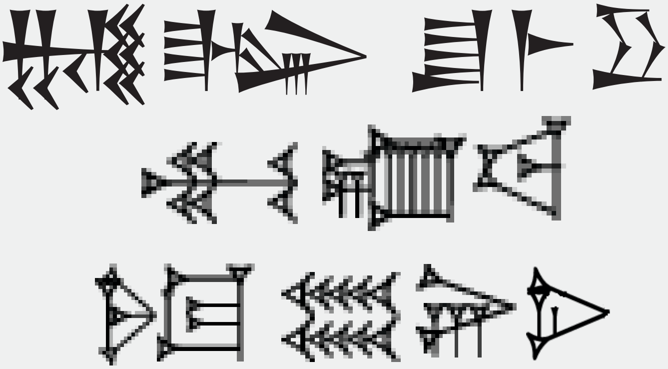

Sherko Edel

London

2024

سوپاس و پێزانین

سوپاس و پێزانین و دەستخۆشی بۆ هاوکاری و پشتگیری دارایی ئەم پرۆژەی کتێبە مێژووییە دێرینە.

لەچەندین دەرگاماندا و بەدەنگمانەوە نەهاتن! تا چالاکوانی بواری رۆشنبیریی کاک ژیلوان بەکر لە شاری لەندەن بەدەنگمانەوە هات و هاوکاری و پشتگیری پرۆژەکەمانی کردوو بووە سپۆنسەری بە چاپگەیاندنی ئەم پرۆژەی کتێبە مێژووییە دێرینە تا سەکۆی مێژووی دێرینی کورد بڕازێنێتەوە و دەوڵەمەندتری بکات، هیوادارم نموونەیان زۆربێت بۆ دەوڵەمەندکردنی کتێبخانەی کوردی و مێژووە دێرینەکەی کوردستان.

هەروەها سوپاس و رێز بۆ پشتگیریی و هاوکاری کاکە هەردی دەباغی برام بۆ هاوکاری و سپۆنسەری بوارە هونەرییەکانی تایپ و دیزاین، هیوادارم نموونەی ئەم بەڕێزانە زۆرتربن بۆ کتێبخانەی کوردی و مێژووە دێرینەکەی.

ئەم کتێبە مێژووییە دێرینە بۆ کتێبخانەی کوردی و سەکۆی مێژووی دێرینی کورد گەلێ گرنگ و پێویستە و دەگمەنە و کتێبخانەی کوردی نییەتی و لێی بێبەشە، بۆیە پێشکەشە بە کوڕان و کچانی سەر چیا بەرزەکانی کوردستان.

پێشکەشە بە خوێنەرانی بەڕێز

پێڕست

لەم کتێبەدا.. 7

بەشی یەکەم: ساڵی 4524 ساڵنامەی فەرمی تۆمارکراوی کوردی.................................... 11

لیستی پاشایەتی سۆمەری.. 21

سەرلەبەری گش نووسراوی بان تاتەخشتی مێژووی «ناوانی لاوکەڵە شوومە».............. 33

لیستی ناوی لاوکەڵە پاشا سۆمەریەکان... 35

ووێنەی سەرلەبەری نووسراوە چیللکەیەکەی سەر تاتە دەبە خشتی لاوکەڵ نامەی
لیستی پاشا سۆمەریەکان... 67

بەشی دووەم: کورد لە ساڵنامەی لاوکەڵە پاشاکان سۆمەری- ئەکەدی- گووتی- بابلی............ 83

لیستی ناوی ئەو ساڵانەی پاشاکانی پێناسراوەتەوە بە هێرش و پەلاماردان و کونکردنی
ناوەندی کوردستانی دێرین لە سوبارتو.. 89

تۆماری گرنگی شاهانەی پاشای گووتی... 99

نموونەیەک لە ساڵنامەی بابلی کۆن لە سەردەمی پاشای بابلی کۆن حامورابی............ 107

بەشی سێیەم: هەولێر- ئوربیلوم لەبەرواری ساڵنامەی پاشایەتی سۆمەریەکان............ 111

قەلای هەولێر لەسەر تاتەخشتی میرزا سۆمەریەکان... 113

رابردووی هەولێر لەلای ئارکۆلۆجیەکان.. 115

ساڵنامەی رێکەوتی هەولێر لە نوسراوە سۆمەریەکاندا.. 117

هەولێر لەلای ئاشوریەکان شاری ئەشتار، قەلای شاوشکا، قەلای ئوربیلۆ، پیرۆزگەی
حەجی سوویەکان.. 289

بەشی چوارەم: کوردستانی دێرین لە تۆمار و ساڵنامەی ئاشوریەکان............................ 291

سەرئەنجام... 302

کورتەیەک دەربارەی سەرچاوەکان... 303

لەم کتێبەدا:

بەشی یەکەم:

دەربارەی تاتەخشتی مێژوویی دێرینە بەناوی ناوانی لاوکەڵە شوومە (ناوی لیستی ڕیزی پاشایەتی سۆمەری) Nam-Lugal کە ئێستا ها لەسەر سەکۆی مۆزەخانەی ئاشمولیەن لە ئۆکسفۆردی ئینگلتەرا پارێزراوە.

ناوی لیستی پاشا سۆمەریەکان و هەروەها بابلیەکۆنەکانە، تیایدا ناوی زۆربەی پاشاکان تۆمارکراوە کە فەرمانداری شاهانەی وولات و مەملەکەت و ئۆردووگا سۆمەریەکانیان کردوە لە بنەماڵە سۆمەریەکۆنەکان و هەروەها (بنەماڵەی پاشایەتی خەمزەیی لە کوردستانی دێرین «سوبارتو») و پاشا ئەکادیەکان و دواتر سەردەمی (شانشینی گووتیەکان و پاشاکانیان) لەماوەی سەدەیەکدا و تاهاتنی پاشایانی بنەماڵەی ئوری سێیەم و بەدوایدا چەند پاشایەکی بابلی کۆن لیستەکەیان تازەکردۆتەوە و ناوی خۆیان خستۆتەسەر بۆ درێژەپێدانی خۆی و خۆ تۆمارکردنی لە مێژوودا لەلایەن بابلیە کۆنەکانەوە تۆمار کراوە

مێژوو نووسە دێرینەکانی میسۆپۆتامیا مێژوویان کردوە بە دووبەشەوە، پێش تۆفانەکە (خوا) لە ئاسمانەوە پاشایەتی ناردۆتە سەر ئەرد، وە پاش تۆفانەکەو پاش تووڕە بوونی خواکان لە خەڵکی سەر ئەرد لافاو هەستاو ئەرد نغرۆبووە، دواتر پاشایەتی سەرلەنوێ لە ئاسمانەوە هاتە خوارێ و تا ئەمڕۆ بەردەوامە و درێژە ئەکێشێ، ئەوەی بۆ ئێمە گرنگە و جێگای بایەخە دەربارەی مێژووی دێرینی کوردستان و شانشینەکانیەتی لەلیستی پاشا سۆمەریەکاندا تۆمارکراوە وەک شانشینی کوردی کە فەرمانداری هەموو وولاتی سۆمەر و سۆبارتۆ و هەروەها خاکی گووتیەکانیان کردوە لە دووسەردەم و قۆناغی تایبەتدا و بەرچاودا کە گرنگیەکی لەڕادەبەدەری هەیە، ناوی پاشا کوردەکان لەدووبەشی نووسراوی مێژوویی تاتە خشتەکەدا هاتوە و هەروەها لەبەشی سێیەم پاشایەتی لە ماوەیەکدا لە خۆراوای زاگرۆس بوە، کەنازانین و ڕوون نیە لەو سەردەمانەدا کێبوون و چۆن بووە بەهۆی داخورانی نووسینی تاتە خشتەکەوە!

سەرەتای بەشی یەکەم لە سەر تاتە خشتەکە دەربارەی ڕۆڵی پاشای مەزنی سۆباریەکانە (هەدانیش) یان هەدانیس پاشایە لە خەمزەیەکان دەست پێدەکات کە پاشایەتی مەملەکەت و ئۆردوگاکانی سۆمەریەکان و سۆبارتۆیەکانیان کردوە، و لەبەشی دووەمی تاتە خشتەکەدا دەربارەی پاتشایەتی گوتیەکانە لەپاش ڕووخاندنی شانشینی ئەکەدیەکانەوە دەست پێدەکات بۆ ماوەی نزیکەی سەد ساڵێک درێژە ئەکێشێ و تیایدا پاشاو فەرمان ڕەواکانی گووتیەکان سەرۆکاری شانشینەکانی گووتی و سۆمەری و سۆبارتۆیەکان و ئەکەدیەکان دەگرنە ئەستۆ، لەم لیستی ناوی پاشا سۆمەریانەدا کە کۆنترین بەڵگەنامەی نووسراوی مێژوویی شانشینیە لە مێژووی مرۆفایەتیدا، بەشێوەیکی گشتی دەتوانین (پێشنیاری) سەدەی بیست و پێنجی پێش مێژووی زایین بکەین کە دەکاتە ساڵی 4524 ئێستامان وەک ساڵی دامەزراندنی شانشینی مەزنی پاشا کوردە کۆنەکان لە شانشینی خەمزەیەکان لە مەملەکەتەکانی سۆبارتۆ و سۆمەر و ئەکاد و هەرێمەکانی تر بخەینەڕوو بەبەڵگەی ئارکۆلۆجی دەقی نووسراوی چیللکەیی(مێخی) سۆمەری: ناوانی لاوکەلە شوومە ی لیستی پاشا سۆمەریەکاندا

بەشی دووەم:

باسی یان نیشاندانی ئەوساڵانە خراونەتەڕوو کە هێرش و پەلاماردان و لەشکرکێشی سۆمەریەکان و ئەکەدی و بابلی و (گوتیەکان) بۆ سەر خاکی سۆبارتۆی دێرین لە ناوەندی کوردستان خراونەتە ڕوو لەگەڵ ناوی ساڵی پاشآکان بەناوی ساڵی داگیرکاری کوردستانەوە ناونراون و بەلیست ڕیز کراون لە لیستێکی سەربەخۆ و ڕیزکراودا دانراون بەهەردوو زمانی سۆمەری و وەرگێڕانی ئینگلیسی لەگەڵ ناونیشانەکانی بەزمانی کوردی – سۆرانی، سەرلەبەری باس لەو ساڵانە دەکات کە پەلاماری کوردستان دراوە و لەشکرکێشی پاشاکانی میسۆپۆتامیایە بۆ سەر کوردستانی دێرین

بەشی سێیەم:

ئەم بەشە گرنگی تایبەتی خۆی هەیە سەرلەبەری ناوی شاری هەولێرە (ئوڕبیلوم) لە زۆربەی زۆری تاتەخشتەکانی نووسراوە چیللکەیەکان(دەقە مێخیەکان) خراونەتە ڕوو

لەگەڵ سەرچاوە و وێنەی تاتەدەبەخشتەکان و ئەرشیفکردنی هەموو ئەوبەڵگەنامە سۆمەری و ئەکەدیەکان کەناوی شاری هەولێر هاتوە و باس کراوە وەک سەرچاوەی ساڵنامە و بەروارەکانی مێژووی ساڵەکانی تۆمارکردن لە شارستانیەتەکۆنەکانی سۆمەر و ئەوانی تر کە بەساڵی لەشکرکێشی و هێرش و پەلاماردانەکانی پاشاکان ناسراوە بەناوهێنانی شاری پیرۆزی دێرینی سۆبارتۆ هەولێری ئوربیلۆم، هەڵبەتە ئەم ناوهێنانی شار و خاکی هەولێری دێرین (ئوڕبیلۆم) لەلای سۆمەریەکان و ئەوانی دی تر نیشانەی گەورەی و گرنگی و پیرۆزی شارەکەیە کەشانازیان پێوەکردوە وەک مێژوو نووسەکۆنەکان ناویان هێناوە و لەمێژووا نووسیویانەتەوە وەک رێکەوت و ساڵنامەی دێرین

بەشی چوارەم:

کورتە باسێکە دەربارەی ناوهێنان و ناسینی ساڵنامەکانی پاشا ئاشوریەکانە لەسەر کوردستانی دێرین، بەڵام بەهۆکاری ئەوەی باسێکی تەواو سەربەخۆ و دورودرێژو پڕ لە دۆکۆمێنتەو دەبێت و پێوویستە بکرێتە کتێبێکی سەربەخۆ کە چاوەڕوانی سوارچاکی خۆی دەکات لە داهاتوودا،چونکە ناوهێنانی ساڵنامەی پاشا ئاشوریەکانە لەسەر داگیرکاری و کاولکاری و جینۆسایدەکانیان لەسەر خاک و خەڵک و شانشینەکانی کوردستانی دێرین لە سوپارتۆدا بابەتێکی زۆر گرنگ و چارەنووس ساز بووە لە سەردەمی ئاشوریەکان کە دەبێت و پێویست سەربەخۆ باسکرێت و بنوسرێتەوە و ئەرشیف بکرێت، بۆیە ئەوبەردە قورسە لەئێستادا بەمن نالەقێ، ئەرشیفی کورد لە بەڵگەنامە ئاشوریەکاندا پڕە و سیخناخە لە بەڵگەنامە و دۆکۆمێنت و وێنە و پەیکەر و جێماوە دێرینەکان، بۆ پڕکردنەوەی ئەوبۆشایە لەمڕۆماندا پێشنیاری هەردوو کتێبی زانایانی مێژووی دێریین دکتۆر کۆزاد و ئاشوری ناس دکتۆر زاموا کراوە تا ئەودەمەی سەرلەبەری ئەو ئەرشیفە دەوڵەمەنە سیخناخە لە توێژینەوە و کتێبێکی سەربەخۆدا ئەڕشیفەکرێ و سوارچاکێ خۆی لە قەرەی ئەدات .

دەربارەی سەرچاوەکان و کورتەباسێکی لە پاشکۆی ئەم کتێبەدا ڕیزکراوە

بەشی یەکەم

ساڵی 4524

ساڵنامەی فەرمی تۆمارکراوی کوردی

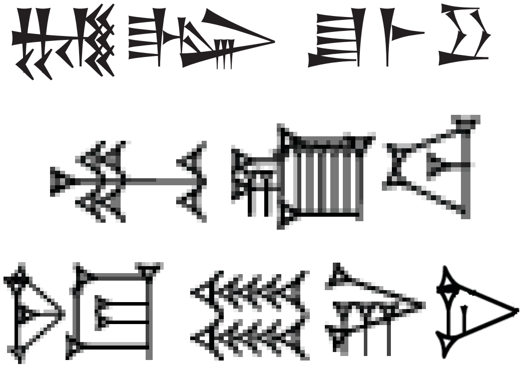

تاتەخشتی لیستی پاشایەتی سۆمەری لە مۆزەخانەی ئەشموولیەن لە ئۆکسفۆرد
وێنەی ژمارە یەک

4524

ساڵنامەی فەرمی تۆمارکراوی کوردی

بە پێیی ساڵنامەی فەرمی تۆمارکراوی سۆمەری لیستی پاشا سۆمەریەکان،ئێستا ساڵی: (4524)ی فەرمی کوردیە

هیچ ساڵ نامەیەک باوەڕ پێکراونیە ئەگەر تومارێکی فەرمی لە پشت نەبیَ،یان ئارکۆلۆجیەکان پشت ڕاستیان نەکردبێتەوە! هیچ ساڵ نامەیەک ڕاستر و کۆنتر نیە لە ساڵنامەی پاشا سۆمەریەکان کەناسراوە بە: نام لاوکەڵ (ناوی لاوکەڵە–پاشاکان) Nam-Lugal

کۆنترین ساڵنامەی تۆمارکراوی فەرمی شاهانە:

(تاتە خشتی لاوکەڵی سۆمەری) یە کەلیستی ناوی پاشا سۆمەریەکۆنەکانە، تیایدا ناوی سەردەم و قۆناغێکی مێژوویی تایبەت باس دەکات، لە پاشا کوردە کۆنەکان لە بنەماڵەی شانشینی خەمزەییەکان:

Hamazi or Khamazi (Sumerian: , ha-ma-ziki, or Ḫa-ma-zi2ki)

خەمزەیەکان خاوەنی شانشین و دەستەڵاتی سەردەمی بنەماڵەی شاهانەبوون کە لەلایەن پاشا لاوکەڵ (هەدانیس)یان (خادانی–س)Hadanic بەڕێوەبراوە و زانایانی ئارکۆلۆجی ئەم ساڵەیان داناوە بە تێکڕایی لە: BC 2500 پێش زاین، بۆ گرتنە دەستی دەستەلاتی سیاسی لە (کوردستان و وولاتی سۆمەر) لەلایەن بنەماڵەی خەمزەیی لاولاویەکانی سوبەرتۆ لە (شارەزوور)فەرمانداری شاهانەیانەی کوردستان و سۆمەریەکانیان کردووە بۆ ماوەی 360ساڵی کۆن (لە چەند بەهارێک تێناپەڕێت!)

گەرچی ژیان و کۆمەڵگای کۆنی خەڵکی کوردستانی دێرین زۆر کۆنترە و لە چاخەکانی بەردینی کۆنەوە درێژە ئەکێشێ تا قۆناغی چاخی بەردینی کانزایی، بەڵام لە قۆناغی چاخی کانزایی بەدواوە کوردستان لە سەردەم و کۆمەڵگایەکی نوێ و سیستەم کراو بە شانشین لە ئوردوگاکاندا درێژە ئەکێشێ و شان بەشانی ئوردوگە سۆمەریەکۆنەکان هەنگاوی گەورە ئەنێن و کۆمەڵگای کوردستانی کۆن دەچێتە قۆناغێکی نوێوە و ناوی لە ساڵنامەی پاشا سۆمەریەکاندا تۆمار دەکریَ.

کۆنترین نووسراو یان کۆنترین دەقی چیللکەیی Coniformی سەر تاتە خشتی نووسراو باس لە ساڵنامەی لیستی پاشایەتی سۆمەریەکان دەکات بەناوی: نام لاوکەڵ:
Nam-Lugal

ئەم ساڵنامە سۆمەریە مێژووی کۆن دەکات بە دوو بەشەوە:

پێش تۆفانەکە (لافاوە گەورەکە) و پاش تۆفانەکە:

لە بەشی {پاش تۆفان}ەکەدا دێتەسەر باسی بنەماڵەی شاهانەی خەمزەیەکان (خەمازی)یەکان:

Hamazi or Khamazi (Sumerian: , ha-ma-ziki, or Ḫa-ma-zi2ki)

و ناوی پاشاکەیان (خادانی-س) باس دەکات لەگەڵ ژمارەی ساڵی فەرمانداریان بە 360 ساڵ کە دەکاتە چەند بەهارێک(یان نێوانی دوو بەهارە) لە نزیکەی 2500 BCپێش زاین!

پاشا خەدانیس وەک تاکە شانشینی بە دەستەڵات لەوڵاتی سۆپەرتۆی خەمزەیەکان (لە شارەزورەوە) فەرمانداری شانشینی کورد و سۆمەری کردووە، و مەملەکەتی لەگژش 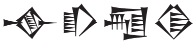

سۆمەری، بەچەک دەگرێ و پاشای سۆمەری (لاوکەڵ جوو) Lugalnguلادەبات و تەختی کورسی شانشینی سۆمەری دەگوازێتەوە بۆ ناوچەی زاموای((شارەزوور)) و بۆ ماوەی چەند بەهارێک فەرمانداری زۆربەی وڵاتی سۆمەر و کوردستان دەکات.

تا پاشتر پاشایەکی تری سۆمەری: (لاوکەڵ:ئینشا کووشەنە) دەستەڵاتی وڵاتی سۆمەر دەگرێتەوە دەست و بنەماڵەی سۆمەری ئوروکی دووەم لە ئوروک دادەمەزرێنێتەوە بۆ سۆمەریەکان، و خەمزەیەکانیش درێژە دەدەن بە شانشین و دەستەڵاتیان لە ناوەڕاستی کوردستانی کۆن

ئەم ڕووداو ساڵنامە فەرمیە شاهانەییە لەسەر کوردە کۆنەکانی بنەماڵەی خەمزەیی شاهانەی کوردستان لەلایەن زانایانی ئارکۆلۆجی جیهانەوە ناسراوە و باوڕپێکراوە بەناوی بنەماڵەی خەمازی لە وڵاتی سۆبەرتۆ کە دەکاتە ناوەڕاستی کوردستانی کۆن .

خەمزەیەکان کە شانشینێکی دێرینی کوردستانی کۆنن خاوەنی دەستەڵات و فەرمانداری ناوچەکەبوون و چەندین پاشای تریان هەبوە و پێشڕەوی خێڵە کوردە

کۆنەکان بوون و شانیانداوە لەشانی دەوڵەتە سۆمەریەکۆنەکان و پەیوەندی دپلۆماسیان هەبوە لە لایەن(زیزی)پاشای خەمزەیەوە لەگەڵ شانشینی ئێبلا e eb$_2$-la لە حەلەبی سوریای کۆن و هێندە بەهێزبوون داوای یارمەتی و هاوکاری سەربازیان لێکراوە، هاوشانی چەندین شانشینی ئەو دەورانەبوون لە میسۆپۆتامیا و خۆرهەڵاتی ناوەڕاست.

بۆیە ئەو ساڵانەی تۆمارکراوە لەسەر پاشای خەمزەیەکان لە لیستی ناوی پاشا سۆمەریەکان دەبێتە دەستپێکی سەرەتای ساڵنامەی فەرمی تۆمارکراوی کوردی باوەڕ پێکراوی ئارکۆلۆجی و کۆنەناسی، کە بە تێکڕایی دەی گەڕێنەوە بۆ سەدەی 25ی پێش زاین .

ساڵی 4523 ڕاسترین و باوەڕپێکراوترین تۆماری فەرمی ساڵی سەردەمانی سۆمەریە کەوەک گەورەترین و پڕ بەهاترین دۆکۆمێنتی فەرمی شاهانە بە میراتی مێژوویی بۆمان ماوەتەوە (کە ئێستا لە مۆزەخانەی ئەشمولیایە).

ئەو ساڵە وەهمی و نادروست و خەیاڵیانەی پێشوو تر دانراوە لە سەدەی ڕابردوودا، هیچ بنەمایەکی زانستی و ئارکۆلۆجی و مێژوویی نیە و تەنها هەوڵی چەند ڕۆشنبیرێکی نەتەوەیی و نیشتمان پەروەر بوون لە بواری مێژوی کۆندا .

هەروەها دەربارەی جەژنی نەورۆز لە لای سۆمەریەکان و میسۆپۆتامیایەکان هەمان جەژنە وبە: (ئێژن: زاگ مووگ) ناسراوبوە و دەکاتە (زگماک) لەمرۆماندا واتە (لەدایک بوونی سروشتی) یەو هەمان مانایە بۆ لەدایک بوونەوەی سروشت لە ڕۆژی سەری ساڵی نوێ ی بەهاران کە تا ئێستا بەردەوامە لە کوردستان و ناوچەکەدا.

پیرۆزە ساڵی نوێیی کوردی 4523، ساڵی تۆمارکراوی فەرمی سۆمەری لە لیستی پاشا سۆمەریەکان: نام لاوکەڵ Nam-Lugal

تاتە خشتی لاوکەڵی سۆمەری و لیستی ناوی پاشا سۆمەریەکان (وەک لە وێنەکاندا دانراوە)، باس لە قۆناغێکی سەردەمی پاشا خەدانی خەمزەیی دەکات و بەناوی نەوەی خەمزەیەکان ناوی دەبات و ڕووداوەکانی دەگێڕێتەوە:

کیژش بەچەک لێدرا
پاشایەتیەکەی بۆ خەمازی گواسترایەوە
لە خەمازی خاتانیس بۆتە پاشا
٣٦٠ ساڵ فەرمانداری کردوە
خەمازی بەچەک لێدرا و

پاشایەتیەکەی بۆ وەرکا گواسترایەوە

دەقی پەیوەست بە کوردەوە لە ساڵنامەی لاوکەڵە سۆمەریەکان بە هەرسێ زمانی:

سۆمەری و ئینگلیسی و هەروەها کوردیەکەی

176. kisz{ki} {gesz}tukul ba-an-sag3

en: Kish with weapons was struck down; کیش بە چەک لێدرا

177. nam-lugal-bi

en: the kingshipاشایەتی

178. ha-ma-zi2{ki}-sze3 ba-de6

en: to Ḫamazi was carried offبردرا بۆ خەمازی

179. ha-ma-zi2{ki}-a ha-da-ni-isz

en: In Ḫamazi, Ḫadaniš: لە خەمازی هەدانیش

180. lugal-am3

en: was king, بۆتە پاشا

181. mu 6(disz) szu-szi i3-ak

en: 6 sixties years he ruled;٣٦٠ ساڵ ڕۆڵی بینی

182. ($blank space$) 1(disz) lugal

en: 1 king,یەک پاشایەتی

183. mu-bi 6(disz) szu-szi ib2-ak

en: the years: 6 sixties he ruled;٣٦٠ ساڵی بینی

184. ha-ma-zi2{ki} {gesz}tukul ba-an-sag3

en: Ḫamazi with weapons was struck down;خەمازی بەچەک لێدرا

185. nam-lugal-bi unu{ki}-sze3 ba-de6

en: the kingship to Uruk was carried off.پاشایەتی بۆ ئوروک گواسترایەوە

186. unu{ki}-ga en-szakkan2-sza4-an-na

en: In Uruk En-šakkan-ša'anaلە ئوروک، ئینشا کوشەنە

187. lugal-am3 mu 1(disz) szu-szi i3-ak

en: was king, 1 sixty years he ruled;پاشایەتی گرتەوە دەست

ETCSLtransliteration: years. 8 kings; they ruled for {3195

. Then Kiš was defeated and the kingship was taken to Ḫamazi.

In Ḫamazi, Hadaniš became king; he ruled for 360 years. 1 king; he ruled for 360 years. Then Ḫamazi was defeated and the kingshipwas returned a second time} to Unug.

(in mss. IB, L1+N1, TL, the 2nd dynasty of Unug of lines 185-191 is preceded by the 2nd dynasty of Urim of lines 192-203)

Kic/Kish was defeated, and the kingship was taken to Hamazi.

Dynasty of Hamazi

1. Hadanic ruled for 360 years.

1 king; he ruled for a total of 360 years.

Then Hamazi was defeated, and the kingship was taken Unug/ Uruk.

Ref: Nam-Lugal

. Then Kic was defeated and the kingship was taken to Hamazi.

179-185 In Hamazi, Hadanic became king; he ruled for 360 years. 1 king; he ruled for 360 years. Then Hamazi was defeated and the kingship was taken (ms. P3+BT14 has instead: was returned a second time) to Unug.

بەکوردیەکەی:

لەدوای ئەوان هەشت پاشا بۆ ماوەی ٣١٩٥ ساڵی کۆن ڕۆڵیان بینیوە و حوکمیان کرد، پاش ئەوان پاشا جوو (لاوکەڵ جوو) بۆ ماوەی ٣٦٠ساڵی کۆن حوکمی کرد، پاشتر مەملەکەتی کیشژ بەچەک لێدرا لەلایەن خەمازیەکانەوە و فەرمانی شاهانە گواسترایەوە بۆ خەمازی لە هەرێمی (زامووا) لە مەمملەکەتی سوپارتۆ لە ناوەندی کوردستانی دێرین (شارەزوور و شاربازێڕ).

پاشان کیشژ شکستی هێنا و پاشایەتی بردە خەمازی.

179-185له خەمازی، هادانی-ش بوو بە پاشا؛ بۆ ماوەی ٣٦٠ ساڵ حوکمڕانی کرد. پاشان؛ بۆ ماوەی ٣٦٠ ساڵ حوکمڕانی کرد. پاشان حەمازی شکستی هێنا و پاشایەتی وەرگیرا و لەوێ ئینشا کوشەنە بووە پاشا بۆ ئونوگ.

The Sumerian king list.

www.afrikaiswoke.com، www.en.wikipedia.org، www.earth-history.com

www.britannican.com، www.rebirthoftheword.com، www.livius.org

Original Sumerian Translator

Jean-Vincent, Stephen Langdon, Thorkild Jacobsen

Sumerian king list at the Electronic Text Corpus of Sumerian literature

به سوود وەرگرتن لە هەندێ زانیاری لە سەرچاوە کوردیەکان:

دکتۆر کۆزاد لە زانکۆی سلێمانی:کوردستان لە هەزارەی دوومی پ،زا

دکتۆر زامووا لە زانکۆی سلێمانی:دەربارەی ساڵی کوردی

پرۆفیسۆر جمال ڕەشید ئەحمەد: مێژوی کۆنی کورد

بۆ جیاکاری لە ساڵنامەکانی ڕابردوو پێشنیاری ناوی ساڵنامەی شێرکۆخان خراوتە ڕوو:

شیکاری نووسینی چیللکەیی(مێخی) پەیوەست بە بەشی یەکەم و بەرگەوە:

شوومە: سۆمەر

ناوی سۆمەریەکانە بە ئەکەدی واتە شوومە (شومەر)، بە ئەکادی وا حونجەکراوە نەک وەک ئەوەی لەمڕۆماندا باوە بە سۆمەری یان سۆمێر یان زوومە وەک لەزمانی دۆیچە ئەخوێنرێتەوە یان سۆمەری بەکوردیەکەی ئەمڕۆمانە، مانای شوومە بە ئەکادی دەکاتە: میرزا واتای ڕێزمانی ئەکەدیەکەی دەکاتە کەسی سێیەمی تاک، میرزادە، میرزا سۆمەریەکان: شوومە

لاوکەڵ نامە

نام لاوکەڵ: واتە ناوانی لاوکەڵە پاشاکان یان ناوی لاوکەڵە پاشاکان واتە لیستی ناوی پاشا سۆمەریەکان و(ئەکەدیەکان و ئەوانی تر لە بابلی و گوتی و خەمزەیی سۆباری و ئەوانی تر) ئەم لیستی ناوانە و ساڵی پاشایەتی لەسەر خشتی مێژویی تۆمارکراوە و لەسەر سەکۆی مۆزەخانەی ئاش موولیەنە لە ئۆکسفۆردی ئینگلتەرا دانراوە.

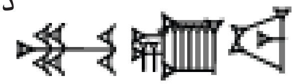

ساڵ نامە

نووسراوی چیللکەیی(مێخی) سۆمەریە و لە سێ برگە پێک هاتووە هەمووی بەسەریەکەوە (موو دەبا) واتاکەی: موو یانی (مێژوو)، دابا واتە تاتەدەبەی خانەیی دابەشکراو (سکرێبت)بە مانای ئەمڕۆمان دەکاتە(ساڵ نامە) واتە ئەو تاتە خشتەیەی کە خانە بەخانە دابەشکراوە بۆ نووسینەوەی سکرێبتی مێژوو کە دەکاتە (ساڵنامە).

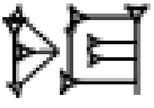 **خانەیان**

هەردوو ئەم برگەیە دەکاتە (خان) بە ئی پێنجەم لە ڕیزبەندی حونجەی ئامەگیری سۆمەری ئەخوێنرێتەوە، ئی پێنجەم Emegir زمانی و تێگەیشتنی ئەمڕۆمان واتە

ئیتمۆلۆجیاکەی ئاوا ڕیزەبەستێ:

E5: ئی > هی > هین (هین تا سەدەی ڕابردوو لە قسەی خڵکی مابوو: خۆتمان لێ مەکە بەهین واتە خۆتمان لێ گەورەمەکە، خۆ تۆ هین نیت) هین واتا ئین خانەیان و گەورە و خانزادەیی

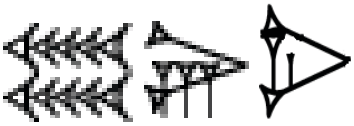
شێرکۆ

ئەم سێ بڕگەیە بەسەر یەکەوە ناوە: شێرکۆ بە سۆمەری واتە هەویری یان ئاردی ناو بە خورمای شیرین کە دەکاتە(کولیچە)، ژنانی سۆمەر بۆ ئەوەی منالیانبێ(بەتایبەت) کوڕ هەویری ناو بەخورمای شیريني(کولیچە)یان برژاندوە و لە پیرۆزگەکاندا بەخشیویانەتەوە وەک خێر تا خەڵکی و نزاکارانی پیرۆزگەکان نزایان بۆبکەن و مرازیان بەدەستبێ یان بە کورتیەکەی تا کوڕیان بێ کاتێ کوڕ بووە بەناوی شیرینیەکەوە یان کولیچەکەوە ناویان ناوە شێرکۆ کە ناوێکی کوڕانەی کۆنە، و مامی سەلاحەدینی ئەیوبی هەمان ناوی هەبووە،

ئەم ناوە **«ساڵنامەی شێرکۆخان»** تەنها بژاردەی پێشنیارکراوە بۆ ناسینەوەی ساڵنامەکەیە

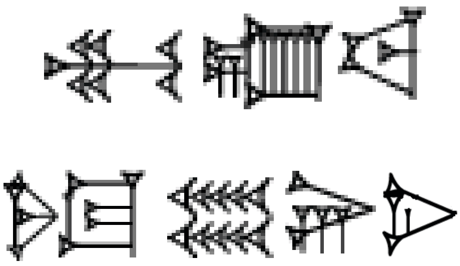

"ساڵنامەی شێرکۆخان"

لیستی پاشایەتی سۆمەری

Nam-Lugal

لیستی پاشایەتی سۆمەری بەڵگەنامەیەکی گرنگی کرۆنۆگرافییە لە میزۆپۆتامیا کۆن، سومەر و ناوچەکانی دەوروبـەری کە شانشینی تێیدا وەبەرهێنراوە، ئەو فەرمانڕەوایانەی کە لەو شارانەدا حوکمڕانییان کردووە و درێژایی دەسەڵاتەکانیان دەخاتە ڕوو. لیستەکە لە ڕابـردووی ئەفسانەیی دوورەوە دەست پێدەکات کە پاشایەتی لە ئاسمانەوە دابەزیبوو. فەرمانڕەواکانی سەرەتاییترین خانەدانەکان وەک حوکمڕانی ماوەیەکی خەیاڵی درێژخایەن نیشان دەدرێن. هەندێک لەو فەرمانڕەوایانە وەک ئیتانا، لوگال-باندا و گیلگامێش کەسایەتی ئەفسانەیین کە لە پێکهاتە ئەدەبییە سۆمەریەکان و بابلییەکانیشدا ناسـراون. لەگەڵ گەیشتنی لیستی پاشاکان بە دەسەڵاتدارە مێژووییەکان کە بە نووسراوە شاهانەییەکانیان شایەتی حوکمڕانییان دەسەلمێنرێت، درێژیی هەر حوکمڕانییەک زیاتر ڕاستی دەبێت. لیستی پاشاکان بە سەردەمی فەرمانڕەوایەکی میزۆپۆتامیا کۆتایی دێت کە پێدەچێت هاوچەرخی نووسەر یان سەرنوسەری لیستەکە بێت.

(ساموێل یی چێن، زانکۆی ئۆکسفۆرد)

CDLI , Cuneiform Digital Library Initiative

لێرەدا پێویستە خاڵێکی گرنگ باسکەین دەربارەی چەند هاوشێوەیەک لە تۆماری نووسـراوی جا بەجیا لە سەردەمە جیاوازەکاندا هەن و دۆزراونـەتـەوە لەلایەن ئارکۆلۆجیەکانەوە بەڵام هەمووی یان ئەو چەند دانەیەی دۆزراونەتەوە بەساغی و کامڵی لە تاتەخشتی مێژوویی ساڵنامەی پاشا سۆمەریەکان (نام لاووکەڵ) جیاوازیەکی وای نیە، و ڕەنگە پاشایەک لەدوای پاشایەکی تر ناوی خۆی لەسەر زیاترکردبێ بۆ شەرعیەتدان بە فەرمانداری شاهانەی خۆیوو ناوی خۆ خستنە مێووەوەبێ و یادکرێتەوە و بناسرێتەوە بەتایبەت لەسەردەمانی پاش سۆمەریەکان و لەسەردەمی بابلیە کۆنەکان لەنێوان ١٩٠٠-١٦٠٠ی پاێش زاین لە مەملەکەتی بابلی کۆن

بەڵام بۆ باسی ناوهێنانی شاهانەی پاشا کوردەکۆنەکان لە وولاتی سۆبارتۆ و گووتیم و شانشینەکانیان و ساڵی فەرمانداریان لەهەموو دۆزراوەکاندا وەک یەک ناویان هاتوە و باسکراون کە هەمووی یان سەرلەبەری کۆپی یەکترین ئێمە لەم نووسراوەدا ئەم نموونەیەمان ئامادەکردوە کە هیچ جیاوازیەکی نیە! هەمان بابەتن وەک ناونیشان و زانیاریەکان بە تەواوی وەک خۆی دای دەبیینەوە وەک سەرچاوەی باوەڕ پێکراو گوونجاو وەرگێڕان و بێ گرێ و ڕوون بەرچاوی دادەنرێتەوە، چوونکە ناکرێ هەر باسی نووسراوی سەر تاتە خشتە مێژوویەکە بکەین و نەزانین چی و چۆن نووسراوە و باسی چی ئەکات کە بە وەرگێڕانە سۆمەریەکەی و هەروەها مانا ئینگلیسیەکەی دانراوەتەوە لەگەڵ دیسانەوە دەرهێنانی ئەو سێ بەشەی کەوا دەربارەی کوردستانی دێرین و فەرمانداری و پاشایەتیەکانی نووسراوە و دانراوەتەوە بەجیا بۆ نیشاندان و دەرخستنی بەدیاری کراوی بۆ خوێنەر کراون بەکوردی

واتە سەرەتا ئەوەی لەسەر تاتە خشتەکە نووسراوە دەربارەی پاشایەتی و شانشینە دێرینەکانی کوردستانی دێرین بە نووسینی سۆمەری (لاتینی) و هەروەها وەرگێڕانی ئینگلیسی و دیسانەوە وەرگێڕانی بە کوردی دادەنرێت و وە پاشتر سەرلەبەری نووسراوی چیلکەیی(مێخی) بەڕێنوسی چیلکەیی سۆمەری وە هەروەها هەموو نووسراوەکە بەوەرگێڕانی ئینگلیسیەوە وەرگیراوە تا وەک ئەرچیف هەمووی لەبەردەست خوێنەربێ ئەمە بێ لەوێنە و نموونەکانی تری ساڵنامەکان بە ناونیشان و وێنەکانیانەوە دانراوەتەوە تا هەمووی بەردەستبێ بۆ خوێنەر و توویژەر لەداهاتووا .

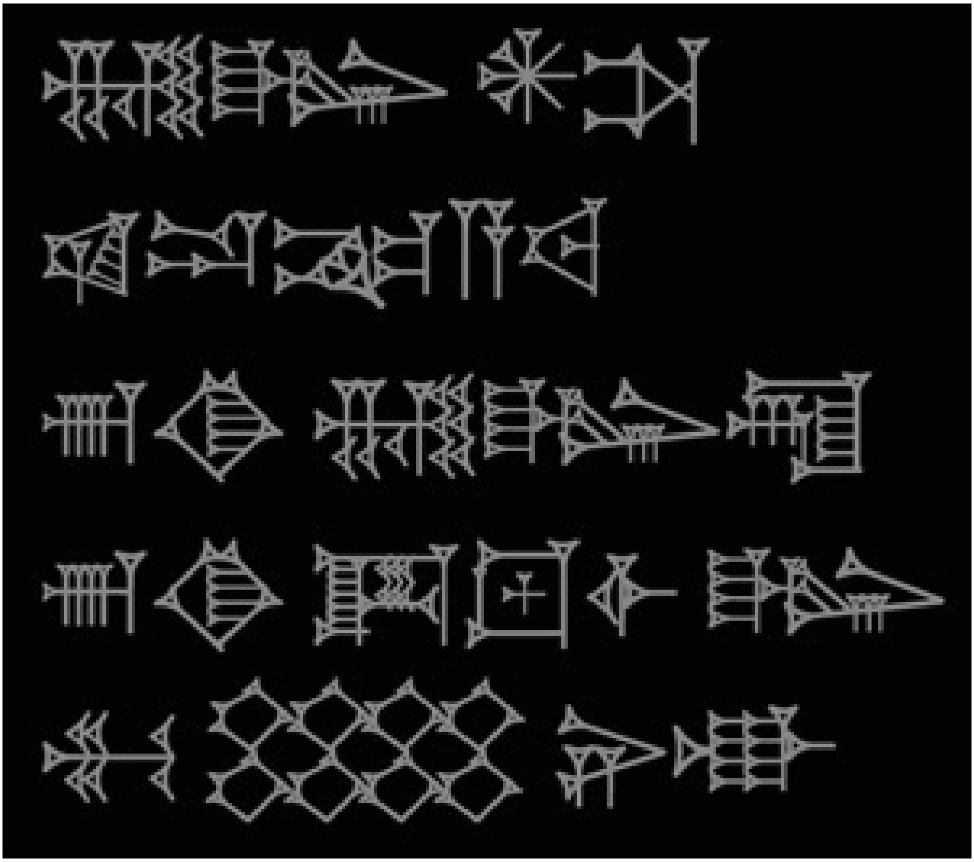

𒉆𒈗 Nam-Lugal

وێنەی ژمارە دوو

تاتەخشتی لیستی پاشایەتی سۆمەریەکان

پەیوەست بە مێژووی کوردەوە

لەگەڵ وەرگێڕانی سێ سەردەمی پەیوەست بە کوردەوە بە سێ زمانی کوردی Sumerian , English , Kurdish و ئینلیسی و سۆمەریەکەی:

CDLI Literary 000371 (Sumerian King List) composite (P479895)

Literary artifact dated to the Old Babylonian (ca. 1900–1600 BC) period

له سەرەتای دەستپێکی یەکەمین هەنگاوی شاهانە و شۆڕبوونەوەی دەستەڵاتی شاهانە لە ئاسمانەوە بۆ سەر زەوی ئاوا دەستپێ ئەکات نووسینەکانی لیستی پاشا سۆمەریەکان:

دوابەدوای ئەوەی پاشایەتی لە ئاسمان هاتەخوارێ
لە ئەریدۆ پاشایەتی دەستی پێکرد
.... لێرەوە ساڵنامەکە درێژە ئەکێشێ

سەرەتا لە پێش تۆفانە گەورەکە و پاشتر لە دوای تۆفانەکە هێورەبێتەوە و ژیان دەست پێدەکاتەوە و مێژووی پاشایەتی و مرۆفایەتی دەست پێدەکاتەوە کە بە سێ قۆناغ و سەردەمی جیاوازدا باس لە مێژووی دێرینی پاشایەتی و خاکی کوردستانی دێرین دەکات کە بەناوی شانشین و ناوچەکانیانەوە ناسراونەتەوە و بەناوبانگ بوون

بەشی یەکەم: سەردەمی پاشایەتی سۆمەر و سۆبارتۆ لەلایەن پاشای خەمزەیەکان لە هەرێمی زاموا(سلێمانی) لە خاکی سۆبارتۆ(کوردستانی ناوەند)

پاشایەتی ئوردوگای مەملەکەتی سۆمەری کیشژ بەچاک لێدرا و ڕووخا

پاشایەتیەکە گواسترایەوە بۆ مەملەکەتی سۆبارتۆ لە ناوەندی کوردستانی دێرین لە خاکی خەمزەیەکان شانشینی سۆمەر چوە دەست خەمزەیەکان و پاتشا هەدانیش (هەدانی-س) بووە پاشای گشت سۆمەر و سۆبارتۆ لە خەمزەی هەرێمی زامووا لە سۆبارتۆ لەناوەندی کوردستانی دێرین و تیایدا:

٣٦٠ ساڵی کۆن(لەچەند بەهارێک تێناپەڕێ) فەرمانداری شاهانەی گرتۆتە دەست

دوابەدوای ئەمانە خەمازیەکان بەچەک لێدران و پاشایەتیەکە لە خاکی سۆبارتۆ لەدەست خەمزەیەکان سەندرایەوە و برایەوە بۆ ئۆردوگای ئوڕووک لە مەملەکەتی سۆمەریەکان لەسەر دەستی پاتشای سۆمەری کۆن شا: ئینشا کوشەنەی ئوور، (دەقی نووسراوەکە) بخوێنە:

176. kisz{ki} {gesz}tukul ba–an–sag3
en: Kish with weapons was struck down; کیش بە چەک لێدرا

177. nam–lugal–bi
en: the kingshipپاشایەتی

178. ha–ma–zi2{ki}–sze3 ba–de6
en: to Ḫamazi was carried offبردرا بۆ خەمازی

179. ha–ma–zi2{ki}–a ha–da–ni–isz
en: In Ḫamazi, Ḫadaniš: لە خەمازی هەدانیش

180. lugal–am3
en: was king, بۆتە پاشا

181. mu 6(disz) szu–szi i3–ak
en: 6 sixties years he ruled;٣٦٠ساڵ ڕۆڵی بینی

182. ($blank space$) 1(disz) lugal
en: 1 king,یەک پاشایەتی

183. mu–bi 6(disz) szu–szi ib2–ak
en: the years: 6 sixties he ruled;٣٦٠ساڵی بینی

184. ha–ma–zi2{ki} {gesz}tukul ba–an–sag3
en: Ḫamazi with weapons was struck down;خەمازی بەچەک لێدرا

185. nam–lugal–bi unu{ki}–sze3 ba–de6
en: the kingship to Uruk was carried off.پاشایەتی بۆ ئوروک گواسترایەوە

186. unu{ki}–ga en–szakkan2–sza4–an–na
en: In Uruk En–šakkan–ša'anaلە ئوروک، ئینشا کوشەنە

187. lugal–am3 mu 1(disz) szu–szi i3–ak
en: was king, 1 sixty years he ruled;پاشایەتی گرتەوە دەست

بەشی دووەم: سەردەمی پاشایەتی گووتیەکان لە مەملەکەتەکانی سۆمەر و سۆبارتۆ و گۆوتیوم

ئەم بەشە باس لە گرتنە دەستەڵاتی پاتشا و فەرماندارە گووتیەکان دەکات لە ووڵات و مەملەکەتی سۆمەر(شوومە) لەوسەردەمەوەباس دەکات کە گووتیەکانی کوردستان گەورەترین ئیمراتۆریەتی جیهانی کۆنیان ڕاماڵی لە ئەکادیەکان و توانیان بەشێوەی هەڵبژاردنی پاشا و بە سیستەمی فیدراڵی لەگەڵ ئۆردووگا سۆمەریەکاندا و هەروەها شانشینەکانی سۆبارتۆ گەورەترین ئیمپراتۆر پێک بێنن پاشاکانیان لەلایەن مجلیسی ڕیش سپیانی خۆیانەوە هەڵبژێردراوە کە سەرەتا لەلایەن پاشای گووتی: ئەریدۆ پیتزەر فەرمانداری شانشینی گوتیەکانی دامەزراندوە لە هەموو مەملەکەتەکانی ووڵاتانی گووتی و سۆبارتۆ و هەروەها ئۆردوگا سۆمەریەکان بۆماوەی نزیکەی یان دەوروبەری سەدەیەک درێژەی کێشاوە تا دواتر لەلایەن سۆمەریە تازەکانەوە دەرپەڕێندران و دەستەڵاتیان لەدەست دەرهێنانەوە بۆ بنەماڵەی ئووری سێیەم کەناسراوە بە سۆمەری درەنگ درێژەی کێشاوە

دەقی پەیوەست بە کوردەوە لە ساڵنامەی لاوکەڵە سۆمەریەکان بە هەرسێ زمانی: سۆمەری و ئینگلیسی و هەروەها کوردیەکەی

295. a-ga-de3{ki} {gesz}tukul ba-an-sag3
en: Agade with weapons was struck down;ئەکاد بەچەک لێدراو ڕوخێندرا

296. nam-lugal-bi unu{ki}-sze3 ba-de6
en: the kingship to Uruk was carried away.پاشایەتی بۆ ئوروک بەڕێخرا

297. unu{ki}-sze3 ur-nigar lugal-am3
en: To Uruk, Ur-nigar was king,لە ئوروک ئور-نیگەر بۆتە پاشا

298. mu 7(disz) i3-ak
en: 7 years he ruled;بۆ حەوساڵ بەڕێوەی برد

299. ur-{gesz}gigir dumu ur-nigar-ke4
en: Ur-gigir, son of Ur-nigar,ئور-گیگیر کوڕی ئور-نیگەرە

300. mu 6(disz) i3-ak
en: 6 years he ruled;شەش ساڵ ڕۆڵی بینی

301. ku5-da mu 6(disz) i3-ak
en: Kuda, 6 years he ruled;کودا شەش ساڵ ڕۆڵی بینی

302. puzur4-i3-li2 mu 5(disz) i3-ak
en: Puzur-ilī, 5 years he ruled;پوزور ئیڵی بۆ پێنچ ساڵ ڕۆڵی بینی

303. ur-{d}utu mu 6(disz) i3-ak
en: Ur-Utu, 6 years he ruled;ئورڕ-ئوتو شەش ساڵ ڕۆڵی بینی

304. ($blank space$) 5(disz) lugal
en: 5 kings,پێنچ لە پاشاکان

304.a. mu-bi 3(u) ib2-ak
en: the years: 30 they ruled;لە سی ساڵدا ڕۆڵیان بینی

305. unu{ki} {gesz}tukul ba-an-sag3
en: Uruk with weapons was struck down;ئوروک بە چیک لێدرا

306. nam-lugal-bi
en: the kingshipپاشایەتی

307. ugnim gu-tu-um ba-de6
en: to Camp-Gutium was carried off. لە گووتیوم هەڵگیرا

308. ugnim gu-tu-um{ki}
en: Camp-Gutium سەرەوەری گووتیوم

309. lugal mu nu-tuku
en: king and years had not.ساڵی شانشینی بۆ نەبوە

310. ni2-ta-a lugal-am3 mu 3(disz) i3-ak
en: Nitaya was king, 3 years he ruled;نیتایا بۆتە پاشا بۆ ماوەی سێ ساڵ

311. in-ki-szusz2 mu 6(disz) i3-ak
en: Inkišuš, 6 years he ruled;ئینکی شوش بۆ شەش ساڵ ڕۆڵی بینی

312. zar2-lagab-la-gab mu 6(disz) i3-ak
en: Zar-lagag-lagab, 6 years he ruled;زار -لاگەگ-لاگەب بۆ شەش ساڵ ڕۆڵ دەگێڕێ

313. szul-me-e mu 6(disz) i3-ak
en: Šulmeye, 6 years he ruled;شولمەیی شەش ساڵ ڕۆڵ دەگێڕێ

314. se3?-lu-lu-me-esz mu 6(disz) i3-ak
en: Selulumeš(?), 6 years he ruled;سیلولومیش شیش ساڵ ڕۆڵی بینی

315. i-ni-ma-ba-ke-esz mu 5(disz) i3-ak
en: Inimabakeš, 5 years he ruled;ئینیماباکەش پێنج ساڵ ڕۆڵی بینی

316. i-ge4-esz-a-usz mu 6(disz) i3-ak
en: Igeš'a'uš, 6 years he ruled;ئیگا شاوش شەش ساڵ ڕۆڵی بینی

317. ia-ar-la-gab mu 1(u) 5(disz) i3-ak
en: Yar-lagab, 15 years he ruled;یار لەگەب پانزەساڵ ڕۆڵی بینی

318. i–ba–te mu 3(disz) i3–ak
en: Ibate, 3 years he ruled;ئیباتە سێ ساڵ ڕۆڵی بینی

319. ia–ar–la mu 3(disz) i3–ak
en: Yar–la, 3 years he ruled;یار لە سێ ساڵ ڕۆڵی بینی

320. ku–ru–um mu 1(disz) i3–ak
en: Kurum, 1 year he ruledکوڕوم یەک ساڵ ڕۆڵی بینی ;

321. a–pil–ki?–in mu 3(disz) i3–ak
en: Apil–kin, 3 years he ruled;ئەپیڵ کین سێ ساڵ ڕۆڵی بینی

322. la–e2–ra–bu–um mu 2(disz) i3–ak
en: La–e–rabum, 2 years he ruled;لای ڕابووم دووساڵ ڕۆڵی بینی

323. i–ra–ru–um mu 2(disz) i3–ak
en: Irarum, 2 years he ruled;حای ڕاڕوم دووساڵ ڕۆڵی بینی

324. ib–ra–nu–um mu 1(disz) i3–ak
en: Ibranum, 1 year he ruled;ئیبرانوم یەک ساڵ ڕۆڵی بینی

325. ha–ab–lum mu 2(disz) i3–ak
en: Ḫablum, 2 years he ruled;هابلۆم دووساڵ ڕۆڵی بینی

326. puzur4–{d}suen dumu ha–ab–lum
en: Puzur–Suen, son of Ḫablumپوزور سوین کوڕی هابلۆم ,

326.a. mu 7(disz) i3–ak
en: 7 years he ruled;حەوساڵ ڕۆڵی بینی

327. ia–ar–la–ga–an–da mu 7(disz) i3–ak

en: Yar–laganda, 7 years he ruled;یار لەگەندە حەوساڵ ڕۆڵی بینی

328. si–u4 mu 7(disz) i3–ak

en: Si’u, 7 years he ruled;سیو حەوساڵ ڕۆڵی بینی

329. ti–ri–ga u4 4(u) i3–ak

en: Tiriga, 40 days he ruled;تیرەگا چل ڕۆژ ڕۆڵی بینی

330. ($blank space$) 2(u) 1(disz) lugal

en: 21 kings,بیست و یەک پاشا

331. mu–bi n u4 4(u) ib2–ak

en: the years: 40 days they ruled.ساڵانێک و چل ڕۆژ دەوریان بینی

332. ugnim gu–ti–um{ki}

en: Camp–Gutium,لە سەروەری گوتیومدا

333. {gesz}tukul ba–an–sag3?

en: with weapons was struck down;بەچەک لێدران و خران

334. nam–lugal–bi unu{ki}–sze3 ba–de6

en: the kingship to Uruk was carried offشانشینی ئوروک لابرا .

335. unu{ki}–ga {d}utu–he2–gal2 lugal–am3

en: In Uruk Utu–hegal was king,لە ئوروک ئوتو هەیکەڵ بووە پاتشا

لێرە بەدواوە گووتیەکان لەوڵاتی ئوردوگا سۆمەریەکاندا ڕۆڵیان نامێنێ و وەلا دەخرێن و لادەبرێن و پاشا ئووتو هەیکەڵ دێتە سەر فەرمانداری شاهانەی سۆمەری نوێ و لەدوای خۆشی کە بەدەسیسە لەناودەبرێ و (دەخنکێنرێ) لەلایەن جەنەڕاڵەکەیوە کەزاوایەتی بەناوی ئور نامۆ شانشینی نوێ سۆمەری دەست پێدەکات کەناسراوە بە بنەماڵەی ئورنامۆ ی ئوڕی سێیەم و لەدوای ئەمیش کوڕ و کوڕەزا و کوڕەزازا و کوڕە زا زا کەی ماوی سەدساڵ سەردەمی سۆمەری نوێ (ئوری سێیەم) بەڕێ دەکەن و لەدوای ئەمانیش بۆ هەتا هەتایە سۆمەریەکان سڕ دەکرێن و ڕوادەنرێن و ئاوارەی کوردستان دەبن ساڵ لەدوای ساڵ و سەردەمی بابلی کۆن لەلایەن عاموریەکانەوە دەست پێدەکات و سۆمەریەکان خۆریان ئاوادەبێ و کۆتاییان پێدێ لەو ئۆردوگایانەی ماوەی نزیکەی هەزار ساڵ بوو شارستانیەتیان تیا بنیادنابوو

بەشی سێیەم: دەربارەی فەرمان داری سەر خاکی ئاوان(ڕۆژهەڵات) و گووتیومە لەسەردەمی بابلی کۆن گەرچی ئەم سەردەمانە ڕوون نیە بەهۆکاری شکاوی و خستنەسەری لەلایەن مێژوو نووسە بابلیە کۆنەکانەوە بەڵام ناوهێنانی شانشینەکانی (ئاوان) و (خاکی خەمزەیی) لەسەردەمانێکدا باس دەکات

دەقی پەیوەست بە کوردەوە لە ساڵنامەی لاوکەڵە سۆمەریەکان بە هەرسێ زمانی: سۆمەری و ئینگلیسی و هەروەها کوردیەکەی

391. mu-bi 5(gesz2) 5(u) 6(disz) mu ib2-ak

en: the years: 356 they ruled,بۆماوەی 356 ساڵ ڕۆڵی بینی

392. a-ra2 1(disz)-kam

en: 1 timeیەک جار

393. sza3 a-wa-an{ki}

en: in Awan;لە ئاوان

394. szunigin 1(disz) lugal

en: total: 1 king,بەگشتی یەک پاشا

395. mu-bi 7(gesz2) mu i3-ak

en: the years: 420 he ruled, چواسەدوبیست ساڵ ڕۆڵی بینیوە

396. a-ra2 1(disz)-kam

en: 1 timeیەک جار

397. sza3 ha?-ma-zi{ki}-a

en: in Ḫamazi(?);لەلای خەمزەیەکان ...

n lines broken (شکاوە) دێڕەکە خووراوە)

سەرلەبەری گشت نووسراوی بان
تاتەخشتی مێژووی
«ناوانی لاوکەڵە شوومە»
Nam-Lugal

پێویستە و دەبێ وەک ئەرشیف سەرلەبەری نووسراوی سەر تاتەخشتەکەمان هەبێ بەوێنەوە وەرگێڕانیەوە Translation ,Transliteration ,Transcription:

ناکرێ ئێمە بە چەند دێڕێک وەک بەڵگەنامە بڵێن و بنووسین لەسەرتاتەخشتەکە وانووسراوە پێوویستە بە وێنە و ڕینووسی چیللکەیی سەر تاتەخشتە مێژوویەکەو هەروەها بە خوێندنەوەی دەنگی بڕگە و دێڕە سۆمەریەکان بە پیتی لاتینی و پاشا ن وەرگێڕانی ڕاستەوخۆی زانا زمانەوانیە سۆمەریەکان بۆسەر زمانی ئینگلیسی و هەروەها لە کۆتاشدا وەرگێڕانی ئەو بەش و دێڕانەی کە پەیوەستە بە مێژووی کوردەوە (کەوەک لە لاپەڕەکانی پێشوودا وەرگێڕدراوە و نیشان دراوە بۆ خوێنەر) هەموو لەم بەشە تایبەت و سەربەخۆیەدا بخرێتە بەردەست خوێنەر و توێژەرەکان و وەک بەڵگەنامەی مێژوویی دێرینی کورد لەبەردەستابێ و بەرچاو ڕوونیمان لەسەری هەبێت تا خووێنەر لەسەرلەبەری نووسراوە مێژوویەکەی سەر تاتەخشتەکە هەبێ و بیزانێ بۆیە لێرەدا هەمووی دەخرێتە ڕوو بڵاو دەکرێتەوە

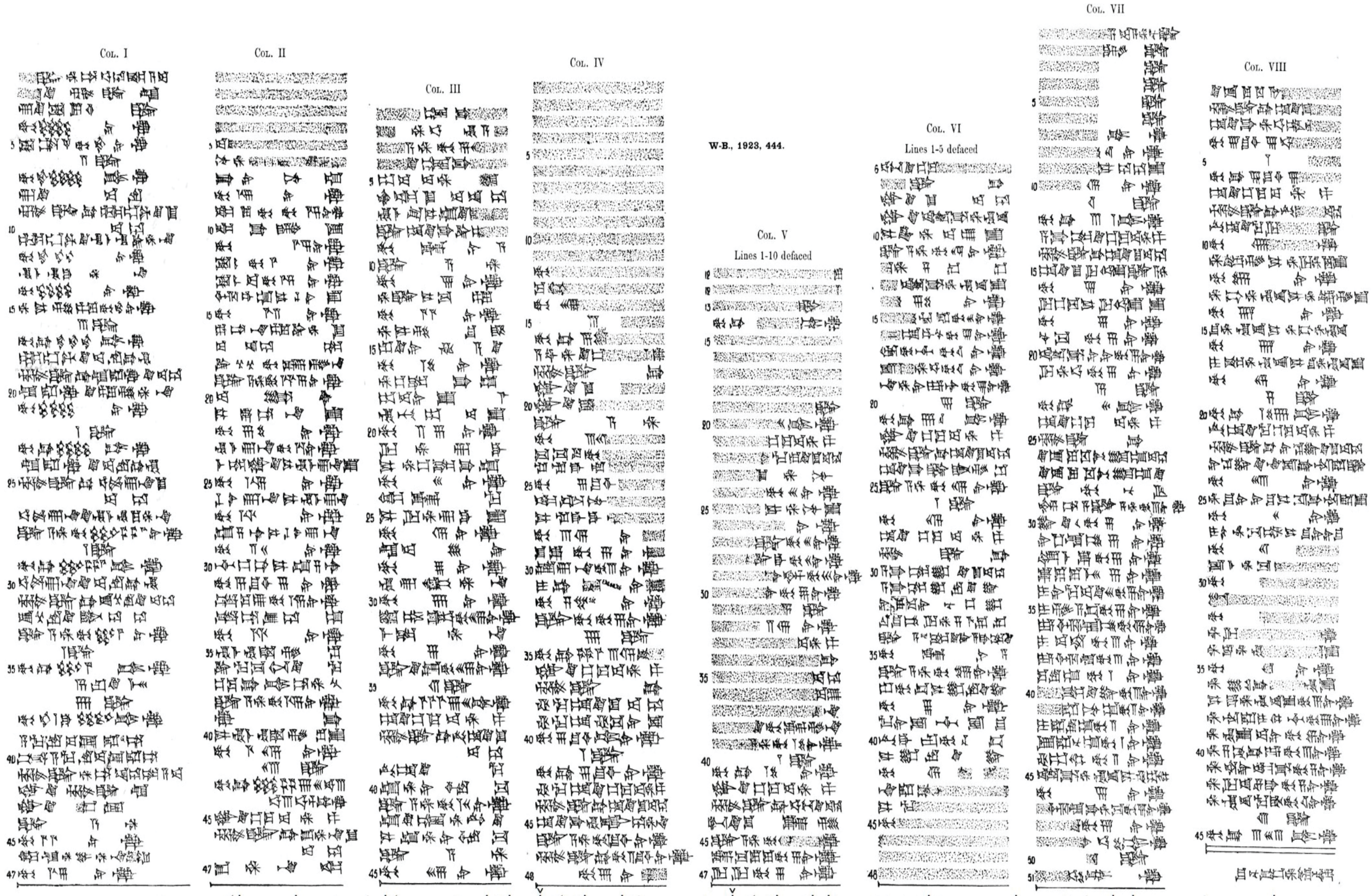

سەرلەربەری(هەر چوار لای) نووسراوی سەر تاتەختتی : ناوانی لاوکەڵە شوومە (ناوی لاوکەڵە پاشا سۆمەریەکان) بەنوسراوی چیلکەیی سۆمەری

لیستی ناوی لاوکەڵە پاشا سۆمەریەکان

لەگەڵ وێنەی نووسراوەکەدا Transcription, Transliteration, Translation:

لێرە بەدواوە سەرلەبەری نووسراوی دەقی تێکستی سەر تاتەخشتی لاوکەڵ نامەی میرزا سۆمەریەکان وەک خۆی بە زمانی سۆمەری دادەبەزێنرێت لەگەڵ وەرگێڕانی زانا ئارکۆلۆجیەکان بۆسەر زمانی ئینگلیسی وەک خۆی دادەنرێتەوە لەگەڵ ڕەنگ کردنی ئەوەی پەیوەستە بە کوردەوە کە پێشتر بە کوردی ئاماژەی پێدرا و وەرگێڕدراوە و دانراوەتەوە

𒉆𒈗 Nam-Lugal

CDLI Literary 000371 (Sumerian King List) composite (P479895)

COMPOSITE

Composite No.: Q000371

Primary Publication:

Collection: —

Museum no.: —

Provenience: —

Period: Old Babylonian (ca. 1900-1600 BC)

Object Type: —

Material: —

Transliteration:

atf: lang sux

object composite text

surface a

1. nam-lugal an-ta e11-de3-a-ba

english: After kingship from heaven descended

2. eridu{ki} nam-lugal-la

English: in Eridu was kingship.

3. eridu{ki} a2–lu–lim lugal

english: In Eridu, Alulim was king,

4. mu 8(szar2) i3–ak

en: 28,800 years he ruled;

5. a2–lal3–gar mu 1(szar'u) i3–ak

en: Alalgar, 36,000 years he ruled;

6. ($blank space$) 2(disz) lugal

en: 2 kings,

7. mu–bi 1(szar'u) 8(szar2) ib2–ak

en: the years: 64,800 they ruled;

8. eridu{ki} ba–szub

en: Eridu fell,

9. nam–lugal–bi bad3–tibira{ki}–sze3

en: and the kingship to Bad–tibira

10. ba–de6

en: was carried off.

11. bad3–tibira{ki} en–me–en–lu2–an–na

en: In Bad–tibira, En–men–lu–ana,

12. mu 1(szar'u) 2(szar2) i3–ak

en: 43,200 years he ruled;

13. en–me–en–gal–an–na

en: En–men–gal–ana,

14. mu 8(szar2) i3–ak

en: 28,800 he ruled;

15. {d}dumu–zi sipa mu 1(szar'u) i3–ak

en: Dumuzi, the shepherd, 36,000 years he ruled;

16. ($blank space$) 3(disz) lugal

en: 3 kings,

17. mu–bi 3(szar’u) ib2–ak

en: the years: 10,8000 they ruled;

18. bad3–tibira{ki} ba–szub–be2–en

en: Bad–tibira, you fell,

19. nam–lugal–bi la–ra–ag{ki}–sze3 ba–de6

en: and the kingship to Larag was carried off.

20. la–ra–ag{ki} en–sipa–zi–an–na

en: In Larag, En–sipa–zi–ana,

21. mu 8(szar2) i3–ak

en: 28,800 years he ruled.

22. ($blank space$) 1(disz) lugal

en: 1 king,

23. mu–bi 8(szar2) ib2–ak

en: the years: 28,800 he ruled.

24. la–ra–ag{ki} ba–szub–be2–en

en: Larag, you fell,

25. nam–lugal–bi zimbir{ki}–sze3 ba–de6

en: and the kingship to Sippar was carried off.

26. zimbir{ki} en–me–en–dur2–an–na

en: In Sippar, En–men–dur–ana

27. lugal–am3 mu 5(szar2) 5(gesz’u) i3–ak

en: was king, 21,000 years he ruled;

28. ($blank space$) 1(disz) lugal

en: 1 king,

29. mu–bi 5(szar2) 5(gesz’u) ib2–ak

en: the years: 21,000 he ruled;

30. zimbir{ki} ba–szub–be2–en

en: Sippar, you fell,

31. nam–lugal–bi szuruppak{ki}–sze3 ba–de6

en: and the kingship to Shuruppak was carried off.

32. szuruppak{ki} ubur–du–du

en: In Shuruppak, Ubara–Tutu

33. lugal–am3 mu 5(szar2) 1(gesz'u) i3–ak

en: was king, 18,600 years he ruled,

34. ($blank space$) 1(disz) lugal

en: 1 king,

35. mu–bi 5(szar2) 1(gesz'u) ib2–ak

en: the years: 18,600 he ruled.

36. ($blank space$) 5(disz) iri{ki}–me–esz

en: 5 cities,

37. ($blank space$) 8(disz) lugal

en: 8 kings,

38. mu–bi 1(szargal){gal} 7(szar2) ib2–ak

en: the years: 241,200 they ruled.

39. a–ma–ru ba–ur3–ra–ta

en: Then the flood swept over.

40. egir a–ma–ru ba–ur3–ra–ta

en: After the flood had swept over,

41. nam–lugal an–ta e11–de3–a–ba

en: and kingship from heaven had descended,

42. kisz{ki} nam–lugal–la

en: in Kish was kingship.

43. kisz{ki} gesz–ur3

en: In Kish, Gešur

44. lugal–am3

en: was king,

45. mu 2(gesz’u) i3–ak

en: 1200 years he ruled;

46. gul–la–si2?–na–be2?–el

en: Gullasinabel(?),

47. mu 1(gesz’u) 6(gesz2) i3–ak

en: 960 years he ruled;

48. na–an–gesz–li–isz–ma

en: Nangešlisma,

49. 1(gesz’u) 1(gesz2) 1(u)? mu i3–ak

en: 670(?) years he ruled;

50. en–dara4?–an–na–ke4

en: Endara’ana(?),

51. 7(gesz2)? mu a–ra2 x x–am3 iti 3(disz) u4 3(disz) 1/2(disz) i3–ak

en: 420 years ... 3 months 3 1/2 days he ruled;

52. ba–bu–um x x

en: Babum ...,

53. 6(gesz2)? mu i3–ak

en: 360(?) years he ruled;

54. pu–an–nu–um mu 1(gesz’u)? 4(gesz2)? i3–ak

en: Pu’annum, 840(?) years he ruled;

55. ga–li2–bu–um

en: Galibum,

56. mu 1(gesz’u) 6(gesz2) i3–ak

en: 960 years he ruled;

57. ka–lu–mu–um mu 1(gesz’u) 4(gesz2) i3–ak

en: Kalumum, 840 years he ruled;

58. zu2–qa2–qi4–ip

en: Zuqaqip,

59. mu 1(gesz’u) 5(gesz2) i3–ak

en: 900 years he ruled;

60. a2–tab mu 1(gesz’u) i3–ak

en: Atab, 600 years he ruled;

61. masz–da3 dumu a2–tab–ba mu 1(gesz’u) 4(gesz2) i3–ak

en: Mašda, son of Atab, 840 years he ruled;

62. ar–wi–um dumu masz–da3–ke4

en: Arwi’um, son of Mašda,

63. mu 1(gesz’u) 2(gesz2) i3–ak

en: 720 years he ruled;

64. e–ta–na sipa lu2 an–sze3

en: Etana, shepherd, who to heaven

65. ba–e11–de3

en: went up,

66. lu2 kur–kur mu–un–ge–na

en: who the foreign lands firmed,

67. lugal–am3 mu 2(gesz’u) 5(gesz2) i3–ak

en: was king, 1500 years he ruled;

68. ba–li–ih

en: Baliḫ,

69. dumu e–ta–na–ke4

en: son of Etana,

70. mu 6(gesz2) 4(u) i3–ak

en: 400 years he ruled;

71. en–me–nun–na mu 1(gesz’u) 1(gesz2) i3–ak

en: Enmenuna, 660 years he ruled;

72. me–lam2–kisz{ki} dumu en–me–nun–na–ke4

en: Melam–kish, son of Enmenuna,

73. mu 1(gesz’u) 5(gesz2) i3–ak

en: 900 years he ruled;

74. bar–sal–nun–na dumu en–me–nun–na

en: Barsalnuna, son of Enmenuna,

75. mu 2(gesz’u) i3–ak

en: 1200 years he ruled;

76. zamug{za–mug} dumu bar–sal–nun–na

en: Zamug, son of Barsalnuna,

77. mu 2(gesz2) 2(u) i3–ak

en: 140 years he ruled;

78. ti–iz–gar3 dumu zamug{za–mug}–ke4

en: Tizgar, son of Zamug,

79. mu 5(disz) szu–szi 6(disz) i3–ak

en: 5 sixties and 6 years he ruled;

80. il–ku–u2 mu 1(gesz’u) 5(gesz2) i3–ak

en: Ilkû, 900 years he ruled;

81. il–ta–sa–du–um

en: Iltasadum,

82. mu 2(gesz’u) i3–ak

en: 1200 years he ruled;

83. en–me–en–bara2–ge–si

en: Enmebaragesi,

84. lu2 ma–da elam{ki}–ma

en: who the land of Elam

85. {gesz}tukul–bi ib2–ta–an–gam

en: with weapons made submit,

86. lugal–am3 mu 1(gesz’u) 5(gesz2) i3–ak

en: was king, 900 years he ruled;

87. ag-ga

en: Aga,

88. dumu en-me-en-bara2-ge-si-ke4

en: son of Enmebaragesi,

89. mu 1(gesz'u) 2(u) 5(disz) i3-ak

en: 625 years he ruled;

90. ($blank space$) 2(u) 3(disz) lugal

en: 23 kings,

91.a. mu-bi 6(szar2) 4(gesz'u) 8(gesz2) 3(u) iti 3(disz)

en: the years: 24510, 3 months,

92.b. u4 3(disz) u4 1/2(disz) ib2-ak

en: 3 1/3 days they ruled;

93. kisz{ki} {gesz}tukul ba-an-sag3

en: Kish with weapons was struck down,

94. nam-lugal-bi e2-an-na-sze3 ba-de6

en: the kingship to Eanna (=Uruk) was carried off.

95. e2-an-na-ka

en: In Eanna

96. mes-ki-ag2-ga-sze-er

en: Mes-kiag-gašer,

97. dumu {d}utu en-am3

en: son of Utu, was lord,

98. lugal-am3 mu 5(gesz2) 2(u) 5(disz)? i3-ak

en: was king, 325(?) years he ruled;

99. mes-ki-ag2-ga-sze-er

en: Mes-kiag-gašer

100. ab-ba ba-an-ku4

en: the sea entered,

101. hur–sag–sze3 ba–e11

en: went off to the mountains;

102. en–me–kar2 dumu mes–ki–ag2–ga–sze–er

en: Enmerkar, son of Mes–kiag–gašer,

103. lugal unu{ki}–ga lu2 unu{ki}

en: king of Uruk, who Uruk

104. mu–un–du3–a

en: built,

105. lugal–am3

en: was king,

106. mu 7(gesz2) i3–ak

en: 420 years he ruled;

107. {d}lugal–banda3{da} sipa

en: Lugalbanda, the shepherd,

108. mu 2(gesz'u) i3–ak

en: 1200 years he ruled;

109. {d}dumu–zi szu–ku6

en: Dumuzi, the fisherman,

110. iri{ki}–ni kuara{ki}

en: his city: Kuara,

111. mu 1(gesz2) 4(u) i3–ak

en: 100 years he ruled;

112. {d}gilgamesz

en: Gilgamesh,

113. ab–ba–ni lil2–la2

en: his father: that of the wind,

114. en kul–ab–ba–ke4

en: lord of Kulaba,

115. mu 2(gesz2) 6(disz) i3-ak

en: 126 years he ruled;

116. ur-{d}nun-gal

en: Ur-Nungal,

117. dumu {d}gilgamesz

en: son of Gilgamesh,

118. mu 3(u) i3-ak

en: 30 years he ruled;

119. u-dul3-kalam-ma

en: Udul-kalama,

120. dumu ur-{d}nun-gal-ke4

en: son of Ur-Nungal,

121. mu 1(u) 5(disz) i3-ak

en: 15 years he ruled;

122. la-ba-sze-er?

en: Labašer(?),

123. mu 9(disz) i3-ak

en: 9 year he ruled;

124. en-nun-dara4?-an-na

en: Ennundara'ana(?),

125. mu 8(disz) i3-ak

en: 8 years he ruled;

126. mes?-he2 simug mu 3(u) 6(disz) i3-ak

en: Mesḫe, the smith, 36 years he ruled;

127. me-lam2-an-na

en: Melam-ana,

128. mu 6(disz) i3-ak

en: 6 years he ruled;

129. lugal-ki-du5? mu 3(u) 6(disz) i3-ak

en: Lugal-kidu(?), 36 years he ruled;

130. ($blank space$) 1(u) 2(disz) lugal

en: 12 kings,

131. mu-bi 3(gesz'u) 8(gesz2) 3(u) ib2-ak

en: the years: 2310 years they ruled;

132. unu{ki} {gesz}tukul ba-an-sag3

en: Uruk with weapons was struck down,

133. nam-lugal-bi uri2{ki}-sze3 ba-de6

en: the kingship to Ur was carried off.

134. uri2{ki}-ma

en: In Ur

135. mes-an-ne2-pa3-da

en: Mesanepada

136. lugal-am3 mu 1(gesz2) 2(u) i3-ak

en: was king, 80 years he ruled;

137. mes-ki-ag2-{d}nanna

en: Meskiag-Nanna,

138. dumu mes-an-ne2-pa3-da

en: son of Mesanepada,

139. lugal-am3

en: was king,

140. mu 3(u) 6(disz) i3-ak

en: 36 years he ruled;

141. e-lu-lu mu 2(u) 5(disz) i3-ak

en: Elulu, 25 years he ruled;

142. ba-lu-lu 3(u) 6(disz) mu i3-ak

en: Balulu, 36 years he ruled;

143. ($blank space$) 4(disz) lugal

en: 4 kings,

144. mu-bi 2(gesz2) 5(u) 1(disz)? ib2-ak

en: the years: 171(?) they ruled.

145. uri2{ki} {gesz}tukul ba-an-sag3

en: Ur with weapons was struck down;

146. nam-lugal-bi

en: the kingship

147. a-wa-an{ki}-sze3 ba-de6

en: to Awan was carried off.

148. a-wa-an{ki}-na

en: In Awan

149. [...] lugal-am3

en: ... was king,

150. mu n i3-ak

en: ... years he ruled;

151. [...]

en: ...,

152. mu [...] i3-ak

en: ... years he ruled;

153. ku-ul-[...]

en: Kul-[...]

154. mu 3(u) 6(disz) i3-ak

en: 36 years he ruled;

155. ($blank space$) 3(disz) lugal

en: 3 kings,

156. mu-bi 5(gesz2) 5(u) 6(disz)? ib2-ak

en: the years: 356(?) they ruled;

157. a-wa-an{ki} {gesz}tukul ba-an-sag3

en: Awan with weapons was struck down,

158. nam-lugal-bi

en: the kingship

159. kisz{ki}-sze3 ba-de6

en: to Kish was carried off.

160. kisz{ki} su8-sud3?-da lu2 azlag2

en: In Kish Susuda, the weaver,

161. lugal-am3

en: was king,

162. mu 3(gesz2) 2(u) 1(disz) n? i3-ak

en: 201(?) years he ruled;

163. da-da-sig mu 1(gesz2) 2(u) 1(disz)? i3-ak

en: Dadasig, 81(?) years he ruled;

164. ma2-ma2-gal lu2 ma2-lah4-e

en: Mamagal, the boatman,

165. mu 6(disz) szu-szi i3-ak

en: 6 sixties years he ruled;

166. ka-al-bu-um

en: Kalbum,

167. dumu ma2-gal-gal-la?-ke4

en: son of Magalgal,

168. mu 3(gesz2) 1(u) 5(disz) i3-ak

en: 195 years he ruled;

169. TUG2-e mu 6(gesz2) i3-ak

en: TUGe, 360 years he ruled;

170. men-nun-na mu 3(gesz2) i3-ak

en: Mennuna, 180 years he ruled;

171. i-bi-x-x

en: Ibi-[...],

172. mu 4(gesz2) 5(u)? i3-ak

en: 290(?) years he ruled;

173. lugal-mu mu 6(gesz2) i3-ak

en: Lugulmu, 360 years he ruled;

174. ($blank space$) 8(disz) lugal

en: 8 kings,

175. mu-bi 5(gesz›u) 3(gesz2) 1(u) 5(disz) ib2-ak

en: the years: 3195 they ruled;

176. kisz{ki} {gesz}tukul ba-an-sag3

en: Kish with weapons was struck down;

177. nam-lugal-bi

en: the kingship

178. ha-ma-zi2{ki}-sze3 ba-de6

en: to Ḫamazi was carried off.

179. ha-ma-zi2{ki}-a ha-da-ni-isz

en: In Ḫamazi, Ḫadaniš

180. lugal-am3

en: was king,

181. mu 6(disz) szu-szi i3-ak

en: 6 sixties years he ruled;

182. ($blank space$) 1(disz) lugal

en: 1 king,

183. mu-bi 6(disz) szu-szi ib2-ak

en: the years: 6 sixties he ruled;

184. ha-ma-zi2{ki} {gesz}tukul ba-an-sag3

en: Ḫamazi with weapons was struck down;

185. nam-lugal-bi unu{ki}-sze3 ba-de6

en: the kingship to Uruk was carried off.

186. unu{ki}-ga en-szakkan2-sza4-an-na

en: In Uruk En-šakkan-ša'ana

187. lugal-am3 mu 1(disz) szu-szi i3-ak

en: was king, 1 sixty years he ruled;

188. nam-lugal-bi mu 2(disz) szu-szi i3-ak

en: Namlugalbi, 2 sixties years he ruled;

189. ($blank space$) mu 8(disz) i3-ak?

en: 8 years he ruled (?);

190. ($blank space$) n ib2-ak

en: n he ruled (?);

191. unu{ki} {gesz}tukul ba-sag3

en: Uruk with weapons was struck down;

192. nam-lugal-bi uri2-sze3 ba-de6

en: the kingship to Ur was carried off.

193. uri2-ma na-an-ni

en: In Ur Nanni

194. lugal-am3

en: was king,

195. mu n i3-ak

en: n years he ruled;

196. mes-ki-ag2-{d}nanna dumu na-an-ni-ke4

en: Mes-kiag-Nanna, son of Nanni,

197. mu n i3-ak

en: n years he ruled;

198. [...]-ak

en: ...-ak,

199. [...]-x-ke4?

en: ...

200. mu n i3-ak

en: n years he ruled;

201. ($blank space$) 3(disz) lugal

en: 3 kings,

202. mu-bi n ib2-ak

en: the years: n they ruled;

203. uri2{ki} {gesz}tukul ba-sag3

en: Ur with weapons was struck down;

204. nam-lugal-bi adab{ki}-sze3 ba-de6

en: the kingship to Adab was carried off.

205. adab{ki}-ba? lugal-an-ne2-mu-un-du3

en: In Adab Lugal-ane-mundu

206. lugal-am3 mu n ib2-ak

en: was king, n years he ruled;

207. ($blank space$) 1(disz) lugal

en: 1 king,

208. mu-bi 1(gesz2)? 3(u)? ib2-ak

en: the years: 90(?) he ruled;

209. adab{ki} {gesz}tukul ba-an-sag3

en: Adab with weapons was stuck down;

210. nam-lugal-bi ma-ri2{ki}-sze3 ba-de6

en: the kingship to Mari was carried off.

211. ma-ri2{ki?}-a? AN-BU

en: In Mari, ANBU

212. lugal-am3 mu 3(u) i3-ak

en: was king, 30 years he ruled;

213. AN-BA dumu AN-BU-ke4

en: ANBA, son of ANBU,

214. mu n i3-ak

en: n years he ruled;

215. ba-zi lu2 aszgab mu 3(u) i3-ak

en: Bazi, the weaver, 30 years he ruled;

216. zi-zi lu2 azlag2 mu 2(u) i3-ak

en: Zizi, the weaver, 20 years he ruled;

217. li?-im-er gudu4 mu 3(u) i3-ak

en: Lim'er, the gudu(-officiant), 30 years he ruled;

218. lugal-i-ter mu 9(disz@v) i3-ak

en: Šarrum-iter, 9 years he ruled;

219. ($blank space$) 6(disz) lugal

en: 6 kings,

220. mu-bi 2(gesz2) 1(u) 6(disz) i3-ak

en: the years: 136t they ruled;

221. ma-ri2{ki} {gesz}tukul ba-an-sag3

en: Mari with weapons was struck down;

222. nam-lugal-bi

en: the kingship

223. kisz{ki}-sze3 ba-de6

en: to Kish was carried off.

224. kisz{ki}-a ku3-{d}ba-ba6

en: In Kish, Ku-Baba,

225. {munus}lu2-kurun-na

en: the alewife

226. suhusz kisz{ki} mu–un–ge–na

en: who the foundation of Kish firmed up,

227. lugal–am3 mu 1(gesz2) 4(u) i3–ak

en: was king, 100 years she ruled;

228. ($blank space$) 1(disz) lugal

en: 1 king,

229. mu–bi 1(gesz2) 4(u) i3–ak

en: her years: 100 she ruled;

230. kisz{ki} {gesz}tukul ba–an–sag3

en: Kish with weapons was struck down;

231. nam–lugal–bi akszak{ki}–sze3 ba–de6

en: the kingship to Akšak was carried away.

232. akszak{ki}–sze3 un–zi

en: For Akšak, Unzi

233. lugal–am3 mu 3(u) i3–ak

en: was king, 30 years he ruled;

234. un–da–lu–lu mu 6(disz) i3–ak

en: Undalulu, 6 years he ruled;

235. ur–ur mu 6(disz) i3–ak

en: Urur, 6 years he ruled;

236. puzur4–{d}nerah mu n i3–ak

en: Puzur–Neraḫ, n years he ruled;

237. i–szu–il mu n i3–ak

en: Išu'il, n years he ruled;

238. szu–{d}suen dumu i–szu–il–la–ke4 mu n i3–ak

en: Šū–Suen, son of Išu'il, n years he ruled;

239. ($blank space$) n lugal

en: n kings,

240. mu-bi n ib2-ak

en: the years: n they ruled;

241. akszak{ki} {gesz}tukul ba-sag3

en: Akšak with weapons was struck down;

242. nam-lugal-bi

en: the kingship

243. kisz{ki}-sze3 ba-de6

en: to Kish was carried off.

244. kisz{ki} puzur4-{d}suen

en: In Kish Puzur-Suen,

245. dumu ku3-{d}ba-ba6-ke4

en: son of Ku-Baba,

246. lugal-am3 mu 2(u) 5(disz) i3-ak

en: was king, 25 years he ruled;

247. ur-{d}za-ba4-ba4

en: Ur-Zababa,

248. dumu puzur4-{d}suen-ke4

en: son of Puzur-Suen,

249. mu 6(gesz2) 4(u) i3-ak

en: 400 years he ruled;

250. zi-mu-dar-ra mu 3(u) i3-ak

en: Zimudara, 30 years he ruled;

251. u2-s,i-wa-tar mu 7(disz) i3-ak

en: Uṣi-watar, 7 years he ruled;

252. esz18-dar-mu-ti mu 1(u) 1(disz) i3-ak

en: Ištar-mūtī, 11 years he ruled;

253. isz-me-{d}utu mu 1(u) 1(disz) i3-ak

en: Išme-Šamaš, 11 years he ruled;

254. na-an-ni-ia zadim mu 7(disz) i3-ak

en: Nanniya, the stone cutter, 7 years he ruled;

255. ($blank space$) 7(disz) lugal

en: 7 kings,

256. mu-bi 8(gesz2) 1(u) 1(disz) ib2-ak

en: the years: 491 they ruled;

257. kisz{ki} {gesz}tukul ba-an-sag3

en: Kish with weapons was struck down;

258. nam-lugal-bi unu{ki}-sze3 ba-de6

en: the kingship to Uruk was carried away.

259. unu{ki}-ga lugal-za3-ge-si

en: In Uruk, Lugalzagesi

260. lugal-am3 mu 2(u) 5(disz) i3-ak

en: was king, 25 years he ruled;

261. ($blank space$) 1(disz) lugal

en: 1 king,

262. mu-bi 2(u) 5(disz) i3-ak

en: the years: 25 he ruled;

263. unu{ki} {gesz}tukul ba-an-sag3

en: Uruk with weapons was struck down;

264. nam-lugal-bi

en: the kingship

265. a-ga-de3{ki}-sze3 ba-de6

en: to Agade was carried away.

266. a-ga-de3 szar-ru-ki-in

en: In Agade, Sargon,

267. ab?-ba-ni nu-{gesz}kiri6

en: his father an orchardist,

268. sagi ur-{d}za-ba4-ba4

en: cupbearer of Ur-Zababa,

269. lugal a-ga-de3{ki} lu2 a-ga-de3{ki}

en: king of Agade, man who Agade

270. mu-un-du3-a

en: built,

271. lugal-am3 mu 5(u) 6(disz) i3-ak

en: was king, 56 years he ruled;

272. ri2-mu-usz dumu szar-ru-ki-in

en: Rimush, son of Sargon,

273. mu 9(disz@v) i3-ak

en: 9 years he ruled;

274. ma-ni-isz-ti-isz-szu

en: Manishtusu,

275. szesz-gal ri2-mu-usz

en: big brother of Rimush,

276. dumu szar-ru-ki-in

en: son of Sargon,

277. mu 1(u) 5(disz) i3-ak

en: 15 years he ruled;

278. na-ra-am-{d}suen

en: Naram-Sin,

279. dumu ma-ni-isz-ti-isz-szu

en: son of Manishtusu,

280. mu 5(u) 6(disz)? i3-ak

en: 56(?) years he ruled;

281. szar-ka3-li2-szar-ri2

en: Šar-kali-šarrī,

282. dumu na-ra-am-{d}suen

en: son of Naram-Sin,

283. mu n i3-ak

en: n years he ruled;

284. a-ba-am3 lugal a-ba-am3 nu-lugal

en: who was king, who was pretender?

nu-lugal literally “not-king”

285. ir-gi4-gi4 lugal

en: Irgigi was king,

286. i-mi lugal

en: Imi was king,

287. na-nu-um lugal

en: Nanum was king,

288. i-lu-lu lugal

en: Ilulu was king,

289. n mu ib2-ak

en: n years they ruled;

290. du-du mu 2(u) 1(disz) i3-ak

en: Dudu, 21 years he ruled;

291. szu-dur-ul3 dumu du-du-ke4

en: Šu-durul, son of Dudu,

292. mu 1(u) 5(disz) i3-ak

en: 15 years he ruled;

293. ($blank space$) 1(u) 1(disz) lugal

en: 11 kings,

294. mu-bi 3(gesz2) 1(disz) ib2-ak

en: the years: 181 they ruled;

295. a-ga-de3{ki} {gesz}tukul ba-an-sag3

en: Agade with weapons was struck down;

296. nam-lugal-bi unu{ki}-sze3 ba-de6

en: the kingship to Uruk was carried away.

297. unu{ki}-sze3 ur-nigar lugal-am3

en: To Uruk, Ur-nigar was king,

298. mu 7(disz) i3-ak

en: 7 years he ruled;

299. ur-{gesz}gigir dumu ur-nigar-ke4

en: Ur-gigir, son of Ur-nigar,

300. mu 6(disz) i3-ak

en: 6 years he ruled;

301. ku5-da mu 6(disz) i3-ak

en: Kuda, 6 years he ruled;

302. puzur4-i3-li2 mu 5(disz) i3-ak

en: Puzur-ilī, 5 years he ruled;

303. ur-{d}utu mu 6(disz) i3-ak

en: Ur-Utu, 6 years he ruled;

304. ($blank space$) 5(disz) lugal

en: 5 kings,

304.a. mu-bi 3(u) ib2-ak

en: the years: 30 they ruled;

305. unu{ki} {gesz}tukul ba-an-sag3

en: Uruk with weapons was struck down;

306. nam–lugal–bi

en: the kingship

307. ugnim gu–tu–um ba–de6

en: to Camp–Gutium was carried off.

308. ugnim gu–tu–um{ki}

en: Camp–Gutium

309. lugal mu nu–tuku

en: king and years had not.

310. ni2–ta–a lugal–am3 mu 3(disz) i3–ak

en: Nitaya was king, 3 years he ruled;

311. in–ki–szusz2 mu 6(disz) i3–ak

en: Inkišuš, 6 years he ruled;

312. zar2–lagab–la–gab mu 6(disz) i3–ak

en: Zar–lagag–lagab, 6 years he ruled;

313. szul–me–e mu 6(disz) i3–ak

en: Šulmeye, 6 years he ruled;

314. se3?–lu–lu–me–esz mu 6(disz) i3–ak

en: Selulumeš(?), 6 years he ruled;

315. i–ni–ma–ba–ke–esz mu 5(disz) i3–ak

en: Inimabakeš, 5 years he ruled;

316. i–ge4–esz–a–usz mu 6(disz) i3–ak

en: Igeš'a'uš, 6 years he ruled;

317. ia–ar–la–gab mu 1(u) 5(disz) i3–ak

en: Yar–lagab, 15 years he ruled;

318. i–ba–te mu 3(disz) i3–ak

en: Ibate, 3 years he ruled;

319. ia-ar-la mu 3(disz) i3-ak

en: Yar-la, 3 years he ruled;

320. ku-ru-um mu 1(disz) i3-ak

en: Kurum, 1 year he ruled;

321. a-pil-ki?-in mu 3(disz) i3-ak

en: Apil-kin, 3 years he ruled;

322. la-e2-ra-bu-um mu 2(disz) i3-ak

en: La-e-rabum, 2 years he ruled;

323. i-ra-ru-um mu 2(disz) i3-ak

en: Irarum, 2 years he ruled;

324. ib-ra-nu-um mu 1(disz) i3-ak

en: Ibranum, 1 year he ruled;

325. ha-ab-lum mu 2(disz) i3-ak

en: Ḫablum, 2 years he ruled;

326. puzur4-{d}suen dumu ha-ab-lum

en: Puzur-Suen, son of Ḫablum,

326.a. mu 7(disz) i3-ak

en: 7 years he ruled;

327. ia-ar-la-ga-an-da mu 7(disz) i3-ak

en: Yar-laganda, 7 years he ruled;

328. si-u4 mu 7(disz) i3-ak

en: Si'u, 7 years he ruled;

329. ti-ri-ga u4 4(u) i3-ak

en: Tiriga, 40 days he ruled;

330. ($blank space$) 2(u) 1(disz) lugal

en: 21 kings,

331. mu-bi n u4 4(u) ib2-ak

en: the years: 40 days they ruled.

332. ugnim gu-ti-um{ki}

en: Camp-Gutium,

333. {gesz}tukul ba-an-sag3?

en: with weapons was struck down;

334. nam-lugal-bi unu{ki}-sze3 ba-de6

en: the kingship to Uruk was carried off.

335. unu{ki}-ga {d}utu-he2-gal2 lugal-am3

en: In Uruk Utu-hegal was king,

336. mu 7(disz) szu-szi 7(disz) u4 [...] i3-ak

en: 7 sixties 7 ... days he ruled;

337. ($blank space$) 1(disz) lugal

en: 1 king,

338. mu-bi 7(disz) szu-szi 7(disz) u4 [...] i3-ak

en: the years: 7 sixties 7 ... days he ruled;

339. unu{ki} {gesz}tukul ba-an-sag3

en: Uruk with weapons was struck down;

340. nam-lugal-bi uri2{ki}-sze3 ba-de6

en: the kingship to Ur was carried off.

341. uri2{ki}-ma ur-{d}namma lugal-am3

en: In Ur Ur-Namma was king,

342. mu 1(u) 8(disz) i3-ak

en: 18 years he ruled;

343. {d}szul-gi dumu ur-{d}namma-ke4

en: Šulgi, son of Ur-Namma,

344. mu 4(u) 6(disz) i3-ak

en: 46 years he ruled;

345. {d}amar-{d}suen dumu {d}szul-gi-ke4

en: Amar-Suen, son of Šulgi,

346. mu 9(disz) i3-ak

en: 9 years he ruled;

347. szu-{d}suen dumu {d}amar-{d}suen

en: Šū-Suen, son of Amar-Suen,

348. mu 9(disz) i3-ak

en: 9 years he ruled;

349. i-bi2-{d}suen dumu szu-{d}suen-ke4

en: Ibbi-Suen, son of Šū-Suen,

350. mu 2(u) 4(disz) i3-ak

en: 24 years he ruled;

351. ($blank space$) 4(disz) lugal

en: 4 kings,

352. mu-bi 1(gesz2) 4(u) 8(disz) ib2-ak

en: the years: 108 they ruled;

353. uri2{ki}-ma {gesz}tukul ba-an-sag3

en: Ur with weapons was struck down;

354. nam-lugal-bi i3-si-in{ki}-sze3 ba-de6

en: the kingship to Isin was carried off.

355. i3-si-in{ki}-na isz-bi-{d}er3-ra lugal-am3

en: In Isin, Išbi-Erra was king,

356. mu 3(u) 3(disz) i3-ak

en: 33 years he ruled;

357. {d}szu–i3–li2–szu dumu isz–bi–{d}er3–ra–ke4

en: Šū–ilišu, son of Isbi–Erra,

358. mu 2(u) i3–ak

en: 20 years he ruled;

359. i–din–{d}da–gan dumu szu–i3–li2–szu–ke4

en: Iddin–Dagan, son of Šū–ilišu,

360. mu 2(u) 1(disz) i3–ak

en: 21 years he ruled;

361. isz–me–{d}da–gan dumu i–din–{d}da–gan–ke4

en: Išme–Dagan, son of Iddin–Dagan,

362. mu n i3–ak

en: n years he ruled;

363. li–pi2–it–esz18–dar dumu isz–me–{d}da–gan–ke4

en: Lipit–Ištar, son of Išme–Dagan,

364. mu n i3–ak

en: n years he ruled;

365. {d}ur–{d}nin–urta mu n i3–ak

en: Ur–Ninurta, n years he ruled;

366. {d}bur–{d}suen dumu {d}ur–{d}nin–urta–ke4

en: Bur–Sîn, son of Ur–Ninurta,

367. mu 2(u) 1(disz) i3–ak

en: 21 years he ruled;

368. {d}li–pi2–it–{d}en–lil2

en: Lipit–Enlil,

369. dumu bur–{d}suen–ke4 mu 5(disz) i3–ak

en: son of Bur–Sîn, 5 years he ruled;

370. {d}er3–ra–i–mi–ti mu 8(disz) i3–ak

en: Erra–imitti, 8 years he ruled;

371. {d}en–lil2–ba–ni mu 2(u) 4(disz) i3–ak

en: Enlil-bani, 24 years he ruled;

372. {d}za-am-bi-ia mu 3(disz) i3-ak

en: Zambiya, 3 years he ruled;

373. {d}i-te-er-pi4-sza mu 4(disz) i3-ak

en: Iter-pīša, 4 years he ruled;

374. {d}ur-du6-ku3-ga mu 4(disz) i3-ak

en: Ur-dukuga, 4 years he ruled;

375. {d}suen-ma-gir mu 1(u) 1(disz) i3-ak

en: Sîn-magir, 11 years he ruled;

376. ($blank space$) 1(u) 3(disz) lugal

en: 13 kings,

377. mu-bi 3(gesz2) 3(u) 3(disz) ib2-ak

en: the years: 213 they ruled,

378. szunigin 4(u) la2 1(disz) lugal

en: Total: 40 less 1 kings,

379. mu-bi 4(szar2) n 9(disz) mu 3(disz) iti 1(u) 2(disz) u4 ib2-ak

en: the years: 14409+, 3 months, 12 days they ruled,

380. a-ra2 4(disz)-kam

en: 4 times

381. sza3 kisz{ki}

en: in Kish;

382. szunigin 2(u) 2(disz) lugal

en: total: 22 kings,

383. mu-bi 4(gesz'u) 3(gesz2) 3(u) n 6(disz) iti 1(u) 5(disz) u4 ib2-ak

en: the years: 2616+, 6 months, 15 days they ruled,

384. a-ra2 5(disz)-kam

en: 5 times

385. sza3 unu{ki}-ga

en: in Uruk;

386. szunigin 1(u) 2(disz) lugal

en: total: 12 kings,

387. mu-bi 6(gesz2) 3(u) 6(disz) mu ib2-ak

en: the years: 396 they ruled,

388. a-ra2 3(disz)-kam

en: 3 times

389. sza3 uri2{ki}-ma

en: in Ur;

390. szunigin 3(disz) lugal

en: total: 3 kings,

((دەمی بابلیە کۆنەکان)) بەشی سێیەم پەیوەست بە مێژووی کوردەوە

391. mu-bi 5(gesz2) 5(u) 6(disz) mu ib2-ak

en: the years: 356 they ruled,

392. a-ra2 1(disz)-kam

en: 1 time

393. sza3 a-wa-an{ki}

en: in Awan;

394. szunigin 1(disz) lugal

en: total: 1 king,

395. mu-bi 7(gesz2) mu i3-ak

en: the years: 420 he ruled,

396. a-ra2 1(disz)-kam

en: 1 time

397. sza3 ha?-ma-zi{ki}-a

en: in Ḫamazi(?);

n lines broken

398'. szunigin 1(u) 2(disz) lugal

en: total: 12 kings,

399'. mu-bi 3(gesz2) 1(u) 7(disz) mu ib2-ak

en: the years: 197 they ruled,

400'. a-ra2 1(disz)-kam

en: 1 time

401'. sza3 a-ga-de3{ki}

en: in Agade;

402'. szunigin 2(u) 1(disz) lugal

en: total: 21 kings,

403'. mu-bi 2(gesz2) 5(disz) mu 4(u) u4 ib2-ak

en: the years: 125, 40 days, they ruled,

404'. a-ra2 1(disz)-kam

en: 1 time

405'. sza3 ugnim

en: in Camp-

406'. gu-ti-um{ki}

en: Gutium;

407'. szunigin 1(u) 1(disz) lugal

en: total: 11 kings,

408'. mu-bi 2(gesz2) 3(u) 9(disz) mu ib2-ak

en: the years: 159 they ruled,

409'. sza3 i-si-in{ki}-na

en: in Isin;

410’. 1(u) 1(disz) iri{ki}

en: 11 cities,

411’. iri{ki} nam–lugal–la ib2–ak–ka3

en: cities that practiced kingship,

412’. szunigin 2(gesz2) 1(u) 4(disz) lugal

en: total: 134 kings,

413’. mu–bi 8(szar2) n 1(gesz2) 1(u) 6(disz)

en: the years: 28,876+ they ruled,

414’. 2(u) 1(disz)

en: 21.

وێنەی سەرلەبەری نووسراوە چیللکەیەکەی سەر تاتە دەبە خشتی لاوکەڵ
نامەی لیستی پاشا سۆمەریەکان وەک خۆی دادەنرێتەوە بە هەرچوار لاو
دیوی تاتەخشتەکەدا

Nam Lu–gal Shwmer

تاتەخشتی ناوی لاوکەڵە پاشاکانی سۆمەری و بابلی

« ناوانی لاوکەڵە شوومە «وێنەی ژمارە چوار

Nam-Lugal

دیوی یەکەمی تاتەختی لاوکەڵ نامە

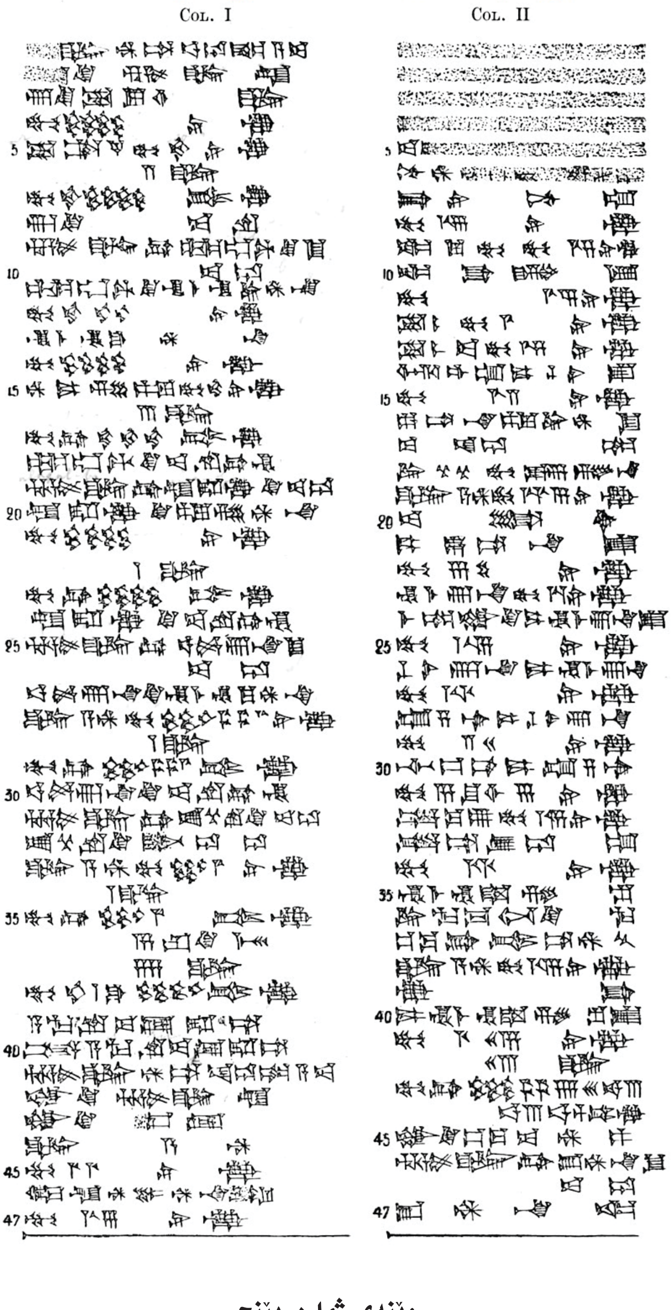

وێنەی ژمارە پێنج

دیوی دووەمی تاتەختشتی لاوکەڵ نامە

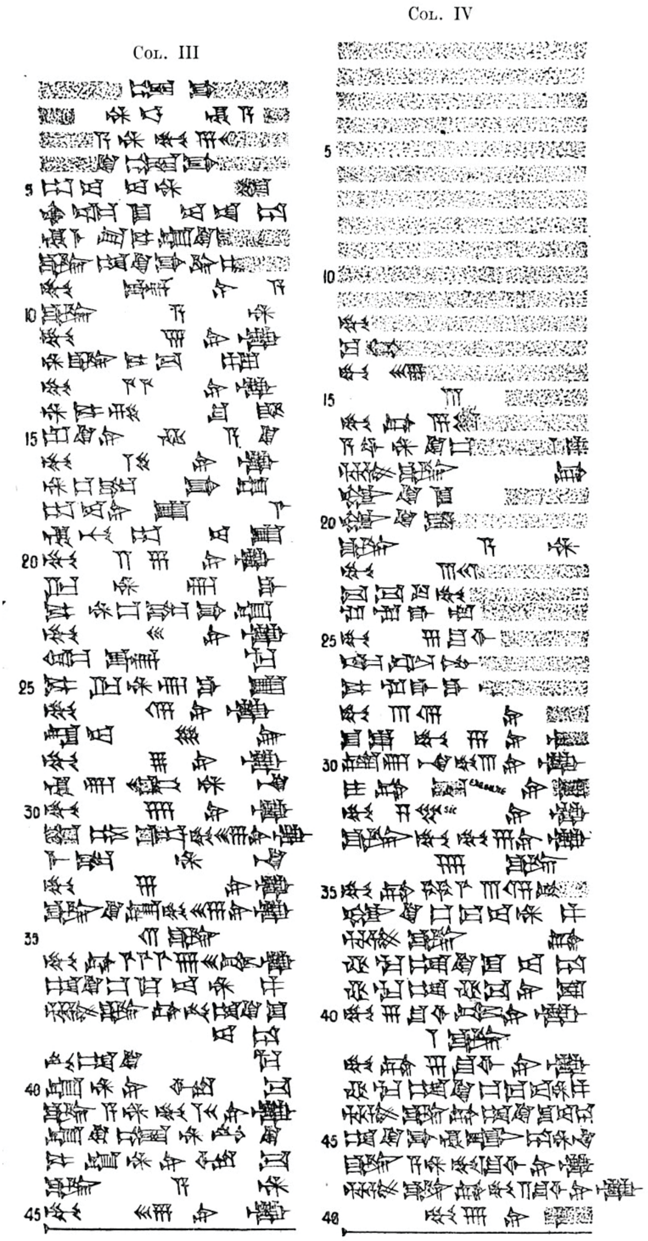

وێنەی ژمارە شەش

دیووی سێیەمی تاتە خشتی لاوکەڵ نامە

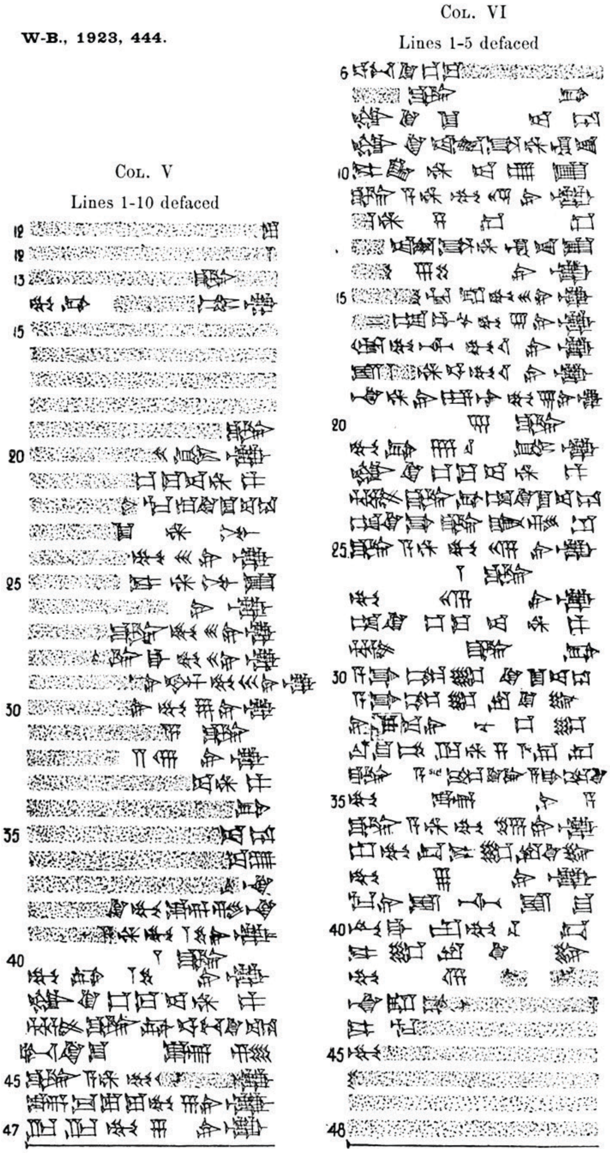

وێنەی ژمارە حەوت

دیووی چوارەمی تاتە خشتی

لاوکەڵ نامە

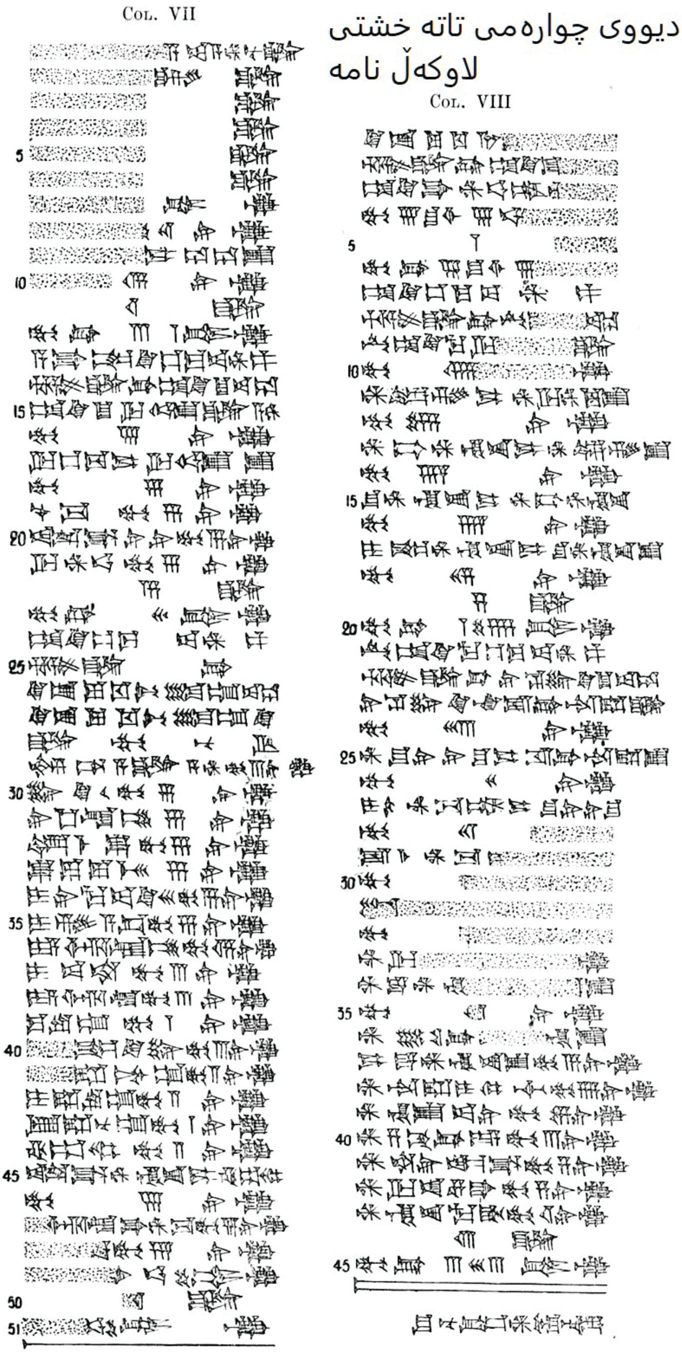

وێنەی ژمارە هەشت

سەرچاوەی تاتەخشتی لیستی ناوی لاوکەڵە سۆمەریەکان لەگەڵ زانیاری پەیوەند:

CDLI Literary 000371 (Sumerian King List) composite (P479895)

Literary artifact dated to the Old Babylonian (ca. 1900-1600 BC) period

Metadata history

CDLI Literary 000371 (Sumerian King List) composite (P479895)

𒉆𒈗 Nam-Lugal

Update made on 2015-03-03 at 00:00:00 by CDLI for Dahl, Jacob L.

20150303 dahl

designation	CDLI Literary 000371 (Sumerian King List) composite
period	Old Babylonian (ca. 1900-1600 BC)
composite_no	Q000371
is_provenience_uncertain	0
is_period_uncertain	0
is_artifact_type_uncertain	0
is_school_text	0
artifact_comments	composite text
external_resources	ETCSL transliterations;ETCSL translations
external_resources_key	2.1.1;2.1.1
genres	Literary
genres_comment	ETCSL 2.01.01 Sumerian King List (composite)
genres_uncertain	0
languages	Sumerian
languages_uncertain	0
retired	0
has_fragments	0
is_artifact_fake	0
artifact_type_comments	composite text

نموونەی دووەم لە سالنامەی: لاوكەڵ نامەی سۆمەری

دووبارە كردنەوەی هەمان نووسراوی ساڵنامەی لیستی پاشا سۆمەریەكانە كە پاشا بابلیەكۆنەكان ناوی خۆیان خستۆتەسەر بۆ شرعیەت پێدانی خۆیان و ناوناس كردنی خۆیان لە لیستی مێژوویی پاشاكاندا

CDLI Literary 000371, ex. 006 (P384786)

Literary prism dated to the Old Babylonian (ca. 1900-1600 BC) period and now kept in Ashmolean Museum, Oxford, UK

Export artifact

History

Nam-Lugal

وێنەی ژمارە نۆ

Nam-Lugal

PreviousNext

View list of visual assets

MUSEUM COLLECTION(S)

Ashmolean Museum, Oxford, UK

MUSEUM NUMBER

Ashm 1923-0444

PERIOD

Old Babylonian (ca. 1900-1600 BC)

PROVENIENCE

-

ARTIFACT TYPE

Prism

MATERIAL(S)

Clay

GENRE / SUBGENRE(S)

Literary (ETCSL 2.01.01 Sumerian King List (witness) historical: king list)

LANGUAGE(S)

Sumerian

The Sumerian king list: composite text | translation | bibliography

The Sumerian king list: composite text

(In the following composite text, mss. are referred to by the sigla used by Vincente 1995; from those listed there, mss. Fi, Go, P6, and WB 62 were not used; if not specified by a note, numerical data come from ms. WB.)

نموونەی سێ یەم لە ساڵنامەی بابلی کۆن:

لە مۆزەخانەی ئاشمولیەن لە ئۆکسفۆرد – ئینگلاند

CDLI Literary 000371, ex. 005 (P384788)

Literary tablet dated to the Old Babylonian (ca. 1900–1600 BC) period and now kept in Ashmolean Museum, Oxford, UK

Witness to composite(s): Q000371

Primary Publication:

Collection: Ashmolean Museum, Oxford, UK

Museum no.: Ashm 1923-0268

Provenience: —

Period: Old Babylonian (ca. 1900–1600 BC)

Object Type: tablet or envelope > tablet

Material: clay

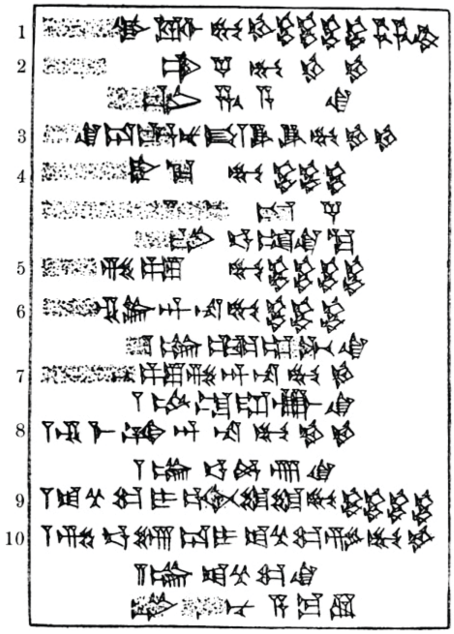

Chaldean Kings before the Flood.
(Ashmolean Museum, W-B. 62.)

وێنەی ژمارە دە

نموونەی چووارەم لە تاتەخشتی ساڵنامەی بابلی کۆن

لە بریتش موزیوم - لەندەن :

CDLI Literary 000371, ex. 002 (P462800)

Literary tablet excavated in Sippar-Yahrurum (mod. Tell Abu Habbah), dated to the Old Babylonian (ca. 1900-1600 BC) period and now kept in British Museum, London, UK

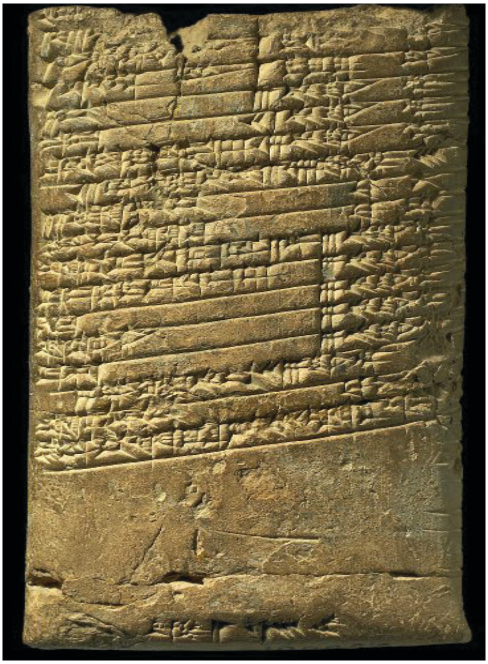

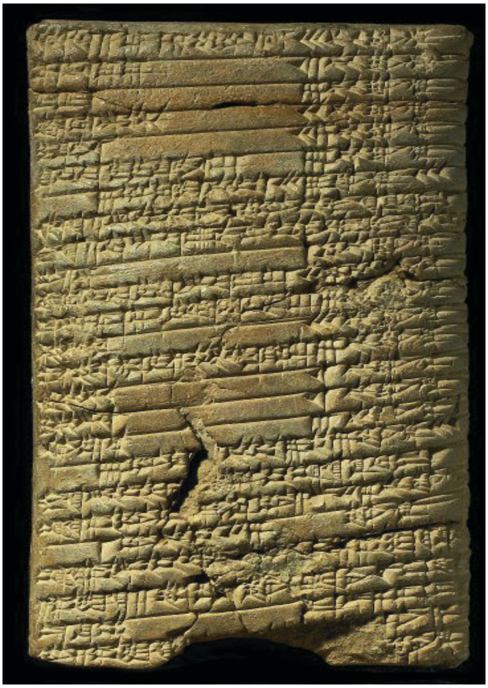

وێنەی ژمارە یانزە

نموونەی پێنجەم لە تاتەخشتی ساڵنامەی بابلی کۆن

لە مۆزەخانەی هێرست لە کالیفۆڕنیا

CDLI Literary 000371, ex. 016 (P247916)

Witness to composite(s): Q000371

Primary Publication:

Collection: Hearst Museum of Anthropology, University of California at Berkeley, Berkeley, California, USA، **Museum no.**: HMA 9-01819

Provenience: Tutub (mod. Khafaje)

Period: Old Babylonian (ca. 1900-1600 BC)

Object Type: tablet or envelope > tablet، **Material**: clay

وێنەی ژمارە دوانزە

نمونەی شەشەم لە تاتەخشتی ساڵنامەی بابلی:

CDLI Literary 000371, ex. 022 (P283804)

Witness to composite(s): Q000371، **Primary Publication:**

Collection: —، **Museum no.:** unknown، **Provenience:** —

Period: Old Babylonian (ca. 1900–1600 BC)

Object Type: tablet or envelope > tablet

Material: clay، **Transliteration:** atf: lang sux، tablet

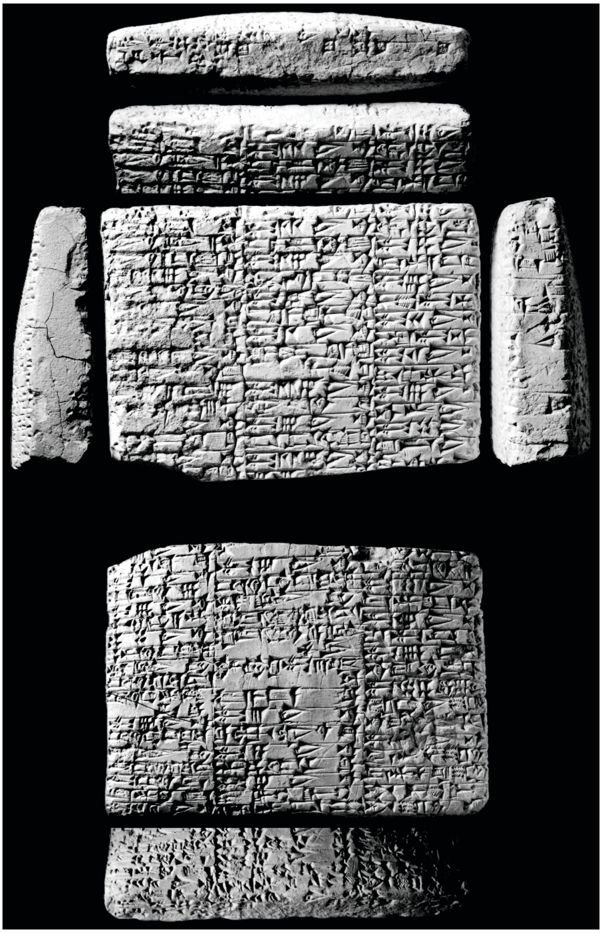

وێنەی ژمارە سیانزە

ڕۆژمێرەکەی بەکراوا

ئەوەی تا ئێستا دۆزراوەتەوە لە ناو کوردستان(سۆبارتۆی دێرین) لە شوێنەواری دێرین لە بەکراوایە لە شارەزوور لە هەرە نووسراوە دێرینەکانە لە کوردستان نووسینی چیللکەیی تاتە خشتێکی شکاو و خووراوە بەنووسینی ئەکادی و یاد و بیرەوەری ڕۆژە پیرۆزەکان یان بەختە باشەکانە ڕیزکراوە لە هەزارەی دووەمی پێش زایین، کە لەلایەن تیمی ئارکۆلۆجی
the University of Heidelberg/Germany.
زانکۆی جەرمەنی و پسپۆڕ و ئارکۆلۆجیەکانی سلێمانی دۆزراونەتەوە

نموونەیەک لە تاتەخشتی دۆزراوەی بەکراوە، وێنەی ژمارە چوارده
EXCAVATION AT BAKR AWA 2010 AND 2011 By peter a. miglus, ulrike bÜrger, rafaŁ a. fetner, simone mÜhl and alexander sollee
https://www.assur.de/Themen/Bakr_Awa/bakr_awa.html

تۆمارەکانی کوناره

لەلایەن تیمە فەرەنسیەکەو خاتوو ئالین و هاوکارەکانی و هەروەها تیمی ئارکۆلۆجیەکانی سلێمانی لەماوی سالانی ڕابردوو هەولێکی گرنگ نراوە بۆ دۆزینەوەی نهێنیەکانی هەزاران سالی ڕابردوو لە نزیک شاری سلێمانی و دۆزینەوەی ئۆردوگا و شانشین و جێنشینی دێرین کەڕەنگە زیاتر لە چوار هەزار ساڵ تێپەڕێت بۆ سەردەمانی لاولاویەکان و ئەکەدیەکان درێژە بکێشێ، تیایدا لانی کەم ١٢٠ نووسراو پارچەی ئەو قۆناغە دۆزراونەتەوە و باسی نووسراوەکان یەکەی بەڕێوەبەرایەتی و بەرهەم ئابوریەکانە و بەدڵنیایەوە ڕێکەوتی یان ڕۆژگاری یان سەردەمانێکی تیا ئەدۆزرێتەوە بۆ ناسینەوەی ساڵنامەیی کە هێشتا لەژێر دەستی زانایانی خوێنەرانی تاتەخشتی چیللکەیدایە و ئوومێد دەکرێ لەداهاتوودا دۆزینەوە و زانیاری زیاتر لە ناو دۆزراوەکانی بەچنگ کەوێت و بناسرێنەوە و بکەونە دەست خوێنەران هەرچەند تا ئێستا بە دەیان نووسراو بەزمانەکانی فەڕەنسی و ئینگلیسی و هەروەها جەرمەنی بەردەستا لەسایەتە ئارکۆلۆجیە فەرەنسی و ئینگلیسیەکان بەڵام هیوادارم بکرێنە کوردی بو خوێنەری کوردی لەداهاتوودا(وێنەی پانزەیەم)

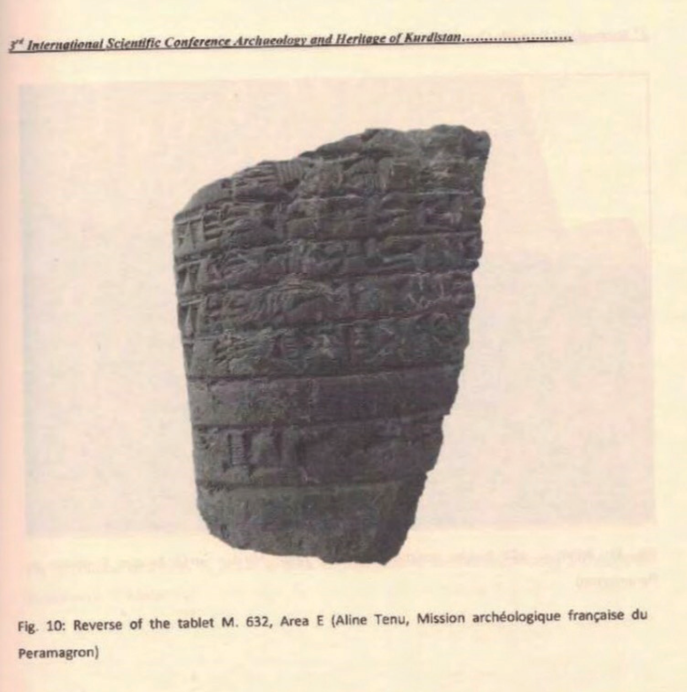

Fig. 10: Reverse of the tablet M. 632, Area E (Aline Tenu, Mission archéologique française du Peramagron)

بەشی دووەم

کورد لە ساڵنامەی لاوکەڵە پاشاکان

سۆمەری- ئەکەدی- گووتی- بابلی

لەلای مێژوونوسە دێرینەکانی سۆمەر و میسۆپۆتا وا باوبوە کەبەناوی ڕووداوەگرنگەکانەوە ساڵنامە و بەروارەکان دیاری بکرێن و بناسرێنەوە، پێچەوانەی ڕێکەوتی ژمارەیی کەلەم ڕۆماندا باوە (هەرچەندە لەناوخەڵکیا تا ئێستاش هەمان ناوهێنان باوە لە دەستنیشان کردنی ساڵەکان بەهۆی ڕووداوی سیاسی و سروشتیەکانەوە وەک نموونەی: ساڵی بەفرە زۆرەکە و ساڵی لافاوەکە و ساڵی بوومەلەرزەکە، و ساڵی نسکۆکە و ساڵی ئەنفالەکان و ساڵی ڕاپەڕینەکە و ساڵی شەری ....وە هەروەها لەگەڵ نموونەکانی تر لەناو قسەوباسەکانی خەڵکیا لە کوردستان، ئەوەی پەیوەستە بە مێژووی کوردەوە ناوی دەیان ساڵە لە بەڵگەنامە سۆمەری و ئەکەدی و بابلی و ئاشوریەکان بەناوی کوردەوە بوە و ساڵەکانی پێناسراوەتەوە لە بەڵگەنامە شاهانەیەکان و ئەوانی تردا، بەلگەنامە هەیە باسی ژمارەی گاو مانگا و چێڵ و بەروبوومەکانی گایەلی موڵکی شاهانەی پاشای سۆمەری ئەکات بە ناوهێنانی ڕووداوی سیاسی کاریگەری فەرمانداری شاهانە و لەشکر کێشی بۆسەر خاکی کوردستان تۆمار کراوە و ناسراوەتەوە! وەک:

ئەو ساڵەی هەلێر کاولکرا

یان ئەو ساڵەی لە شەمێرانی و لاولاویەکان دراو داگیرکران

نەک هەر ئەوەندە بەڵکوو نەوە بە دوای نەوەدا پاشاکان هەمان بیرەوەری لەشکرکێشیە یەک لەدوای یەکەکانی خۆیان دووبارە کردۆتەوە بەنموونە پاشا ئامار سوینی کوڕی شوڵجی پاشا وەک باوکی چۆن هێرشی داگیرکاری و کاولکاری هێناوەتە سەر کوردستان و هەولێر کوڕەکەشی هەمان هەڵمەت و لەشکر کێشی دووبارەکردۆتەوە و تۆماری کردوە وەک ئەم دوونموونەیەی خوارەوە لە دووسەردەمی جیاواز بەهەمان ڕووداوی دووبارە کاولکاری بۆسەر قەڵاو شار و ناوچە و هەرێمی کوردستان لە سەر شاری هەولێر و ناوچەکانی تر لە سەردەمانی شوڵجی پاشا لە بنەماڵەی ئوری لەگەڵ نەوەکانی لە سەردەمی ئامار سوین ڕوویانداوە

بەڵگەنامەی ساڵنامەی سەردەمی شوڵجی پاشا ی سۆمەری لەبنەماڵەی ئوری سێیەم:

ئەو ساڵەی هەولێر کاولکرا

mu ur#-bi2-lum{ki} ba-hul

en: year: “Urbilum was destroyed;”

هەروەها لە سەردەمی ئامار سوینی پاشای سۆمەری هاتووە:

ئەو ساڵەی هەولێر کاولکرا

mu {d}amar-{d}suen lugal-e ur-bi2-lum{ki} mu-hul

en: year: “Amar-Suen, the king, Urbilum destroyed;

ئەو ساڵەی ئامار سوین پاشا هەولێری کاولکرد “

بڕوانە وێنەی نووسراوی چیللکەیی(مێخی) بە دەستوخەتی سۆمەری درەنگ لەسەرتاتەخشتەکان، لە هەردوو سەردەمەکەدا و ناوهێنانی کاولکردنی شاری هەولێری بەر لە زیاتر لە چوار هەزار ساڵ لەمەوبەر

.Ur III dynasty

URIM2KI

c. 2112 BC – c. 2004

تاتەخشتی بەڕێوبەرایەتی فەرمانگەی ئابوری کۆشکی شاهانەی شوڵجی پاشای بنەماڵەی ئوری سێیەم لە قۆناغی سۆمەری درەنگدا، باس لە سامانی گایەلی شاهانەدەکات بەناوهێنانی بیرەوەری ساڵی تۆمارکراو بەناوی (ئەو ساڵەی هەولێر کاولکرا) تۆمارکراوە بەروارەکانی سەر تاتەخشتەکان

وێنەی ژمارە (یەک) ئەو ساڵەی هەولێر کاولکرا (P131589)

زانیاری سەر تاتەخشتەکە:

TCL 02, 5499 (P131589)

Primary Publication: Genouillac, Henri de (1911) TCL 2 5499
Collection: Louvre Museum, Paris, France
Museum no.: AO 05499
Provenience: Puzriš-Dagan (mod. Drehem)
Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)
Object Type: tablet or envelope > tablet
Material: clay
Date: Šulgi.39.00.00, Šulgi.40.00.00 (us2 year), Šulgi.41.00.00 (us2-us2 year), Šulgi.42.00.00, Šulgi.43.00.00, Šulgi.44.00.00, Šulgi.45.00.00, Šulgi.46.00.00, Šulgi.47.00.00, Šulgi.48.00.00

Transliteration:

atf: lang sux

column 3

25. mu ur#-bi2-lum{ki} ba-hul

en: year: "Urbilum was destroyed;" ئەو ساڵەی هەولێر کاولکرا

reverse

column 1

26. mu us2-sa ki-masz{ki} u3 hu-ur5-ti{ki} ba-hul

en: year after: "Kimaš and Hurti were destroyed;"

column 2

13. mu ha-ar-szi{ki} u3 ki-masz{ki} ba-hul

en: year: "Harši and Kimaš were destroyed;"

لیستی ناوی ئەو ساڵانەی پاشاکانی پێناسراوەتەوە بە هێرش و پەلاماردان و کونکردنی ناوەندی کوردستانی دێرین لە سوبارتو

ئەو ساڵەی: پاشای سۆمەری جەنەڕاڵ بەسوسەی هاتە کوردستانی دێرین لە زاموا و شارەزور هێرشی کردە سەر شانشینی خەمزەیەکان و کونکردنی سۆبارتۆ و خەمزەیەکان لە دەوروبەری ٤٧٠٠ساڵ لەمەوبەر

Pussusu conqueror of Hamazi

Hamazi or Khamazi (Sumerian: 𒄩𒈠𒍣𒆠, ha-ma-zi^{ki}, or 𒄩𒈠𒍢𒆠 Ḫa-ma-zi$_2^{ki}$

ئەو ساڵەی ؛ گلگامش خاکی هووروم (هەورامان)ی داگیرکردلە دەوروبەری ٤٦٠٠ ساڵ لەمەوبەر دارەکانی بڕینەوە و بردیەوە مەملەکەتی ئوروک لە ئۆردوگا سۆمەریە کۆنەکان

Gilgamesh (Akkadian: 𒀭𒄑𒂆𒈦, romanized: Gilgameš; originally Sumerian: 𒀭𒉋𒂵𒎌, romanized: Bilgames)

ئەو ساڵەی: پاشای سۆمەری: لاوکەڵ ئیشنا کوشەنە هێرشی کردە سەر شارەزوور و و بەچەک لە شانشینی خەمزەیەکانی داو کورسی شاهانەی بردەوە وڵاتی سۆمەر لە ئووراک لە دەوروبەری ٤٥٥٠ ساڵ لەمەوبەر

(لاوکەڵ: ئینشا کووشەنە) 𒂗𒊮𒊨𒀭𒈾

ئەو ساڵەی سەرجۆنی ئەکەدی چووە مەملەکەتی شەمێرانیەکان BC 2334_2284

mu szar-um-gi si-mur-um{ki}-sze3 i3-gin-na-a	Year in which Sargon went to Simurrum ئەو ساڵەی سەرجۆنی ئەکەدی چووەناو سیموریم

5. Naram sin؛22542218_ BC هێرشەکانی سەردەمی نارام سین

mu na-ra-am-{d}en.zu [a-zu]-hu-num2{ki}-sze3 i3-gin-na-a < kas. szudun=REC169 > ba-gar	Year in which Naram-Sin after campaigning against [Azu]hunum defeated it	
mu na-ra-am-{d}en.zu [a-zu-hu]-nim-sze3 i3-gin-na-a	Year in which Naram-Sin (after) campaigning against Azuhunum < defeated it>	(FAOS 7 p. 50 D-8)
in 1 mu {d}na-ra-am-{d}en.zu < kas.szudun=REC169 > subir{ki} in a-zu-hi-nim{ki} i-sza-ru ta2-hi-sza-ti-li ik-mi-u3	In the year in which Naram-Sin was victorious against Subartu in Azuhunum and took prisoner Dahisz-atal	(ASJ 4, 23)
in 1 mu {d}na-ra-am-{d}en.zu na-gab2 idigna.id2 u3 buranun.id2 ik-szu-du2 u3 < kas.szudun=REC169 > sze3-nam-in-da-a{ki} isz11-a-ru	In the year in which Naram-Sin reached the sources of the Tigris and the Euphrates and was victorious against SzeNAMinda.	(MAD 1 231)
in 1 mu < szudun=REC448bis > lugal in 'a3-mar-nu-um i-li-ka3-am	In the year in which the king went for battle to the Amarnum (mountains)	(MAD 5 76)
in 1 mu {d}na-ra-am-{d}en.zu a-na {gisz}76ire ren i-li-ku	In the year in which Naram-Sin went to the cedar forest	(Adab 404)

in 1 mu {d}na-ra-am-{d}en.zu < kas.szudun=REC169 > ...-at{ki} ...-gal-at{ki} isz11-a-ru u3 szu-ma in kur am-na-an {gisz}erin ib-tu2-qam	In the year in which Naram-Sin was victorious over ... and ... and he himself cut down cedar timber in the land of Amanus	(OSP 2 203)
in 1 mu {d}na-ra-am-{d}en.zu a-na kaskal{ki} si-mu-ur4-ri2-im{ki} i-li-ku	In the year in which Naram-Sin campaigned against Simurrum	(JCS 28 228)
in 1 mu {d}na-ra-am-{d}en.zu < szudun=REC448bis > si-mu-ur4-ri-im{ki} in ki-ra-sze3-ni-we{ki} isz11-a-ru u3 ba-ba ensi2 si-mu-ur4-ri-im{ki} dub-ul ensi2 a-ra-me{ki} ik-mi-u3	In the year in which Naram-Sin was victorious against Simurrum in Kiraszeniwe and took prisoner Baba the governor of Simurrum and Dubul the ensi of Arame	(MAD 1 217)
in 1 mu ... ti-... bi2-bi2-... en-a-ru u3 < szudun=REC169 > sa-du2-a-tim in ha-szi-ma-ar.kur isz11-a-ru	In the year in which ... defeated Bibi-... and was victorious in the mountains at Haszimar	(ITT 5 9265)

BC 2254_Szarkaliszarri 2230 هێرشەکانی سەدەمی پاتشا شارکەلی شای

b	mu szar-ka3-li2-szar3-ri2 ki-gi-en{ki}-sze3 im-ta-e11-da hur-sag-ga2	Year in which S z a r k a l i s z a r r i having campaigned against Sumer, in the mountains	(reconstructed from year c)
c	mu szar-ka3-li2-szar3-ri2 ki-gi-en-sze3 im-ta-e11-da hur-sag-ga2 ... mu us2-bi	Year following the year Szarkaliszarri having campaigned against Sumer, in the mountains ...	(PBS 5 38)

la	in 1 mu szar-ka3-li2-szar3-ri2 < kas.szudun=REC169 > elam{ki} / nim{ki} u3 za-ha-ra{ki} in pu-ti ud-uh2{ki} / akszak{ki} u3 sag-li isz-ku-nu isz11-a-ru	In the year in which Szarkaliszarri brought the battle against Elam and Zahara in front of Akszak and ... and was victorious	
lb	in 1 mu szar-ka3-li2-szar3-ri2 < kas.szudun=REC169 > elam{ki} / nim{ki} u3 za-ha-ra{ki} isz11-a-ru	In the year in which Szarkaliszarri was victorious against Elam and Zahara	
m	mu < kas.szudun=REC169 > gu-ti-um{ki} ba-gar-ra-a	Year in which the yoke was imposed on Gutium	(ITT 1 1048)

Ur-Nammu 2112- 2094 BC

سەردەمی بنەماڵەی سۆمەری نوێ پاتشا ئور نامۆ و ناوهێنانی خەڵکی کوردستانی کۆن

k	mu gu-ti-um{ki} ba-hul	Year Gutium was destroyed

سەردەمی شوڵجی پاشا (لاوکەڵ شوڵجی) و ساڵەکانی لە کوردستان Szulgi 20942046_BC

22b	mu us2-sa bad3-an{ki} / der{ki} ba-hul	Year after the year Der was destroyed	(Or 54 302)
24	mu kara2-har{ki} ba-hul	Year Karhar was destroyed	(RIA 2 137 43)
25*	mu us2-sa kara2-har{ki} ba-hul	Year after the year Karhar was destroyed	
25	mu si-mu-ru-um{ki} ba-hul	Year Simurrum was destroyed	(RIA 2 137 44)
26*	mu us2-sa si-mu-ru-um{ki} ba-hul	Year after the year Simurrum was destroyed	(RIA 2 137 45)
26	mu si-mu-ru-um{ki} a-ra2 2-kam-ma-asz ba-hul	Year Simurrum was destroyed for the second time	

27*	mu szul-gi nita kalag-ga lugal an ub-da limmu2-ba-ke4 si-mu-ur4-um{ki} a-ra2 2-kam-asz mu-hul-a mu us2-sa-bi	Year in which after the year Szulgi the strong man, the king of the four corners of the universe, destroyed Simurrum for the second time	
27	mu ha-ar-szi{ki} ba-hul	Year Harszi was destroyed	(RIA 2 137 46, BM 24479)
31*	mu us2-sa dumu-munus lugal ensi2 an-sza-an{ki}-ke4 ba-an-tuk	Year after the year the governor of Anszan took the the king's daughter into marriage	
31	mu kara2-har{ki} a-ra2 2-kam-asz ba-hul	Year Karhar was destroyed for the second time	(RIA 2 137 50)
32	mu si-mu-ru-um{ki} a-ra2 3-kam-asz ba-hul	Year Simurrum was destroyed for the third time	(RIA 2 137 51)
33*	mu us2-sa si-mu-ru-um{ki} a-ra2 3-kam-asz ba-hul	Year after the year Simurrum was destroyed for the third time	(RIA 2 137 52)
33	mu kara2-har{ki} a-ra2 3-kam-asz ba-hul	Year Karhar was destroyed for the third time	
34*	mu us2-sa kara2-har{ki} a-ra2 3-kam-asz ba-hul	Year after the year Karhar was destroyed for the third time	
34**	mu us2-sa a-ra2 3-kam-asz si-mu-ru-um{ki} ba-hul mu us2-sa-bi	Second year after the year Simurrum was destroyed for the third time	
34	mu an-sza-an{ki} ba-hul	Year Anszan was destroyed	(RIA 2 137 53)

35	mu us2-sa an-sza-an{ki} ba-hul	Year after the year Anszan was destroyed	(RIA 2 137 54)
36⁕	mu us2-sa an-sza-an{ki} ba-hul mu us2-sa-bi	Second year after the year Anszan was destroyed	
44	mu si-mu-ru-um{ki} u3 lu-lu-bu-um{ki} / lu-lu-bum2{ki} a-ra2 10-la2-1-kam-asz ba-hul	Year Simurrum and Lullubum were destroyed for the ninth time	(RIA 2 142 63)
45⁕	mu us2-sa si-mu-ru-um{ki} u3 lu-lu-bu-um{ki} a-ra2 9-kam-asz ba-hul	Year after the year Simurrum and Lullubum were destroyed for the ninth time	
45a	mu {d}szul-gi nita kalag-ga lugal ur2i{ki}-ma lugal an ub-da limmu2-ba-ke4 ur-bi2-lum{ki} / ar-bi2-lum{ki} si-mu-ru-um{ki} lu-lu-bu{ki} u3 kara2-har{ki} 1-sze3 / asz-sze3 sag-du-bi szu-bur2-a bi2-ra-a / im-mi-ra	Year in which Szulgi the strong man, the king of Ur, the king of the four quarters, smashed the heads of Urbilum, Simurrum, Lullubum and Karhar in a single campaign	(RIA 2 142 64)
45b	mu si-mu-ru-um{ki} lu-lu-bu{ki} a-ra2 9-kam ba-hul	Year Simurrum and Lullubum were destroyed for the ninth time	
46⁕	mu us2-sa ur-bi2-lum{ki} ba-hul	Year after the year Urbilum was destroyed	
46	mu {d}szul-gi nita kalag-ga lugal ur2i{ki}-ma lugal an ub-da limmu2-ba-ke4 ki-masz{ki} hu-ur5-ti{ki} u3 ma-da-bi u4 1-a mu-hul	Year Szulgi the strong man, the king of Ur, the king of the four quarters, destroyed Kimasz, Hurti and their territories in a single day	(RIA 2 143 65)
7a	mu us2-sa ki-masz{ki} ba-hul	Year after the year Kimasz was destroyed	

47b	mu {d}szul-gi nita kalag-ga lugal ur2i{ki}-ma lugal an ub-da limmu2-ba-ke4 / 4-ba-ke4 ki-masz{ki} hu-ur5-ti{ki} u3 ma-da-bi u4 1-a mu-hul-a mu us2-sa-bi	Year after the year in which Szulgi the strong man, the king of Ur, the king of the four quarters, destroyed Kimasz, Hurti and their territories in a single day	(RIA 2 143 66)
48*	mu us2-sa ki-masz{ki} ba-hul mu us2-sa-a-bi	Second year after the year Kimasz was destroyed	
48a	mu ha-ar-szi{ki} ki-masz{ki} hu-ur5-ti{ki} u3 ma-da-bi u4 1-bi / u4 1-a ba-hul	Year Harszi, Kimasz, Hurti and their territories were destroyed in a single day	(RIA 2 143 67)
48b	mu ki-masz{ki} a-ra2 2-kam ba-hul	Year Kimasz was destroyed for the second time	(BM 18807)
48c	mu 2-kam ha-ar-szi{ki} ba-hul	Year for the second time Harszi was destroyed	(BM 23730)

سەردەمی ئامار سوین پاشا کوڕی شوڵجی پاشاو ساڵەکانی لە کوردستان
Amar_Sin 20462037_ BC

2	mu {d}amar-{d}en.zu lugal-e ur-bi2-lum{ki} mu-hul	Year Amar-Sin the king destroyed Urbilum	(AnOr 13 24 2b)
3*	mu us2-sa {d}amar-{d}en.zu lugal-e ur-bi2-lum{ki} mu-hul	Year after the year Amar-Sin the king destroyed Urbilum	(AnOr 13 24 3a)

سەردەمی ئابی سوین دوا پاشای سۆمەریەکان لە کوردستان Ibbi_Sin 20282004_ BC

3	mu {d}i-bi2-{d}en.zu lugal ur2i{ki}-ma-ke4 si-mu-ru-um{ki} mu-hul	Year Ibbi-Sin the king of Ur destroyed Simurrum	(RIA 2 145 88)
4*	mu us2-sa si-mu-ru-um{ki} ba-hul	Year after the year Simurrum was destroyed	

Hammu-rabi

ساڵەکانی سەدەمی پاشای ناسراوی کۆنی بابلی هامورابی
لە ناوهێنانی ناوچە و خێڵ و گەلانی کوردستان

30	mu ha-am-mu-ra-bi lugal-e a2-gal2 ki-ag2 {d}marduk-ke4 usu mah dingir gal-gal-e-ne ugnim elam{ki}-ma zag mar-ha-szi{ki}-ta su-bir4{ki} gu-ti-um{ki} esz-nun-na{ki} u3 ma3-al-gi{ki} nam-dugud-bi im-zi-zi-esz-am3 gar3-dar-a-bi i-ni-in-gar-ra-a suhusz ki-en-gi ki-uri i-ni-in-gi-bi	Year Hammu-rabi the king, the mighty, the beloved of Marduk, drove away with the supreme power of the great gods the army of Elam who had gathered from the border of Marhaszi, Subartu, Gutium, Tupliasz (Esznunna) and Malgium who had come up in multitudes, and having defeated them in one campaign, he (Hammurabi) secured the foundations of Sumer and Akkad	(RIA 2 180, 1327)
32a	mu ha-am-mu-ra-bi lugal ur-sag u3-ma sa2-sa2 {d}marduk-ke4 ugnim eren2 esz3-nun-na{ki} su-bir4{ki} gu-ti-um{ki} {gisz}tukul kalag-ga-na me3-ta bi2-ib-szub-ba ma-da ma-an-ki-sum2{ki} u3 ma-da gu2 idigna en-na zag kur su-bir{ki}-sze3 szu-ni sa2 bi2-in-du11-ga / ba-an-sig3	Year Hammu-rabi the king, the heros who gains victory for Marduk, defeated with his mighty weapons the entire army and soldiers of Esznunna, Subartu and Gutium and conquered the land of Mankisum and the land on the banks of the Tigris up to the border of the Subartu mountains	(RIA 2 180, 134)

37	mu ha–am–mu–ra–bi lugal–e usu gal {d}marduk–ka–ta ugnim eren2–mesz qu2–tu–u2 / su–tu–um u3 tu–ru–uk–kum{ki} ka–ak–mu–um{ki} u3 kur su–bir4{ki}–bi–ta me3–ta bi2–ib2–szub–ba	Year in which Hammu–rabi the king by the great strength of Marduk overthrew in battle the armies and the soldiers of Gutium, Sutum, Turukku, Kakmu and the land of Subartu	(RIA 2 180, 139, TCL 11 158)
39a	mu ha–am–mu–ra–bi lugal–e usu kalag–ga an {d}en–lil2 mu–un–na–sum–ma–ta kilib3 / szu–nigin gu2–da3–a{ki}–bi kur su–bir4{ki}–sze3 sag gisz bi2–in–ra–a	Year in which Hammu–rabi the king with the great power given to him by An and Enlil smote the totality of Cutha and the land of Subartu	
39b	szanat na–ap–ha–ar kur su3–ba–ar–tum	Year the totality of the land of Subartu	
aa	mu ha–am–mu–ra–bi lugal ma–da kur su–bir4{ki} e2–gal–la–tum{ki} bu–ru–un–da{ki} u3 ma–da za–am–la–asz2{ki} gu2 / zag id2–idigna en–na id2–zimbir{ki} gu2–ki–sze3 mi–ni–gar	Year Hammu–rabi the king subjugated the land of the region of Subartu, Ekallatum, Burunda and the land of Zamlasz from the banks of the Tigris to the Sippar canal	(Stol, 33)
f	mu kur–ra … mu–na–dim2	Year (Hammurabi) made … mountain	(Stol, 42)

List	Babylon →		Samsu–iluna →

36	mu eren2 kur mar–tu–a / kur hur–sag–ga2–ka i3–ba!–sub2–be–esz–a	Year in which he subdued the army of the land of the Amorites, the lands of the mountains	(RIA 2 185, 181, BM 97019A)

List	Diyala: Esznunna, Tell Asmar →		Ibal–pi–El II →

10a	mu eren2 su–bir4{ki} u3 ha–na{ki} / he2–na{ki} ba–sig3	Year the troops of Subartu and of Hana were defeated	
10b	mu eren2–na ma–at szu–bar–tim i–ba–al–pi–el i–ha–zu	Year in which Ibal–pi–El took the troops of the land of Subartu	(Greegus 29 n. 25)

تۆماری گرنگی شاهانەی پاشای گووتی

سەردەمی ئیمپراتۆریەتی گووتیەکان ئەریدۆ پیرزەری پاشای مەزنی گووتیەکان
یەکەمین ئیمپراتۆریەتی مەزنی گووتیەکان لە مەملەکەتەکانی:
سۆمەر و ئەکاد و سۆبارتۆ و گووتیەکان بۆ ماوەی نزیکەی سەدساڵی خایاند

RIME 2.02.01.03 composite (P462082)

COMPOSITE

Composite No.: Q001435

Primary Publication: Frayne, Douglas R. (1993) RIME 2 02.01.03 composite، **Collection:** —،

Museum no.: —

Provenience: —، **Period:** Old Akkadian (ca. 2340-2200 BC)

Object Type: —

، **Material:** —

، **Date:** Erridu-pizir.00.00.00

Transliteration: **atf: lang akk**

، **object composite text surface a**

ئەم نووسراوە گرنگیەکی تایبەتی لەڕادەبەدەری خۆی هەیە و باسی هێزو دەستەڵاتی ئەریدۆ پیتزەری پاشای ئیمپراتۆریەتی گووتیەکان دەکات لە پاش دارمان و لەناوبردنی دەستەڵاتی ئەکادیەکان و هەروەها دامەزراندنی شانشینی سەربەخۆیی خەڵکی کۆنی دانیشتوانی خاکی سۆبارتۆ لە کوردستانی ناوەند لە سۆباریەکانی لاولاوی و خەمزەیی و شەمێرانی و هەولێری و ئەوانی تر و تیایدا زۆر زانیاری و ناو ڕووداو بەسەرهات دەیستین کاتێ کانیسبای پاشای شەمێرانیەکان خەڵکی شەمێرانی و لاولاویەکان هان دەدات و شانشینی سەربەخۆ پێک دێنێ لەودەمەی گووتیەکان لە هەرەتی هێز و توانادان و تازەبەتازە ئیمپراتۆریەتیان پێک هێناوە و هەموو وولات و مەملەکەت و ئۆردووگاکانی وولاتی ئەکاد و سۆمەر و گوتی و هەروەها سۆباریەکانیان خستۆتە ژێر ڕکێفی پاشای سەروەریان ئەریدوو پیزەر لەسەردەمی

ڕوخانی کۆتایی ئەکادیەکاندایە، لە ڕووداوەکاندا دەبیستین لە چەند قوڵێکەوە هێرش دەکاتە سەرخاکی سۆبارتۆ و تا پشتی هەولێر لەیەک ڕۆژدا بۆیان دەچێتەناوەوە و دەیانشکێنێ و دەیان خاتە ژێر ڕکێفی خۆیەوە وەک ئیمپراتۆریەتی نوێ گووتیەکان لە خاکی گووتی و ئۆردوگاکانی مەملەکەتی سۆمەر و هەرێمەکانی سۆپارتۆ:

1. KA–ni–isz–ba
en: KA–nišba کانیشبای
2. _lugal_
en: kingپاشای
3. si–mu–ur4–ri2–im{ki}
en: of Simurrumشەمێرانی(شیموریم) ,
4. _ug3_
en: the peopleخەڵکانی
5. si–mu–ur4–ri2–im{ki} (شیموری (شیموریم سیموریم خاکی)
en: of Simurrum
6. u3
en: andو هەروەها
7. lu–lu–bi–im{ki}
en: Lullubum لاولاویەکان
8. <<tu>>–usz–ba–al–ki–it#–ma
en: he caused to revolt, andهاندەدات بۆ ڕاپەڕین
9. sa#–[bi]
en: ..خوراوە
10. _dingir_ gu–[ti–im]
en: the god of Gutium, خواوەنی گووتی
11. da–[...]
en: ...خوراوە
12. 1(asz) x–[...]
en: the person ...خوودی
n lines broken شکاوە و خوراوە

13›. x [...]خوراوه

en: ...

14’. x [...]

en: ...خوراوه

15›. i3-nu#

en: when کاتێ

16›. 1(asz) am-[NI]-li

en: Amnili, ئەمنیلی

17›. _szagina_

en: general فەرماندە

18›. sze3-ru?-[x]-im

en: of ...سەر

19›. x-[...]-ZE2

en: ...خوراوه

20›. [...] x _kur_

en: (and) Mount ...شاخەکانی

21›. u-[na]-ak-[ki]-ru?-ma

en: he made rebellious,دەستی دایە یاخی بوون

22›. u3

en: and وەهەروەها

23›. sar-x-[(x)]-su

en: ...خوراوه

24›. e-er-ri-du-[pi-zi]-ir

en: Erridu-pizir ئەریدۆ پیزەر

25›. [da]-num2

en: the mighty,مەزن و قارەمان

26›. [_lugal_]

en: kingپاتشای

27›. [gu-ti-um]

en: of Gutiumگووتیەکان

28›. [u3]

en: and و هەروەها

29›. [ki-ib-ra-tim]

en: of the world quarters خاکی چوردەوروبەر

30›. [ar-ba-im]

en: the four,چورالا

31›. DA-is2-su

en: ...خوراوە

32›. ig-ru-us2

en: he hastened.بە خێرایی

33›. e3-ku-usz-ma

en: He proceeded بەبەردەوامی

34›. _sa-tu_-e

en: through the mountain lands چووە ناو خاکی شاخەکان

35›. ni-isz-ba _kur_

en: of Mount Nišba. بۆ چیای نیشابە

36›. in 6(asz) _u4_

en: In six days لە شەش ڕۆژدا

37›. ha-me-me-x-pi-[ir _kur_]

en: Mount Hamme-x-pir لەچیای هخەمەپیر

38›. na-[ra-ab-tam2?]

en: the mountain pass لە چیاکان تێپەڕی

39›. [_sag-gesz-ra_]

en: he conquered. و داگیری کردن

n lines broken

40’. x [...]شکاوە

en: at ...لە

41›. na-ra-ba-ti-su

en: its passes لە دەربەنەکان تێپەڕی

42›. e3-ru-ub

en: he entered. و چوه ژوورەوەیان
43›. e–er–ri2–du–[pi]–zi–ir
en: Erridu–pizir ئەریدۆ پیزەر
44›. da–num2
en: the mighty,قارەمان و مەزن
45›. ir3–da–su4–ma
en: pursued him, and
46’. nu–uh2–pi–ir _kur_
en: Mount Nuḫpir
47’. na–ra–am–tam2
en: the pass
48’. _sag–gesz–ra_–ma
en: he conquered,
49’. u3
en: and
50’. 1(asz) am–NI–li
en: Amnili
51’. HUR–nam
en: the …
52’. in ra–si–su
en: on its summit
53’. u–[sa]–am–[qi4–it]
en: he struck down.
54’. x […]
en: …
n lines broken
column 5
55’. in 1(disz) _u4_
en: in one day
56’. u–su–ri2–id

en: he brought down,

57’. u3

en: and

58’. mu–ma–am _kur_

en: Mount Mumum

59’. na–ra–ba–at

en: the pass

60’. ur–bi–lum{ki}شار و خاکی هەولێر

en: of Urbilum

61’. _sag–gesz–ra_

en: he conquered,

62’. u3

en: and

63’. 1(asz) ni–ri–isz–hu–ha

en: Nirišḫuḫa,

64’. _ensi2_

en: the governor,

65’. ur–bi–[lum{ki}]لەشار و خاکی هەولێر

en: of Urbilum,

n lines broken

66’. [a–na]

en: to

67’. [{d}en–lil2]

en: Enlil

68’. [in] nibru#{ki}

en: in Nippur

69’. _[a] mu–ru_

en: he dedicated it (his statue).

70’. sza _dub_

en: The one who the inscription

71’. su4–a

en: this one

72’. u–sa–sa3–ku–<ni>

en: shall remove,

73’. {d}en–lil2

en: may Enlil

74’. u3

en: and

75’. {d}utu

en: Šamaš

76›. _suhusz_–su

en: his foundation

77’. li–su2–ha

en: tear out.

(Colophon 1)

78’. mu–sar–ra ki–gal–ba

en: The inscription on its socle.

(Caption 1)

79’. e–er–ri–du–pi–zi–ir

en: Erridu–pizir ئەریدۆ پیزەری

80›. da–num2

en: the mighty, قارەمان

81›. _lugal_

en: kingپاتشای

82›. gu–ti–im

en: of Gutium گووتیوم

83›. u3

en: and و هەروەها

84›. ki–ib–ra–tim

en: of the world quarters جیهانی دەوروبەری

85›. ar–ba–im

en: the four, هەرچوارلا

86›. a–na

en: to بۆ

87›. [{d}en]–lil2

en: Enlil خواوەن ئینەڵیل

88›. [in] nibru{ki}

en: in Nippur لە ئۆردوگای نیپوور

89›. _a# mu–ru_

en: he dedicated it (his statue).

single ruling

(Colophon 2)

90’. _mu–sar–ra_

en: Inscription

91’. _za3–ga–na_

en: on his shoulder.

single ruling

92’. _dub mu–sar–ra_

en: A tablet of inscriptions

93’. 3(asz) _alan_

en: three statues

94’. e–er–ri–du–pi–zi–ir

en: of Erridu–pizir.

double ruling

rest of tablet blank

وێنەی ئامادە نیە تا ئێستا

نموونەیەك لە ساڵنامەی بابلی كۆن لە سەردەمی پاشای بابلی كۆن حامورابی:

ئەو ساڵەی پاشا حامورابی دوژمنەکانی خۆی سەربڕی لە شاخەکانی سوبارتو(ناوەندی کوردستانی دێرین)

گەرچی لەسەردەمی بابلیە کۆنەکان کەمتر هێرش و پەلاماردان دەبینرێ لەچاو قۆناغەکانی پێشوتر لە سۆمەری کۆن و ئەکەدی و گوتی و هەروەها سۆمەری نوێ بەڵام نمونەی بەرچاویش هەن لە هێرش و پەلاماردان و کوشتنی خەڵکی کوردستان لەلایەن پاشایەکی وەک حامورابی بابلی کۆن

ئەمەی سەرەوە ناونیشانی یەکێک لەساڵنامەی پاشایەتی بابلی کۆن سەدەمی حامورابیە کە هێرشی کوشندەی کردۆتە سەر خەڵکی دێرینی کوردستان لە سۆبارتۆ لە ناوەندی کوردستانی دێرین:

PBS 08/2, 119 (P262223)
Primary Publication: Chiera, Edward (1922) PBS 8/2 119
Collection: Penn Museum, Philadelphia, Pennsylvania, USA
Museum no.: CBS 07191
Provenience: Nippur (mod. Nuffar)
Period: Old Babylonian (ca. 1900-1600 BC)
Object Type: tablet or envelope > tablet
Material: clay
Date: Ḫammurapi.39.08.17
Transliteration:
atf: lang sux
tablet
obverse
1. [n] sze gur
en: n kor of barley,
2. masz2 in-tuku
en: bearing interest,
3. ki na-bi-{d}utu-ta
en: from Nabi_šamaš
4. {disz}nam-lugal-la-ni-du10-ke4
en: Nam_lugal_ani_dug
5. szu ba-an-ti
en: has borrowed.

6. mu-kux(DU) u4 buru14-ka
en: At the delivery of the harvest,

7. sze u3 masz2-bi
en: the barley and its interest

8. i3-ag2-e
en: he will measure out.

reverse

1. [igi ma-nu-um]-ki-ma-e2-a
en: Before Manum-kīma-ea;

2. [igi u2]-ba-a-a-tum
en: before Ubayatum;

3. [igi {d}]nin#-urta-ga-mil
en: before Ninurta-gamil;

4. [igi {d}]suen#-ub-lam
en: before Sîn-ublam;

5. [igi] akszak#{ki}-i-din-nam dub-sar
en: before Akšak-i(d)dinam, the scribe.
blank space

6. [iti] apin#-du8-a u4 1(u) 7(disz)-kam
en: The month of Kinūnum, the day 17

7. [mu ha]-am#-mu-ra-pi2 lugal#-e [kilib3 gu2 du3]-a-bi [kur su-bir4{ki}]-ke4#-ne sag gesz
en: the year in which Ḫammurapi, the king, slaughtered all his enemies of the Subartu mountains.

ئەو ساڵە کە، پاشا حامورابی هەموو دوژمنەکانی خۆی لە شاخەکانی سوبارتو سەربڕی

seal 1
(uninscribed?)

1. kiszib3 ma-nu-um-ki-ma-e2-a
en: Seal of Manum-kīma-ea

بڕوانە وێنەی ژمارە (دوو) (PBS 08/2, 119 P262223)

وێنەی ژمارە (دوو) (PBS 08/2, 119 P262223)

ئەو ساڵەی پاشا حامورابی دووژمنەکانی لە شاخەکانی سۆبارتو (کوردستانی ناوەند) سەربڕی

بەشی سێیەم

هەولێر- ئۆربیلوم
لە ساڵنامەی
پاشایەتی سۆمەریەکان

قەڵای هەولێر لەسەر
تاتەخشتی میرزا سۆمەریەکان

بەشێکی تایبەت و گرنگە لەمێژووی دێرینی مەملەکەتی ئوربیلوم–هەولێری دێرین لە سۆبارتۆی ناوەندی کوردستانی دێرین، ڕاستە تاتەدەبەخشتەکان دەربارەی شاری و قەڵاو کۆشکەکانی هەولێر نیە بەتایبەت بەڵام ئەتوانین بە دەیان دانە نیشانبدەین کەناوی خاکی یان شاری یان قەڵای هەولێر کەناسراوبوە بە ئوربیلو یان ئوربیلووم تیایندا بدۆزینەوە وەک بەروارنامەی ساڵی شاهانەی تۆمارکراوی نووسراوە فەرمیە کارگێڕیەکانی زیاتر سەردەمانی پاتشا سۆمەریەکان و لەسەرو هەمووشیانەوە سەردەمی بنەماڵەی ئوری سێیەم و سەردەمی فەرمانداری دووردوردرێـژی شولجی پاتشای سۆمەری بەهۆکاری پێوویستی بەڵگەنامەی مێژوویی دەبێ سەرلەبەری هەموو نووسراو وێنە و وەرگێڕانی تاتەدەبەکانمان لەبەردەستبێ و بیان دۆزینەوە و کنەوپشکنینی بەردەوامین بۆ بکەن گەرچی تەنها ووشەیەک یان ناوێکیشبێ لەسەر کورد و کوردستانبێ دەبێ بکرێنە ئەرشیفی مێژووی دێرینمان پێوویستە سەرلەبەری هەموو تۆمارە کارگێڕیە شاهانەیە سۆمەریەکان دەربارەی خاکی ئوربیلۆ- هەولێر بنوسینەوە و دای نێینەوە لەگەڵ وێنە ئامادەکراوەکاندا(گەرچی هەندێکیان تا ئێستا وێنەی نەگیراوە یان ئامادەنیە) بەڵام هەمووی وەک خۆی دادەنرێتەوە وەک گەنجینەی ئەرشیفی ناوهێنانی نووسراوە شاهانەیەکان لەسەر هەولێر و ئوربیلۆم پێویستە هەبن و لەبەردەستبن وەک ساڵنامەو ئەڕشیفی تۆمارکراوی سەر خاکی هەولێر لەمێژووی دێرینداو لە سەردەمانی سۆمەری و ئەکەدی و گووتی وە هەروەها ئاشوریەکان درێژە ئەکێشێ.

ڕەنگە چەند دانەیک یان هەندێک لەوتاتەخشتانە لەبەر هۆکاری دووردودرێژی نووسراوەکە بۆ ئەوەی سەر لە خوێنەر تێکنەدات بۆیە تەنها زانیاری سەرچاوەی دەقی نووسراوەکە لەگەڵ ئەودێڕانەی لە(دیوی پێشەوە یان پشتەوە)ی تاتەدەبەخشتە قوڕینەکەدا هاتوە بنوسینەوە و وەرگێڕانەکەی لەژێریدا بنوسرێ، هەروەها دانانەوەی وێنەی پڕۆفیشناڵی تاتەدەبەخشتەکە بەگرنگتر دادەنرێت بۆ ئەرشیفکردنی بابەتەکان لەسەر تاتەدەبەخشتەکان.

ئێمە تەنها بەڕەنگ کردنی دێڕەکە بۆ دیاری کردنی نووسراوەکە لەسەر خاکی هەولێر-ئوربیلۆم دامان ناوە تا ئاسانتر ببینرێ وە نووسراوەکان بەگشتی کارگێڕیەوە دەربارەی بابەتی زۆر جیاوازە لەکاروباری ئیداری کۆشک و بەرهەم و کار و چالاکی و بازرگانی و مامەڵەو بەروارەکانیان کە زۆربەی بەناوی بەشەکانی خاکی سۆبارتۆی کۆن بووە لە ناوەندی کوردستانی دێرین

سەرلەبەری ئەوبەروارانە بەناوی هێرش کردنە بۆسەر خاکی کوردستان و سۆبارتۆ لە خاکی شەمێرانی شیموری وە خاکی لاولاویەکان و هەروەها خاکی هەولێری دێرین لە ئوربیلومە:

Arbil citadel, south gate, photo by unknown author, 1918

وێنەی قەڵای خاکی دێرینی ئوربیلوم-هەولێر بە کامێرای سوپای بەری تەنیا وێنەی ژمارە یەک - ئا

ڕابردووی هەولێر لەلای ئارکۆلۆجیەکان

نازانرێت کەی نیشتەجێبوونێکی ڕاستەقینە بۆ یەکەمجار لە هەولێر دامەزراوە. بە شێوەیەکی گشتی لە چاخی بەردینی کۆنەوە واتە لە نزیکەی ٧٠ هەزار ساڵ لەمەوبەر لەدەوروبەری دەشتەکانی هەولێر وە ژیان دەستی پێکردووە و لە سەردەمی میسۆلیتیکدا(نزیکەی 13000–8500 پێش زایین) لە نزیک دامێنی قەڵاکە شوێنەوار دۆزراوەتەوە لە سەردەمی حەلەف (پێش زایین) 5300 – 5800 ماڵی نیشتەجێبوونی بوە تا سەردەمی ئوبەید (5300–4500) ی پێش زاین، لە سەردەمی ئوروک(4500–3000 پێش زایین).

پاشماوەی شووێنەواری دۆزراوەتەوە لە تەپۆڵکەی نزیک لە قەلینج ئاغا

لە کۆتاییەکانی سەردەمی سەرەتای شانشینی، نزیکەی. 2300 پێش زایین لە ئیمپراتۆریەتی ئەکەدیدا وەک ئامانجی هەڵمەتێکی سەربازی بووە و لەسەردەمی ... پاشای گوتیان ئێریدو-پیزیر. باس دەکرێت و ناوئەهێنرێت، لە کۆتاییی... هەزارەی سێیەم هەولێر لە چوارچێوەی... ئیمپراتۆریەتی ئوری سێیەم شووێنی پەلاماردان و شەڕو یاخی بوون بووە و لە سەرەتای هەزارەی دووەمدابە ئەگەرێکی زۆرەوە شارەکە سەربەخۆیی خۆی وەرگرتەوە و پاشتر ... کەوتنە دەستی شامشی-ئاداد و دادوشا سەردەمی ئاشووری نو، هەڵمەتەکانی؛ لە سەردەمی سەناحەریب هەولێر سوودمەندبووە لە پرۆژەیەکی گەورەی کەناڵەوە کە ئاو دەهێنێتە ناو شارەکەوە لە نەینەوا لە ساڵی 612 پێش زایین نازانرێت کە ئایا هەولێر کەوتە ژێر دەسەڵاتی بابلییەکان یان مادەکان، هەرچەندە پێدەچێت ئەم دووەمیان زیاتر بێت لە سەردەمی هەخامینیەکان هەولێر ناوەندێکی گەشەسەندوو بوو ئەسکەندەر بۆ ماوەیەکی کورت لە هەولێر وەستا پێش ئەوەی ڕێپێوان بکات بۆ بابل، بەڵام شتێکی کەمی تر لەبارەی بەختەوەری شارەکەوە دەزانرێت لە سەردەمی هێلینیستیدا. لە سەردەمی پارتییەکان هەولێر پایتەختی ئادیابێنێ بوو کە شانشینی موکلیمان بوو کە ڕەنگە بنەماڵەی فەرمانڕەوایان بوونەتە ئایینی جولەکە، هەرچەندە ئەمە نەبووە هۆی ئەوەی کە کڵێسایەکی گەورە دروست بکرێت لەوێ لە ناوەڕاستی سەدەی دووەمدا. کاتێک

ساسانییەکان، لە ساڵی 224 پێش زایین هاتنە سەر دەسەڵات و جێگەی شانشینی ناوخۆییان گرتەوە، لە سەرەتای سەردەمی ئیسلامیدا، هەولێرێدەچێت تاڕادەیەک گرنگ نەبووبێت، بەڵام ئەو گرنگی سیاسی و ئابووری گەڕایەوە کاتێک کە بوو بە پایەتختی میرنشینێکی سەربەخۆی کوردی لە سەدەی 12ی زایینی لە سەردەمی میری کورد زەین ئەلدین عەلی کوچوک بەگتەگین. دانانی سوڵتان موزەفەر ئێد دین کۆکبور لە ساڵی 1190 دەستپێکرد.

سەردەمێکی زێڕین و شارەکە شارۆچکەیەکی خوارەوەی پەرەپێدا بە ناوی ئەلموزەفەریە. هەولێر بابەتی دووبارەبوونەوەی مەغۆل بوو. لە ساڵی 1534 لەلایەن عوسمانییەکانەوە داگیرکرا تا ساڵی 1918و هاتنی سوپای ئینلیزەکان و پاشتر سوپای داگیرکاری ئێراقی و پاشتر هاتنە ناوەوەی هێزی پێشمەرگەو و دوا هاتنەوەناوەوەی هێزی بێگانە هێزەکانی ئەمریکا و هەروەها سوپای کۆریای باشور بووە و ئێستا لە کۆتاییەکانی نۆژەنکردنەوەیین لەسەردەستی نەتەوەیەکگرتوەکان

The Archaeology of the Kurdistan Region of Iraq and Adjacent Regions Edited by Konstantinos Kopanias and John MacGinnis

Archaeological investigations on the Citadel of Erbil: Background, Framework and Results Dara Al Yaqoobi, Abdullah Khorsheed Khader, Sangar Mohammed, Saber Hassan Hussein, Mary Shepperson and John MacGinnis

ساڵنامەی هەولێر لە نوسراوە سۆمەریەکاندا

مانگی فیستفاڵی (مێ جێ کەڵ) لەساڵی هەولێری دا

ئەو ساڵەی هەولێر (CDLJ 2012/1 §4.08 (P416417

Primary Publication: Ouyang, Xiaoli; Brookman, William R. (2012) Ouyang CDLJ 2012:1 §4.08

، **Collection:** Peabody Essex Museum, Salem, Massachusetts, USA، **Museum no.:** E59406

، **Provenience:** Puzriš-Dagan (mod. Drehem)

، **Period:** Ur III (ca. 2100-2000 BC)

Object Type: tablet or envelope > tablet

، **Material:** clay

Date: Amar-Suen.02.11.00, Amar-Suen.03.08.00, Amar-Suen.03.09.00, Amar-Suen.04.09.00, Amar-Suen.04.10.00, Amar-Suen.04.11.00, Amar-Suen.05.02.00, Amar-Suen.09.10.00

، **Transliteration:** **atf: lang sux**

، **tablet، obverse**

نووسراوی چیللکەیی سەر تاتەدەبەخشتی سەردەمی ئامار سووینە لە بنەماڵەی ئووری سێیەم کوڕی شوڵجی پاشا لە نەوەی ئور نامۆن، نامەیەکی تایبەتە لەلایەن پوزور داغانی فەرمانداری شاهانەی ئامارسوین پاشای سۆمەری لیستێکی بەڕێوەبەرایەتی باس لەباج و دەستکەوتی شاهانەدەکات لەبەخشینی خانەیانەکان بۆ شاهنشاهی سۆمەر لە مەڕومالات و گایەل و جۆرەکانی شیردەرەکان و ناوی خانەیان و فەرمانداری شار و هەرێمەکان بە بەرواری مانگ و فیستفاڵە ناسراوەکانی لەوانمە لەسەرەتای بەشی پشتەوەی تاتەدەبەخشتەکە هاتووە:

مەڕێک و بزنێک لەلایەن ئەرەدەوە
لەمانگی فیستفاڵی: می جێ کەڵ
لەساڵی هەولێر

1. 1(disz) masz2-gal giri3 ba-ni-[...]
   en: 1 buck via Bani-...,
2. 1(disz) masz2 a-hu-ba-qar
   en: 1 goat of Ahu-waqar,
3. 1(disz) udu inim-ma-ni-zi dam? a-da-la2-a
   en: 1 sheep of Inimanizi spouse(?) of Adalaya,
4. 2(disz) udu ki {d}utu sza3-x-x
   en: 2 sheep in the place of Utu in ...,
5. giri3 ur-tum-al
   en: via Ur-Tummal,
6. iti ezem-mah
   en: month "Grand Festival;"
7. 2(u) 7(disz) udu ki# na#-ah#-szum#-[bala]
   en: 27 sheep with Naḫšumbala,
8. 1(disz) sila4 sza3 mu-kux(DU)
   en: 1 lamb in the delivery ...,
9. giri3 nu-ur2-i3-li2 szuruppak[{ki}]
   en: via Nur-ili from Šuruppak,
10. iti ezem-an-na
    en: month "Festival of An";
11. 1(disz) udu giri3# inim-{d}lu2-x [...]
    en: 1 sheep via Inim- ...,
12. 2(disz) giri3 ba-ir
    en: 2 sheep via Ba'ir,

13. iti ezem–me–ki#–gal2

en: month “Mekigal Festival”

14. mu en–mah–gal

en: year: “Enmaḫgal”;

15. 2(disz) udu x–x–ni mu x

en: 2 sheep of …,

16. giri3# a–da–lal3

en: via Adalal,

some text moved to next line

17. iti ses–da–[gu7]

en: month “Piglet feast,”

some text moved to next line

18. mu en–unu6#–gal

en: year: “En–unugal”;

19. 7(disz)# udu# [ki] nu#–ur2–{d#}suen#

en: 7 sheep with Nur–Suen,

20. 1(disz) udu […]

en: 1 sheep …,

some text moved to next line

21. iti szu–esz5–sza#

en: the month “Šueša,”

22. 5(disz) masz2# i–zi–[…]

en: 5 goats …,

23. iti ezem–mah

en: month “Grand Festival,”

some text moved to next line

24. mu gu–za

en: year: “Throne”;

reverse

1. 1(disz) udu 1(disz) masz2 giri3 ARAD2 لەلایەن ئارادەوە یەک مەڕ و یەک بزان

   en: 1 sheep (and) 1 goat via ARAD,

2. iti# ezem#–me–ki–<gal2>

   en: month “Mekigal Festival,” فیستفاڵی مانگی مێ جێ گا

   some text moved to next line

3. mu ur#–bi2#–lum#[{ki}] ئەو ساڵەی هەولێر

   en: year: “Urbilum”;

4. 6(disz) udu ba–ni# ezem–an–na

   en: 6 sheep of Bani,

   some text moved to next line

5. ezem–an–na

   en: (month) “Festival of An”;

   blank space

6. 3(disz) masz2 igi–gun3#?

   en: 3 spottled goats,

   some text moved to next line

7. iti# x–x

   en: month “...,”

   some text moved to next line

8. mu# en#–mah#–gal#

   en: year: “Enmaḫgal”;

9. 1(disz) udu la2–ia3 zi–qur2–i3#–li2#

   en: 1 sheep, arrears of Ziqur–ilī,

10. 1(disz) masz2 giri3# ha?–ge#?

   en: 1 goat, via Ḫage(?),

11. 1(u) 5(disz) udu sza3# uri5#{ki#}–[...]

en: 15 sheep within Ur ...,
12. 4(u) la2 1(disz@t) udu giri3# [...]
en: 39 sheep via ...,
13. e2 x [...]
en: house ...,
14. iti# ezem#-[...]
en: month: “Festival of ...”;
15. 8(disz) udu [...]
en: 8 sheep ...,
16. 8(disz) udu [...]
en: 8 sheep ...,
17. 1(disz) udu [...]
en: 1 sheep ...,
18. 1(disz) udu [...]
en: 1 sheep ...,
19. 4(disz) udu ki [...]
en: 4 sheep with ...,
20. 6(disz) udu a-lum#
en: 6 long-fleeced sheep,
21. iti ezem-mah#
en: month: “Grand Festival;”
22. [n] 2(u) udu lu2#-[...]
en: n 20 sheep ...,
23. ezem-an#-na#
en: (month) “Festival of An”;
24. 2(disz) udu eb-lu#?-[...]
en: 2 sheep of Eblu-...,
some text moved to next line

25. [iti ezem]-me-ki-gal2

en: month “Festival of Mekigal,”

some text moved to next line

26. mu x [...]

en: year: “...”;

left

column 1

1. 1(u) 7(disz) a-da-lal3 4(disz) udu giri3 x-x-x

en: 17 sheep of Adalal, 4 sheep via ...,

2. 3(disz) udu

en: 3 sheep,

some text moved to next line

3. iti x-x

en: month “...,”

some text moved to next line

4. mu x {d?}nanna x x

en: year: “...”;

column 2

1. 1(disz) sila4 ge6 2(disz) sila4 didli x x

en: 1 black lamb, 2 various lambs, ...,

2. 2(disz) udu a-da-x-da-ti?

en: 2 sheep of Ada-...,

3. ezem-an-na

en: month “Festival of An,”

some text moved to next line

4. mu en {d}nanna#

en: year: “The high-priestess of Nanna.”

بڕوانە وێنەی ژمارە یەک – بێ **(CDLJ 2012/1 §4.08 P416417)**

وێنەی ژمارە یەک– بێ (CDLJ 2012/1 §4.08 P416417)

ئەو ساڵەی هەولێر کاولکرا لەلایەن ئامار سوین پاتشاوە ASJ 09, 253 34 (P102310)

Primary Publication: Snell, Daniel C. (1987) ASJ 9, p.203-275 p. 253 34

Collection: Michael C. Carlos Museum, Emory University, Atlanta, Georgia, USA، Museum no.: X.3.040

Provenience: Puzriš-Dagan (mod. Drehem)

Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)

Object Type: tablet or envelope > tablet

Material: clay

Date: Amar-Suen.02.02.28، Transliteration: atf: lang sux

tablet، obverse

1. 1(disz) sila4

en: 1 lamb,

2. u4 2(u) 8(disz)-kam

en: 28th day;

3. ki ab-ba-sa6-ga-ta

en: from Abbasaga

4. lu2-dingir-ra

en: Ludingira

5. i3-dab5

en: accepted;

reverse

1. iti ses-da-gu7

en: month: "Piglet-feast,"

blank space

2. mu {d}amar-{d}suen lugal-e ur-bi2-lum{ki} mu-hul

en: year: "Amar-Suen, the king, Urbilum destroyed;"

ئەو ساڵەی هەولێر کاولکرا لەلایەن ئامار سوین پاتشاوە

بڕوانە وێنەکانی ژمارە یەک – جێ ASJ 09, 253 34 (P102310)

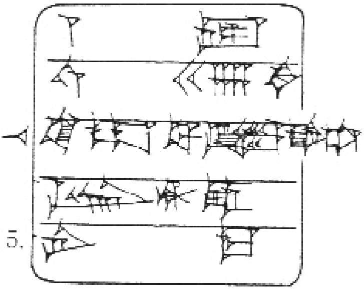

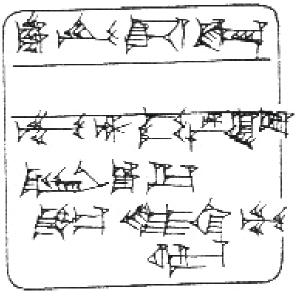

وێنەکانی ژمارە یەک – جێ

(ASJ 09, 253 34 P102310)

ئەو ساڵەی هەولێر کاولکرا لەلایەن ئامار سوین پاتشاوە (UET 3, 0054 P136370)

Primary Publication: Legrain, Léon (1937) UET 3 54

Collection: National Museum of Iraq, Baghdad, Iraq

Museum no.: IM

Provenience: Ur (mod. Tell Muqayyar)

Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)،

Object Type: tag

Material: clay

، **Date:** Šulgi.46.00.00, Amar-Suen.02.00.00

Transliteration: atf: lang sux

، **object tag obverse**

1. pisan-dub-ba
   en: Basket_of_tablets
2. nig2-ka9-ak
   en: of the accounts
3. gu3-de2-a kuruszda
   en: of Gudea the fattener
4. mu 5(disz)-kam
   en: amounting to five years

reverse

1. i3-gal2
   en: are here
2. mu ki-masz{ki} ba-hul-ta
   en: from year: "Kimaš was destroyed"
3. mu {d}amar-{d}suen lugal ur-bi2-lum{ki} mu-hul-sze3
   en: to year: "Amar_Suen, the king, destroyed Urbilum"

ئەو ساڵەی هەولێر کاولکرا لەلایەن ئامار سوین پاتشاوە
بڕوانە وێنەی ژمارە دوو (UET 3, 0054 P136370)

وێنەی ژمارە دوو (UET 3, 0054 P136370)

ئەو ساڵەی هەولێر کاولکرا Aleppo 432 (P100764)

Primary Publication: Touzalin, Maryse (1982) Aleppo 432
Collection: National Museum of Syria, Aleppo, Syria
Museum no.: NMSA 3740
Provenience: Puzriš-Dagan (mod. Drehem)
Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)
Object Type: tag
Material: clay
Date: Šulgi.38.00.00, Šulgi.45.00.00 (us2 year)

Transliteration:
atf: lang sux
object tag
obverse
1. pisan-dub-ba
   en: Basket_of_tablets:
2. nig2-ka9-ak u3 kiszib3 dab#?-ba
   en: accounts and sealed documents of conveyance,
3. lu2-zabala3 sipa udu ge6
   en: of Lu_Zabala, herder of black sheep,
4. mu us2-sa bad3 ba-du3-ta
   en: from the year following: "The wall was erected"
5. mu ur-bi2-lum{ki} ba-hul-sze3
   en: to the year: "Urbilum was destroyed"

ئەو ساڵەی هەولێر کاولکرا

reverse
1. i3-gal2
   en: are here.
   blank space

بڕوانە وێنەی ژمارە سێ:(P100764)

وێنەی ژمارە سێ: (P100764)

HSS 68, 163 (P407059) ئەو ساڵەی هەولێر کاولکرا

Primary Publication: Liu Changyu (2021) HSS 68 163

Collection: Harvard Museum of the Ancient Near East, Harvard University, Cambridge, Massachusetts, USA، **Museum no.:** SM 1911.10.018

Provenience: Puzriš-Dagan (mod. Drehem)

Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)، **Object Type:** tablet or envelope > tablet، **Material:** clay، **Date:** Šulgi.46.01.00، **Transliteration:** **atf: lang sux، tablet obverse، column 1**

1. 2(gesz2) 5(u)# [2(disz) udu]
   en: 172 rams,
2. 3(u) u8
   en: 30 ewes,
3. 5(u) 7(disz)# masz2
   en: 57 billies,
4. szu-gid2
   en: šugid_type;
5. ki na-lu5-ta
   en: from Nalu

reverse، column 2

1. mu-kux(DU)
   en: as delivery
2. ur-ku3-nun-na
   en: Ur_kununa
3. i3-dab5
   en: accepted;
   blank space
4. iti masz-da3-gu7
   en: month: "Gazelle_feast,"
5. mu us2-sa ur-bi#-lum{ki} ba#-[hul]
   en: year after: "Urbilum was destroyed."

ئەو ساڵەی هەولێر کاولکرا

left

1. 4(gesz2) 2(u) la2 1(disz@t)
   en: (total:) 260 less 1.

بڕوانە وێنەی ژمارە چوار (HSS 68, 163 P407059)

وێنەی ژمارە چوار HSS 68, 163 P407059

ئەو ساڵەی هەولێر کاولکر لەلایەن ئامار سوین پاتشاوە
(P480067) 03 079_078 ,1/Akkadica 135

Primary Publication: Niederreiter, Zoltán (2014) Akkadica 135/1, p.73-105 p. 78-79 3
Collection: Bibliothèque de l›Arsenal, Paris, France
Museum no.: Objet-Mandel-96
Provenience: Puzriš-Dagan (mod. Drehem)
Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)
Object Type: tablet or envelope > tablet، **Material:** clay
Date: Amar-Suen.02.08.21، **Transliteration:** **atf: lang sux**
tablet، obverse

1. 1(disz) am gu4
   en: 1 wild ox,
2. 1(disz) amar pesz am
   en: 1 wild heifer calf,
3. u4 2(u) 1(disz)-kam
   en: 21st day,
4. ki ab-ba-sa6-ga-ta
   en: from Abbasaga
5. lu2-dingir-ra
   en: did Lu_dingir

reverse

1. i3-dab5
   en: receive;
   blank space
2. iti szu-esz5-sza
   en: month "šu'eša,"
3. mu {d}amar-{d}suen lugal-e ur-bi2-lum{ki} mu-hul
   en: year: "Amar_Suen, the king, Urbilum destroyed."

ئەو ساڵەی هەولێر کاولکر لەلایەن ئامار سوین پاتشاوە ا

left

1. 2(disz)
   en: (total:) 2 (cattle).

بڕوانە وێنەی ژمارە پێنج (Akkadica 135/1, 078–079 03 P480067)

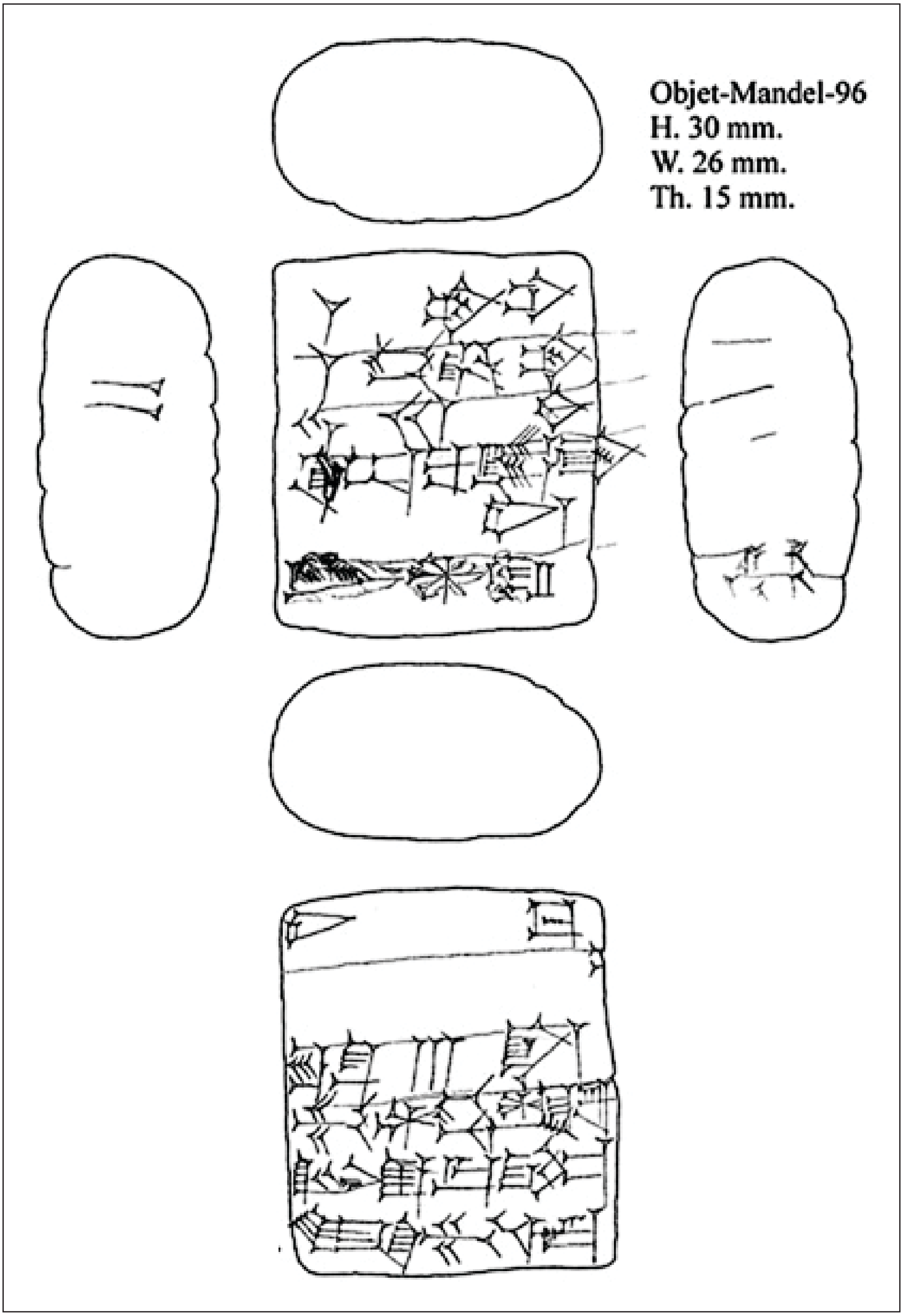

وێنەی ژمارە پێنچ Akkadica 135/1, 078_079 03 (P480067)

BRM 3, 176 (P107376) ئەو ساڵەی هەولێر کاولکر لەلایەن ئامار سوین پاتشاوە

Primary Publication: Keiser, Clarence E. (1914) BRM 3 176

Collection: J. Pierpont Morgan Library Collection, Yale Babylonian Collection, New Haven, Connecticut, USA

Museum no.: MLC 02457

Provenience: Puzriš-Dagan (mod. Drehem)

Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)

Object Type: tag

Material: clay

Date: Šulgi.43.00.00, Šulgi.48.00.00, Amar-Suen.02.00.00

Transliteration:

atf: lang sux

object tag

obverse

1. pisan-dub#-ba
   en: Basket_of_tablets:
2. e2-tum kiszib3 bala
   en: chambers, sealed documents of the bala,
3. mu en {d}nanna masz-e i3-pa3
   en: year: "The en(-priestess) of Nanna by goat was found,"
4. mu ha-ar-szi{ki} ba-hul-sze3
   en: to the year: "Harsi was destroyed,"

reverse

1. mu {d}amar-{d}suen lugal-e ur-bi2-lum{ki} mu-hul
   en: year: "Amar-Suen, the king, Urbilum destroyed;"

ئەو ساڵەی هەولێر کاولکر لەلایەن ئامار سوین پاتشاوە

blank space

3. {d}en-lil2
   en: Enlil,
4. i3-gal2
   en: are here.

(BRM 3, 176 (P107376 بڕوانە وێنەی ژمارە شەش

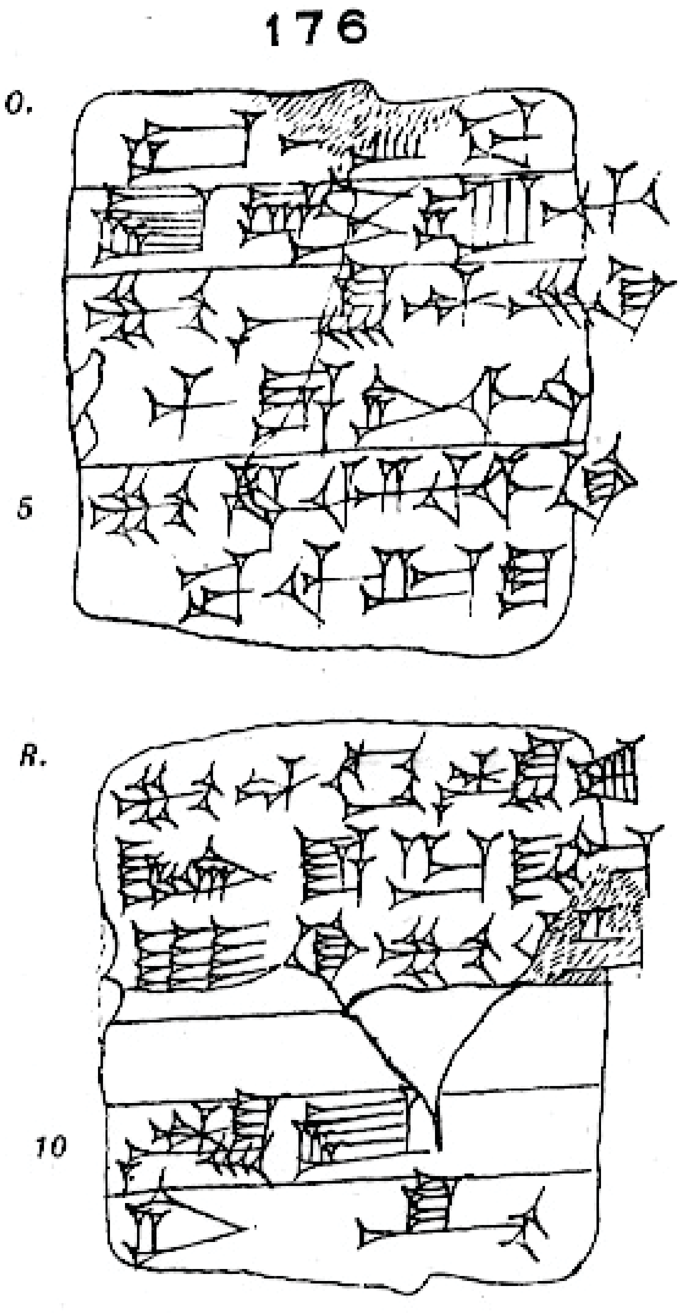

وینەی ژمارە شەش (BRM 3, 176 P107376)

Ontario 1, 053 (P124466) هەتا خاکی هەولێر(.....)

Primary Publication: Sigrist, Marcel (1995) Ontario 1 53

Collection: Royal Ontario Museum of Archaeology, Toronto, Ontario, Canada، **Museum no.:** ROM 910x209.593

Provenience: Puzriš-Dagan (mod. Drehem)، **Period:** Ur III (ca. 2100-2000 BC)، **Object Type:** tablet or envelope > tablet، **Material:** clay

Date: Šulgi.48.00.20، **Transliteration: atf: lang sux، tablet، obverse**

1. 4(disz) gu4 ba-da-du szimaszgi
2. 2(disz) sila4 ad-da-tur
3. 3(disz) masz2 1(disz) {munus}asz2-gar3
4. du11-ga-zi-da
5. 2(disz) masz2 szar-ru-um-i3-li2
6. 1(disz) sila4 i-di3-er3-ra
7. 3(gesz2) 1(disz) masz-da3 a-mur-e2-a
8. 1(u) dur3
9. 1(disz) dur3 mu 1(disz)
10. 1(u) 1(disz) dusu2-munus
11. 1(disz) dusu2-munus mu 1(disz)
12. 3(disz) gukkal gesz-du3
13. 5(disz) gukkal 3(u) 2(disz) u8 gukkal
14. nam-ra-ak kur mar-tu
15. giri3 szu-i3-li2 nu-banda3
16. ugula ur-{d}en-lil2
17. 3(disz) gu4 3(disz) ab2

reverse

1. sza3-gu4 la2-ia3 nam-ra-ak ur-bi2-lum{ki} هەتا خاکی هەولێر(.....)
2. kiszib3 ki-iz-zi lu2 za-ri-me-me-ta ba-ra-su
3. giri3-gesz-ga-ga |MASZ.EN.GAG| lu2 i3-li2-am-ra-ki-ka
4. 2(u) 5(disz) u8 6(disz) sila4 ga
5. 1(u) 1(disz) udu 6(disz) [sila4] ga
6. 1(gesz2) 7(disz) ud5 3(u) {munus}asz2-gar3
7. 1(u) 8(disz) {munus}asz2-gar3 ga 2(u) 6(disz) masz2-gal
8. 2(u) 3(disz) masz2 2(u) 3(disz) masz2 ga
9. udu mu13-mu13
10. ki lu2-sukkal-an-ka-ta
11. giri3 lugal-mas-su2
12. 2(disz) sila4 szesz-da-da
13. 1(disz) sila4 lugal-{d}[...]
14. 2(disz) amar az

1 line blank

15. mu-kux(DU) lugal
16. mu ki-masz{ki} hu-ur5-ti{ki} ba-hul

left

1. u4 2(u)-kam

بڕوانە وێنەی ژمارە حەوت P124466 (Ontario 1, 053)

وێنەی ژمارە حەوت (Ontario 1, 053 P124466)

SAT 2, 0432 (P143632) ئەو ساڵەی هەولێر کاول کرا

Primary Publication: Sigrist, Marcel (2000) SAT 2 432
Collection: Nies Babylonian Collection, Yale Babylonian Collection, New Haven, Connecticut, USA
Museum no.: NBC 11513
Provenience: Puzriš-Dagan (mod. Drehem)
Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)
Object Type: tablet or envelope > tablet
Material: clay
Date: Šulgi.45.07.00
Transliteration:
atf: lang sux
tablet
obverse
1. 1(disz) udu 8(disz) masz2
2. mu ur-bi2-lum{ki} ba-hul
3. 2(gesz2) 5(u) 6(disz) udu
4. 2(u) 4(disz) masz2
5. kiszib3 2(disz)-kam
6. kiszib3 {d}en-lil2-la2-i3-sa6

reverse
1. iti [ezem-{d}]szul-gi
2. mu [ur-bi2-lum{ki}] ba-hul ئەو ساڵەی هەولێر کاول کرا
3. kiszib3 {d}en-lil2-la2-i3-sa6
4. ki na-sa6-ta
5. ur-ku3-nun-na i3-dab5

left
1. 3(gesz2) 3(u) la2 1(disz)

تا ئێستا وێنەی نەگیراوە و وەرنەگێڕدراوە: لە دیووی دووەم لە دێڕی دووەمدا هاتوە:
ئەو ساڵەی هەولێر کاولکرا لە سەردەمی شوڵجی پاشای سۆمەری

BM 018699 (P318281) ئەو ساڵەی هەولێر کولکرا

Primary Publication:

Collection: British Museum, London, UK

Museum no.: BM 018699

Provenience: Girsu (mod. Tello)

Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)

Object Type: tag

Material: clay

Date: Šulgi.45.00.00

Transliteration:

atf: lang sux

tablet

obverse

1. pisan-dub-ba
   en: Basket_of_tablets:
2. nig2-ka9-ak
   en: accounts
3. x si-i3-tum
   en: ... deficits,
4. mu ur-bi2-lum{ki} ba-hul
   en: year: "Urbilum was destroyed 0"

ئەو ساڵەی هەولێر کاولکرا
نووسراوی سەردەمی شولجی پاشای سۆمەریە

BM 014489 (P316002) ئەو ساڵەی شاری هەولێر

Primary Publication:

Collection: British Museum, London, UK

Museum no.: BM 014489

Provenience: uncertain (mod. uncertain)

Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)

Object Type: tag

Material: clay

Date: Šulgi.46.00.00

Transliteration:

atf: lang sux

tablet

obverse

1. pisan-dub-ba
   en: Basket_of_tablets:

2. dub gid2-da
   en: long_tablets

3. ugula lu2#-x-x
   en: foreman Lu-...,

4. x [...] x [...] x
   en: ...,

reverse

1. i3-gal2
   en: are here;

   blank space

2. mu ur-bi2-lum{ki}ئەو ساڵەی شاری هەولێر ......
   en: year: "Urbilum."

تا ئێستا وێنەی نەگیراوە تاتەدەبەخشتی سەردەمی شوڵجی پاتشای سۆمەریە

ئەو ساڵەی خاکی هەولێر کاولکرا (BM 024434 (P203175

Primary Publication:
Collection: British Museum, London, UK
Museum no.: BM 024434
Provenience: Girsu (mod. Tello)
Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)
Object Type: tag
Material: clay
Date: Šulgi.45.00.00
Transliteration:
atf: lang sux
tablet
obverse
1. pisan-dub-ba
en: Basket_of_tablets:
2. sag-nig2-gur11-ra
en: credits
3. ma-ni
en: of Mani
blank space
4. i3-gal2
en: are here;
reverse
blank space
1. mu ur-bi2-lum{ki} ba-hul
en: year: "Urbilum was destroyed."

ئەو ساڵەی خاکی هەولێر کاولکرا
تا ئێستا وێنەی نەگیراوە تاتەدەبەخشتی نووسراوی سەردەمی شوڵجی پاتشای سۆمەری

ئەو ساڵەی شەمێرانی و لاولاوی و هەولێریەکان (BM 017869 (P317680

Primary Publication:
Collection: British Museum, London, UK
Museum no.: BM 017869
Provenience: Girsu (mod. Tello)
Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)
Object Type: tag
Material: clay
Date: Šulgi.45.00.00
Transliteration:
atf: lang sux
tablet
obverse
1. [pisan]-dub#-ba
en: Basket_of_tablets:
2. [sze] gesz-[e3-a] 3(disz)
en: threshed barley, ...
3. x [...] x
en: ...,
4. mu [si]-mu#-ru-um{ki} lu-lu#-bu
en: year: "Simurum Lulubu"
5. u3 mu ur-bi2-lum{ki}
en: and the year: "Urbilum,"

ئەو ساڵەی شەمێرانی و لاولاوی و هەولێریەکان ......

reverse
blank space
1. [i3]-gal2
en: are here.

تا ئێستا وێنەی نەگیراوە

BM 029509 (P203374) ئەو ساڵەی هەولێر کاولکرا

Primary Publication:

Collection: British Museum, London, UK

Museum no.: BM 029509

Provenience: Girsu (mod. Tello)

Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)

Object Type: tag

Material: clay

Date: Šulgi.46.00.00

Transliteration:

atf: lang sux

tablet

obverse

1. pisan-dub-ba
   en: Basket_of_tablets:
2. sag-nig2-gur11-ra ma-ni
   en: debits of Mani,
3. sza3 gir2-su{ki}
   en: in Girsu,
4. i3-gal2
   en: are here;
5. mu us2-sa ur-bi2-lum{ki} ba-hul
   en: year following: "Urbilum was destroyed."

ئەو ساڵەی هەولێر کاولکرا
تا ئێستا وێنەی نەگیراوە

BM 028757 (P204383) ئەو ساڵەی پاتشا ئامر سوین هەولێری کاولکرد

Primary Publication:

Collection: British Museum, London, UK

Museum no.: BM 028757

Provenience: Girsu (mod. Tello)

Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)

Object Type: tag

Material: clay

Date: Amar-Suen.02.00.00

Transliteration:

atf: lang sux

tablet

obverse

1. pisan-dub-ba
   en: Basket_of_tablets:
2. udu szuku-ra
   en: sheep, distribution,
3. u3 udu gid2?-da
   en: and sheep ...,
4. i3-gal2
   en: are here;
5. mu {d}amar-{d}suen lugal-e ur-bi2-lum{ki} mu-hul
   en: year: "Amar_Suen, the king, Urbilum destroyed."

ئەو ساڵەی پاتشا ئامر سوین هەولێری کاولکرد
تا ئێستا وێنەی نەگیراوە

BM Messenger 258 (P107137) تا ئەو ساڵەی هەولێر

Primary Publication: Sigrist, Marcel (1990) BM Messenger 258

Collection: British Museum, London, UK

Museum no.: BM 020572

Provenience: Girsu (mod. Tello)

Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)

Object Type: tag

Material: clay

Date: Šulgi.44.00.00, Šulgi.45.00.00

Transliteration:

atf: lang sux

object tag

obverse

1. pisan-dub-ba
   en: Basket_of_tablets:
2. siki-ba geme2 usz-bar
   en: wool rations of femaler weavers,
3. mu si-mu-ru-um{ki}-ta
   en: from the year: "Simurum."
4. mu ur-bi2-lum{ki}-sze3
   en: to the year: "Urbilum,"

تا ئەو ساڵەی هەولێر .....

reverse

1. i3-gal2
   en: are here.

تا ئێستا وێنەی ئامادە نیە

BM 028247 (P203369) ساڵی پاش ئەو ساڵەی هەولێر کاولکرا

Primary Publication:

Collection: British Museum, London, UK

Museum no.: BM 028247

Provenience: Girsu (mod. Tello)

Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)

Object Type: tag

Material: clay

Date: Šulgi.46.00.00

Transliteration:

atf: lang sux

tablet

obverse

1. pisan-dub-ba
   en: Basket_of_tablets:
2. dub-gid2-da lu2 i3-dab5-ke4-ne
   en: long_tablets of the takers,
3. giri3 lu2-{d}nin-gir2-su
   en: via Lu_Ningirsu,
4. i3-gal2
   en: are here;
5. mu us2-sa ur-bi2-lum{ki} ba-hul
   en: year following: "Urbilum was destroyed."

ساڵی پاش ئەو ساڵەی هەولێر کاولکرا

وێنەی نیە

ISHS MS481_ 02 (P465777) ئەو ساڵەی هەولێر کاولکرا

Primary Publication:

Collection: Idaho State Archives, Idaho State Historical Society, Boise, Idaho, USA

Museum no.: ISHS MS481-02

Provenience: Umma (mod. Tell Jokha)

Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)

Object Type: tablet or envelope > tablet

Material: clay

Date: Amar-Suen.02.00.00

Transliteration:

atf: lang sux

tablet

obverse

1. [n] gin2# [n sze] ku3

en: n shekels ... grains of silver,

2. masz# a#-sza3-ga

en: interest of the field,

3. ki ur-dun-ta

en: from Ur_dun

4. da-da-ga

en: did Dadaga

reverse

1. szu ba-ti

en: receive;

blank space

2. mu ur-bi2-lum{ki#} ba-hul

en: year: "Urbilum was destroyed."

ئەو ساڵەی هەولێر کاولکرا

بڕوانە وێنەی ژمارە هەشت (ISHS MS481-02 (P465777

وێنەی ژمارە هەشت (P465777) ISHS MS481– 02

ئەو ساڵەی هەولێر کاولکرا (P461505) DIA 19.024.12

Primary Publication:

Collection: Detroit Institute of Arts, Detroit, Michigan, USA

Museum no.: DIA 19.024.12

Provenience: Umma (mod. Tell Jokha)

Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)

Object Type: tablet or envelope > tablet

Material: clay

Date: Amar-Suen.02.12.00

Transliteration:

atf: lang sux

tablet

obverse

1. 2(barig) sze-ba za3-mu
   en: 2 barig ration barley, New Year,
2. e2-kikken-ta
   en: from the mill,
3. {d}nin-ur4-ra-da
   en: did Ninurada
4. szu ba-ti
   en: receive;

reverse

1. iti {d}dumu-zi
   en: from month "Dumuzi,"
2. mu# ur-bi2-i3-lum{ki} ba-hul
   en: year: "Urbilum was destroyed."

ئەو ساڵەی هەولێر کاولکرا

blank space

بڕوانە وێنەی ژمارە نۆ (P461505) DIA 19.024.12)

وێنەی ژمارە نۆ (P461505) DIA 19.024.12

CDLJ 20124.14§ 1/ (P416480) ئەو ساڵەی هەولێر کاولکرا

Primary Publication: Ouyang, Xiaoli; Brookman, William R. (2012) Ouyang CDLJ 2012:1 §4.14
Collection: Peabody Essex Museum, Salem, Massachusetts, USA
Museum no.: E59471
Provenience: Puzriš-Dagan (mod. Drehem)
Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)
Object Type: tablet or envelope > tablet، **Material:** clay
Date: Amar-Suen.02.01.19
Transliteration: **atf: lang sux، tablet، obverse**

1. 8(disz) udu niga
   en: 8 sheep, barley_fed,
2. u4 2(u) la2 1(disz@t)-kam#
   en: 19th day,
3. ki ab-ba-sa6-ga-ta
   en: from Abbasaga
4. na-lu5
   en: Nalu

reverse

1. i3-dab5
   en: accepted;
2. iti masz-da3-gu7
   en: month: "Gazelle feast,"
3. mu ur-bi2-lum{ki} ba-hul
   en: year: "Urbilum was destroyed;"

ئەو ساڵەی هەولێر کاولکرا

left

1. 8(disz)
   en: (total:) 8.

بڕوانە وێنەی ژمارە دە 2012 1/CDLJ 4.14§ (P416480)

وێنەی ژمارە ده (P416480) CDLJ 20124.14§ 1/

Ashm 1971_ 0098 (P101902) ئەو ساڵەی کە ئامار سوین پاشا هەولێری کاول کرد

Primary Publication:
Collection: —
Museum no.: Ashm 1971-0098
Provenience: Umma (mod. Tell Jokha)
Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)
Object Type: tag
Material: —
Date: Amar-Suen.02.00.00
Transliteration:
atf: lang sux
object tag
obverse
1. pisan-dub-ba
en: Basket_of_tablets:
2. sza3-bi su-ga
en: therefroms, restitutions,
3. sag-nig2-gur11-ra u3 zi-ga
en: debits and credits
4. lu2-kal-la
en: of Lukalla
reverse
1. i3-gal2
en: are here;
2. mu [{d}amar-{d}]suen# lugal#-[e ur-bi2]-lum#[{ki} mu-hul]
en: year: "Amar_Suen, the king, Urbilum destroyed.

ئەو ساڵەی کە ئامار سوین پاشا هەولێری کاول کرد
وێنەی نیە تا ئێستاکێ

AAICAB 12/, pl. 115, 1951078- (P127756)

ئەو ساڵەی کە ئامار سوین پاشا هەولێری کاول کرد

Primary Publication: Grégoire, Jean-Pierre (2000) AAICAB 1/2, pl. 115, 1951-078

Collection: Ashmolean Museum, Oxford, UK

Museum no.: Ashm 1951-0078

Provenience: Umma (mod. Tell Jokha)

Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)

Object Type: tag

Material: clay

Date: Amar-Suen.02.00.00

Transliteration:

atf: lang sux

object tag

obverse

1. pisan-dub-ba
   en: Basket_of_tablets:
2. sza3-bi su-ga
   en: therefroms, restitutions,
3. sag-nig2-gur11-ra u3 zi-ga
   en: debits and credits
4. lu2-kal-la
   en: of Lukalla

reverse

1. i3-gal2
   en: are here;
2. mu [{d}amar-{d}]suen# lugal#-[e ur-bi2]-lum#[{ki} mu-hul]
   en: year: "Amar-Suen, the king, Urbilum destroyed."

ئەو ساڵەی کە ئامار سوین پاشا هەولێری کاول کرد

بڕوانە وێنەی ژمارە یانزە (P127756)

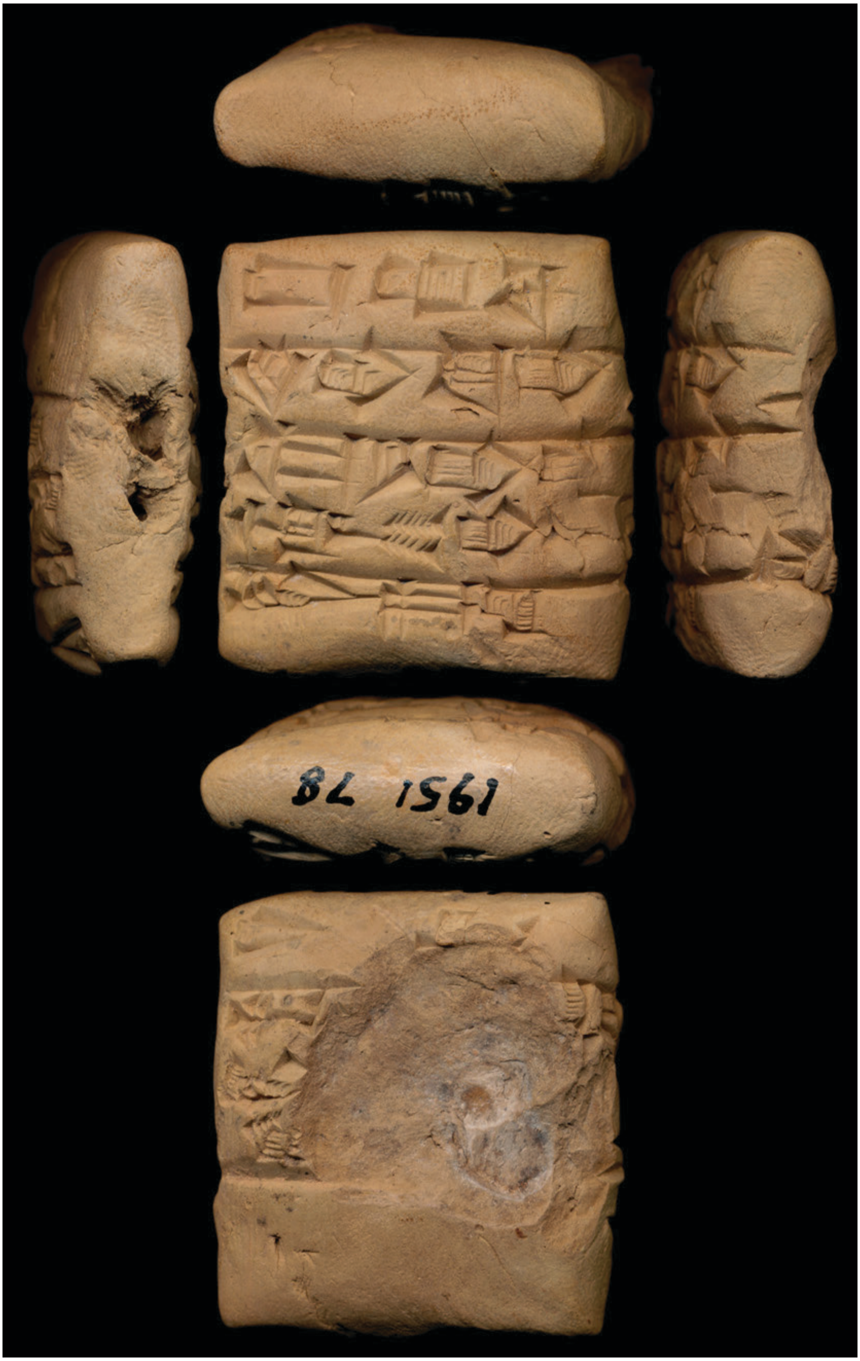

وێنەی ژمارە یانزە AAICAB 12/, pl. 115, 1951– 078 (P127756)

ئەو ساڵەی ئامار سوین پاشا کە هەولێری کاولکرد (BPOA 02, 2212 (P340865

Primary Publication: Ozaki Tohru; Sigrist, Marcel (2006) BPOA 2 2212
Collection: British Museum, London, UK
Museum no.: BM 111957
Provenience: Umma (mod. Tell Jokha)
Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)
Object Type: tag
Material: clay
Date: Amar-Suen.02.00.00
Transliteration:
atf: lang sux
object tag
obverse

1. pisan-dub-ba
   en: Basket_of_tablets.
2. nig2-ka9-ak
   en: accounts of
3. ur-{d}en-lil2-la2 nu-banda3-gu4
   en: Ur_Enlila, manager of oxen,
4. i3-gal2
   en: are here;

reverse

1. mu {d}amar-{d}suen lugal-e ur-bi2-lum{ki} mu-hul
   en: year: "Amar_Suen, the king, Urbilum destroyed."

ئەو ساڵەی ئامار سوین پاشا کە هەولێری کاولکرد
تا ئێستا وێنەی نیە

CM 26, 071 (P203207) ئەو ساڵەی هەولێر کاولکرا

Primary Publication: Sharlach, Tonia M. (2004) CM 26 71
Collection: British Museum, London, UK
Museum no.: BM 027923
Provenience: Girsu (mod. Tello)
Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)
Object Type: tag
Material: clay
Date: Šulgi.45.00.00
Transliteration:
atf: lang sux
tablet

obverse

1. pisan-dub-ba
en: Basket_of_tablets:

2. nig2-ka9-ak
en: accounts

3. lu2# nig2-dab5 ki-[sur]-ra-ke4
en: of the nigdab men of the borderlands

4. bala egir
en: bala after,

5. i3-gal2?
en: are here;

reverse

blank space

1. mu ur-bi2#-lum{ki} ba-hul
en: year: "Urbilum was destroyed."

ئەو ساڵەی هەولێر کاولکرا
CM 26, 071 (P203207) وێنەی نیە تا ئێستا

ئەو ساڵەی ئامارسوین پاشا هەولێری کاولکرد (P105758) Berens 047

Primary Publication: Pinches, Theophilus G. (1915) Berens 047

Collection: —

Museum no.: —

Provenience: Girsu (mod. Tello)

Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)

Object Type: tag

Material: clay

Date: Šū-Suen.03.00.00

Transliteration:

atf: lang sux

object tag

obverse

1. pisan-dub-ba

en: Basket_of_tablets:

2. udu szuku-ra

en: sheep of allocation,

3. x x x x

en: ...

4. gir2-su{ki}-ta

en: from Girsu

5. gu2-ab-ba{ki}-sze3

en: to Guabba

reverse

1. i3-gal2

en: are here.

blank space

2. mu {d}szu-{d}suen lugal uri5{ki}-ma-[ke4] ur-bi2-lum{ki} mu#-hul

en: year: “Šu-Suen, king of Ur, Urbilum destroyed.”

ئەو ساڵەی ئامارسوین پاشا هەولێری کاولکرد

بڕوانە وێنەی ژمارە دوانزە Berens 047 (P105758)

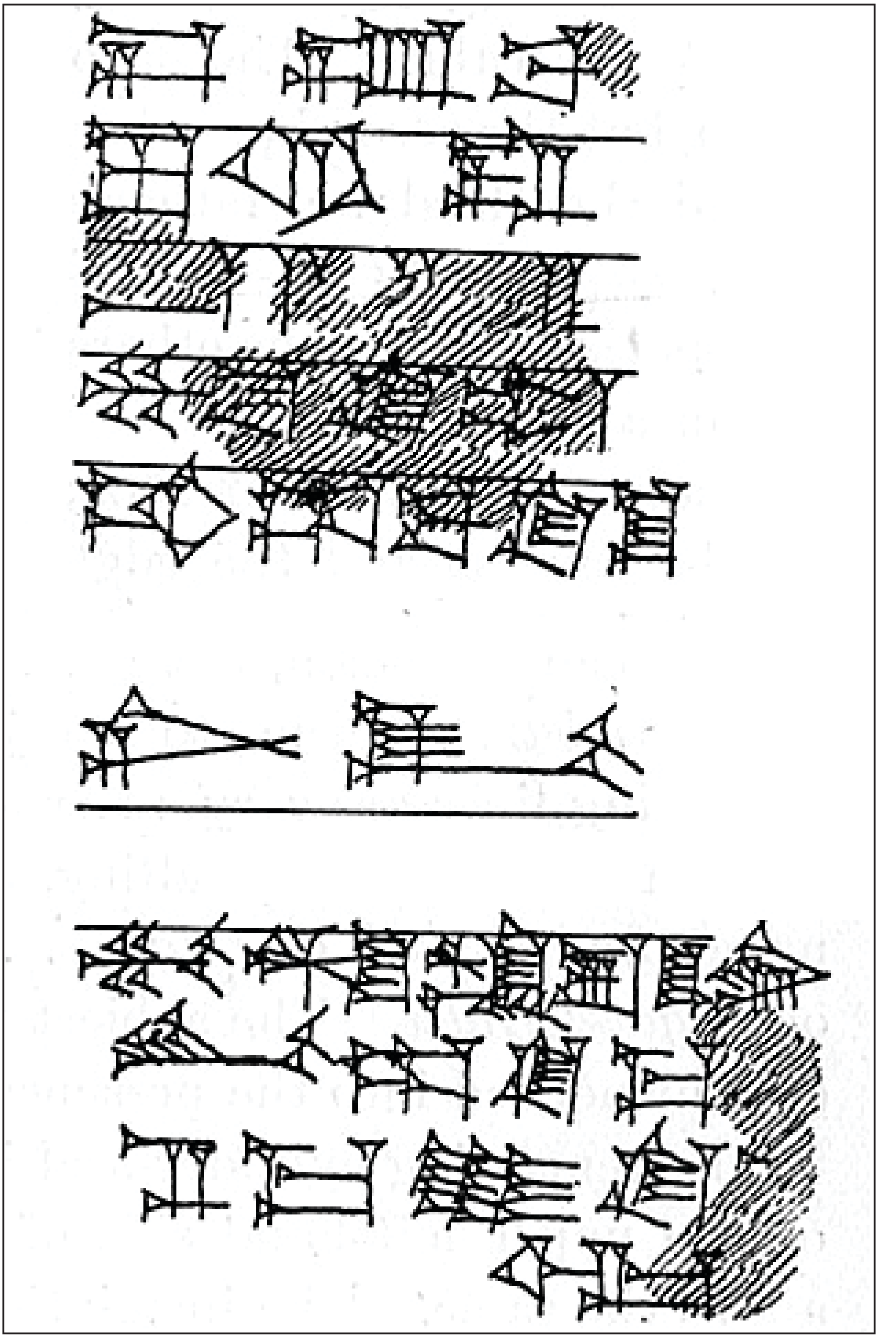

وێنەی ژمارە دوانزە (P105758) Berens 047

SACT 1, 191 (P128946) ئەو ساڵەی ئامار سوین پاشا هەولێری کاولکرد

Primary Publication: Kang, Shin T. (1972) SACT 1 191
Collection: Spurlock Museum, University of Illinois, Urbana-Champaign, Illinois, USA
Museum no.: SMUI 1913.14.0524
Provenience: Puzriš-Dagan (mod. Drehem)
Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)
Object Type: tag
Material: clay
Date: Amar-Suen.02.00.00
Transliteration:
atf: lang sux
object tag
obverse

1. pisan-dub-ba
   en: Basket_of_tablets:
2. kiszib3 dabx(U8)-ba
   en: sealed documents of the ...,
3. lugal-mu-ma-ag2 ugula
   en: of Lugal_mumag, foreman,
4. i3-gal2
   en: are here;
5. mu {d}amar-{d}suen lugal-e ur-bi2-lum{ki} mu-hul
   en: year: "Amar_Suen, the king, Urbilum destroyed."

ئەو ساڵەی ئامار سوین پاشا هەولێری کاولکرد

reverse
blank space

بڕوانە وێنەی ژمارە سیانزە SACT 1, 191 (P128946)

وێنەی ژمارە سیانزە (SACT 1, 191 (P128946

BPOA 02, 1830 (P340485) ئەو ساڵەی هەولێر

Primary Publication: Ozaki Tohru; Sigrist, Marcel (2006) BPOA 2 1830
Collection: British Museum, London, UK
Museum no.: BM 093172
Provenience: Girsu (mod. Tello)
Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)
Object Type: tag
Material: clay
Date: Šulgi.45.00.00
Transliteration:
atf: lang sux
object tag
obverse
1. pisan-dub-ba
en: Basket_of_tablets:
2. dub-gid2-da
en: long_tablets of
3. ka-tar-{d}ba-ba6
en: Katar_Baba,
4. ur-ba-gara2
en: Ur_bagara,
5. lu2-{d}isztaran
en: Lu_Ištaran,
reverse
1. lu2-{d}lamma <ugula>-gesz2-da
en: Lul_Lamma, foreman of sixty,
2. u3 lu2-{d}nin-gir2-su
en: and Lu_Ningirsu,
3. mu ur-bi2-lum{ki}

en: year: “Urbilum.” ئەو ساڵەی هەولێر
وێنەی ئامادە نیە

ئەو ساڵەی ئامارسوین پاتشا هەولێری کاولکرد (BM 027939 (P204374

Primary Publication:
Collection: British Museum, London, UK
Museum no.: BM 027939
Provenience: Girsu (mod. Tello)
Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)
Object Type: tag
Material: clay
Date: Amar-Suen.02.00.00
Transliteration:
atf: lang sux
tablet
obverse
1. pisan-dub-ba
en: Basket_of_tablets:
2. e2-tum
en: 'chambers' of
3. ka zu2-si-ka
en: ... of ivory,
4. u3 tag-tag-ga
en: and weaving,
5. udu gukkal
en: sheep, fat_tailed sheep,
reverse
1. i3-gal2
en: are here.
blank space
2. mu {d}amar-{d}suen lugal-e ur-bi2-lum{ki} mu-hul
en: year: "Amar_Suen, the king, Urbilum destoyed."

ئەو ساڵەی ئامارسوین پاتشا هەولێری کاولکرد
وێنەی ئامادەنیە

Hermitage 3, 484 (P211490)

ساڵی دواتر پاش ئەو ساڵەی ئامار سوین پاتشا هەولێری کاولکرد

Primary Publication: Koslova, Natalya V. (nd) Hermitage 3 484
Collection: State Hermitage Museum, St. Petersburg, Russian Federation
Museum no.: Erm 07594
Provenience: Umma (mod. Tell Jokha)
Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)
Object Type: tag
Material: clay
Date: Amar-Suen.02.00.00
Transliteration:
atf: lang sux
tablet
obverse
1. pisan-dub-ba
en: Basket_of_tablets:
2. nig2-ka9-ak
en: accounts
3. sze-gesz-i3 gal2-la
en: of sesame delivered,
4. sze-ba erin2 a2
en: barley rations of the (labor-)troops, labor,
5. [...]
en: ...
6. i3-gal2
en: are here;
reverse
blank space
1. mu us2-sa [...]-suen# lugal-e ur-bi2-lum{ki} mu-hul
en: year following: "...-Suen the king Urbilum destroyed."

ساڵی دواتر پاش ئەو ساڵەی ئامار سوین پاتشا هەولێری کاولکرد
بڕوانە وێنەی ژمارە چواردە Hermitage 3, 484 (P211490)

وێنەی ژمارە چواردە Hermitage 3, 484 (P211490)

ئەو ساڵەی ئامار سوین پاتشا هەولێری کاولکرد (P416460) /CDLJ 20124.57§ 1

Primary Publication: Ouyang, Xiaoli; Brookman, William R. (2012) Ouyang CDLJ 2012:1 §4.57
Collection: Peabody Essex Museum, Salem, Massachusetts, USA
Museum no.: E59449
Provenience: Puzriš-Dagan (mod. Drehem)
Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)
Object Type: tablet or envelope > tablet
Material: clay
Date: Amar-Suen.02.10.09
Transliteration:
atf: lang sux
tablet
obverse
1. 1(disz) dusu2#-nita2#
en: 1 male equid,
2. ba-usz2 u4 1(u) la2 1(disz@t)-kam
en: slaughtered, the 9th day,
3. ki szu-{d}idim-ta
en: from Šu_Idim
4. ur-nigar{gar}
en: Ur_nigar
5. szu# ba-ti
en: received;
reverse
1. iti# ezem#-an#-na#
en: month: "Festival of An,"
2. mu# {d#}amar#-{d#}suen# lugal#-e# ur#-bi2#-lum#{ki#} mu#-hul#
en: year: "Amar_Suen, the king, Urbilum destroyed,"

ئەو ساڵەی ئامار سوین پاتشا هەولێری کاولکرد
بڕوانە وێنەی ژمارە پانزە (P416460) CDLJ 2012/1 §4.57

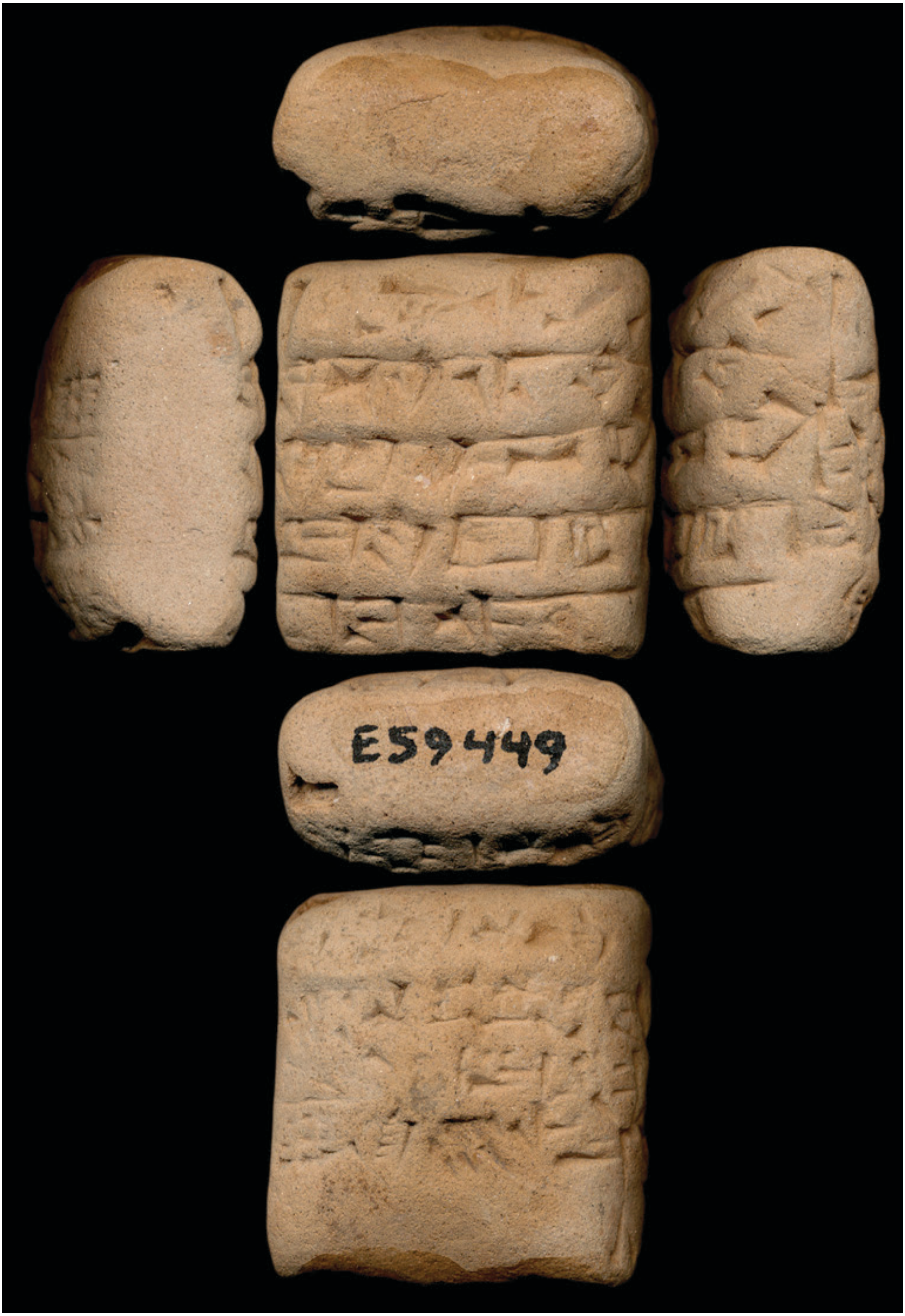

وێنەی ژمارە پانزە: (P416460) CDLJ 2012/1 §4.57

BM 028185 (P203368) پار ساڵ کە هەولێر کاولکرا

Primary Publication:

Collection: British Museum, London, UK

Museum no.: BM 028185

Provenience: Girsu (mod. Tello)

Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)

Object Type: tag

Material: clay

Date: Šulgi.46.00.00

Transliteration:

atf: lang sux

tablet

obverse

1. pisan-dub-ba
   en: Basket_of_tablets:
2. dub-gid2-da nam-ha-ni dumu hu-wa-wa
   en: long_tablets of Namḫani, son of Ḫuwawa,
3. gu3-de2-a dumu ur-{d}utu
   en: Gu'edina, son of Ur_Utu,
4. u3 sa6-sa6-ga
   en: and Sasaga,
5. i3-gal2
   en: are here;
6. mu us2-sa ur-bi2-lum{ki} ba-hul
   en: year following: "Urbilum was destroyed."

پار ساڵ کە هەولێر کاولکرا

وێنەی ئامادە نیە

Akkadica 140, 07311 098- (P519457)

ئەو ساڵەی ئامار سوین پاتشا هەولێری کاولکرد

Primary Publication: Liu Changyu; Nielsen, John P. (2019) Akkadica 140, p.73-98 no. 11

Collection: Logan Museum, Beloit College, Beloit, Wisconson, USA

Museum no.: LMA 3438

Provenience: Puzriš-Dagan (mod. Drehem)

Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)

Object Type: tablet or envelope > tablet

Material: clay

Date: Amar-Suen.02.08.11، **Transliteration: atf: lang sux**

tablet، obverse

1. 1(disz) gu4 niga
   en: one grain-fed ox
2. 3(disz) gu4
   en: three oxen
3. u4 1(u) 1(disz)-kam
   en: the eleventh day
4. ki ab-ba-sa6-ga-ta
   en: from Abbasaga

reverse

1. {d}szul-gi-a-a-mu
   en: Šulgi-ayamu
2. i3-dab5
   en: accepted
3. iti szu-esz5-sza
   en: month: "Šu›eša»

4. mu {d}amar-{d}suen lugal-e ur-bi2-lum{ki} mu-hul

en: year: “Amar_Suen, the king, destroyed Urbilum»

ئەو ساڵەی ئامار سوین پاتشا هەولێری کاولکرد

left

1. 4(disz)

en: (total) four

بڕوانە وێنەی ژمارە شانزە Akkadica 140, 073–098 11 (P519457)

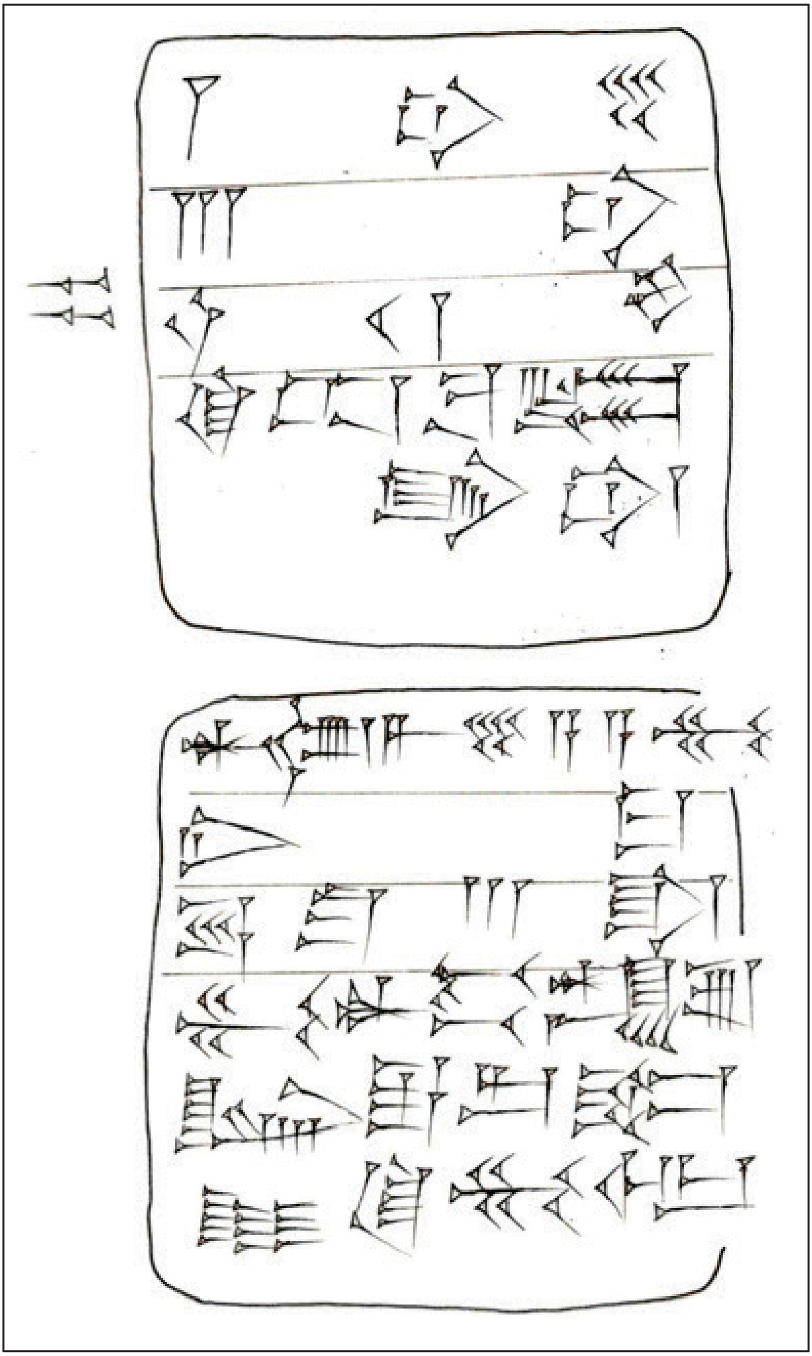

وێنەی ژمارە شانزە: Akkadica 140, 073–098 11 (P519457)

ئەو ساڵەی ئامار سوین پاتشا هەولێری کاولکرد (P416406) /1 §CDLJ 20124.06

Primary Publication: Ouyang, Xiaoli; Brookman, William R. (2012) Ouyang CDLJ 2012:1 §4.06
Collection: Peabody Essex Museum, Salem, Massachusetts, USA
Museum no.: E53739
Provenience: Puzriš-Dagan (mod. Drehem)
Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)
Object Type: tablet or envelope > tablet
Material: clay
Date: Amar-Suen.02.12.00
Transliteration:
atf: lang sux
tablet
obverse
1. 5(u) 8(asz) gu2 2(u) 3(disz) 1/3(disz) ma-na siki-gi
en: 58 talents 23 1/3 minas of yellowish wool
2. ki na-ra-am-i3-li2-ta
en: from Naram-ilī,
3. mu-kux(DU)
en: delivery;
reverse
1. {d}szul-gi-mi-szar
en: Šulgi-mišar
2. szu ba-ti
en: received;
3. iti sze-sag11-ku5
en: month: "Harvest,"
4. mu {d}amar-{d}suen lugal-e ur-bi2-lum{ki} mu-hul
en: year: "Amar-Sin, the king, Urbilum destroyed."

ئەو ساڵەی ئامار سوین پاتشا هەولێری کاولکرد
بڕوانە وێنەی ژمارە هەفە CDLJ 2012/1 §4.06 (P416406)

وێنەی ژمارە هەفە (P416406) CDLJ 2012/1 §4.06

ئەو ساڵەی ئامار سوین پاتشا هەولێری کاولکر (P416423) /1 §CDLJ 20124.17

Primary Publication: Ouyang, Xiaoli; Brookman, William R. (2012) Ouyang CDLJ 2012:1 §4.17
Collection: Peabody Essex Museum, Salem, Massachusetts, USA
Museum no.: E59412
Provenience: Puzriš-Dagan (mod. Drehem)
Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)
Object Type: tablet or envelope > tablet
Material: clay
Date: Amar-Suen.02.07.11
Transliteration:
atf: lang sux
tablet
obverse
1. 3(disz) sila4 ga
en: 3 suckling lambs,
2. 1(disz) kir11 ga
en: 1 suckling ewe lamb,
3. u3-tu-da
en: newborns;
4. u4 1(u) 1(disz)-kam
en: 11th day;
reverse
1. {d}szul-gi-a-a-mu i3-dab5
en: Šulgi-ayamu accepted;
2. iti ezem-{d}szul-gi
en: month: "Festival of Šulgi,"
3. mu {d}amar-{d}suen lugal-e ur-bi2-lum{ki} mu-hul
en: year: "King Amar-Sin Urbilum destroyed;"

ئەو ساڵەی ئامار سوین پاتشا هەولێری کاولکرد
left
1. 4(disz)
en: (total:) 4.

بڕوانە وێنەی ژمارە هەژدە CDLJ 2012/1 §4.17 (P416423)

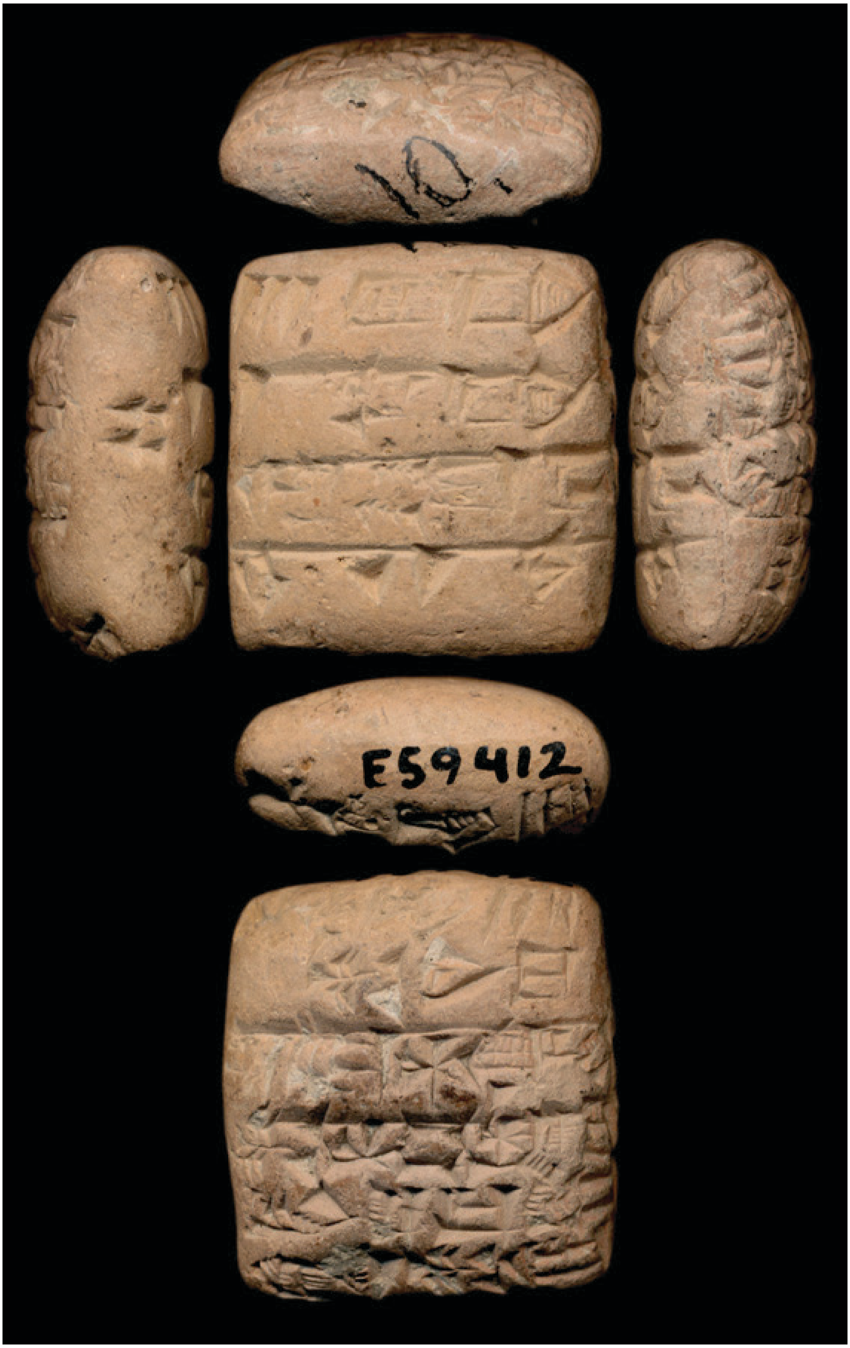

وێنەی ژمارە هەژدە (P416423) CDLJ 2012/1 §4.17

BM 022800 (P203172) ئەو ساڵەی هەولێر کاولکرا

Primary Publication:

Collection: British Museum,

London, UK

Museum no.: BM 022800

Provenience: Girsu (mod. Tello)

Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)

Object Type: tag

Material: clay

Date: Šulgi.45.00.00

Transliteration:

atf: lang sux

tablet

obverse

1. pisan-dub-ba

en: Basket_of_tablets:

2. i3 szid-da

en: oil counted,

3. nu-banda3 gir2-su{ki}-ke4-ne

en: overseers of Girsu

4. u3 sze nig2-gal2-la

en: and barley on hand,

5. giri3 ur-{d}lamma dumu sa12-du5

en: via Ur-Lamma, son of chief surveyor,

reverse

1. i3-gal2

   en: are here.

   blank space

2. mu ur-bi2-lum{ki} ba-hul

   en: year: “Urbilum was destroyed.”

ئەو ساڵەی هەولێر کاولکرا

وێنەی ئامادە نیە

RA 101, 40 08 (P273528) ئەو ساڵەی ئامار سوین پاشا هەولێری کاولکرد

Primary Publication: Dahl, Jacob L.; Hebenstreit, Laurent (2007) RA 101, 40 08
Collection: Laurent Hebenstreit collection, Paris
Museum no.: Hebenstreit 053
Provenience: Umma (mod. Tell Jokha)
Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)
Object Type: tablet or envelope > tablet
Material: clay
Date: Amar-Suen.02.00.00
Transliteration:
atf: lang sux
tablet
obverse
1. 6(disz) gu4 niga saga
en: 6 fattened oxen, good quality,
2. masz-da-re6-a lugal a!-ra2 3(disz@t)-kam
en: mašdaria offering of the king, for the third time.
3. ki kas4-ta
en: From KAS.
4. kiszib3 ensi2#
en: Sealed document of the governor.
reverse
1. mu {d}amar-{d}suen lugal-e ur-bi2-lum{ki} mu-hul
en: Year: "Amar-Suen, the king destroyed Urbilum"

ئەو ساڵەی ئامار سوین پاشا هەولێری کاولکرد .

blank space

وێنەی ژمارە نۆزدە RA 101, 40 08 (P273528)

وێنەی ژمارە نۆزدە (P273528) RA 101, 40 08

CDLJ 200202§ 1/ (P212342) ئەو ساڵەی ئامار سوین پاتشا هەولێری کاولکرد

Primary Publication: Englund, Robert K. (2002) CDLJ 2002/1 02
Collection: California Museum of Ancient Art, Los Angeles, California, USA
Museum no.: CMAA 002-C0006
Provenience: Puzriš-Dagan (mod. Drehem)
Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)
Object Type: tablet or envelope > tablet
Material: clay
Date: Amar-Suen.02.02.28
Transliteration:
atf: lang sux
tablet
obverse
1. 5(disz) ab2-mah2
en: 5 full-grown cows
2. ki lu2-dingir-ra dumu ARAD2-hul3-la-ta
en: from Lu-dingira, son of ARAD-ḫula,
3. {d}szul-gi-a-mu i3-dab5
en: Šulgi-ayamu accepted;
4. iti u4 2(u) 8(disz) ba-zal
en: of the month, the 28th day passed;
reverse
blank space
1. iti ses-da-gu7
en: month "Piglet feast,"
2. mu {d}amar-{d}suen-ke4 ur-bi2-lum{ki} mu-hul
en: year: "Amar-Suen Urbilum destroyed."

ئەو ساڵەی ئامار سوین پاتشا هەولێری کاولکرد
بڕوانە وێنەی ژمارە بیست CDLJ 2002/1 §02 (P212342)

وێنەی ژمارە بیست (P212342) CDLJ 2002/1 §02

ئەو ساڵەی هەولێر کاولکرا (BM 022315 (P203171

Primary Publication:

Collection: British Museum, London, UK

Museum no.: BM 022315

Provenience: Girsu (mod. Tello)

Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)

Object Type: tag

Material: clay

Date: Šulgi.45.00.00

Transliteration:

atf: lang sux, tablet, obverse

1. pisan-dub-ba

 en: Basket_of_tablets:

2. gurum2-ak sipa# unu3#

 en: inspections of shepherds,

cowherds

4. sza3 ki-nu-nir{ki}

 en: in Kinunir,

5. ki-es3-sa2{ki#}

 en: Ki'eša,

reverse

1. e2 dingir-re-ne#

 en: houses of the gods,

2. sza3 esz3 sa2-du11#

 en: in the shrine of offerings

3. {d}szul-gi ki-nu-nir{ki}

en: of Šulgi in Kinunir,

4. i3-gal2

en: are here;

5. mu# ur-bi2-lum# ba-hul

en: year: “Urbilum was destroyed.”

ئەو ساڵەی هەولێر کاولکرا

وێنەی ئامادە نیە BM 022315 (P203171)

ئەو ساڵەی ئامار سوین پاتشا هەولێری کاولکرد (BIN 03, 421 (P106228

Primary Publication: Keiser, Clarence E. (1971) BIN 3 421
Collection: Nies Babylonian Collection, Yale Babylonian Collection, New Haven, Connecticut, USA
Museum no.: NBC 02773
Provenience: Puzriš-Dagan (mod. Drehem)
Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)
Object Type: tag، **Material:** clay
Date: Amar-Suen.02.01.00, Amar-Suen.02.12.00
Transliteration: **atf: lang sux**
object tag
obverse
1. pisan-dub-ba
   en: Basket_of_tablets:
2. zi-ga
   en: credits,
3. kiszib3 na-ra-am-i3-li2
   en: sealed documents of Naram_ilī,
4. ki ab-ba-sa6-ga
   en: with Abbasaga,
5. iti masz-da3-gu7-ta
   en: from month "Gazelle_Feast,"
6. iti sze-sag11-ku5-sze3
   en: to month "Harvest,"

reverse
1. iti 1(u) 2(disz)-kam
   en: (a period of) 12 months,
2. mu {d}amar-{d}suen lugal-e ur-bi2-lum{ki} ba-hul
   en: year: "Amar_Suen, the king, Urbilum destroyed."

ئەو ساڵەی ئامار سوین پاتشا هەولێری کاولکرد
بڕوانە وێنەی ژمارە بیست و یەک BIN 03, 421 (P106228)

وێنەی ژمارە بیست و یەک BIN 03, 421 (P106228)

ASJ 09, 267 72 (P102348) ئەو ساڵەی هەولێر کاولکرا لەلایەن ئامار سوین پاتشاوە

Primary Publication: Snell, Daniel C. (1987) ASJ 9, p.203-275 p. 267 72
Collection: Michael C. Carlos Museum, Emory University, Atlanta, Georgia, USA
Museum no.: X.3.073
Provenience: Puzriš-Dagan (mod. Drehem)
Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)
Object Type: tablet or envelope > tablet
Material: clay
Date: Amar-Suen.02.12.05، **Transliteration:** **atf: lang sux**
tablet
obverse
1. 4(disz) udu
   en: 4 sheep,
2. 2(disz) u8
   en: 2 ewes,
3. 2(disz) sila4
   en: 2 lambs,
4. szu-gid2 e2-muhaldim-sze3
   en: šugid offerings for the kitchen;
5. u4 5(disz)-kam
   en: 5th day,

reverse
1. ki ab-ba-sa6-ga-<ta> ba-zi
   en: from Abbasaga('s account) booked out;
2. iti sze-sag11-ku5
   en: month: "Harvest,"
3. mu {d}amar-{d}suen lugal-e ur-bi2-lum{ki} mu-hul
   en: year: "Amar-Suen, the king, Urbilum destroyed;"

ئەو ساڵەی هەولێر کاولکرا لەلایەن ئامار سوین پاتشاوە

left
1. 8(disz)
   en: (total:) 8.

بڕوانە وێنەی ژمارە بیست و دوو ASJ 09, 267 72 (P102348)

وێنەی ژمارە بیست ودوو ASJ 09, 267 72 (P102348)

CDLB 20174 001/ (P320228) ئەو ساڵەی هەولێر کاولکرا

Primary Publication: Alivernini, Sergio (2017) CDLB 2017/001 4
Collection: British Museum, London, UK
Museum no.: BM 023029
Provenience: Girsu (mod. Tello)
Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)
Object Type: tablet or envelope > tablet
Material: clay
Date: Šulgi.45.10.00
Transliteration:
atf: lang sux
tablet
obverse

1. 2(asz) 4(ban2) sze gur lugal
en: 2 gur 4 ban2 barley, (measured in) royal (gur)
blank space

2. sze ur5-ra-sze3
en: as a barley loan

3. ki ur-NI-ta
en: from UrNI,

reverse

1. ur-nigar{gar}
en: Ur_nigar

2. szu# ba#-ti
en: has received;

3. [kiszib3] a-tu
en: under seal of Atu;
blank space

4. iti amar-a-a-si
en: month: "Amar_ayasi,"

5. mu ur-bi2-lum{ki} ba-hul
en: year: "Urbilum was destroyed."

ئەو ساڵەی هەولێر کاولکرا

بڕوانە وێنەی ژمارە بیست و سێ CDLB 2017/001 4 (P320228)

وێنەی ژمارە بیست و سێ CDLB 2017/001 4 (P320228)

SM 1909.05.417 (P406532) ئەو ساڵەی هەولێر کاولکرا

Primary Publication:
Collection: Harvard Museum of the Ancient Near East, Harvard University, Cambridge, Massachusetts, USA
Museum no.: SM 1909.05.417
Provenience: Girsu (mod. Tello)
Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)
Object Type: tablet or envelope > tablet
Material: clay
Date: Amar-Suen.02.11.00
Transliteration: **atf: lang sux، tablet، obverse**

1. 9(asz)# 4(barig) sze gur lugal
   en: 8 gur 4 barig barley, royal (measure),
2. sze ur5-ra dumu dab5 u3-x
   en: barley of interest of dumudab of ...;
3. i3-dub e2-duru5 ur-li-ka-ta
   en: from the depot of the village Urli,
4. ki ba-zi-ta
   en: from Bazi

reverse

1. ur-{d}dumu-zi
   en: Ur_Dumuzi
2. szu ba-ti
   en: received;
   blank space
3. iti sze-sag11-ku5
   en: month: "Harvest,"
4. mu ur-bi2-i3-lum{ki} ba-hul
   en: year:"Urbilum was destroyed."

ئەو ساڵەی هەولێر کاولکرا

بڕوانە وێنەی ژمارە بیست و چوار SM 1909.05.417 (P406532)

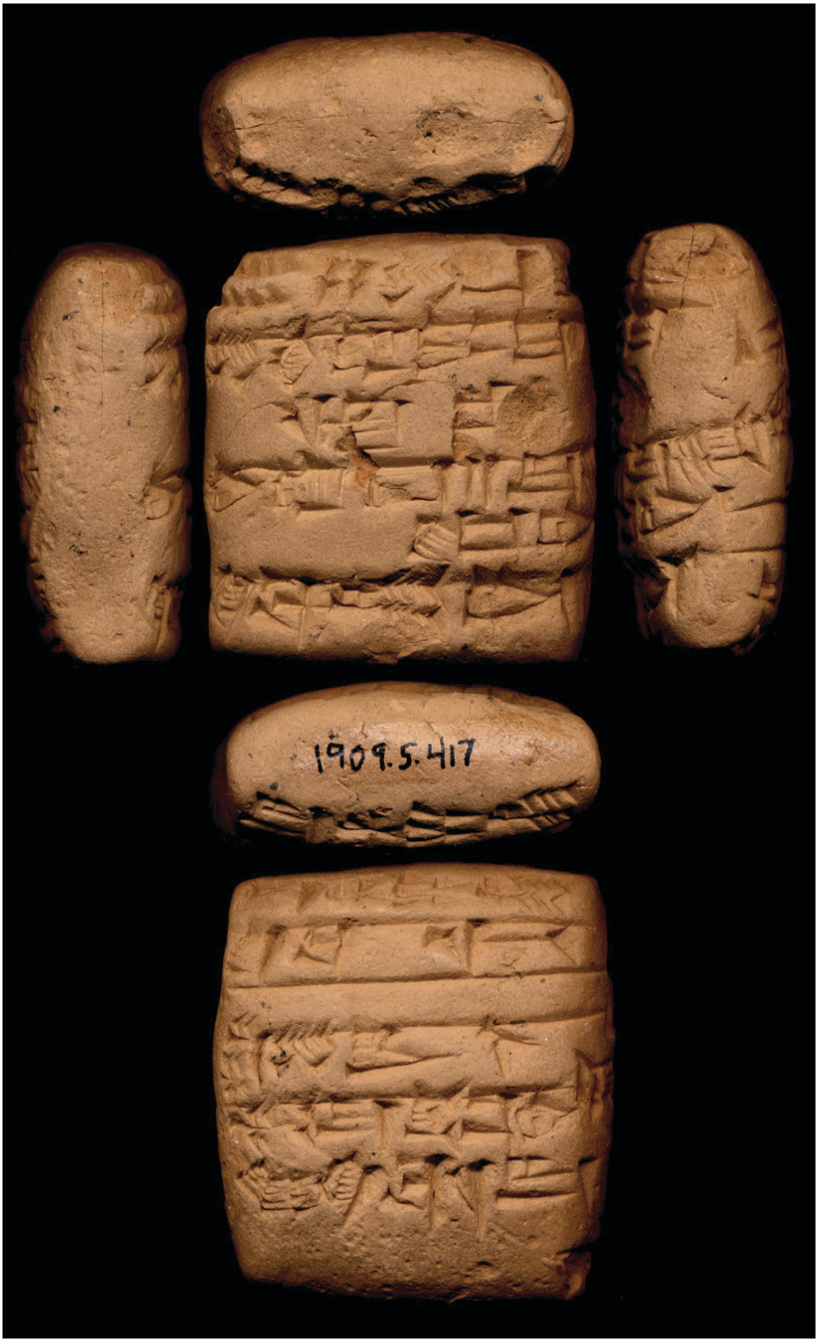

وێنەی ژمارە بیست و چوار SM 1909.05.417 (P406532)

ئەو ساڵەی هەولێر و کیماش کاولکرا (Aleppo 433 (P100765

Primary Publication: Touzalin, Maryse (1982) Aleppo 433
Collection: National Museum of Syria, Aleppo, Syria
Museum no.: NMSA 3779
Provenience: Umma (mod. Tell Jokha)
Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)
Object Type: tag، **Material:** clay، **Date:** Šulgi.45.00.00, Šulgi.46.00.00،
Transliteration: **atf: lang sux، object tag، obverse**

1. pisan-dub-ba
   en: Basket_of_tablets:
2. im# nam#-sza3-tam
   en: tablets official,
3. ugula nam-1(u)-ke4-ne
   en: foremen of the 10(_man (labor_)troops) of
4. da-umma{ki}
   en: Da'umma,
5. a#-pi4-sal4{ki}
   en: Apisal,

reverse

1. gu2-edin-na
   en: Gu_edina,
2. u3 musz-bi-an
   en: and Mušbiana
3. i3-gal2
   en: are here;
4. mu 2(disz)-kam
   en: (a period of) 2 years;
5. mu ur-bi2-lum u3 mu ki-masz{ki}
   en: year: "Urbilum and Kimaš were destroyed."

ئەو ساڵەی هەولێر و کیماش کاولکرا

بڕوانە وێنەی ژمارە بیست و پێنچ (Aleppo 433 (P100765

وێنەی ژمارە بیست و پێنچ Aleppo 433 (P100765)

NABU 202004 047/ (P413900) ئەو ساڵەی هەولێر کاولکرا

Primary Publication: Liu Changyu (2020) NABU 2020/47 no. 4
Collection: A. V. Lane Museum, Bridwell Library, Southern Methodist University, Dallas, Texas, USA
Museum no.: Lane Museum 09
Provenience: Girsu (mod. Tello)
Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)
Object Type: tablet or envelope > tablet
Material: clay
Date: Šulgi.45.00.00
Transliteration:
atf: lang sux
tablet
obverse

1. 1(asz) 1(barig) 3(ban2) sze gur lugal
   en: 1 gur 1 barig 3 ban2 barley in the royal gur,

2. la2-ia3 sze a-sza3 iri-ul
   en: deficit of the barley of the field of Iri'ul,

3. lu2-dingir-ra dumu he2-ti
   en: Lu_dingira, the son of Heti

4. su-su-dam
   en: will replace.

reverse

blank space

1. mu ur-bi2-lum ba-hul
   en: Year: "Urbilum was destroyed."

ئەو ساڵەی هەولێر کاولکرا

بڕوانە وێنەی ژمارە بیست و شەش NABU 2020/047 04 (P413900)

وێنەی ژمارە بیست و شەش NABU 2020/047 04 (P413900)

CDLJ 200203§ 1/ (P212343) ئەو ساڵەی ئامار سوین پاتشا هەولێری کاولکرد

Primary Publication: Englund, Robert K. (2002) CDLJ 2002/1 03
Collection: California Museum of Ancient Art, Los Angeles, California, USA، **Museum no.:** CMAA 002-C0007
Provenience: Puzriš-Dagan (mod. Drehem)
Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)
Object Type: tablet or envelope > tablet، **Material:** clay
Date: Amar-Suen.02.09.25، **Transliteration: atf: lang sux**
tablet، obverse

1. 1(disz) masz2 u4 2(u) 5(disz)-kam
   en: 1 billy goat, 25th day,
2. 2(gesz2) 2(u) 6(disz) udu masz2 hi-a
   en: 146 various sheep and goats,
3. u4 2(u) 6(disz)-kam
   en: 26th day,
4. mu-kux(DU)
   en: delivery,
5. ur-ku3-nun-na
   en: did Urkununa

reverse

1. i3-dab5
   en: take control of;
   blank space
2. iti ezem-mah
   en: Month "Big-festival,"
3. mu {d}amar-{d}suen lugal-e ur-bi2-lum{ki} mu-hul
   en: year: "Amar-Suen, the king, Urbilum destroyed;"

ئەو ساڵەی ئامار سوین پاتشا هەولێری کاولکرد

left
   en:

1. 2(gesz2) 2(u) 7(disz)
   en: (total:) 147 (small cattle)
   calculation: 1 + 146 = 147

بڕوانە وێنەی بیست و حەو (P212343) CDLJ 200203§ 1/

وێنەی ژمارە بیست و حەو (P212343) CDLJ 2002/1 §03

ITT 3, 04913 (P111035) ئەو ساڵەی هەولێر کاولکرا

Primary Publication: Genouillac, Henri de (1912) ITT 3 4913
Collection: Arkeoloji Müzeleri, Istanbul, Turkey
Museum no.: Ist L 04913، **Provenience:** Girsu (mod. Tello)
Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)، **Object Type:** tag، **Material:** clay
Date: Amar-Suen.02.00.00, Amar-Suen.07.00.00، **Transliteration:** **atf:**
lang sux، object tag، obverse

1. pisan-dub-ba
   en: Basket_of_tablets:
   de: Tafelkorb:
2. nig2-ka9-ak
   en: xxx
   de: durchgeführte Abrechnungen
3. a2# szu#-ku6# a-ab-ba
   en: xxx
   de: über die Leistungen der Seefischer,
4. ugula#-ne
   en: xxx
   de: der Aufseher (?),
5. u3# zi#-ga ba-BAD-bi
   en: xxx
   de: sowie Abbuchungen und dazugehörige baBAD,

reverse

1. mu ur-bi2-lum{ki} ba-hul-ta
   en: xxx
   de: vom Jahr 'Urbilum wurde zerstört'

ئەو ساڵەی هەولێر کاولکرا

2. mu hu-hu-nu-ri{ki} ba-hul-sze3
   en: xxx
   de: bis zum Jahr 'Ḫuḫnuri wurde zerstört' (Amar_Suen 2_7),
3. i3-gal2
   en: xxx
   de: sind darin.

بڕوانە وێنەی ژمارە بیست و هەشت ITT 3, 04913 (P111035)

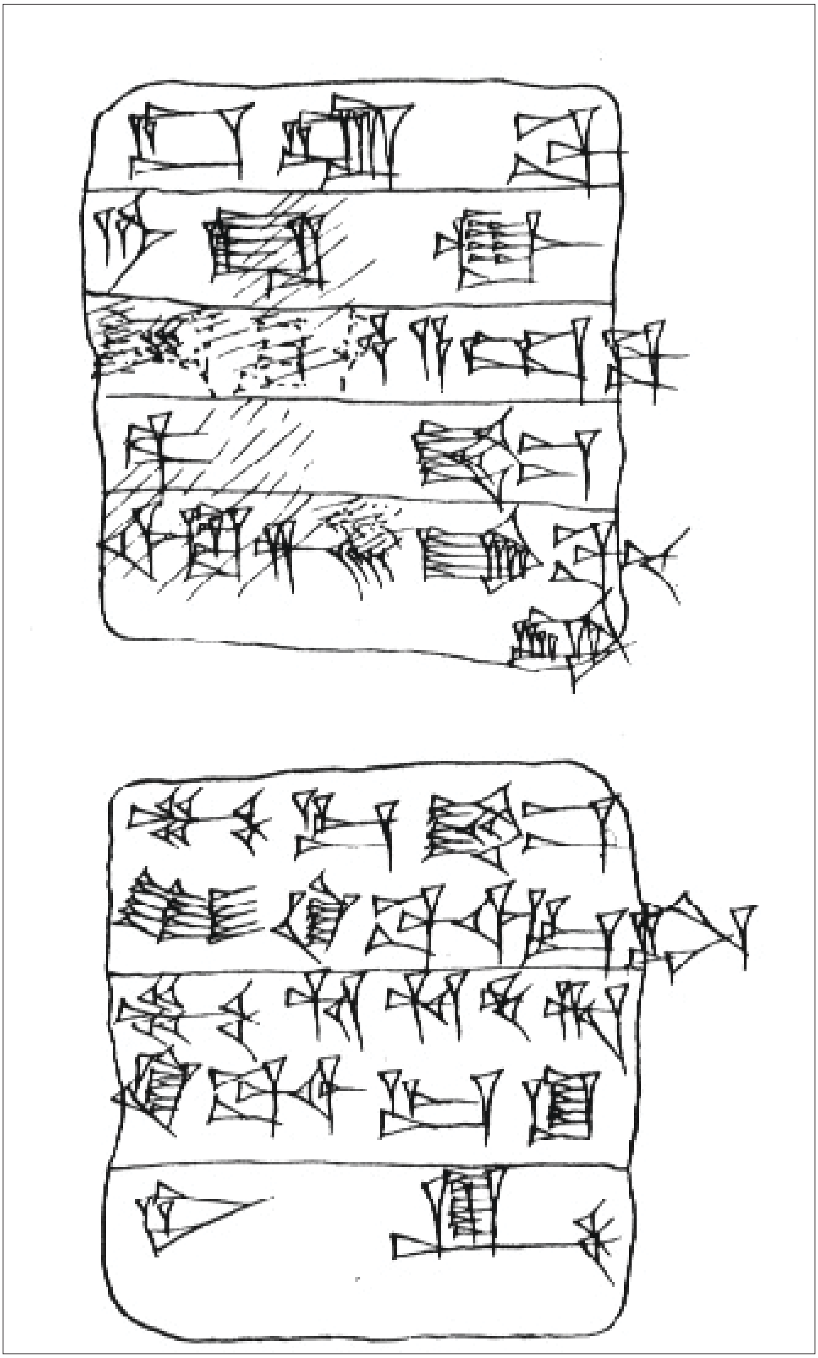

وێنەی ژمارە بیست و هەشت ITT 3, 04913 (P111035)

وساڵەی ئامار سوین پاتشا هەولێری کاولکرد ئە ASJ 09, 267 71 (P102347)

Primary Publication: Snell, Daniel C. (1987) ASJ 9, p.203-275 p. 267 71
Collection: Michael C. Carlos Museum, Emory University, Atlanta, Georgia, USA، **Museum no.:** X.3.007
Provenience: Puzriš-Dagan (mod. Drehem)
Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)
Object Type: tablet or envelope > tablet
Material: clay، **Date:** Amar-Suen.02.04.27، **Transliteration:** **atf:** **langsux، tablet، obverse**

1. 1(disz) gu4
   en: 1 ox,
2. 2(disz) u8
   en: 2 ewes,
3. 3(disz) ud5
   en: 3 nanny goats,
4. szu-gid2 e2-muhaldim-sze3
   en: šugid offerings for the kitchen;
5. u4 2(u) 7(disz)-kam
   en: 27th day,

reverse

1. ki ab-ba-sa6-ga-ta
   en: from Abbasaga('s account)
2. ba-zi
   en: booked out;
3. iti ki-siki-{d}nin-a-zu
   en: month: "kisiki of Ninazu,"
4. mu {d}amar-{d}suen lugal-e ur-bi2-lum{ki} mu-hul
   en: year: "Amar_Suen, the king, Urbilum destroyed;"

ئەو ساڵەی ئامار سوین پاتشا هەولێری کاولکرد

left

1. 6(disz)
   en: (total:) 6.

بڕوانە وێنەی ژمارە بیست و نۆ ASJ 09, 267 71 (P102347)

وێنەی ژمارە بیست و نۆ (ASJ 09, 267 71 (P102347

CDLB 20122.6§ 002/ (P345967) ئەو ساڵەی ئامار سوین پاتشا هەولێری کاولکرد

Primary Publication: Liu Changyu (2012) CDLB 2012/002 §2.6
Collection: Special Collections, University of Missouri-Columbia, Columbia, Missouri, USA
Museum no.: MULC 7
Provenience: Puzriš-Dagan (mod. Drehem)
Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)
Object Type: tablet or envelope > tablet
Material: clay
Date: Amar-Suen.02.08.29، **Transliteration: atf: lang sux**
tablet
obverse

1. 1(disz) sila4 ga
   en: 1 suckling lamb,
2. 1(disz) kir11 ga
   en: 1 suckling female lamb,
3. 1(disz) masz2 ga
   en: 1 suckling kid,
4. u3-tu-da
   en: new_borns;
5. u4 3(u) la2 1(disz@t)-kam
   en: it is on the 29th day (of the month),

reverse

1. {d}szul-gi-a-a-mu i3-dab5
   en: Šulgi_ayamu took.
2. iti szu-esz-sza
   en: Month: "šu'eššа.'
3. mu {d}amar-{d}suen lugal-e ur-bi-lum{ki} mu-hul
   en: Year: "King Amar_Suen destroyed Urbilum."

ئەو ساڵەی ئامار سوین پاتشا هەولێری کاولکرد

left

1. 3(disz)
   en: (Total:) 3.

بڕوانە وێنەی ژمارە سیی CDLB 2012/002 §2.6 (P345967)

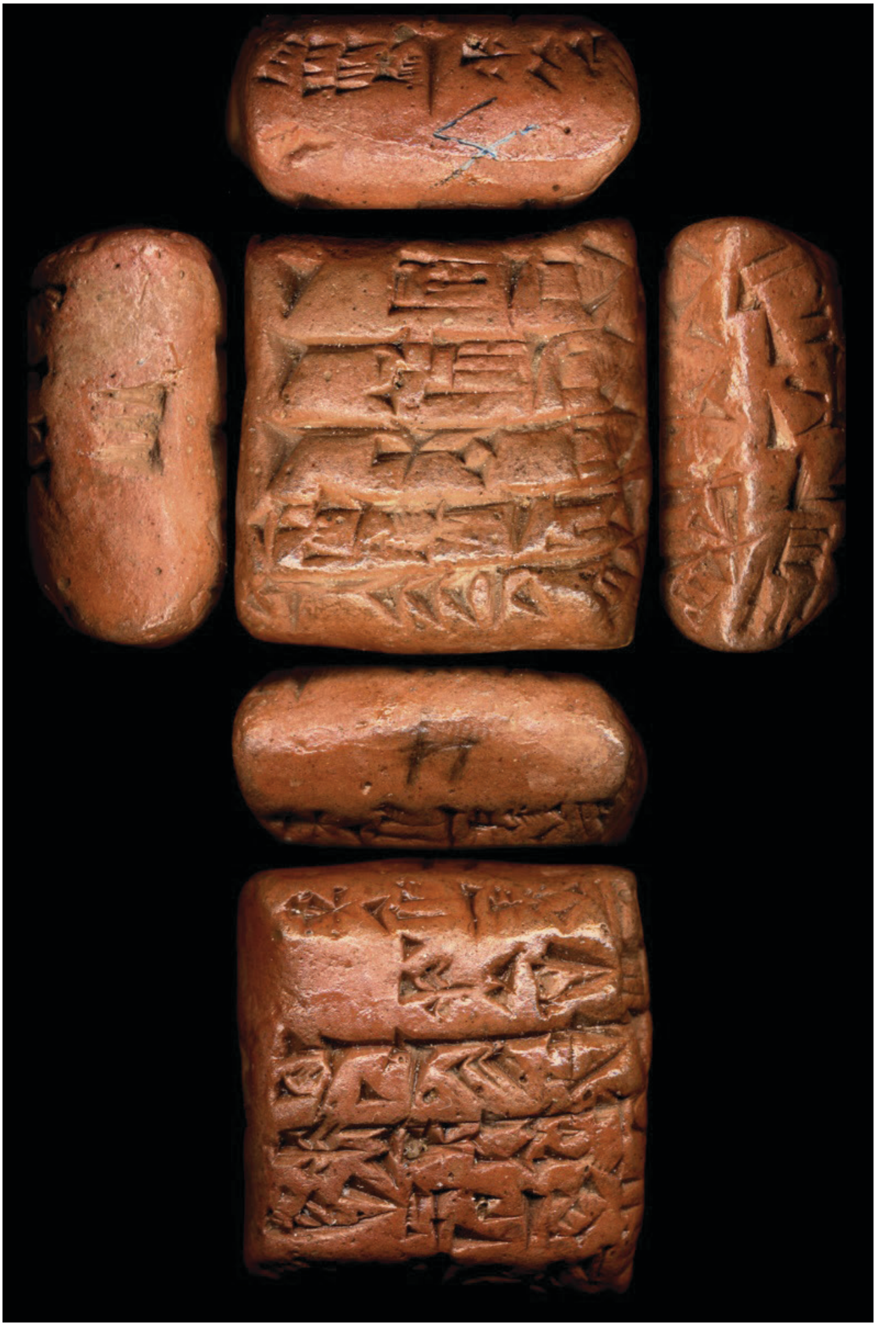

وێنەی ژمارە سیی (CDLB 2012/002 §2.6 (P345967

CDLJ 20124.33§ 1/ (P416420) ئەو ساڵەی ئامار سوین پاتشا هەولێری کاولکرد

Primary Publication: Ouyang, Xiaoli; Brookman, William R. (2012) Ouyang CDLJ 2012:1 §4.33
Collection: Peabody Essex Museum, Salem, Massachusetts, USA
Museum no.: E59409,**Provenience:** Puzriš-Dagan (mod. Drehem)
Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)
Object Type: tablet or envelope > tablet, **Material:** clay, **Date:** Amar-Suen.02.09.14,**Transliteration:** **atf: lang sux, tablet, obverse**

1. 2(disz) gu4 1(disz) ab2
   en: 2 oxen, 1 cow,
2. 1(u) 5(disz) udu 2(u) 1(disz) u8
   en: 15 rams, 21 ewes,
3. 1(disz) sila4
   en: 1 lamb,
4. 2(disz) ud5
   en: 2 nanny goats,
5. szu-gid2 e2-muhaldim-sze3
   en: šugid for the Kitchen,
6. u4 1(u) 4(disz)-kam
   en: 14th day,

reverse

1. ki ab-ba-sa6-ga-ta
   en: from Abbasaga('s account)
2. ba-zi
   en: booked out;
3. iti ezem-mah
   en: month: "Grand Festival,"
4. mu {d}amar-{d}suen lugal-e ur-bi2-lum{ki} mu-hul
   en: year: "King Amar_Sin Urbilum destroyed;"

ئەو ساڵەی ئامار سوین پاتشا هەولێری کاولکرد

left

1. 4(u) 3(disz)
   en: (total:) 43.
   sic, expecting 42, or a mistake in the entries above

بڕوانە وێنەی ژمارە سیی و یەک CDLJ 2012/1 §4.33 (P416420)

وێنەی ژمارە سیی و یەک CDLJ 2012/1 §4.33 (P416420)

RA 009, 043 AM 02 (P127343) ئەو ساڵەی هەولێر کاولکرا

Primary Publication: Dhorme, Edouard (1912) RA 009, 043 AM 02

Collection: Erzabtei St. Martin zu Beuron, Beuron, Germany

Museum no.: EBKT 02

Provenience: Puzriš-Dagan (mod. Drehem)

Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)

Object Type: tablet or envelope > tablet، **Material:** clay

Date: Šulgi.46.02.07 (us2 year)
Transliteration: **atf: lang sux، tablet، obverse**

1. 2(disz)# gu4 niga sag-gu4
   en: 2 grain-fed, "top ox" oxen,

2. 4(disz) gu4 niga
   en: 4 grain-fed oxen,

3. esz3-esz3 e2-u4-7(disz)
   en: (for) the eš-eš-festival "House-7th-day;"

4. iti u4 5(disz) ba-zal
   en: of the month 5 days elapsed;

5. ki a-hu-ni-ta
   en: from Aḫuni

reverse

1. na-sa6 i3-dab5#
   en: Nasa received;

   blank space

2. iti# ses-da-gu7
   en: month: "Piglet-feast,"

3. mu# us2-sa ur-bi2#-lum{ki} ba-hul
   en: year after: "Urbilum was destroyed."

ئەو ساڵەی هەولێر کاولکرا

بڕوانە وێنەی ژمارە سیی و دوو RA 009, 043 AM 02 (P127343)

وێنەی ژمارە سەی و دوو RA 009, 043 AM 02 (P127343)

HSS 68, 161 (P407057) ئەو ساڵەی ئامار سوین پاشا هەولێری کاولکرد

Primary Publication: Liu Changyu (2021) HSS 68 161
Collection: Harvard Museum of the Ancient Near East, Harvard University, Cambridge, Massachusetts, USA، **Museum no.:** SM 1911.10.016
Provenience: Puzriš-Dagan (mod. Drehem)
Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)، **Object Type:** tablet or envelope > tablet، **Material:** clay، **Date:** Amar-Suen.02.09.21،
Transliteration: **atf: lang sux، tablet، obverse**

1. 4(disz) dur3
   en: 4 dur3_jacks,
2. 6(disz) eme6
   en: 6 eme6_jennies,
3. 8(disz) szeg9-bar-nita2
   en: 8 bucks,
4. 1(u) 3(disz) szeg9-bar-munus
   en: 13 does,
5. 1(u) 5(disz) udu hur-sag
   en: 15 rams, mountain_range,
6. 2(u) u8 hur-sag
   en: 20 ewes, mountain_range,

reverse

1. u4 2(u) 1(disz)-kam
   en: 21st day;
2. ki ab-ba-sa6-ga-ta
   en: from Abbasaga,
3. lu2-dingir-ra i3-dab5
   en: Lu_dingira accepted;
4. iti ezem-mah
   en: month: "Great_festival,"
5. mu {d}amar-{d}suen lugal-e ur-bi2-lum{ki} mu-hul
   en: year: "Amar_Suen, the king, Urbilum destroyed;"

ئەو ساڵەی ئامار سوین پاشا هەولێری کاولکرد

left

1. 1(gesz2) 6(disz)
   en: (total:) 66.

بڕوانە وێنەی ژمارە سیی و سێ HSS 68, 161 (P407057)

وێنەی ژمارە سی و سێ HSS 68, 161 (P407057)

ساڵی ئامار سوین پاشا و ئەو ساڵەی ئامار سوین پاشا هەولێری کاولکرد
BRM 3, 167 (P107367)

Primary Publication: Keiser, Clarence E. (1914) BRM 3 167

Collection: J. Pierpont Morgan Library Collection, Yale Babylonian Collection, New Haven, Connecticut, USA

Museum no.: MLC 02449

Provenience: Puzriš-Dagan (mod. Drehem)

Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)

Object Type: tag, **Material:** clay

Date: Amar-Suen.01.00.00, Amar-Suen.02.00.00
Transliteration: atf: lang sux, object tag, obverse

1. pisan-dub-ba
   en: Basket_of_tablets:

2. gu4 si-<la> engar-e-ne
   en: oxen ... of the plowmen,

3. gu4 si-la unu3-de3
   en: oxen ... of the cattle herdsmen,

4. udu nam-en-na
   en: rams of lordship,

reverse

1. gaba-ri im e2-gal-la kux(KWU147)-ra
   en: copies of tablets, into the palace delivered;

2. mu {d}amar-{d}suen lugal u3 mu {d}amar-{d}suen lugal-e ur-bi2-lum{ki} mu-hul
   en: year: "Amar_Suen is king" and year: "Amar_Suen, the king, Urbilum destroyed"

ساڵی ئامار سوین پاشا و ئەو ساڵەی ئامار سوین پاشا هەولێری کاولکرد

3. sza3-ba i3-in-gal2
   en: herein are.

بڕوانە وێنەی ژمارە سیی و چوار BRM 3, 167 (P107367)

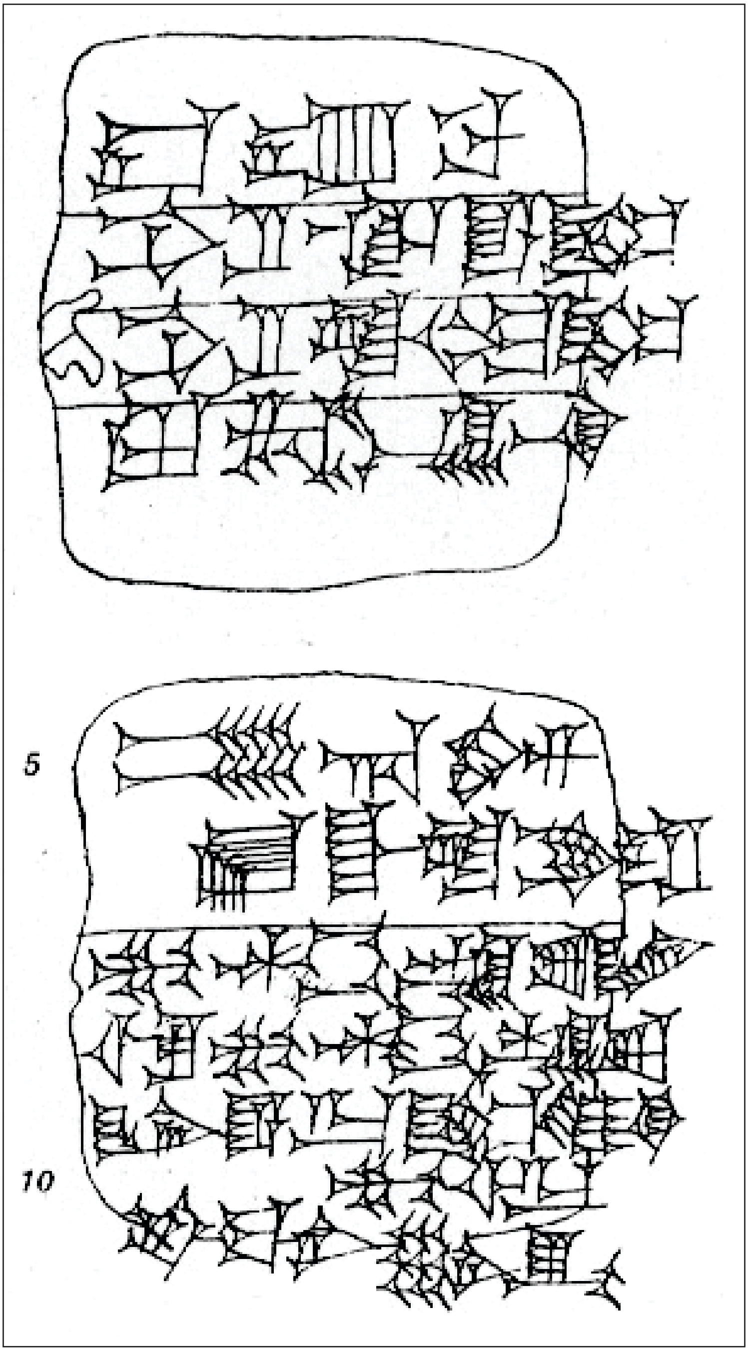

وێنەی ژمارە سیی و چوار(BRM 3, 167 (P107367)

چل و پێنج هەمین ساڵی شوڵجی پاشا کە هەولێری کاولکرد
AnOr 01, 058 (P101049)

Primary Publication: Schneider, Nikolaus (1931) AnOr 1 58

Collection: Bibliothèque Nationale et Universitaire de Strasbourg, Strasbourg, France, **Museum no.:** BNUS 211

Provenience: Umma (mod. Tell Jokha)

Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)

Object Type: tablet or envelope > tablet

Material: clay, **Date:** Šulgi.45.00.00

Transliteration: **atf: lang sux, tablet, obverse**

1. 2(disz) ma2 1(gesz2) gur 2(ban2)-ta ma2-lah5-bi i3-ib2-u3
   en: 2 barges of 60 gur (capacity), 2 ban2 (per day) each, their skippers piloting,

2. u4 3(u) 2(disz)-sze3
   en: for 32 days,

3. sze-bi 4(asz) 1(barig) 2(ban2) gur
   en: its barley: 4 gur 1 barig 2 ban2;
   calculation: 32 × 2 × 0;0,2 = 4;1,2

reverse

1. a-pi4-sal4{ki}-ta
   en: from Apisal

2. nibru{ki}-sze3 siki ba-a-si
   en: to Nippur, with wool filled,

3. giri3 ur-e11-e
   en: via Ur-e'e,

4. mu ur-bi2-lum{ki} ba-hul
   en: year: "Urbilum was destroyed."
   Šulgi 45

چل و پێنج هەمین ساڵی شوڵجی پاشا کە هەولێری کاولکرد

بڕوانە وێنەی ژمارە سیی و پێنج AnOr 01, 058 (P101049)

وێنەی ژمارە سیی و پێنچ AnOr 01, 058 (P101049)

ئەو ساڵەی ئامار سوین پاشا هەولێری کاولکرد JNES 63, 003 (P208683)

Primary Publication: Molina, Manuel (2004) JNES 63, 003
Collection: British Museum, London, UK
Museum no.: BM 107955
Provenience: Umma (mod. Tell Jokha)
Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)
Object Type: tablet or envelope > tablet، **Material:** clay
Date: Amar-Suen.02.00.00، **Transliteration:** **atf: lang sux**
tablet، obverse

1. 1(disz) im-ti-e2?
   en: 1 (full time worker) Imti_e2?,
2. ARAD2 e2-gal
   en: slave of the palace,
3. mu 3(disz)-am3
   en: for three years
4. i3-zah3-am3
   en: fled;
5. ia3-nagar-e
   en: Ya_nagar
6. pa-ag2 i3-ze2-e
   en: shall cut the "breath;"

reverse

1. a2-zi-da
   en: To Azida
2. ba-an-tum2-mu
   en: he shall bring him;
3. igi ensi2-ka-sze3 ba-ge-en8
   en: before the ensi it was confirmed.
4. mu {d}amar-{d}suen lugal-e ur-bi2-lum{ki} mu-hul
   en: Year: "Amar_Suen, the king, destroyed Urbilum."

ئەو ساڵەی ئامار سوین پاشا هەولێری کاولکرد

بڕوانە وێنەی ژمارە سیی و شەش JNES 63, 003 (P208683)

وێنەی ژمارە سیی و شەش JNES 63, 003 (P208683)

CDLB 20162.2.5§ ,001/ (P392636) ئەو ساڵەی هەولێر کاولکرا

Primary Publication: Brumfield, Sara; Allred, Lance (nd) CDLB 2016/001, §2.2.5
Collection: Los Angeles Unified School District, Los Angeles, California, USA، **Museum no.:** AA 077
Provenience: Puzriš-Dagan (mod. Drehem)
Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)
Object Type: tablet or envelope > tablet، **Material:** clay
Date: Šulgi.46.05.29، **Transliteration:** **atf: lang sux، tablet، obverse**

1. 1(disz) sila4 mu-kux(DU) en-sza3-ku3#-ge
   en: 1 lamb delivery from Enshakuge
2. 1(disz) sila4 niga mu-kux(DU) lu2-{d}nin-szubur
   en: 1 lamb delivery from Lu_ninshubur
3. {d}nanna
   en: for Nanna (the moon god)
4. zabar-dab5 maszkim
   en: official administrator

reverse

1. 5(disz) u8 szu-gid2
   en: 5 ewes accepted
2. e2-muhaldim-sze3
   en: into the house of the cook
   blank space
4. zi-ga u4 3(u) la2 1(disz@t)-kam
   en: credited on the 29th day.
5. iti# ezem-{d}nin-a-zu
   en: Month: "festival of the Ninazu,"
6. mu us2-sa ur-bi2-lum{ki} ba-hul
   en: year after: "Urbilum was destroyed."

ئەو ساڵەی هەولێر کاولکرا

بڕوانە وێنەی ژمارە سیی و حەوت CDLB 2016/001, §2.2.5 (P392636)

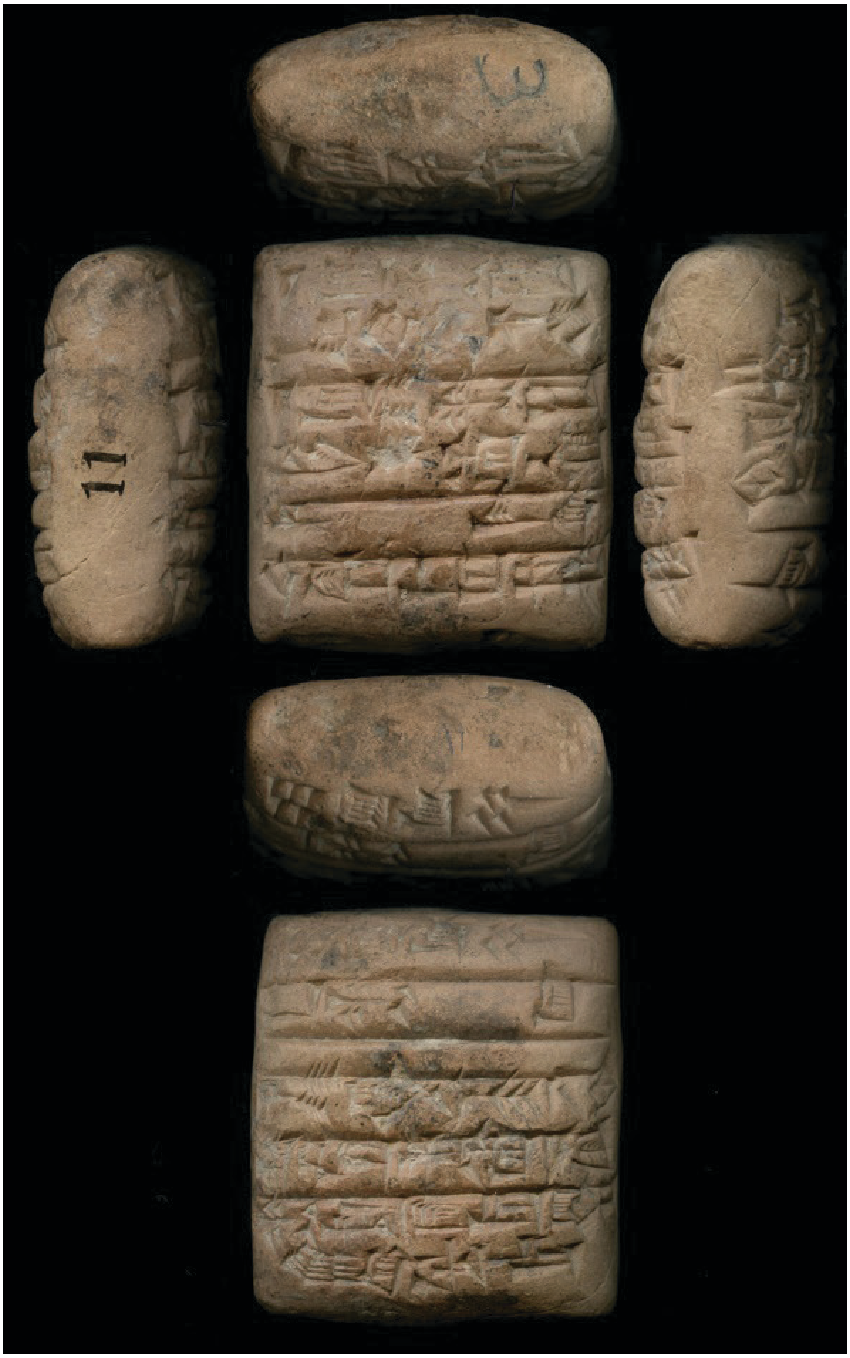

وێنەی ژمارە سیی حەوت CDLB 2016/001, §2.2.5 (P392636)

ئەو ساڵەی ئامار سوین پاشا هەولێری کاولکر (P513479) PUAM 1970022_

Collection: The Art Museum, Princeton University, Princeton, New Jersey, USA، **Museum no.:** PUAM 1970-022
Provenience: Puzriš-Dagan (mod. Drehem)
Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)
Object Type: tablet or envelope > tablet
Material: clay، **Date:** Amar-Suen.02.10.00 . **Transliteration:** **atf:** **lang sux**، **tablet**، **obverse**

1. 2(u) 2(disz) gu4#
   en: 22 oxen,
2. 1(u) 8(disz) ab2
   en: 18 cows,
3. ba-usz2
   en: slaughtered,
4. ur-nigar{gar}
   en: did Ur_Nigar
5. szu ba-ti
   en: receive;
6. 1(disz) gu4 ba-usz2 ur-{d}ba-ba6 dumu ur-e2-ninnu szu ba-ti
   en: 1 ox, slaughtered, did Ur_Baba, son of Ur_Eninnu, receive;
7. sza3# uri5{ki}-ma
   en: in Ur;

reverse

1. ki {d}en-lil2-la2-ta ba-zi
   en: from (the account of) Enlila deducted;
   blank space
2. iti ezem-an-na
   en: month "Festival of An,"
3. mu {d}amar-{d}suen lugal-e ur-bi2-lum{ki} mu-hul
   en: year: "Amar_Suen, the king, did Urbilum destroy."

ئەو ساڵەی ئامار سوین پاشا هەولێری کاولکرد

left

1. 4(u) 1(disz)
   en: (total:) 41 (head of cattle).

بڕوانە وێنەی ژمارە سیی و هەشت PUAM 1970-022 (P513479)

وێنەی ژمارە سیی و هەشت (P513479) PUAM 1970–022

ئەو ساڵەی ئامار سوەن هەولێری کاولکرد (BM 023954 (P204342

Primary Publication:

Collection: British Museum, London, UK

Museum no.: BM 023954

Provenience: Girsu (mod. Tello)

Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)

Object Type: tag، **Material:** clay

Date: Amar-Suen.02.00.00، **Transliteration:**

atf: lang sux

tablet، obverse

1. pisan-dub-ba
   en: Basket_of_tablets:
2. gurum2-ak
   en: inspections,
3. dab-ba
   en: seized,
4. giri3#-se3-ga ensi2-ka
   en: personnel of the governor,
5. erin2# ur-nigar{gar} dumu ur-sukkal
   en: (labor-)troops of Ur_Nigar, son of Ur_Sukkal,

reverse

1. erin2 ur-{gesz}gigir dumu gi4-ni-mu
   en: (labor-)troops of Ur_Gigir, son of Ginimu,
2. szu-ku6 muszen-du3
   en: fishermen, bird_hunters,
3. e2-udu-niga gir2-su{ki}

en: house of fattened sheep of Girsu,

blank space

4. i3-gal2

en: are here;

5. mu {d}amar-{d}suen lugal-e ur-bi2-lum{ki} mu-hul

en: year: “Amar_Suen, the king, Urbilum destroyed.”

ئەو ساڵەی ئامار سوەن هەولێری کاولکرد

وێنەی ئامادە نیە

RA 009, 047 AM 05 (P127404) ئەو ساڵەی ئامار سوین هەولێری کاولکرد

Primary Publication: Dhorme, Edouard (1912) RA 009, 047 AM 05

Collection: Erzabtei St. Martin zu Beuron, Beuron, Germany

Museum no.: EBKT 05

Provenience: Puzriš-Dagan (mod. Drehem)

Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)

Object Type: tablet or envelope > tablet. **Material:** clay

Date: Amar-Suen.02.05.00. **Transliteration: atf: lang sux, tablet, obverse**

1. 1(disz) sila4 gi
   en: 1 male lamb (with) yellow (coat),
2. 1(disz) sila4 ga gi
   en: 1 male suckling lamb (with) yellow (coat),
3. sza3 wa-da-al-tum
   en: in Wadaltum;
4. 3(disz) sila4
   en: 3 male lambs,
5. 2(disz) sila4 ga
   en: 2 male suckling lambs,
6. ba-usz2 u4 1(u) 3(disz)-kam
   en: slaughtered, 13th day;

reverse

1. ki {d}szul-gi-a-a-mu-ta
   en: from Šulgi-ayamu
2. ur-nigar#{gar}
   en: Ur-nigar
3. szu ba-ti
   en: received;
4. iti ezem-{d}nin-a-zu
   en: month: "Festival of Nin-azu,"
5. mu {d}amar-{d}suen lugal-e ur-bi2-lum{ki} mu-hul
   en: year: Amar-Suen, the king, Urbilum destroyed;

ئەو ساڵەی ئامار سوین هەولێری کاولکرد

left: 1. 7(disz), en: (total:) 7.

بڕوانە وێنەی ژمارە سیی و نۆ RA 009, 047 AM 05 (P127404)

وێنەی ژمارە سیی و نۆ(RA 009, 047 AM 05 (P127404

AuOr 32, 175176‌ـ (P467836) ئەو ساڵەی هەولێر کاولکرا

Primary Publication: Liu Changyu (2014) AuOr 32, p.175-176 p. 175-176، **Collection:** Special Collections, Southwestern University, Georgetown, Texas, USA، **Museum no.:** SCSU —
Provenience: Puzriš-Dagan (mod. Drehem)
Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)
Object Type: tablet or envelope > tablet، **Material:** clay
Date: Šulgi.46.04.17، **Transliteration:** **atf: lang sux، tablet، obverse**

1. 1(disz) uz-tur
   en: 1 duck,
2. 1(disz) ir7{muszen#}
   en: 1 pigeon,
3. 1(disz) tu-gur4{muszen}
   en: 1 dove,
4. 1(disz) szah2-NE-tur-nita2-gesz-gi
   en: 1 male piglet, canebrake type,
5. nig2-gu7 nin-ga2-sze3
   en: for food of my queen;
6. 1(disz) uz-tur
   en: 1 duck,
7. 1(disz) ir7{muszen}
   en: 1 pigeon,

reverse

1. ba#-usz2
   en: slaughtered,
2. [e2]-gal#-la ba-an-kux(KWU636)
   en: brought to the palace;
3. [iti]-ta# u4 1(u) 7(disz)# ba-zal
   en: of the month the 17th day passed;
4. zi#-ga
   en: booked out
5. ur#-{d}lugal-edin-na
   en: of Ur_Lugaledina('s account);
6. [iti ki]-siki# {d}nin-a-zu
   en: month: "ki_siki_of_Ninazu,"

7. mu# us2-sa ur-bi2-lum{ki} ba#-hul#
en. year after. "Urbilum was destroyed."

ئەو ساڵەی هەولێر کاولکرا

بروانە وێنەی ژمارە چل (AuOr 32, 175–176 (P467836

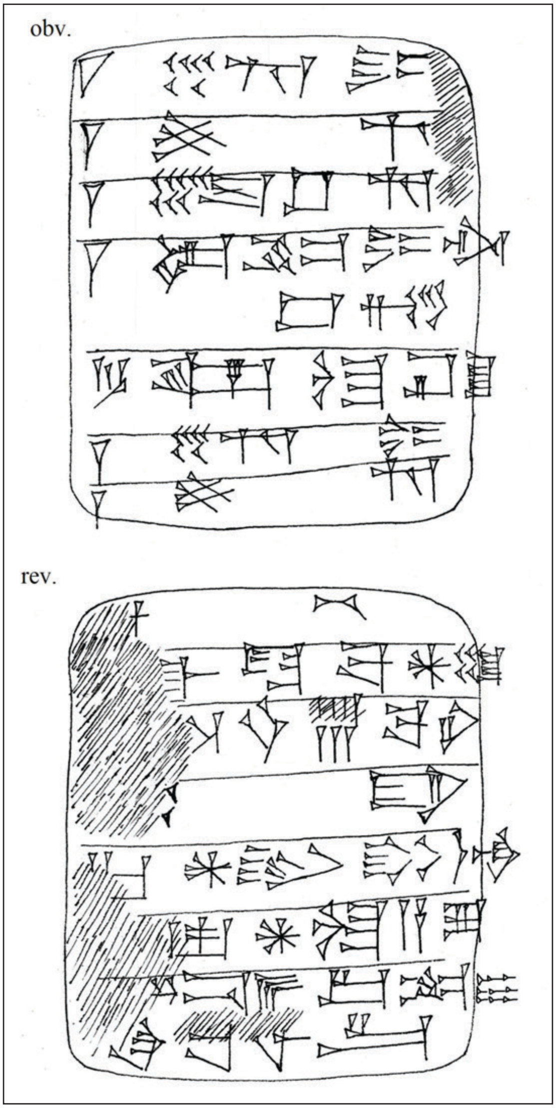

وێنەی ژمارە چل (AuOr 32, 175–176 (P467836

CDLJ 200608§ 2/ (P273416) ئەو ساڵەی ئامار سوین پاشا هەولێری کاولکر HAS SEAL IMPRESSION(S)

Impressed with seal(s): S005354.4، **Primary Publication:** Johnson, J. Cale (2006) CDLJ 2006/2 §08، **Collection:** Odum Library, Valdosta State University, Valdosta, Georgia, USA، **Museum no.:** VSU 08، **Provenience:** Umma (mod. Tell Jokha)
Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)، **Object Type:** tablet or envelope > tablet، **Material:** clay، **Date:** Amar-Suen.02.00.00،
Transliteration: atf: lang sux، tablet، obverse

1. 6(disz) tug2 usz-bar tur sumun
   en: Six old small "weaver" garments,
2. 2(disz) tug2 sza3-ga-du3 sumun
   en: two old šagadu garments,
3. mu usz-bar x
   en: (for) the ... weavers;
4. 2(disz) tug2 usz-bar tur
   en: 2 small "weaver" garments,
5. 1(disz) tug2 usz-bar zu2 uh
   en: 1 "weaver" garment, moth-eaten;

reverse

1. mu {d}amar-{d}suen lugal-e ur-bi2-lum mu-hul
   en: year: "Amar-Suen, the king, destroyed Urbilum;"

ئەو ساڵەی ئامار سوین پاشا هەولێری کاولکرد

2. ki ensi2-ka-ta
   en: from the governor,
3. kiszib3 i3-kal-la
   en: under seal of Ikalla,
4. ur-{d}szara2-ke4 ba-an-dabx(U8)
   en: Ur-Šara assumed administrative responsibility for (them).

seal 1

1. [ur-{d}szara2]
   en: Ur-Šara,

2. dub-sar
   en: scribe,
3. dumu lugal-[uszur4]
   en: son of Lugal-ušur.

بڕوانە وێنەی ژمارە چل و یەک [CDLJ 2006/2 §08 (P273416)]

وێنەی ژمارە چل و یەک[CDLJ 2006/2 §08 (P273416)]

CDLB 20162.2.4§ ,001/ (P392642)

ئەو ساڵەی ئامار سوین پاتشا هەولێری کاولکرد

Primary Publication: Brumfield, Sara; Allred, Lance (nd) CDLB 2016/001, §2.2.4. **Collection:** Los Angeles Unified School District, Los Angeles, California, USA. **Museum no.:** AA 136. **Provenience:** Puzriš-Dagan (mod. Drehem). **Period:** Ur III (ca. 2100-2000 BC)

Object Type: tablet or envelope > tablet. **Material:** clay. **Date:** Amar-Suen.02.03.10. **Transliteration:** **atf: lang sux. tablet. obverse**

1. 3(disz) gukkal babbar2
   en: 3 white fat-tailed sheep,
2. 1(disz) gukkal gesz-du3 babbar2
   en: 1 white impregnated sheep,
3. 3(disz) gukkal
   en: 3 fat-tailed sheep,
4. 2(disz) |U8+HUL2|
   en: 2 ewes,
5. 7(disz) udu
   en: 7 sheep,
6. 1(disz) sila4
   en: 1 lamb,

reverse

1. 1(disz) masz2
   en: 1 male goat,
2. 1(disz) ud5
   en: 1 female goat,
3. u4 1(u)-kam
   en: on the 10th day (of the month),
4. ki ab-ba-sa6-ga-ta
   en: from Abbasaga
5. {d}szul-gi-a-a-mu i3-dab5
   en: Šulgi-a›amu took into his command.
6. iti u5-bi2-gu7
   en: Month: "eating the Ubi (bird),"

7. mu {d}amar-{d}suen lugal-e ur-bi2-lum{ki} mu-hul
en: year: "Amar-Suen, the king, destroyed Urbilum."

ئەو ساڵەی ئامار سوین پاتشا هەولێری کاولکرد

left

1. 2(u) la2 1(disz@t)
en: 19.

بڕوانە ووینەی ژمارە چلوو دوو CDLB 2016/001, §2.2.4 (P392642)

وێنەی ژمارە چل و دوو CDLB 2016/001, §2.2.4 (P392642)

ئەو ساڵەی ئامار سوین خوا بیپارێزێ هەولێری کاولکرد UET 3, 1403 (P137728)

Primary Publication: Legrain, Léon (1937) UET 3 1403
Collection: British Museum, London, UK
Museum no.: BM 130436
Provenience: Ur (mod. Tell Muqayyar)
Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)
Object Type: tablet or envelope > tablet
Material: clay
Date: Amar-Suen.02.00.00, **Transliteration:,   atf: lang sux, tablet, obverse**

1. 1(gesz'u) 7(gesz2) 2(u)# 7(disz)# a2 gurusz u4 1(disz)-sze3
   de: 1047 Arbeitsleistung in Arbeiter zu 1 Tag:
2. a2 gurusz gid2-da iti 1(disz)-sze3
   de: Arbeitsleistung der Lang(stock)-Arbeiter,
3. 5/6(disz) gin2 ku3-babbar-ta
   de: pro Monat je 5/6 Sekel Silber,
4. ku3-bi 1/3(disz) ma-na 9(disz) gin2 1(u) 5(disz) sze
   de: das dazugehörige Silber(äquivalent): 1/3 mana 9 Sekel 15 Gran
   calculation: 1047 ÷ 30 x 5/6 = 29 15/180

reverse

1. mu-kux(DU)
   de: eingegangen.
2. nig2-ka9 e2-kiszib3-ba-ke4 ba-ab-IL2
   de: Es ist auf die Abrechnung des Lagerhauses (über)tragen worden.
3. mu {d}amar-{d}suen lugal ur-bi2-lum{ki} mu-hul
   de: Jahr: 'Amar-Suen, der König, had Urbilum zerstört' (Amar-Suen 2).

ئەو ساڵەی ئامار سوین خوا بیپارێزێ هەولێری کاولکرد
بڕوانە وێنەی چل و سێ UET 3, 1403 (P137728)

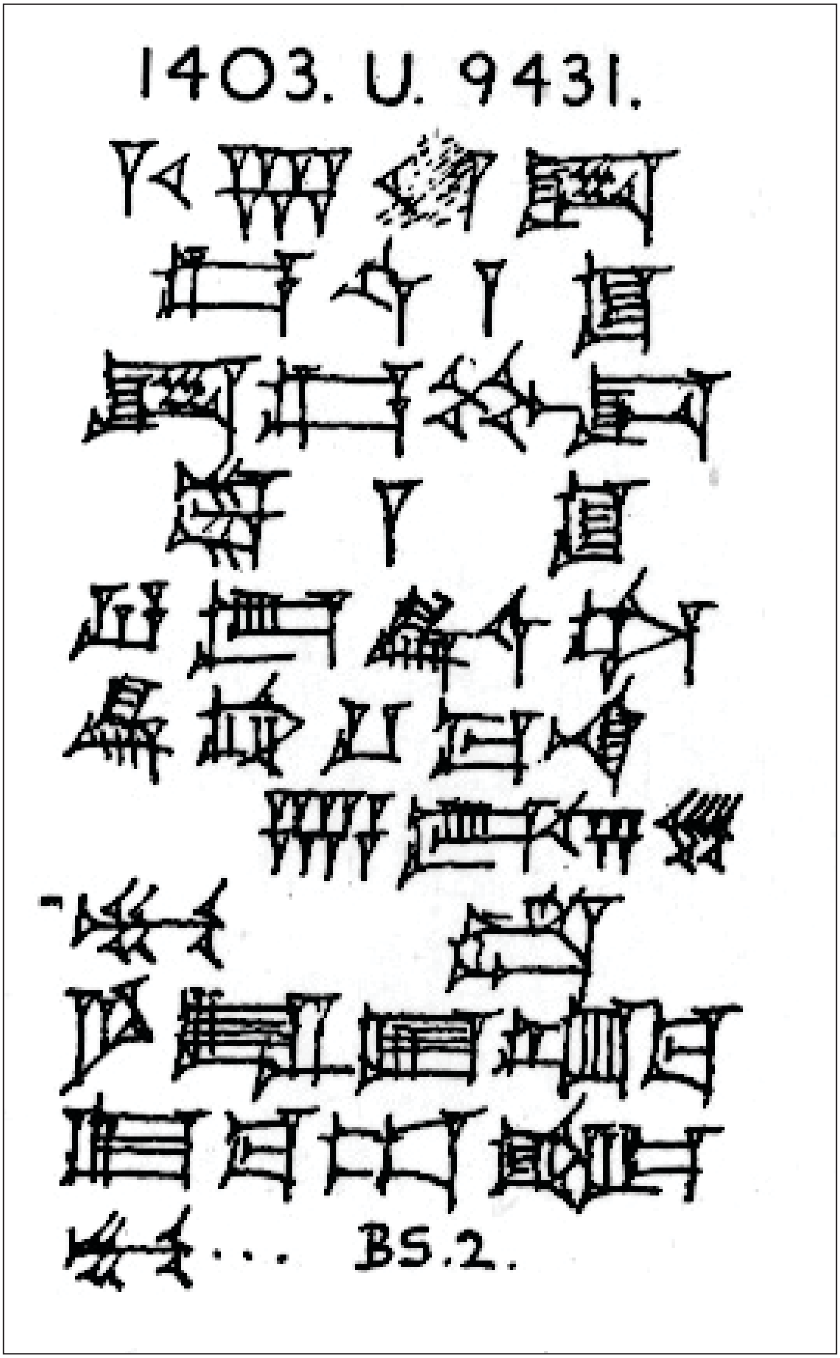

UET 3, 1403 (P137728) وێنەی ژمارە چل و سێ

AUCT 2, 138 (P103956) ئەو ساڵەی هەولێر کاولکرا

Primary Publication: Sigrist, Marcel (1988) AUCT 2 138
Collection: Siegfried H. Horn Museum, Institute of Archaeology, Andrews University, Berrien Springs, Michigan, USA
Museum no.: AUAM 73.3158
Provenience: Nippur (mod. Nuffar)، **Period:** Ur III (ca. 2100-2000 BC)
Object Type: tablet or envelope > tablet، **Material:** clay
Date: Šulgi.45.12.00، **Transliteration:** **atf: lang sux، tablet، obverse**

1. egir buru14-sze3
   en: After the harvest,
2. la2-ia3 i3
   en: the oil deficit
3. a-hi-t,a-be2
   en: Aḫi-ṭāb
4. ga-ab-su bi2-in-du11
   en: declared, "I will replace it!"
5. mu lugal-bi in-pa3
   en: He swore by the royal name

reverse

1. tukum-bi nu-un-su
   en: If he has not replaced it,
2. szer7-da-am3
   en: it is a capital crime;
3. 1(disz) inim-{d}inanna-sze3
   en: one Inim-Inanna-še,
4. 1(disz) lugal-iti-da
   en: one Lugal-itida
5. 1(disz) lu2-gi-na
   en: one Lu-gina,
6. 1(disz) ur-sa6-ga
   en: one Ur-saga,
7. 1(disz) ur-ku3-nun-na
   en: one Ur-kununa,
8. lu2-inim-ma-bi-me
   en: are the witnesses;

9. iti sze-sag11-ku5
en: month: “Harvest,”
10. mu ur-bi2-lum{ki} ba-hul
en: year: “Urbilum was destroyed.”

ئەو ساڵەی هەولێر کاولکرا

بڕوانە وێنەی ژمارە چل و چوار AUCT 2, 138 (P103956)

وێنەی ژمارە چل و چوار AUCT 2, 138 (P103956)

ASJ 09, 266 68 (P102344) ئەو ساڵەی هەولێر کاولکرا

Primary Publication: Snell, Daniel C. (1987) ASJ 9, p.203-275 p. 266 68

Collection: Michael C. Carlos Museum, Emory University, Atlanta, Georgia, USA

Museum no.: X.3.036، **Provenience:** Puzriš-Dagan (mod. Drehem)،

Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)

Object Type: tablet or envelope > tablet

Material: clay، **Date:** Amar-Suen.02.02.29، **Transliteration:** **atf: lang sux، tablet، obverse**

1. 1(disz) sila4 lugal#-x-da
   en: 1 lamb, Lugal_x_da;
2. 1(disz) sila4 kal-la-mu
   en: 1 lamb, Kal_la_mu;
3. 1(disz) udu niga 1(disz) sila4
   en: 1 sheep, grain_fed, 1 lamb,
4. dam ur-{d}suen ensi2 urumx(|UR2xU2|){ki}
   en: wife of Ur_Suen, governor of Urum;
5. 1(disz) sila4 ensi2 gir2-su{ki}
   en: 1 lamb, governor of Girsu;
6. 1(disz) sila4 a2-x-[...]
   en: 1 lamb, A_...;

reverse

1. 1(disz) masz2#? {d}nanna-lu2-[du10]
   en: 1 billy goat(?), Nanna_lu_du;
2. 1(disz) [x] i-mi-id-dingir
   en: 1 ..., Imid_ilī;
3. u4# 3(u) la2 1(disz)-kam
   en: 29th day,
   blank space
4. mu-kux(DU)
   en: delivery,
5. ab-ba-sa6-ga [i3-dab5]
   en: Abbasaga accepted;
6. iti ses-da-[gu7]
   en: month: "Piglet_feast,"

7. mu ur-bi2-lum#[{ki}] ba-[hul]
en. year. “Urbilum was destroyed;”

ئەو ساڵەی هەولێر کاولکرا

left

1. 8(disz)
en. (total.) 8.

بڕوانە وێنەی ژمارە چل و پێنچ ASJ 09, 266 68 (P102344)

وێنەی ژمارە چل و پێنچ ASJ 09, 266 68 (P102344)

Syracuse 003 (P130554) ئەو ساڵەی خوا بیپارێزێ ئامار سوین هەولێری کاولکرد

HAS SEAL IMPRESSION(S)

Impressed with seal(s): S001893.2، **Primary Publication:** Sigrist, Marcel (1983) TENUS 3، **Collection:** Syracuse University Library, Syracuse, New York, USA، **Museum no.:** SUL 230 , **Provenience:** Umma (mod. Tell Jokha)، **Period:** Ur III (ca. 2100-2000 BC)، **Object Type:** tablet or envelope > tablet، **Material:** clay , **Date:** Amar-Suen.02.00.00 , **Transliteration:** **atf: lang sux , tablet , obverse**

1. 6(disz) gurusz u4 5(disz)-sze3
   en: 6 workmen for 5 days,
2. zi3 ma2-a si-ga
   en: flour loaded in the barge,
3. zi3 ma2-ta ba-al
   en: flour unloaded from the barge,
4. 5(disz) gurusz u4 6(disz)-sze3
   en: 5 workmen for 6 days,
5. nig2 siskur2-ra ma2-a {ga2#}gar
   en: (animal) offerings placed in the barge,

reverse

1. sanga-ne?-sze3
   en: for the temple administrators,
2. 6(disz) gurusz-sze3 u4 2(disz)-sze3
   en: 6 workmen for 2 days,
3. gi il2-la
   en: reed carried,
4. gi ma2-da-la2 ugula lugal-mu-ma-an-ag2
   en: read of the tow_boat, foreman: Lugalmu_manag,
5. kiszib3# ab-ba-gi-na
   en: under seal of Abbagina;
6. [mu] {d#}amar-{d}suen lugal-[e] ur#-bi2-i3-lum{ki} mu-hul
   en: year: "Amar_Suen, the king, destroyed Urbilum."

ئەو ساڵەی خوا بیپارێزێ ئامار سوین هەولێری کاولکرد

seal 1

1. ab-ba-gi-na
   en: Abbagina,

2. dub-sar
   en. scribe,
3. dumu lugal-ma2-gur8-re
   en. son of Lugal_magure.

بڕوانە وێنەی ژمارە چلوشەش (Syracuse 003 (P130554

وێنەی ژمارە چل و شەش (Syracuse 003 (P130554

پارساڵ کەهەولێری تیا کاولکرا (P416438) /1 §CDLJ 20124.07

Primary Publication: Ouyang, Xiaoli; Brookman, William R. (2012) Ouyang CDLJ 2012:1 §4.07، **Collection:** Peabody Essex Museum, Salem, Massachusetts, USA، **Museum no.:** E59427، **Provenience:** Puzriš-Dagan (mod. Drehem)، **Period:** Ur III (ca. 2100-2000 BC)، **Object Type:** tablet or envelope > tablet، **Material:** clay، **Date:** Šulgi.45.06.00 ?, Šulgi.45.12.00 ?, Šulgi.46.01.00 (us2 year)،
Transliteration: **atf: lang sux، tablet، obverse**

1. 2(disz) gu4 niga 6(disz) udu niga gu4-e-us2-sa
   en: 2 oxen, barley-fed, 6 sheep, barley-fed, "following oxen,"
2. 1(u) 1(disz) udu 1(disz) sila4
   en: 11 sheep, 1 lamb,
3. 1(disz) masz2 2(disz) amar masz-da3
   en: 1 kid, 2 gazelle fawns,
4. ensi2 umma{ki} mu-kux(DU)# a2-ki-ti sze-sag11-ku5-ka [...]
   en: of the governor in Umma, delivery for the Akitu in the (month) "Harvest" ...;
5. 2(disz) masz2-gal 1(disz) sila4
   en: 2 bucks, 1 lamb,
6. nigar{gar}-ki-du10
   en: of Nigar-kidu
7. [n] udu niga 1(disz) sila4
   en: n sheep, barley-fed, 1 lamb,

reverse

1. ensi2# [a-pi2-ak{ki}]
   en: of the governor of Apiak;
2. [...] x [...]
   en: ...
3. [...]
   en: ...
4. [...]
   en: ...
5. [iti masz-da3]-gu7
   en: month: "Gazelle feast,"

6. [mu] us2#-sa ur-bi2#-lum{ki} ba-hul
en: year after: "Urbilum was destroyed;"

پارساڵ کەهەولێری تیا کاولکرا

left

1. u4 [n-kam]
en: nth day.

بڕوانە وێنەی ژمارە چل و حەوت

وێنەی ژمارە چلوحەوت

ئەو ساڵەی ئامار سوین پاشا هەولێری کاولکرد AnOr 07, 321 (P101616)

Primary Publication: Schneider, Nikolaus (1932) AnOr 7 321
Collection: Montserrat Museum, Barcelona, Spain
Museum no.: MM 0495، **Provenience:** Umma (mod. Tell Jokha)
Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)
Object Type: tablet or envelope > tablet
Material: clay، **Date:** Amar-Suen.02.00.00، **Transliteration:** **atf: lang sux، tablet، obverse**

1. 1(disz) szu-{d}er3-ra dumu ur-{d}gilgamesx(|BIL3.GA.MES|)-ka
   en: 1 (slave): Šu-Erra, son of Ur-Bilgames,
2. 1(u) gin2 ku3-babbar-sze3
   en: for 10 shekels of silve
3. a-hi-ma in-sa10
   en: Aḫīma bought
4. pu3-su-nu-um ugula-gesz2-da-ka-ni
   en: Pussunum, his officer-of-sixty,
5. nu-sa10 bi2-du11
   en: "He did not buy him" said;
6. 1(disz) szu-{d}er3-ra
   en: 1 Šu-Erra
   es: 1 Šu-Erra
7. 1(disz) szu-ku8-bu-um
   en: 1 Šukubum
   es: 1 Šukubum
8. 1(disz) a-zu-li [...]
   en: 1 Azuli … ,
9. nam-lu2-inim-ma-[sze3 im-ta]-e3-[esz2]
   en: as witnesses appeared.
   es: en calidad de testigos han comparecido.

reverse

1. sza3-ba szu-{d}[er3-ra nam]-erim2 ku5-[de3 ba-szum2]
   en: Among them, Šu-Erra to take the oath was delivered.
2. szu-{d}er3-ra nam-[erim2 un-ku5]
   en: After Šu-Erra had sworn,

3. a-hi-ma sag szu-na [ba-an]-gi4-gi4
   en: Aḫīma the slave took over;
   es: Aḫīma el esclavo ha recobrado;
4. igi lu2-ama-na-sze3
   en: in the presence of Lu_amana;
   es: en presencia de Lu_amana;
5. mu {d}amar-{d}suen lugal-e ur-bi2-lum{ki} mu-hul
   en: year "Amar_Suen, the king, Urbilum destroyed

ئەو ساڵەی ئامار سوین پاشا هەولێری کاولکرد

بڕوانە وێنەی ژمارەچلو هەشت AnOr 07, 321 (P101616)

وێنەی ژمارە چلوهەش(AnOr 07, 321 (P101616

ئەو ساڵەی شوڵجی پاشا لە هەڵمەتێکدا خاکی هەولێر و شەمێرانی و لاولاوی و کارخار پەلامار بدات و بیانشکێنێ

CDLJ 20152.29§ 3/ (P404808)

Primary Publication: Such-Gutiérrez, Marcos (2015) CDLJ 2015/3 §2.29
Collection: Oriental Museum, University of Durham, Durham, UK
Museum no.: DUROM U 10728
Provenience: Puzriš-Dagan (mod. Drehem)
Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)
Object Type: tablet or envelope > tablet، **Material:** clay
Date: Šulgi.45.09.27، **Transliteration:** atf: lang sux، **tablet obverse**

1. 1(disz) sila4 {d}en-lil2
   en: 1 male lamb (for) Enlil
2. 1(disz) sila4 {d}nin-lil2
   en: (and) 1 male lamb (for) Ninlil,
3. mu-kux(DU) szesz-da-da sanga
   en: delivery (of) Šešdada, the household manager,
4. zabar-dab5 maszkim
   en: the zabar_dab5 official (was) the deputy;
5. 2(disz) ab2 1(u) la2 1(disz@t) udu
   en: 2 cows, 9 rams,
6. 1(disz) u8 1(disz) sila4
   en: 1 ewe, 1 male lamb,
7. 7(disz) masz2 2(disz) ud5
   en: 7 male kids (and) 2 nanny goats, reverse

1. szu-gid2 e2-muhaldim-sze3
   en: šu_gid2 for the kitchen;
2. 2(disz) dusu2-munus
   en: (and) 2 domestic jennies,
3. ba-usz2 e2-kiszib3-ba-sze3
   en: slaughtered, for the warehouse;
4. zi-ga u4 2(u) 7(disz)-kam
   en: booked out, 27th day;
5. iti ezem-mah
   en: month "Big Festival,"

6. mu {d}szul-gi lugal-e ur-bi2-lum{ki} lu-lu-bu si-mu-ru-um{ki} u3 kar2-har asz-sze3 sagdu-bi szu-bur2-a bi2-ra-a

en̩ year̩ "Sulgi, the king, the heads of Urbilum, Simurrum, Lullubu and Karḫar in a single campaign did smash̩."

ئەو ساڵەی شوڵجی پاشا لە هەڵمەتێکدا خاکی هەولێر و شەمێرانی و لاولاوی و کارخار پەلامار بدات و بیانشکێنێ

بڕوانە وێنەی ژمارە چلونۆ(CDLJ 2015/3 §2.29 (P404808

وێنەی ژمارە چلونۆ(CDLJ 2015/3 §2.29 (P404808

ASJ 09, 272 84 (P102360) ئەو ساڵەی ئامار سوین پاشا هەولێری کاولکرد HAS SEAL IMPRESSION(S)

Impressed with seal(s): **S000532**

Primary Publication: Snell, Daniel C. (1987) ASJ 9, p.203-275 p. 272 84

Collection: Michael C. Carlos Museum, Emory University, Atlanta, Georgia, USA

Museum no.: X.3.121

Provenience: Puzriš-Dagan (mod. Drehem)

Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)

Object Type: tablet or envelope > tablet & envelope

Material: clay

Date: Amar-Suen.02.03.00

Transliteration:

atf: lang sux

tablet

obverse

(fully preserved but in part behind envelope)

1. 1(ban2) 7(disz) 1/3(disz) sila3 [x] x [x]

en: 1 ban2 7 1/3 sila3 ...

2. 1(barig) 1(ban2) 6(disz) 2/3(disz) sila3 [...]

en: 1 barig 1 ban2 6 2/3 sila3 ...

3. 1(barig) 4(ban2) 5(disz) sila3 e2-[...]

en: 1 barig 4 ban2 5 sila3 for E-...

4. ki lu2-dingir-ra [dumu] inim#-{d}szara2-ta#

en: from Lu-dingira, son of Inim-Šara;

reverse

(not visible within envelope)

envelope

obverse

1. 1(ban2) 7(disz) [1/3(disz) sila3 ...] x

   en: 1 ban2 7 1/3 sila3 ...

2. 1(barig) [1(ban2) 6(disz) 2/3(disz) sila3] x [...]

   en: 1 barig 1 ban2 6 2/3 sila3 ...

3. 1(barig) 4(ban2)# [5(disz) sila3 e2-...]

   en: 1 barig 4 ban2 5 sila3 for E-...

reverse

1. ki lu2-dingir-ra dumu inim-{d}szara2-ta

   en: from Lu-dingira, son of Inim-Šara;

   blank space

   seal impression

2. iti u5-bi2-gu7

   en: month: "ubi feast,"

   blank space

   seal impression

3. mu {d}amar-{d#}[suen lugal-e] ur-bi2-lum#[{ki} mu-hul]

   en: year: "Amar-Suen, the king,

Urbilum destroyed."

ئەو ساڵەی ئامار سوین پاشا هەولێری کاولکرد

seal 1

column 1

1. [{d}]szul#-gi

   en: Šulgi,

2. nita# [kal]-ga

en: strong man,

3. lugal# uri5#[{ki}-ma]

en: king of Ur:

column 2

1. {d}utu-[GIR2@g-gal]

en: Utu_GIRgal,

2. dub-sar

en: scribe,

3. sza3-tam [ARAD2-zu]

en: the szatam (official), is your servant.

بڕوانە وێنەی ژمارە پەنجا (ASJ 09, 272 84 (P102360

وێنەی ژمارە پەنجا(ASJ 09, 272 84 (P102360

AnOr 07, 200 (P101495) ئەو ساڵەی ئامار سوین پاشا هەولێری کاولکرد

HAS SEAL IMPRESSION(S)

Impressed with seal(s): S002538.1

Primary Publication: Schneider, Nikolaus (1932) AnOr 7 200

Collection: Montserrat Museum, Barcelona, Spain

Museum no.: MM 0570

Provenience: Umma (mod. Tell Jokha)

Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)

Object Type: tablet or envelope > tablet

Material: clay

Date: Amar-Suen.02.00.00

Transliteration:

atf: lang sux

tablet

obverse

1. 1(esze3) 3(iku) GAN2# [...] uru4-a
2. ugula szesz-kal-la
3. kiszib3 i7-pa-e3 nu-banda3-gu4

reverse

1. a-sza3 la2-tur

seal impression

2. mu {d}amar-{d}suen# lugal-e ur-bi2#-[lum{ki} mu-hul]

ئەو ساڵەی ئامار سوین پاشا هەولێری کاولکرد

seal 1

1. i7-pa-e3
2. dumu lugal-uszurx(|LAL2.TUG2|)
3. nu-banda3-gu4

بڕوانە وێنەی ژمارە پەنجاویەک AnOr 07, 200 (P101495)

وێنەی ژمارە پەنجاو یەک AnOr 07, 200 (P101495)

RIME 32.01.04.13/ composite (P432286) میری هەولێر و هەروەها میری خەمزەیەکان

Composite No.: Q000997
Primary Publication: Frayne, Douglas R. (1997) RIME 3/2 .01.04.13 composite، **Collection:** —، **Museum no.:** —
Provenience: Girsu (mod. Tello)، **Period:** Ur III (ca. 2100-2000 BC)
Object Type: —، **Material:** —، **Date:** Šū-Suen.00.00.00
Transliteration: **atf: lang sux، object composite text، surface a**

1. {d}szu-{d}suen
   en: For Šũ-Sîn,
2. ki-ag2 {d}en-lil2-la2!(ME)
   en: beloved of Enlil,
3. lugal {d}en-lil2-le
   en: king whom Enlil
4. ki-ag2 sza3-ga-na
   en: as beloved in his heart
5. in-pa3
   en: did choose,
6. lugal kal-ga
   en: the strong king,
7. lugal uri5{ki}-ma
   en: king of Ur
8. lugal an-ub-da limmu2-ba
   en: and king of the four world quarters,
9. lugal-a-ni-ir
   en: his master,
10. ARAD2-{d}nanna
    en: did ARAD_Nanna,
11. sukkal-mah
    en: the chief minister,
12. ensi2
    en: governor
13. lagasz{ki}
    en: of Lagaš,
14. sanga {d}en-ki

en: temple administrator of Enki,

15. szagina u2-za-ar-gar-sza-na{ki}
en: governor_general of Ušar_Garšana,

16. szagina ba-szim-e{ki}
en: governor_general of Bašime,

17. ensi2 sa-bu-um{ki}
en: governor of Sabum

18. u3 ma-da gu-te-bu-um{ki}-ma
en: and the lands of Gutebum,

هەروەها مەملەکەتی گووتیەکان

19. szagina di3-ma-at-{d}en-lil2-la2
en: governor_general of Dimat_Enlil,

20. ensi2 a-al-{d}szu-{d}suen
en: governor of Āl_Šū_Sîn,

21. szagina ur-bi2-lum{ki}
en: governor_general of Urbilum,

22. ensi2 ha-am3-zi2{ki}
en: governor of Hamazi

میری هەولێر و هەروەها میری خەمزەیەکان

23. u3 kar2!-har{ki}
en: and Karhar,

24. szagina NI-HI{ki}
en: governor_general of NI_HI,

25. szagina szimaszgi
en: governor_general of Šimaški

26. u3 ma-da kar-da{ki}-ka
en: and the lands of Karda,

میری شیماشکی و مەملەکەتی کوردا

27. ARAD2-da-ne2
en: his servant,

28. e2 gir2-su{ki}-ka-ni
en: his house of Girsu

29. mu-na-du3. en: build for him.

AnOr 07, 175 (P101470) ئەو ساڵەی هەولێر کاولکرا

HAS SEAL IMPRESSION(S)
Impressed with seal(s): S003673.3
Primary Publication: Schneider, Nikolaus (1932) AnOr 7 175
Collection: Montserrat Museum, Barcelona, Spain
Museum no.: MM 0339
Provenience: Umma (mod. Tell Jokha)
Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)
Object Type: tablet or envelope > tablet
Material: clay
Date: Šulgi.45.00.00
Transliteration:
atf: lang sux
tablet
obverse
1. [x] {gi}murux(|KID.SZU2.MA2|)
2. [ki-la2]-bi# 1/3(disz) sar
3. kin#?-EN-ke4 ba-ra-gi-ne
4. ad-da lu2
5. ur3-ke4 szu ba-ti

reverse
1. ki lu2-igi-sa6#-sa6#-ta#
2. giri3 lugal-nig2-lagar-e
   seal impression
3. mu ur-bi2-lum[{ki}] ba-hul

ئەو ساڵەی هەولێر کاولکرا

seal 1
1. lugal-si-NE-e
2. dub-sar
3. dumu lugal-sa6-ga

بڕوانە وێنەی ژمارە پەنجا و دوو AnOr 07, 175 (P101470)

وێنەی ژمارە پەنجاو دوو(AnOr 07, 175 (P101470

SNAT 321 (P130081) ئەو ساڵەی ئامار سوین پاشا هەولێری کاولکرد

Primary Publication: Gomi, Tohru; Sato, Susumu (1990) SNAT 321

Collection: British Museum, London, UK

Museum no.: BM 106218

Provenience: Umma (mod. Tell Jokha)

Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)

Object Type: tablet or envelope > tablet

Material: clay

Date: Amar-Suen.02.06.10

Transliteration:

atf: lang sux

tablet

obverse

1. gurusz# 6(disz)-am3 a2 buru14 mu 2(disz)-kam

   en: The male laborers are 6: labor of harvest, of two years,

2. [ku3]-bi# 1(disz) 1/2(disz) gin2

   en: ist silver: 1 1/2 shekels;

3. [gurusz] 1(u) 2(disz)-am3 a2 en-te-na

   en: The male laborers are 12: labor of wintertime,

4. [ku3]-bi# 2(disz) gin2

   en: its silver: 2 shekels;

5. [x]-x ib2-su-su

   en: ... will repay;

6. [x] geme2-{d}nin-mug-ga mu-bi2-im

   en: ... Geme_Ninmuga her name;

   sic ?

7. [x] a–da–lal3 mu–bi2–im

en: ... Adalal her name;

sic ?

8. [x]–ta

en: from ...,

9. [x]–mi–gur–re

en: ..._migure,

10. [x] u4 4(u)–kam

en: ... for 40 days,

11. [ku3–bi n] 1/3(disz) gin2

en: the silver: n + 1/3 shekel

12. [x]–ba–ra su–su–dam#

en: ..._bara will be repaid;

rest broken

reverse

beginning broken

1'. [x] im#–ta# [...]

en: ...

2'. [x] 7(disz) x

en: to ... 7 ...

3'. lu2–nin–nu–musz#?–da#–ka–ra#

en: of Lu_Ninnumušda

4'. in–na–la2–e

en: he will weigh out;

5'. iti szu–numun–ta u4 1(u)–am3 ba–ra–zal

en: from month: Sowing, day 10 completed;

6'. 1(disz) da–ti dumu lugal–sa6

en: 1 Dati, son of Lugal_sa,

7'. 1(disz) me-a-a ha-za-num2

en: 1 Me_aya, the mayor,

8'. 1(disz) inim-ma-dingir dam-gar3

en: 1 Inima_dingir, the trade agent,

9'. 1(disz) ur-{d}nu-musz-da

en: 1 Ur_Numušda,

10'. lu2 ki-ba gub-ba-me

en: are men at the place stationed;

11'. di til-la dumu umma{ki}

en: complete legal matter, son of Umma;

12'. mu {d}amar-{d}suen lugal-e ur-bi2-lum{ki} mu-hul

en: year: "Amar_Suen, the king, Urbilum destroyed."

ئەو ساڵەی ئامار سوین پاشا هەولێری کاولکرد

بڕوانە وێنەکانی ژمارە پەنجاو سێ SNAT 321 (P130081)

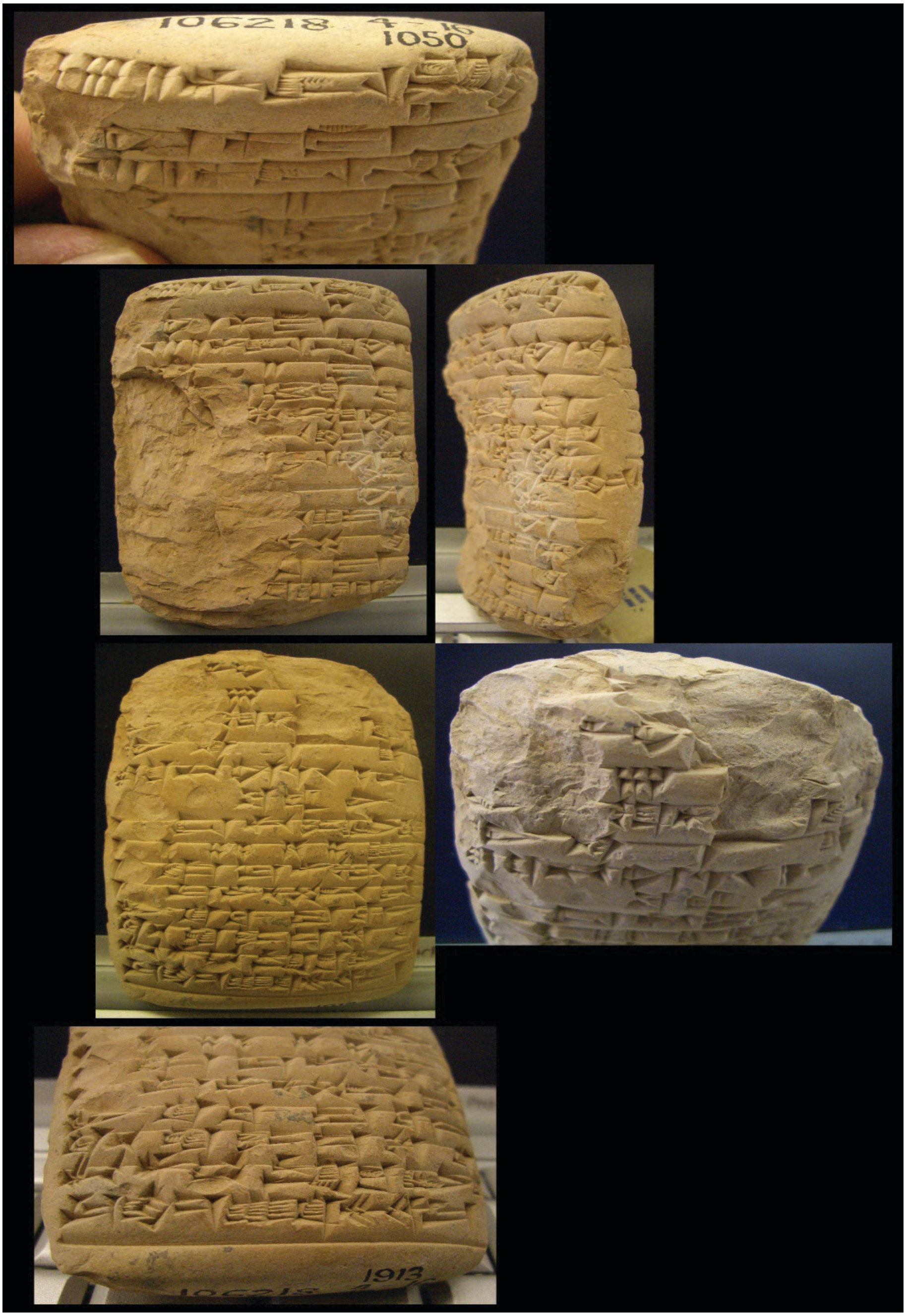

وێنەکانی ژمارە پەنجاوسێ (SNAT 321 (P130081

وێنەو بابەتی ژمارە پەنجاو چوار پەڕیوە!

Princeton 2, 399 (P201398) ئەو ساڵەی هەولێر کاولکرا

Primary Publication: Sigrist, Marcel (2005) Princeton 2 399

Collection: Princeton Theological Seminary, Princeton, New Jersey, USA

Museum no.: PTS 1303

Provenience: Puzriš-Dagan (mod. Drehem)

Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)

Object Type: tablet or envelope > tablet

Material: clay

Date: Amar-Suen.02.08.18

Transliteration:

atf: lang sux

tablet

obverse

1. 5(disz) udu
2. 2(disz) sila4 ga
3. 1(disz) kir11 ga
4. ba-usz2 u4 1(u) 8(disz)-kam
5. ki na-lu5-ta

reverse

1. ur-nigar{gar}
2. szu ba-ti
3. iti szu-esz-sza
4. mu {d}amar-{d}suen lugal-e
5. ur-bi2-lum{ki} ba-hul

ئەو ساڵەی هەولێر کاولکرا

left

1. 8(disz)

بڕوانە وێنەی ژمارە پەنجاوپێنج Princeton 2, 399 (P201398)

وێنەی ژمارە پەنجاوپێنچ Princeton 2, 399 (P201398)

YNER 08, 01 (P128083) ئەو ساڵەی ئامار سوین پاشا هولێری کاولکرد

Primary Publication: Snell, Daniel C. (1982) YNER 8 1

Collection: National Museum, Warsaw, Poland

Museum no.: MNW 42786

Provenience: Umma (mod. Tell Jokha)

Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)

Object Type: tablet or envelope > tablet

Material: clay

Date: Amar-Suen.02.13.00 (intercalated)

Transliteration:

atf: lang sux

tablet

obverse

1. 5(u) la2 1(asz) sze gur
   en: 49 gur barley,
2. ku3-bi 1(disz) ma-na 5(disz) 1/3(disz) gin2
   en: its silver: 1 mina 5 1/3 shekels,
   calculation: 49 × 1.5 shekels per gur = 65 1/3
3. a-ra2 1(disz)-kam
   en: first time;
4. 2(asz) 2(barig) 3(ban2) sze gur
   en: 2 gur 2 barig 3 ban2 barley,
5. ku3-bi 3(disz) gin2 2(u) 2(disz) 1/2(disz) sze
   en: its silver: 2 shekels 22 1/2 grains
   calculation: 2.5 × 1.25 shekels per gur = 3 22.5/180

6. a-ra2 2(disz)-kam

en: second time;

7. 2(u) 2(disz) {gesz}pesz3 sze-er-gu UD-DU-A

en: 22 strings of dates, dried(?),

8. 2(ban2) 6(disz) sila3 {gesz}haszhur hul?

en: 2 ban2 6 sila3 crushed crabapples,

9. ku3-bi 5/6(disz) gin2 la2 2(disz) 1/2(disz) sze

en: their silver: 5/6 shekels less 2 1/2 grains;

calculation: (22 × 180/30) + (26 × 180/300) = 147.6 grains (text has 147.5)

10. 2(disz) gin2 ki ur-{d}utu-ta

en: 2 shekels from Ur-Utu;

blank space

11. szunigin 1(disz) ma-na 1(u) 1(disz) gin2 igi-6(disz)-gal2# [2(u) sze] ku3

en: total: 1 mina 11 1/6 shekels 20 grains silver;

reverse

1. sza3-bi-ta

en: therefrom:

2. 1(disz) ma-na ku3-babbar

en: 1 mina silver

3. kiszib3 lu2-kal-la ki ur-sila-luh mu-kux(DU)#?

en: under seal of Lukalla, delivered from Ur-silaluh;

4. 2(disz) 1/2(disz) gin2 ku3 esir2 kiszib3 nu-ra-a

en: 1 2/1 shekels silver (for) bitumen, unsealed;

5. 6(disz) gin2 lu2-{d}inanna szu ba-ti

en: 6 shekels received by Lu-Inanna;

blank space

6. szunigin 1(disz) ma-na 8(disz) 1/2(disz) gin2 ku3-babbar
en: total: 1 mina 8 1/2 shekels silver;

7. zi-ga-am3

8. la2-ia3 2(disz) 2/3(disz) gin2 2(u) sze ku3-babbar
en: deficit: 2 2/3 shekels 20 grains silver;

9. nig2-ka9-ak ur-sila-luh dam-gar3
en: account of Ur_silaluh, the trade agent;

10. egir6 ba-usz2-ta nig2-ka9-bi ba-ak
en: after he died, this account was done;

11. iti diri
en: extra month,

text moved to next line

12. mu {d}amar-{d}suen lugal-e ur-bi2-lum{ki} mu-hul
en: year: "Amar_Suen the king destroyed Urbilum."

ئەو ساڵەی ئامار سوین پاشا هولێری کاولکرد

وێنەی ژمارە پەنجاوشەش YNER 08, 01 (P128083)

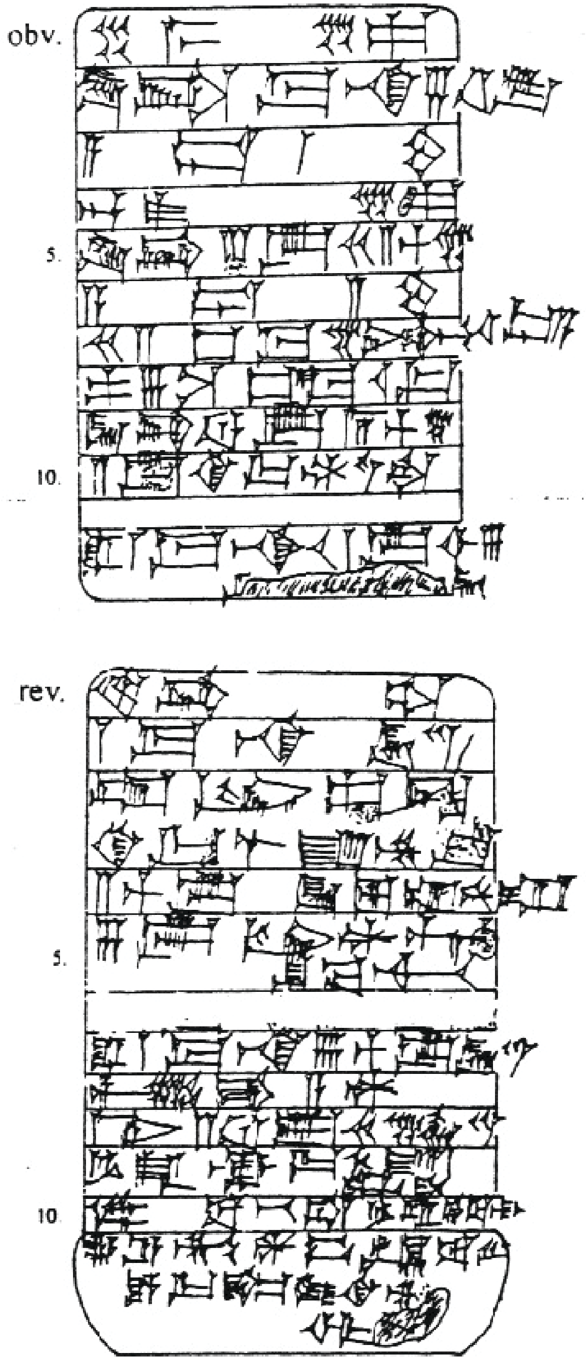

وێنەی ژمارە پەنجاوشەش YNER 08, 01 (P128083)

ئەو ساڵەی هەولێر و کیماش کاولکران (P212356) /CDLJ 20022

Primary Publication: Widell, Magnus (2002) CDLJ 2002/2

Collection: California Museum of Ancient Art, Los Angeles, California, USA

Museum no.: CMAA 015-C0019

Provenience: Adab (mod. Bismaya)

Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)

Object Type: tablet or envelope > tablet

Material: clay

Date: Šulgi.48.00.00

Transliteration:

atf: lang sux

tablet

obverse

1. 1(disz) an-na-hi-li mu-ni-im
   en: One (man), Ana-ḫili his name,
2. ARAD2 puzur4-ma-ma-kam
   en: is the servant of Puzur-Mama;
3. ur-{d}nin-mug szesz ama an-na-hi-li
   en: Ur-Ninmug, the maternal uncle of Ana-ḫili,
4. ugu2 an-na-hi-li
   en: on account of Ana-ḫili,
5. di-bi i3-[gar]{ar}
   en: a legal complaint brought;

6. igi ha-ba-lu5-ge2 ensi2 adab{ki}-ba

en: before: Ḫabaluge, the governor of the city of Adab,

7. igi ur-e2-mah dumu x-x-x

en: before: Ur-Emah, the son of ...,

8. igi ba-du-du dam-gar3

en: before: Badudu, the merchant;

9. 1(disz) lu2#-{d}aszgi{gi4} dumu bi2-bi2

en: one (man): Lu-Ašgi, son of Bibi,

10. 1(disz) i-di3-dam BULUG3

en: one (man): Itidam, the DIM4,

11. 1(disz) ma-ga-ru-um

en: one (man): Magarum,

12. 1(disz) ulu3-di dub-sar

en: one (man): Uludi, the scribe,

13. 1(disz) KA-i3-li2 [dumu] ma2-lah5-ku3-zu

en: one (man): KA-NI-NI, [the son] of Malaḫ-kuzu,

reverse

1. [1(disz)] nam#-ha#-ni dumu sanga-bi-ta

en: one (man): Namḫani, the son/apprentice of (lit. from) its chief temple administrator,

2. [1(disz) e2?]-lu2#-ti dumu sanga-bi-ta

en: One (man): E?-luti, the son/apprentice of (lit. from) its chief temple administrator,

3. [1(disz) x]-x-NIG2 maszkim ensi2

en: One (man): x-x-NIG, the enforcer (of) the governor,

4. [lu2]–inim–ma–bi–me

en: are its (the lawsuit's) witnesses;

5. igi–bi–sze3# nam#–ARAD2#

en: before them, the servant status (of Ana-ḫili)

6. i3–in–[gi]–in#

en: he (Ur-Ninmug) has made (legally) firm;

blank space

7. mu ur–bi2–lum{ki} ki–masz{ki} ba–hul–a

en: in the year: "Urbilum (and) Kimaš were destroyed."

ئەو ساڵەی هەولێر و کیماش کاولکران

بڕوانە وێنەی ژمارە پەنجاوحەوت(CDLJ 2002/2 (P212356

وێنەی ژمارە پەنجاوحەوت CDLJ 2002/2 (P212356)

AnOr 01, 083 (P101074) ئەو ساڵەی پاشا ئامار سوین هەولێری کاولکرد

HAS SEAL IMPRESSION(S)

Impressed with seal(s): S005907

Primary Publication: Schneider, Nikolaus (1931) AnOr 1 83

Collection: Bibliothèque Nationale et Universitaire de Strasbourg, Strasbourg, France، **Museum no.:** BNUS 015

Provenience: Umma (mod. Tell Jokha)

Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)

Object Type: tablet or envelope > tablet، **Material:** clay

Date: Amar-Suen.02.01.00

Transliteration: **atf: lang sux، tablet، obverse**

1. 2(asz) gu2 siki-gi
2. nig2-ba lugal-an-dul3
3. a2-ag2-ga2 saga
4. sza-asz-szu2-ru{ki} hul-a de6-a

reverse

1. ki lu2-kal-la-ta
2. kiszib3 ensi2#-ka
3. iti sze#-sag11#-ku5
4. mu {d}amar-{d}suen lugal-e ur-bi2-lum{ki} mu-hul

ئەو ساڵەی پاشا ئامار سوین هەولێری کاولکرد

seal 1

column 1

1. {d}amar-{d}suen
2. nita kal-ga
3. lugal uri5{ki}-ma
4. lugal an-ub-da limmu2-ba

column 2

1. ur-{d}li9-si4
2. ensi2
3. umma{ki}
4. ARAD2-zu

بڕوانە وێنەی ژمارە پەنجاوهەش(AnOr 01, 083 (P101074

وێنەی ژمارە پەنجاو هەشت(AnOr 01, 083 (P101074

Nisaba 24, 05 (P201746) ئەو ساڵەی ئامار سوین پاشا هەولێری کاولکرد

Primary Publication: al-Rawi, Farouk N. H.; d'Agostino, Franco; Taylor, Jonathan (2009) NATU 4 = Nisaba 24 5

Collection: British Museum, London, UK

Museum no.: BM 104800

Provenience: Umma (mod. Tell Jokha)

Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)

Object Type: tablet or envelope > tablet

Material: clay

Date: Amar-Suen.02.09.20

Transliteration:

atf: lang sux

tablet

obverse

column 1

1. 1(asz@c) 5(ban2) 1(disz) tug2 bar a-kal-la dumu er3?-dingir
2. 1(asz@c) 5(ban2) 1(disz) tug2 bar ur-{d}szul-pa-e3
3. ki gu2-tar ugula-ta
4. 1(asz@c) 5(ban2) 1(disz) tug2 bar a-du-du
5. ki a-du-mu-ta
6. 1(asz@c) 5(ban2) 1(disz) tug2 bar lu2-{d}szara2
7. 1(asz@c) 5(ban2) 1(disz) tug2 bar ur-{gesz}gigir
8. zah3 ba-al-la-ta
9. 1(asz@c) 5(ban2) 1(disz) tug2 bar ur-{d}szul-pa-e3
10. ki lugal-ni2-lagar-e ugula-ta

sic ni2

11. 1(asz@c) 5(ban2) 1(disz) tug2 bar lu2–gu–la
12. ki ukken–ne2 ugula–ta
13. 1(asz@c) 5(ban2) 1(disz) tug2 bar ur–zabala3{ki} sza3–gu4 ki a–ab–ba–ta
14. 1(asz@c) 1(barig) 1(disz) tug2 bar ur–{d}ma–mi dumu nig2–gi4–ni–mu ba–sa6 i3–dab5
15. zah3 ba–al–la–ta
16. 1(asz@c) 5(ban2) 1(disz) tug2 bar lu2–{d}utu
17. nag–ku–u2–ne–lu5 zah3 ba–al–la–ta

column 2

1. 1(asz@c) 5(ban2) 1(disz) tug2 bar szu–im–bi mar–sa zah3 ba–al–la–ta
2. 1(asz@c) 5(ban2) 1(disz) tug2 bar ab–ba–gi–na dumu ur–{d} gilgamesx(|BIL3.GA.MES|) nu–{gesz}kiri6
3. ki ur–{d}da–mu ugula–ta
4. 1(asz@c) 5(ban2) 1(disz) tug2 bar lugal–nig2–lagar–e dumu da–ti
5. aga3–us2 ensi2–ka–ta
6. 1(asz@c) 1(barig) 1(disz) tug2 bar ur–{d}en–ki
7. 1(asz@c) 1(barig) 1(disz) tug2 bar ur–{d}en–ki
8. 1(asz@c)# [1(barig)] 1(disz) tug2 bar a–gu–gu dumu puzur4–e3–a–me
9. 1(asz@c) 1(barig) 1(disz) tug2 bar ur–ra–ni du6 zah3–ta
10. 1(asz@c) 1(barig) 1(disz) tug2 bar lu2–kal–la du6 zah3–ta
11. 1(asz@c) 1(barig) 1(disz) tug2 bar {d}nanna–ki–ag2 dumu he2–du–du
12. ki ukken–ne2–ta
13. 1(asz@c)# [1(barig) 1(disz) tug2 bar] da–a–ga dumu {d}nanna–

i3-zu

14. ki ur-ama-na ugula-ta

15. 1(asz@c) 1(barig) 1(disz) tug2 bar hi-li-a

16. 1(asz@c) 1(barig) 1(disz) tug2 bar engar-zi dumu lugal-nig2-lagar-e

17. ki lugal-mu-ma-ag2-ta

18. ba-sa6 i3-dab5

reverse

column 1

1. szu 5(ban2) 1(disz) tug2 bar ur-diri e2-udu-ta lu2 azlag2
2. i3-kal-la i3-dab5
3. szu 5(ban2) tug2 bar lugal-gesz-hur-e ki a-szi-an ugula-ta
4. a-kal-la aszgab i3-dab5

blank space

column 2

blank space

1. he-dab5-me
2. sza3 en-nu-ga2
3. iti {d}li9-si4 u4 2(u)-am3 ba-ra-zal
4. mu {d}amar-{d}suen lugal-e ur-bi2-lum{ki} mu-hul

ئەو ساڵەی ئامار سوین پاشا هەولێری کاولکرد blank space
وێنەی نیە ئەم نووسراوە

ئەو ساڵەی ئامار سوین هەولێری کاولکرد (AnOr 07, 201 (P101496

Primary Publication: Schneider, Nikolaus (1932) AnOr 7 201

Collection: Montserrat Museum, Barcelona, Spain

Museum no.: MM 0443

Provenience: Umma (mod. Tell Jokha)

Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)

Object Type: tablet or envelope > tablet

Material: clay

Date: Amar-Suen.02.00.00

Transliteration:

atf: lang sux

tablet

obverse

1. 1(asz) gu2 6(disz) ma-na siki kur-ra tug2 guz-za 3(disz)-kam us2#
2. 1(u) 4(disz) ma-na siki kur-[ra tug2] guz-za 4(disz)-kam us2
3. sza3 siki tug2 guz-za 3(disz)-[kam us2-ka]-ta igi sag#-[ga2]
4. 2(u) 2/3(disz) ma-na siki kur-ra tug2 nig2-lam2 3(disz)-kam us2
5. 1(u) ma-na siki kur-ra tug2 nig2-lam2 du
6. sza3 siki tug2 nig2-lam2 3(disz)-kam us2-ka-ta igi sag-ga2

reverse

1. a2 usz-bar
2. ki ensi2-ka-ta
3. kiszib3 ur-[{d}]nin-tu

4. iti {d}[...]

blank space

5. mu {d}amar–{d}suen lugal–e ur–[bi2]–lum{ki#} mu–[hul]

ئەو ساڵەی ئامار سوین هەولێری کاولکرد

بڕوانە وێنەی ژمارە شەست AnOr 07, 201 (P101496)

وێنەی ژمارە شەست AnOr 07, 201 (P101496)

Hirose 043 (P109514) ئەو ساڵەی هەولێر کاولکرا

Primary Publication: Gomi, Tohru (1990) Hirose 43

Collection: Yokohama Museum of EurAsian Cultures, Yokohama, Japan

Museum no.: YMEC —

Provenience: Puzriš-Dagan (mod. Drehem)

Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)

Object Type: tablet or envelope > tablet، **Material:** clay

Date: Šulgi.45.12.00، **Transliteration:** **atf: lang sux، tablet، obverse**

1. 6(disz) gu4-gesz a-sza3-sze3
2. mu en-dingir-mu-sze3
3. ki a-hu-ni-ta
4. na-sa6 i3-dab5

reverse

1 line blank

1. iti [sze]-sag11-ku5
2. mu ur-bi2-lum{ki} ba-hulئەو ساڵەی هەولێر کاولکرا

بڕوانە وێنەی ژمارە شەست و یەک Hirose 043 (P109514)

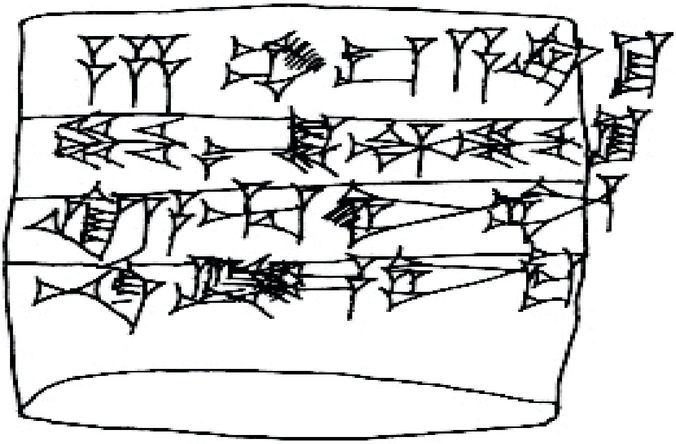

3

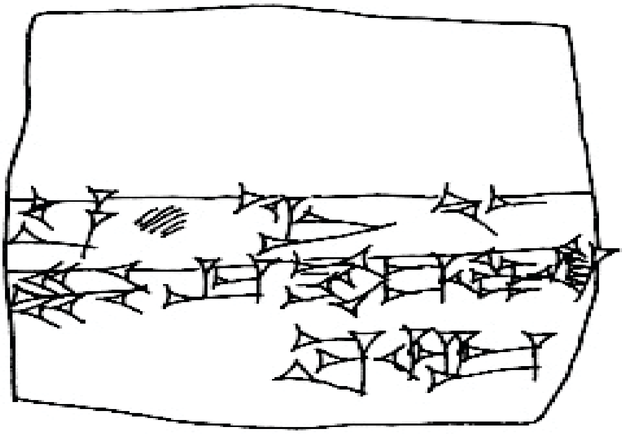

3

وێنەی ژمارە شەست و یەک(Hirose 043 (P109514

وێنەو بابەتی ژمارە شەست و دوو پەڕیوە

MVN 15, 108 (P118388) ئەو ساڵەی ئامار سوین پاشا هەولێری کاولکرد "

Primary Publication: Owen, David I. (1991) MVN 15 108

Collection: Allegheny College, Meadville, Pennsylvania, USA

Museum no.: Allegheny 02، **Provenience:** Umma (mod. Tell Jokha)،

Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)

Object Type: tablet or envelope > tablet، **Material:** clay

Date: Amar-Suen.02.00.00, Amar-Suen.03.00.00

Transliteration: atf: lang sux، tablet، Obverse، column 1

1. 6(asz) 1(barig) 5(ban2) 1(u) 7(disz) 1/2(disz) gin2 i3-nun gur
   en: 6 gur 1 barig 5 ban2 17 1/2 shekels butter oil,

2. 1(u) 3(asz) 1(ban2) 8(disz) 2/3(disz) sila3 8(disz) gin2 ga-UD@g gur
   en: 13 gur 1 ban2 8 2/3 sila3 8 shekels kašk cheese,

3. si-i3-tum mu {d}amar-{d}suen lugal-e ur-bi2-lum{ki} mu-hul
   en: debits of the year: "Amar_Suen, the king, destroyed Urbilum

ئەو ساڵەی ئامار سوین هەولێری کاولکرد ;"

column 2،: 21. zi-ga bala-[a]
   en: booked out of the bala (obligation)

22. mu {d}amar-{d}suen lugal#-e ur-bi2-lum{ki} mu#-[hul]
   en: of the year: "Amar_Suen, the king, destroyed Urbilum;"

ئەو ساڵەی ئامار سوین پاشا هەولێری کاولکرد

23. 2(barig) 3(ban2) 8(disz) 1/3(disz) sila3 i3-nun
   en: 2 barig 3 ban2 8 1/3 sila3 butter oil,

24. 4(ban2) 6(disz) 1/3(disz) sila3 ga gazi
   en: 4 ban 6 1/3 sila3 sumac_cheese,

column 2، 21. zi-ga bala-[a]
   en: booked out of the bala (obligation)

22. mu {d}amar-{d}suen lugal#-e ur-bi2-lum{ki} mu#-[hul]
   en: of the year: "Amar_Suen, the king, destroyed Urbilum;

" ئەو ساڵەی ئامار سوین پاشا هەولێری کاولکرد

23. 2(barig) 3(ban2) 8(disz) 1/3(disz) sila3 i3-nun
   en: 2 barig 3 ban2 8 1/3 sila3 butter oil,

بەهۆکاری زۆری نووسراوەکە تەنها دێڕی ناوهێنانی شاری هەولێر دادەنرێتەوە
بڕوانە وێنەی ژمارە شەست و سێ(MVN 15, 108 (P118388

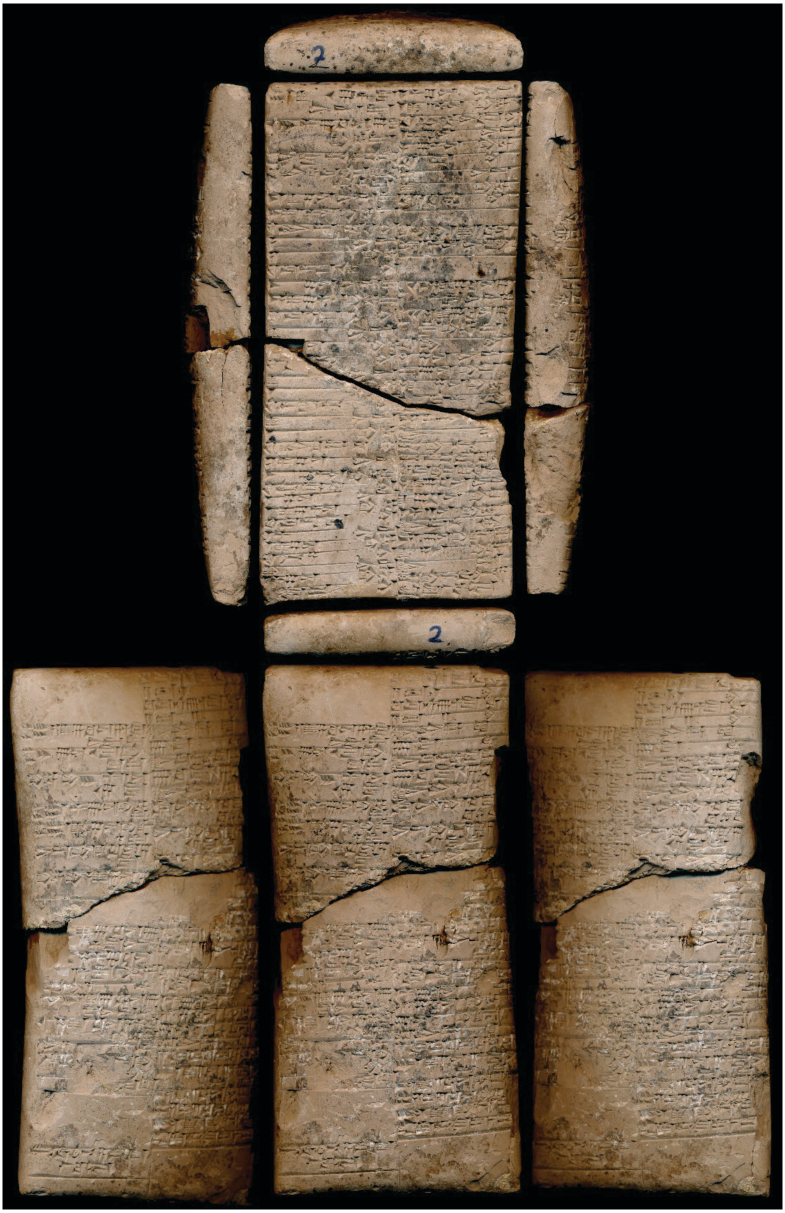

وێنەی ژمارە شەست و سێ (MVN 15, 108 (P118388

TCL 02, 5499 (P131589) ئەو ساڵەی لە هەولێر درا

ئەو ساڵەی بۆ نۆهەمین جار لە لاولاوی و شەمێرانیەکان درا

Primary Publication: Genouillac, Henri de (1911) TCL 2 5499

Collection: Louvre Museum, Paris, France

Museum no.: AO 05499، **Provenience:** Puzriš-Dagan (mod. Drehem)، **Period:** Ur III (ca. 2100-2000 BC)، **Object Type:** tablet or envelope > tablet، **Material:** clay، **Date:** Šulgi.39.00.00, Šulgi.40.00.00 (us2 year), Šulgi.41.00.00 (us2-us2 year), Šulgi.42.00.00, Šulgi.43.00.00, Šulgi.44.00.00, Šulgi.45.00.00, Šulgi.46.00.00, Šulgi.47.00.00, Šulgi.48.00.00**Transliteration: atf: lang sux، tablet: column 3:**

12. mu si-mu-ru-um{ki} u3 lu-lu-bu{ki} a-ra2 1(u)# la2# 1(disz)#-kam-asz ba-hul

en: year: "Simurum and Lulubu were destroyed for the 9th time;"

ئەو ساڵەی بۆ نۆهەمین جار لە لاولاوی و شەمێرانیەکان درا

25. mu ur#-bi2-lum{ki} ba-hul

en: year: "Urbilum was destroyed;

" ئەو ساڵەی لە هەولێر درا

Reverse column 1:

13. mu ki-masz{ki} u3 hu-ur5-ti{ki} ba-hul

en: year: "Kimaš and Hurti were destroyed;

ئەو ساڵەی لە کیماش و خورتی درا "

column 2

13. mu ha-ar-szi{ki} u3 ki-masz{ki} ba-hul

en: year: "Harši and Kimaš were destroyed;"

بەهۆکاری زۆری نووسراوەکە تەنها نووسراوی تایبەت دەرهێنراوە

بڕوانە وێنەی ژمارە شەست و چوار TCL 02, 5499 (P131589)

وێنەی ژمارە شەست و چوار TCL 02, 5499 (P131589)

ئەو ساڵەی ئامار سوین پاشا هەولێری کاولکرد (P332327) _Fs Biggs 063064

Primary Publication: Farber, Gertrud (2007) Fs Biggs 063-064
Collection: Staatliches Museum Ägyptischer Kunst, Munich,
Germany
Museum no.: ÄS 1310
Provenience: Puzriš-Dagan (mod. Drehem)
Period: Ur III (ca. 2100-2000 BC)
Object Type: tablet or envelope > tablet
Material: clay
Date: Amar-Suen.02.01.00
Transliteration:
atf: lang sux
tablet
14. iti masz-da3-gu7
en: month: "Gazelle feast,"
P103076 rev. 3: iti masz_da3_gu7
15. mu {d}amar-{d}suen lugal#-e ur-bi2-lum{ki} mu-hul
en: year: "Amar_Suen the king destroyed Urbilum."
P103076 rev. 4: mu {d}amar_{d}suen lugal ur_bi2_lum{ki} mu_hul

ئەو ساڵەی ئامار سوین پاشا هەولێری کاولکرد

بەهۆکاری زۆری نووسراوەکەوە تەنها دێڕی پێوویست دەرهێنراوە و دانراوەتەوە
بڕوانە وێنەی ژمارە شەست و پێنچ Fs Biggs 063-064 (P332327)

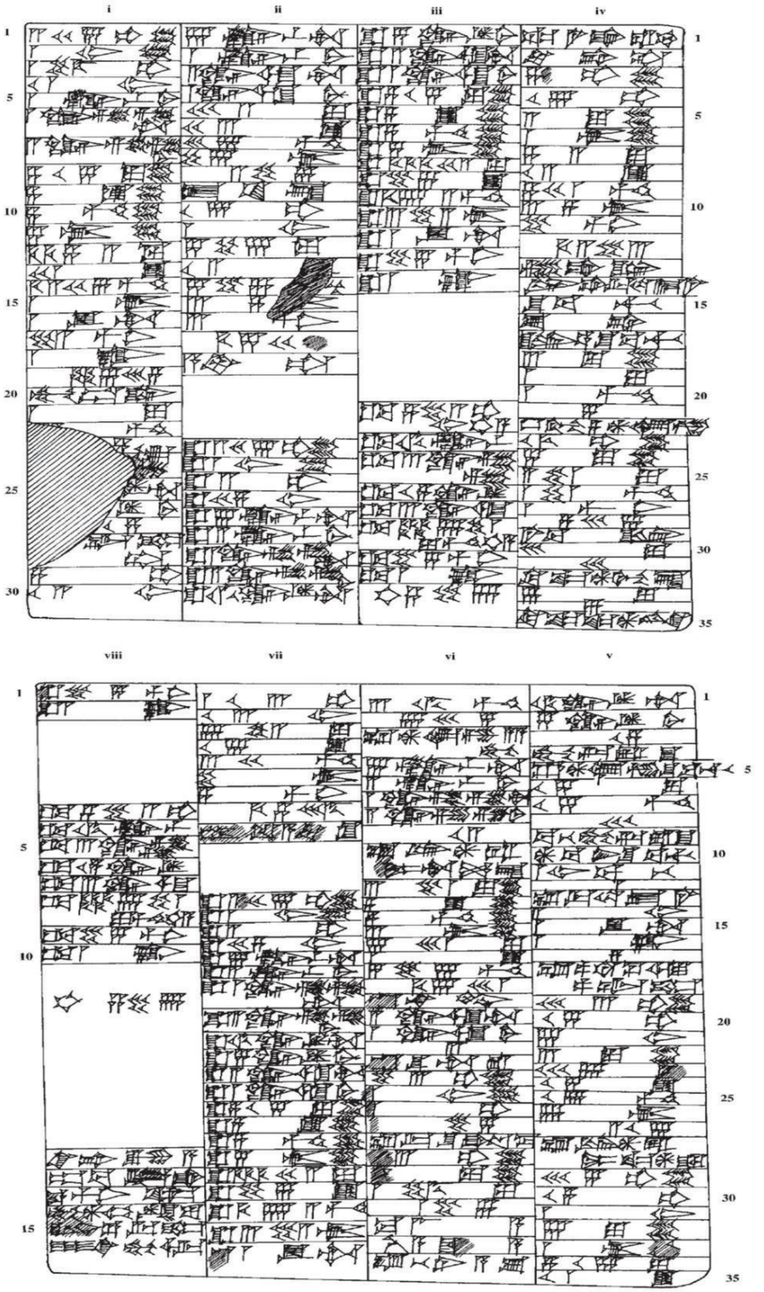

وێنەی ژمارە شەست و پێنج (P332327) Fs Biggs 063–064

ئەو ساڵەی: ”سولگی پاشا، پیاوی بەهێز، پاشای ئور، پاشای چوار هەرێمەکانی، سەرانی ئۆربیلۆم، سیموروم، لولوبو و کارار لە یەك هەڵمەتدا بەڕاستی شکاند.“

CDLJ 20152.22§ 3/ (P361737)

Primary Publication: Such-Gutiérrez, Marcos (2015) CDLJ 2015/3 §2.22

Collection: Oriental Museum, University of Durham, Durham, UK

Museum no.: DUROM N 2457

Provenience: Girsu (mod. Tello), **Period:** Ur III (ca. 2100-2000 BC)

Object Type: tablet or envelope > tablet, **Material:** clay

Date: Šulgi.45.01.00, Šulgi.45.04.00, Šulgi.45.05.00, Šulgi.45.06.00, Šulgi.45.07.00, Šulgi.45.08.00, Šulgi.45.10.00, Šulgi.45.11.00, Šulgi.45.12.00, **Transliteration: atf: lang sux, tablet**

column 1) beginning broken

1'. [nig2-ka9]-ak **en: account**

2'. [ur-{d}]nansze dumu lu2#-du10-ga
en: (of) Ur-Nanše, son (of) Luduga,

3'. [sza3] gu2#-ab-ba{ki} **en: in Gu'abba,**

4'. [iti] GAN2-masz-ta **en: from month "GANmaš"**

5'. [iti] sze#-il2-la-sze3 **en: to month "Barley carried,"**

6'. [iti] 1(u) 2(disz)-kam, **en: it is 12 months;**

7'. [ur]-{d}lamma, **en: Ur-Lamma,**

8'. ensi2# **en: governor;**

9'. mu# {d}szul-gi nita# kal-ga [lugal] uri5{ki}-ma [lugal] an-ub-da [limmu2-ba]-ke4 [ur-bi2]-lum#{ki} [si-mu-ru]-um# [lu-lu-bu]{ki#} [u3 kar2-har{ki}-ra 1(asz)-esz-sze3 sagdu-bi szu-bur2-ra im-mi-ra]
en: year: "Sulgi, strong man, king of Ur, king of the four regions, the heads of Urbilum, Simurrum, Lullubu and Karḫar in a single campaign did smash."

ئەو ساڵەی: ”شولگی پاشا، پیاوی بەهێز، پاشای ئور، پاشای چوار هەرێمەکە، سەرانی ئۆربیلۆم، سیموروم، لولوبو و کارار لە یەک هەڵمەتدا بەڕاستی شکاند.“

بەهۆکاری زۆری نوسینەکە تەنها دواهەمین ستونی دانراوەتەوە، بڕوانە

وێنەی ژمارە شەست و شەش (CDLJ 2015/3 §2.22 (P361737

وێنەی ژمارە شەست و حەو لە مۆزەخانەی سلێمانی

تاتە دەبەخشتی سەردەمی شوڵجی پاشا ی سۆمەری درەنگ باس لە داگیرکاری سەرخاکی هەولێر و لاولاویەکان دەکات، سەرچاوەی وێنەکە دکتۆر ئوسامە ئەمین

وێنەی ژمارە شەست و حەوت

هەولێر لەلای ئاشوریەکان
شاری ئەشتار، قەڵای شاوشکا، قەڵای ئوڕبیلۆ، پیرۆزگەی حەجی سوویەکان

شاری پیرۆزی دێرینی هەولێر لەسەردەمی سۆبارتۆ (کوردستانی ناوەند)ی دێرین هێندە بەرز و پیرۆز سەیرکراوە ناوی لە سەردەمە دێرینەکانی سۆمەری و هەروەها ئەکەدی و پاشتر گووتیەکان و لەهەموو ئەمانەش زیاتر بابلی و بەتایبەت ئاشوریەکان ناوهێنراوە، ئەگەر سۆمەریەکان بە شانازیەوە ناوی کاول کردنی شاری هەولێریان هێنابێ و خۆیان پێوە بادابێ ئەوا ئەشوریەکان وەک بنکەیەکی مەڵبەندی خواوەنی ئاسمانی ئەشتار سەیریانکردوە و ڕوانیویانەتە فستفاڵە ئاینیەکانی شاری هەولێر کە لە دێرەوە ناوی هاتوە و پێی ناسراوەتەوە تەنانەت تا ئەمڕۆش لەسەر فیستفاڵی ساڵانەی موولودنامە لەسەر پێشەوای ئاینی مووسوڵمانان پێی ناسراوەتەوە

هەولێر و قەڵای هەولێر لە نوسراوە شاهانەیە ئاشوریەکان و هەروەها تۆمارە لەشکر کێشیەکانی زۆربەی پاتشا ئاشوریەکانی سەردەمی ئاشوری نووێ بە گرنگیەوە باس لە پیرۆزگەی قەڵای هەولێر کراوە و گرتن و نۆژەنکردنەوە و نوێژکردن تیایدا و بەشداری کردن وەک پاشای مەزنی ئاشوری لە فستفاڵە ساڵانەیەکانیدا زۆر بەبایەخ و گرنگەوە باسەکرێ و ناوی وەک شوێنی پیرۆزگەی حەجاجە کۆنەکانی بەر لەمێژوو تۆمار کراوە

ئەتوانین دەیان و سەدان تۆماری شاهانەی شارستانیەتە کۆنەکان بێنینەوە وەک بەڵگەی گرنگی و پیرۆزی شار و قەڵای خاکی ئوڕ بیلۆ یان ئوڕبیلۆم کەدەکاتە هەولێر بەپێی گۆڕانی دەوران و فلتەرە زمانەوانیەکان کەهەمان ناوە و بۆتە هەولێر.

بەشی چوارەم

کوردستانی دێرین
لە تۆمار و ساڵنامەی ئاشوریەکان

یەکێک لەهەرە قۆناغە مێژوویە گرنگ و چارەنوسازەکان لە مێژووی دێرینی ناوچەی زاگرۆس میسۆپۆتامیا و هەموو خۆرهەڵاتی ناوەڕاست سەردەمی (بەتایبەت سێیەمی) ئاشوریەکانە:

: Aš-šur[KI], "City of God Aššur

لە ناوچەکەدا بەگشتی و هەروەها کوردستانی دێرین بەتایبەتی سەردەم و مێژویەکی چارەنووس ساز بوە بۆ خەڵکی کوردستان لەماوەی سێ سەد ساڵدا لە ۹۱۱ – ٦١٢ ی پێش زایین لە هەرە ڕووداوە چارەنوس سازەکان بریتیبوە لە:

* جینۆسایدەکانی ئاشوریەکان بۆ سەر شانشین و ئۆردوگا کانی هەرێمەکانی سۆبارتۆ لەناوەندی کوردستانی دێرین

* گۆڕینی دیمۆگرافیای خەڵکی کوردستان و ناوچەکە لە ڕاگواستنی خەڵکی کوردستان و هەروەها هاوردەکردنی نەتەوە و گروپەکانی ناوچەکە بۆ کوردستان لەوانە ئاشوری و ئارامی و جوولەکە و ئەوانی تر

* بەئاشوری کردنی فەرهەنگ و ئاین و ناونیشانی ناوچەکانی کوردستانی دێرین بە کۆیلەکردنی خەڵکی و هەروەها سەپاندنی سەرانەی ساڵانەی قورس لەسەر بەرهەمی خەڵکی کوردستان

لە مێژووی دێرینی سەردەمی ئاشوریەکان بەتایبەت قۆناغی دووەم و سێیەمی ئاشوریەکاندا بەردەوام لەشکرکێشیان کردۆتە سەر خاکی کوردستان و جینۆساید و تالانیان ئەنجامداوە، بەتایبەت هێرشەکانیان بۆسەر خاکی سوبیر و زاموا و لاولاویەکان:کەلەم لیستی پاشا ئاشوریانەدا دەرەکەون

- c. 1363–1328 BC Ashur-uballit I
- c. 1305–1274 BC Adad-nirari I
- c. 1273–1244 BC Shalmaneser I
- c. 1243–1207 BC Tukulti-Ninurta I
- c. 1191–1179 BC Ninurta-apal-Ekur
- 1132–1115 BC Ashur-resh-ishi I
- 1114–1076 BC Tiglath-Pileser I

- 934–912 BC Ashur-dan II
- 911–891 BC Adad-nirari II
- 883–859 BC Ashurnasirpal II
- 859–824 BC Shalmaneser III
- 745–727 BC Tiglath-Pileser III
- 722–705 BC Sargon II
- 705–681 BC Sennacherib
- 681–669 BC Esarhaddon
- 669–631 BC Ashurbanipal
- 612–609 BC Ashur-uballit II

Assyrian Rulers of the Early First Millennium BC I (1114-859 BC) A. KIRK GRAYSO N

له سەردەمانی سەرگۆنی ئاشوری (شروگی) له شەڕ و هەڵمەته لەشكركێشیه كاولكاریەكانی بۆسەر خاكی سۆبەرتۆ و هەریمەكانی زاموا و زاب و ناوچەكانی تری كوردستانی دێرین چەندین چیرۆک و ڕووداوی تۆماركراوی تۆقێنەر ئەخوێنینەوە وەک ئەم هەڵمەته كاولكاریه لەمێژووی دێرین و لەسەردەمانی ئاشوری نوێ:

ABL 1431 (P237963)

Primary Publication: Harper, Robert F. (1892-1914) ABL 1431 **Collection:** British Museum, London, UK، **Museum no.:** BM — **Provenience:** Nineveh (mod. Kuyunjik)، **Period:** Neo-Assyrian (ca. 911-612 BC)، **Object Type:** tablet or envelope > tablet، **Material:** clay:

بڕوانه وێنەی داستانه تۆماركراوەكانی سەرجۆنی ئاشوری (شروگی):

وێنەی ژمارە یەک

سەرگۆنی ئاشوری یان شروگی دووەم لە سەدان نووسراوی تۆارکراوی شاهانەی ئاشوریدا و لە تۆماری هەڵمەت و لەشکر کێشیەکانیدا کەنزیکەی تا ئێستا ١٧٤٠ نووسراوی دۆزراونەتەوە و لەبەردەستە زۆر بەڕوونی باس لە هەڵمەتی لەشکرکێشیەکانی دەکات بۆ سەر خاکی کوردستان و پەلاماردانەکانی:

RINAP 2, Sargon II 007 ex. 004, 041 ex. 047, & 041 ex. 002* (P420358)

Official or display Wall slab excavated in Dur-Šarrukin (mod. Khorsabad), dated to the Neo-Assyrian (ca. 911-612 BC) period and now kept in Institute for the Study of Ancient Cultures West Asia & North Africa Museum (formerly Oriental Institute), Chicago, Illinois, USA

وێنەی ژمارە دوو

لەگەڵ گەلێ هۆکاری تر وای کردوە مێژووی ناوچەکە بەگشتی و کوردستانی دێرین بەتایبەتی تەواو گۆڕانکاری بەسەردابێ لەسەر دەستی پاشا ئاشوریەکان و کۆمەڵگا و ئۆردوگا دێرینەکان نەمێنن یان بگۆڕدێن نەک هەر گۆڕینی ناو ناونیشان و بابەتە فەرهەنگیەکان بەڵکوو لە دیموگرافیادا دەستێکی باڵایان هەبوە و گۆڕانکاری گەورەیان دروست کردوە کە تائێستا درێژەئەکێشێ لە ناوچەکە و کوردستانی دێریندا ئەم بەشە لە ئەرشیف کردنی بەڵگەنامەی ساڵنامەی ئاشوریەکان گەلێ دەوڵەمەند و

پڕ زانیاری و دۆكۆمێنت و وێنە پەیكەر و وێنەی تاتەخشتە ئاشوریەكان هێندە زۆرن كە دەبێت و پێوویستە لە كتێبێكی سەربەخۆ هەموو ئەوبەڵگەنامەنە كۆكرێنەوە بە مەبەستی ئەرشیف كردنی هەموو تاتەخشتەكان و پەیكەرە نووسراوەكان و وێنەكانی هەرسێ سەردەمی ئاشوری بكرێنە سێ بەشی سەرەكی كە پەیوەستن بە كورد و مێژوی دێرینی كوردستانەوە لە تۆماری ئەرشیفی پاشا ئاشوریەكان و هەڵمەتە سەربازیە داگیركاری سەر كوردستان و جینۆسایدەكانیان لەسەر خەڵكی دێرینی كوردستان و شانشینە دێرینەكانی مەملەكەتی سۆبارتۆ لە ناوەندی كوردستان ئەرشیف كردن و شرۆفەكردنی هەموو سەرلەبەری ئەم بەڵگەنامە گرنگانەی مێژووی دێرینی كوردستان لەلای ئاشوریەكان لە هەرسێ بەشی قۆناغەكانی مێژووی ئاشوریەكان هەرلەسەردەمی فەرمانداری یەكەم سەرداری ئاشوریەكانی درێژە ئەكێشێ :

Tudiya or Tudia (Akkadian: romanized: Ṭu-di-ia)

تا سەردەمانی دواهەمین شانشینی ئاشوری:

Nbudayyan, Nḇūḏayyān 2nd century AD Akkadian-derived Aramaic name. Mentioned in multiple inscriptions.

پاش داڕمان و تیاچوونی ئاشوریەكان بەدەستی مادەكانو بابلیەكان لە 612ی پێش زاین بە دوواوە واتە هەرسێ قۆناغ و سەردەمی ئاشوریەكان :

Early Bronze Age
Middle Assyrian Periods
Neo-Assyrian Empire

Limmu: لەلای فەرمانداری شانشینی ئاشوریەكان لیستێكی گرنگیان هەیە كە بە لەمۆ ناسراوە لەمۆ وەک ساڵنامەی ئاشوری یان لیستی ساڵی ئاشوری ، هەروەها ناوی بەرپرسی شاهانەی ئاشوریە بەناویە وە بۆ تۆماری ساڵانە كەلەلەیەن شاكانەوە دیاری ئەكران كەزانیاری زۆرمان بەدەستەكەوێ وەک فەرمانداری ساڵانەی ناوچەكان و هەرێمەكانی سۆبارتۆ لیستی لەمۆ كە بە لیستی ئیپۆنیمی ئاشووریش ناسراوە، لیستێک بوو لە بەرپرسانی ئاشووری (لیموس، یان دادوەرە هاوناوەكان) كە ناویان بە ساڵەكان دراوە. ئەم لیستە بناغەی كرۆنۆلۆژیای ئاشووری كۆن بووە، تا ئێستاش ئامرازێكی گرنگە بۆ دووبارە بنیاتنانەوەی كرۆنۆلۆژیای میزۆپۆتامیا.

یەکێک لە ڕووداوە گرنگەکانی ساڵنامەی کۆنی میزۆپۆتامیا، فێستیڤاڵی سەری ساڵ بوو لە سەرەتای بەهاردا. لە ئاشوور، پاشا بەرپرسیار بوو لە ڕێکارە دروستەکان لە کاتی ئاهەنگەکاندا، کە لە ئاشور (پایتەخت) ئاهەنگیان دەگێڕا، بەڵام ئەرکەکانی دەدا بە بەرپرسێکی شاهانەی کە لیممو بوو. ئەم پیاوە بە تیروپشک هەڵدەبژێردرا، بەڵام کاندیدەکان سەر بە گرنگترین بنەماڵە ئاشوورییەکان بوون و پۆستەکانیان وەک فەرماندەی گشتی، مژدەدەری کۆشک، یان والی داگیرکردبوو.

مرۆڤ تەنیا بە دەگمەن دەیتوانی لیممو بێت و ئەمەش وایکرد کە ناوی لیمو بەکاربهێنرێت بۆ ئاماژەدان بە ساڵێک. بۆ نموونە ئەو ساڵەی کە ئێمە پێی دەڵێین ٨١٩/٨٢٠ پێش زایین، پێی دەگوترا «لە سەردەمی کەشتیی لیمۆی بێل-دان، مژدەدەری کۆشک». نزیکەی هەمیشە ڕووداوێکی سەربازی گرنگ زیاد دەکرێت (لەم حاڵەتەدا سەرکوتکردنی ڕاپەڕینێک). لیستی لیموس کە بۆ مەبەستی کرۆنۆلۆژی گرنگە، بۆ ساڵانی 1876-1780 و 858-699 ماوەتەوە.

لەبەر ئەوەی لیستی لیموسەکان بە وردی پارێزراو بوون، لیستی پاشاکانی ئاشوور کە لەسەر بنەمای لیستی لیموسەکان دامەزراوە، بە زۆر ورد دادەنرێت .
لیستی لیمو یان لیستی ئیپۆنیمی ئاشووری لیستێک بوو کە بەرپرسانی ئاشووری (لیموس، یان دادوەرە هاوناوەکان) کە ناویان بە ساڵەکان دراوە. ئەم لیستە بناغەی کرۆنۆلۆژیای ئاشووری کۆن بووە، و تا ئێستاش ئامرازێکی گرنگە بۆ دووبارە بنیاتنانەوەی کرۆنۆلۆژیای کۆنی میزۆپۆتامیا.

https://www.livius.org/articles/concept/limmu/

https://www.livius.org/articles/concept/limmu/limmu-list-middle-bronze-age/

لەبەر زۆری و بەرفراوانی مێژوەکە و دۆکۆمێنت و ئەرشیفەکانی ئەم سێ قۆناغە کە بەبڕوای من پێویستە لە کتێبێکی سەربەخۆدا ئەرشەف بکرین لەسەر خەڵک و مێژووی دێرینی کوردستان لەو دەورانەدا گرنگی تایبەتی خۆی هەیە و ئەمەش کاری سوارچاکێ یان چەند سوارچاکێکی داهاتوە لەم مەیدانەداو هیوادارم کەسێ

یان کەسانێک لەداهاتودا بتوانن ئەم ئەرکە مێژویە قورس و گرانە بگرنە ئەستۆ و لەکتێبێکی سەربەخۆدا تەواوی بەڵگەنامە ئاشوریەکانی سەر کوردستان ئەرشیف بکەن و شرۆڤەی بکەن.

گەرچی هەوڵێکی باش لەم بووارەدا نراوە لەلایەن زانکۆ و لێکۆڵەرەوەکانی زانکۆی سلێمانی لە کوردستانی ناوەند بەڵام دوو کارەکتەری دیار و بەرچاو توانیوایان زۆر لێهاتوانە کار لەم قۆناغانەدا بکەن لەچەند ڕوویەکی جیاوازەوە لەمێژووی سەردەمانی ئاشوری پەیوەست بە کوردستانەوە ئەوانیش هەردوو زانای ئارکۆلۆجی دکتۆر کۆزاد لە زانکۆی سلێمانی، لە لێکۆڵینەوەکانیداو هەروەها لە کتێبە بە ناوبانگەکەی کە دکتۆرای لەسەر بەدست هێناوە:

کوردستان لە نیوەی یەکەمی هەزارەی دووەمی پێش زاین لە 2006

هەروەها زانای ئاشوری ناس دکتۆر زاموا لە زانکۆی سلێمانی لە کتێبە بەناوبەنگەکەی:

کارلێکی کلتوری باکوری زاگرۆس(کوردستان) لەگەڵ ئاشوردا

تیایدا بە دور و درێژی دەیان و سەدان بەڵگەنامەی خستۆتەڕوو کە ئەم دووکتێبەی ئەم دووزانا کۆنەناسە ئارکۆلۆجیانە دەکرێ ببنە سەرچاوەیەکی بەسود بۆ داڕشتنەوەی ئەو ئەرشیفە دەوڵەمەندە لەسەر خەڵکی کوردستانی دێرین لەلایەن ئاشوریەکانەوە و بەبەڵگەکردنی هەموو نووسراوەکان وەک خۆیوو وەرگێڕانی بۆ کوردی و پۆلێن کردن و ڕێکخستنی لە دوتوێی کێبێکی مێژوویی و بەڵگەنامەیی کوردی لەسەردەمی ئاشوریەکاندا کە بەشێکی گرنگی مێژووی دێرینی کوردستانە

لەئێستادا ئەم بەردە قوورسە بەمن نالەقێ و کەسی شیاوی خۆی گەرەکە، سوارچاکی خۆی گەرەکە بەڵام بۆ ئاسانکاری و بۆ تێگەیشتن و بۆ زانیاری لەم ساتەماندا تەنها هەردوو کتێبی دوو زانای کوردە کە بەردەستە بۆ خوێندنەوە و تێگەیشتی خوێنەر لە بواری ساڵنامەی ئاشوریەکان و نووسراو ڕووداوەکانیان بە زۆری باسکراوە و نووسراوەتەوە ئەگەر خووێنەر بیەوێ بەدواچون و خوێندنەوەی بۆ بکات

دکتۆر کۆزاد لە زانکۆی سلێمانی:

کوردستان لە نیوەی یەکەمی هەزارەی دووەمی پێش زاین، 2006 لە زانکۆی لایدن

دکتۆر زاموا لە زانکۆی سلێمانی:

کارلێکی کلتوری نێوان باکوری زاگرۆس(کوردستان) و ئاشوریەکان

Title: Cultural interaction between Assyria and the Northern Zagros

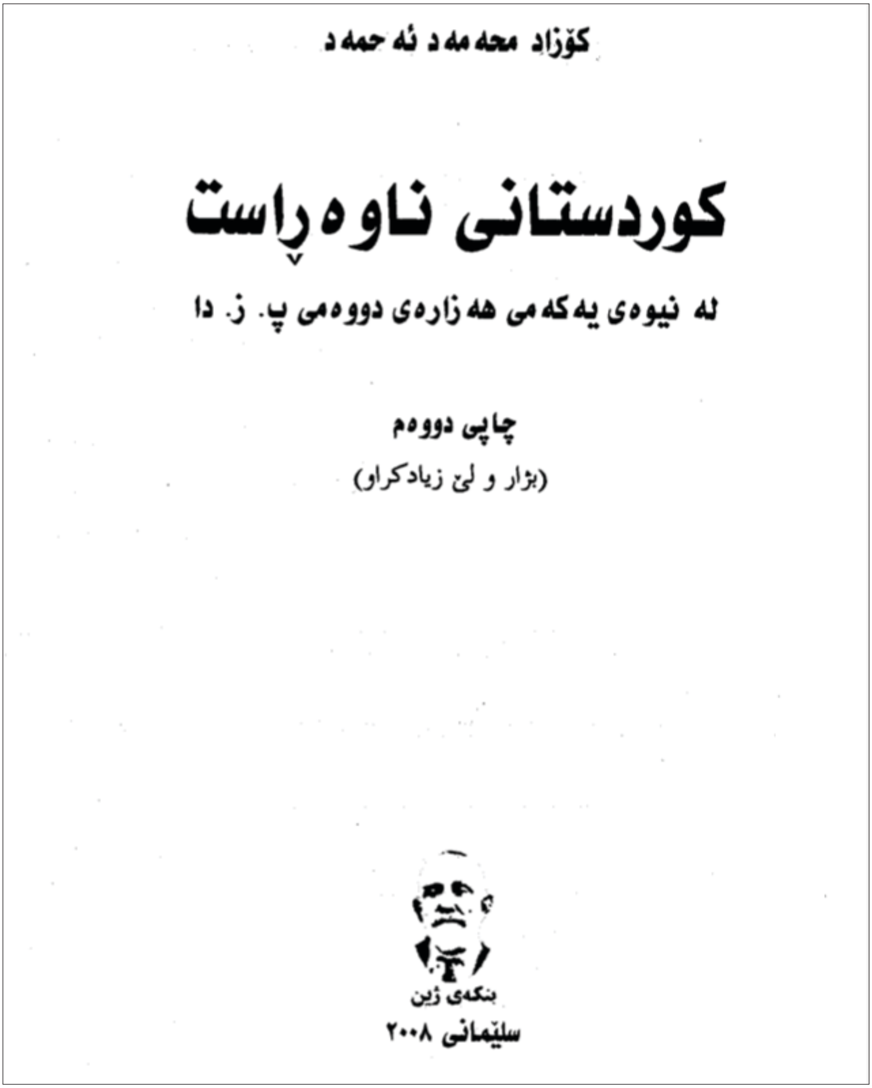

کۆزاد محەمەد ئەحمەد

کوردستانی ناوەڕاست

لە نیوەی یەکەمی هەزارەی دووەمی پ. ز. دا

چاپی دووەم

(بژار و لێ زیادکراو)

بنکەی ژین

سلێمانی ٢٠٠٨

وێنەی ژمارە سێ

دکتۆر کۆزاد

لەزانکۆی لاهای بۆ دکتۆرانامەکەی 2007

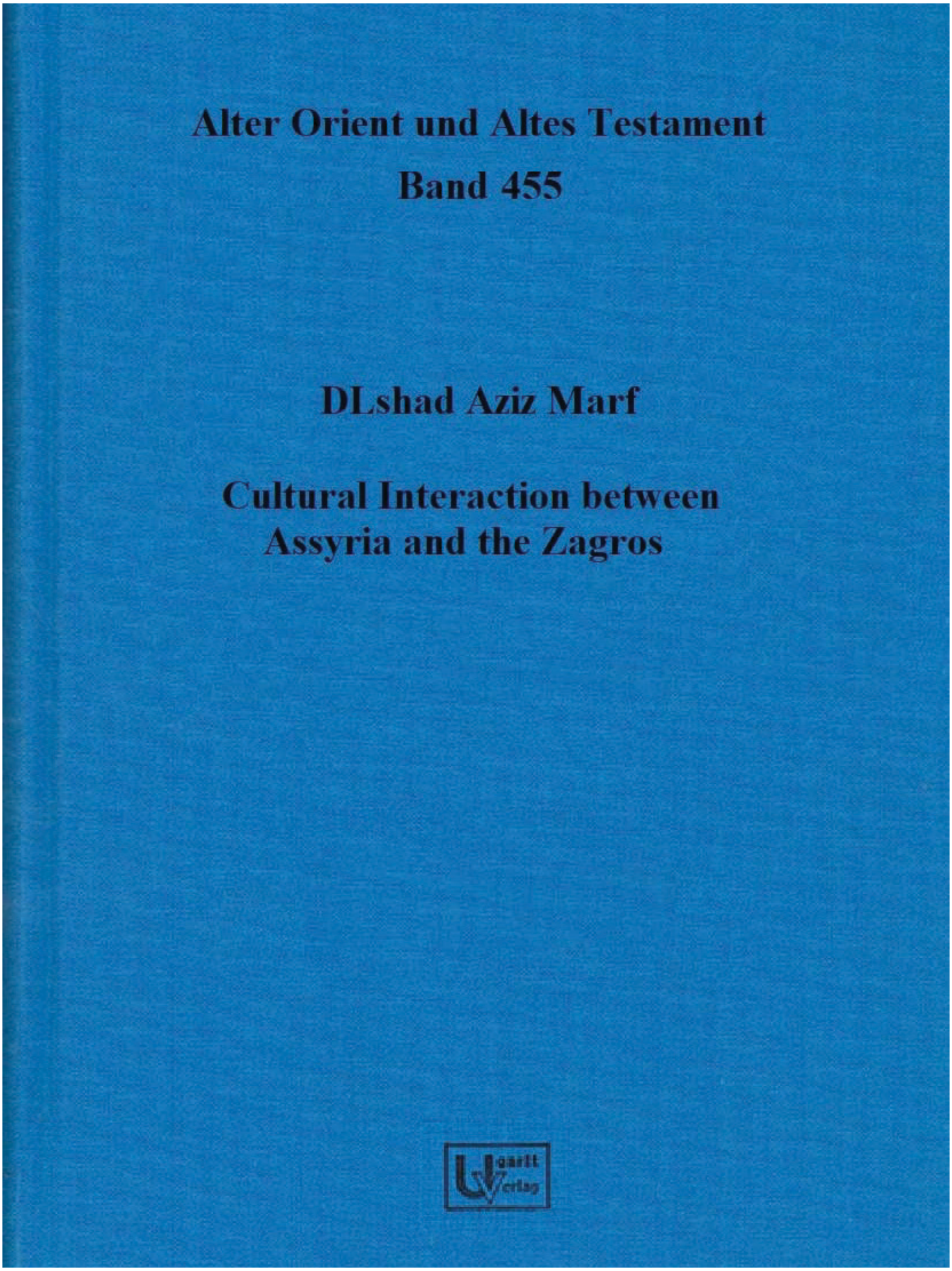

وێنەی ژمارە چوار

دکتۆر زامووا لە زانکۆی لاهای بۆ دکتۆرانامەکەی 2016

سەرئەنجام

سالنامەی مێژووی دێرین لە ڕۆژمێری یاد و بۆنەکان و ناوی ساڵەکانی پاشایەتی و ماوەی فەرمانداری سیاسی و ئاینیەکان، هەموو سەرلەبەری ئەم ماوە و کاتانەی ناونراون و ناسراونەتەوە لە سەر تاتەخشتە جیللکەیە دێرینەکانی پێش مێژووی زاینی لە زاگرۆس-میسۆپۆتامیا لە سەردەمانی چاخی بەردینی کانزایی بەدواوە تا دەمی بنەماڵە سۆمەریە سەرەتایەکان و پاشتر ئەکاد و گووتی و سۆمەری درەنگ و پاشتر بابلیەکان بەسیستەمی ناونانی ساڵەکان بووە نەک ئەژماردنی ساڵەکان لەدوای ڕووداوی ئاینی یان سیاسی لە شارستانیەتی لەمرۆماندا لەم سەوداو مامەڵەی کاتی سەردەم و ڕۆژگارە دێرینەکاندا لەسەر تۆمارەکانی تاتەخشتی نووسراوە چیللکەیە دێرینەکاندا، پشکی شێر بەر ناوی یان ڕووداوەکانی یان ناونانی یان ناسینەوەی ساڵەکان بەر مێژووی دێرینی خەڵک و خاکی کوردستانی دێرین دەکەوێت!، لە لاولاوی و شەمێرانی و هەولێری و ئەرپخایی و هەموو هەرێمەکانی ناوەندی کوردستانی دێرین لە سۆباریەکانی سوئی و خورتی و خەمزەیی و کارخاری و ئەوانی دی ترن ئەگەر سالنامەی مێژو بۆ شارستانیەتی دێرین لەسەر گۆی زەوی بۆ مرۆڤایەتی گرنگ بێ و پڕ بایەخ بێ بۆ ناسینەوەی ڕوودا و مێژووە دێرینەکان ئەوا بۆ ئێمە دووجار و زیاتر گرنگترە و پڕپڕ بایەخ ترە کە زۆر بەڕوونی و ئاشکرایی مێژووە دێرینەکەمان و ڕووداوەکانی خەڵک و شار و قەلا و ئۆردووگا دێرینەکانی کوردستانی دێرینی پێئەناسرێتەوە .

هەروا کەم نیی ئەم ناوهێنان و نووسینەوەی سالانەی پاشایەتی و تۆماری یەکەمین مێژوویی دێرین لە مێژوی مرۆڤایەتیدا یەکەمە و لەبری جارێ یان سەردەمێ سێ جار لەسێ سەردەم و قۆناغدا ناوی کوردە دێرینەکانی کوردستانی دێرین هاتوە و باسەکرێ و لەمێژووی دێریندا تۆمارەکرێ ئەم تاتەخشتە وەک بەردەڕەشەکەی مەککە بۆ کورد گرنگە کە ئێستا ها لەسەر سەکۆی مۆزەخانەی ئاشموولیەن لە ئۆکسفۆردی ئینگلتەرا سەنگینە ناوهێنانی سالنامەیی پاشا دێرینەکانی (زاگرۆس-میسۆپۆتامیا) لەناوی هەولێر و لاولاوی و شەمێرانی و خەمزەیی و گووتی نیشاندانی قووڵی و دێرینی مێژووی کوردە لە جیهانی کۆندا کەجێگای لێکۆڵینەوەی زانایانی ئارکۆلۆجیە لە جیهانی ئەم ڕۆماندا و وە لە داهاتوودا.

کورتەیەك دەربارەی سەرچاوەکان

سەرچاوەی یەکەم

CDLI

- Cuneiform Digital Library Initiative
- Linton Rd, Oxford OX2 6UD
- United Kingdom

CDLI contributors. 2023. “About CDLI.” Cuneiform Digital Library Initiative. December 12, 2023. https://cdli.mpiwg-berlin.mpg.de/about.

دەستپێشخەری کتێبخانەی دیجیتاڵی نووسینی چیلکەیي(مێخی)یە (CDLI) نوێنەرایەتی هەوڵەکانی گروپێکی نێودەوڵەتی ئاشوورناسانن، کۆڕاتۆرانی مۆزەخانەکان و مێژوونووسانی زانست دەکات بۆ ئەوەی لە ڕێگەی ئینتەرنێتەوە فۆرم و ناوەڕۆکی نووسراوە چیللکەیەکان(میخی)یەکانە، کە مێژووەکەی دەگەڕێتەوە بۆ سەرەتای نووسین،لە نزیکەی 3350 پێش زایین. ژمارەیەک لەو شوێنەوارانە لە ئێستادا لە کۆکردنەوەی گشتی و تایبەتدا هەڵگیراون بۆ ئەوەی زیاتر لە 500,000 نموونەن و تائێستا زیاتر لە 360,000یان بە شێوەی ئەلیکترۆنی لەلایەن کەتەلۆگ کراون.

- CDLI

لە قۆناغە سەرەتاییەکانی لێکۆڵینەوەکانیدا، پرۆژەکە سەرنجی لەسەر بەڵگەنامەکردنی دیجیتاڵی کەمترین تێگەیشتن لە ئەرشیفەکانی(نووسینی چیللکەیی) مێخی کۆن، تەواوی هەزارەی سێیەمی پێش زایین کە دەقەکانی بە زمانی سۆمەری، بە زمانی ئەکەدی سەرەتایی و لە… زمانەکانی تر کە هێشتا شی نەکراونەتەوە. چونکە سەرەڕای تێپەڕینی 160 ساڵ لە دوای شیکردنەوەی دەق و نوسراوە چیلکەیەکا(میخیەکان)، و 110 ساڵ لە دوای بڵاوبوونەوەی بەڵگەنامەکانی سۆمەری هەزارەی سێیەمی پێش زایین لە باشووری بابلەوە، ئامرازی توێژینەوەی بنەڕەتی وەکو کۆنەپارێزێکی متمانەپێکراو کە هێڵکاری گەشەسەندنی گرافیکی نووسینی

چیلکەیی(مێخی)کۆن دەکات، و وشەسازی و... فەرهەنگی ڕێزمانی نزیکەی 120 هەزار دەقە کە لەم قۆناغەی سەرەتایی پێکهاتنی دەوڵەتدا نووسراون، تەنانەت بۆ پسپۆڕانیش لەبەردەستدا نین، باسی زانایانی دیسیپلینەکانی دیکە ناکەم کە ئەم سەرچاوە سەرەتاییانە سەبارەت بە گەشەپێدانی کۆمەڵایەتی نوێنەرایەتی گەنجینەیەکی شاراوەی نائاسایی دەکەن کە. CDLI بە دەرهێنانی ڕۆبەرت ک شایەتحاڵی 3500 ساڵ مێژووی مرۆڤایەتی. هاوبەشەکانی هاوکاری بریتین لە پسپۆڕانی پێشەنگی بواری ئاشوورناسی، کۆڕاتۆرەکانی مۆزەخانە ئەوروپی و ئەمریکییەکان، و پسپۆڕانی کۆمپیوتەر لە بەڕێوەبردنی داتا و تێبینیکردنی دەقی ئەلیکترۆنی. کۆمەڵە داتاکانی CDLI لە دەق و وێنە پێکدێت، کە وەرگێڕانی بەڵگەنامەکان، فەرهەنگی دەق و ئەسڵی دیجیتاڵی و ئەرشیفی وێنەی نووسراوە چیلکەیەکانی مێخی تێکەڵ دەکات.

لە قۆناغێکی سەرەتایی سێ ساڵەدا کە لەلایەن دەستپێشخەری کتێبخانەی دیجیتاڵی دامەزراوەی نیشتمانی زانست و وەقفی نیشتمانی بۆ زانستە مرۆییەکان بۆ ماوەی 2000–2003 پارەدار کرا، ستافی پڕۆژەکە و هاوکارەکانی دیجیتاڵکردنی کۆمەڵە سەرەتاییەکانی نووسراوە چیلکەیەکان (میخی مۆزەخانەی ڤۆردێراسیاتیشێس (VAM)یان تەواو کرد)،لە بەرلین، هێرمیتاژ، سانت پترسبۆرگ، ئینستیتیوت کاسۆلیک، پاریس (ICP)، مۆزەخانەی هێرس لە زانکۆی کالیفۆرنیا لە بێرکلی، و مۆزەخانەی زانکۆی زانکۆی پێنسیلڤانیا، فیلادلفیا. پێشکەشکردنی ئینتەرنێتی دوو ڕێڕەوی ئەم کۆمەڵانە (کە لە لایەکەوە لەگەڵ پێشکەشکردنی تاکەکەسی مۆزەخانەدا دەگونجێت، لە لایەکی دیکەوە لەگەڵ کۆمەڵە داتاکانی ئەرشیفی CDLI) وردە وردە جێبەجێ دەکرێت. لە ساڵی 2002دا، کۆمەڵەی ICP پێشکەش کرا، و لە ساڵی 2003 هەردوو فیلمی Hearst و Hermitage، لەگەڵ ئەرشیفە جەوهەریەکانی لە پێش سارگۆنیکی لاگاش (نزیکەی 2400–2350 پێش زایین) و ئور سێیەم (نزیکەی 2050–2000 پێش زایین) کارگێڕی بەڵگەنامەکان، کە بە کۆمەڵە زانیارییە گەڕانەکانی هەموو کۆمەڵە تاتە خشتەکان لە سەردەمی پرۆتۆ-کونیفۆرمەوە وەرگیراون (نزیکەی 3350–3000 پێش زایین) تەواو دەکرێن. ئامرازەکانی لێکۆڵینەوە وەکو کۆنەپارێزێکی جێی متمانەی دوانزە(سەد ساڵی) یەکەمی نوسراوی چیلکەیی (میخی)، و فەرهەنگێکی وشەیی و ڕێزمانی تۆمارە بەرفراوانەکانی سەردەمی مێژووی سەرەتایی بابل، لە لێکۆڵینەوە هاوبەشەکان لەسەر ئەم کۆمەڵە داتایانە بەدوای خۆیدا دێن کە لەلایەن

- **پشگیری دەکرێ CDLI**

قۆناغی دووەمی پرۆژەکە (2011–2013) وەک پرۆژەیەکی بەردەوامی تایبەت بە گرتنی دیجیتاڵی کۆمەڵەکانینووسراوە چیلکەیەکان(میخی) لە سەرانسەری جیهاندا بیری لێکرایەوە، پرۆژەکە پێشنیاری دروستکردنی ناوەڕۆکی دیجیتاڵی نوێ و بڵاوکردنەوەی لەسەر وێب کرد کە 15 هەزار دەق لە مۆزەخانەی بەریتانیا لەخۆدەگرێت، کە بە چوار وێنەی ppi 600 بۆ هەر دەقێک وێنەگیراون؛ 8 هەزار لە مۆزەخانەی زانکۆی پێنسیلڤانیا: 2000 لە کۆکراوەکانی ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاست؛ 2000 لە کۆمەڵەکانی دیکەی ئەوروپی، و 4000 لە کۆمەڵە ئەمریکییەکان؛ هەروەها 5000 فایلە هونەری هێڵکارییەکانی دەقە بڵاوکراوەکان. وەرگێڕانی 10,000 دەق کە لە CDLI ATF کە ئێستا بە شێوەیەکی بەرفراوان وەرگیراوە («فۆرماتە وەرگێڕانی ASCII»؛ 100,000 دێڕ بە 10 دێڕ بۆ هەر دەقێک) مادەی نوێی ڕەخنەگرانە لە ڕووی فیلۆلۆژییەوە زیاد دەکات بۆ دوو ملیۆن دێڕی وەرگێڕانی دەقی پرۆژەی بەردەوامە تا ئێستا ..

لە نێو گرینگترین شتەکانی ئەم قۆناغەی پرۆژەکەدا، ڕەنگە ئەم دەستکەوتانەی خوارەوە هەژمار بکرێن: دروستکردن و گواستنەوە بە کۆی گشتی نزیکەی. 1.5 ترابایت زانیاری نوێ کە نوێنەرایەتی 22,000 فاتکرۆسی ئەرشیفی دەکات، کە دیارە لە کۆکراوەکانی مۆزەخانەی بەریتانی، مۆزەخانەی پێن، پەیمانگای ڕۆژهەڵاتی، شیکاگۆ و زانکۆی هارڤارد؛ 11300 فایلی هونەری هێڵی ئەرشیفی؛ و بە گشتی نزیکەی. 132,000 فایلە وێنەی خاو کە بە مەبەستی بنیاتنانەوەی دواجار "چەوری کرۆس"، فایلەکانی RTI و هونەری هێڵ هەڵگیراون؛ دیجیتاڵکردنی سەرکەوتووانەی زۆرینەی باشی کۆمەڵەکان لە قودس؛ وێنەگرتن و پرۆسێسکردن و بڵاوکردنەوەی هاوبەشی کۆمەڵەی تەواوی زانکۆی چارلزی پراگ، لەوانەش بە ئاسانی گەورەترین پێشکەشکردنی ئۆنلاین لە ئەرشیفی بازرگانی ئاشووری کە لە ئەنادۆڵ دۆزراونەتەوە؛ گرتن و بڵاوکردنەوەی تەواوی کۆمەڵەکانی تۆرین و جنێڤ؛ و، ئێستا بەردەوامە، گرتنی کۆمەڵەی لویس لە کتێبخانەی ئازادی فیلادلفیا، کە 1500 دەقیان بە جۆرێک لە جۆرەکان دەستکاری کراون، لە کاتێکدا 1500 دەق پێدەچێت بە تەواوی نەناسراو بن.

پرۆژەکە، زیاتر، لاپەڕەکانی وێبی CDLI ی نوێکردەوە کە دەستڕاگەیشتنێکی بەردەوام پێشکەش بە هەموو ئەو فایلانە دەکەن کە لە قۆناغی یەکەم و قۆناغی

ڕاکێشانی پرۆژەکەدا دروستکراون؛ بنکەدراوەی ناوەکی Zope/Python ی بە MySQL داینامیکی گۆڕی؛ و کۆنترۆڵی ئاستی سەرەوەی ماڵپەڕەکانی گواستەوە بۆ Drupal، کە سیستەمێکی بەڕێوەبردنی ناوەڕۆکی سەرچاوە کراوەیە و هەروەها لەسەر بنەمای SQL دامەزراوە. ئەم گۆڕانکاریانە سەکۆیەکی جێگیرتر بۆ پێشکەشکردنی داتاکانمان دروست دەکەن، و سەکۆیەک کە هاوتەریبە لەگەڵ پشتگیری خزمەتگوزارییەکانی کۆمپیوتەر کە لەلایەن سەنتەری زانستە مرۆییە دیجیتاڵییەکانی UCLA پێشکەش دەکرێت، و بۆ زۆربەی بەشی زانستە مرۆییەکان لە ئەمریکا بەگشتی. پڕۆژەکە دەستیکردووە بە تاگکردنی سەروەت و سامانی CDLI بە شێوەی ئۆنلاین بۆ تێڕوانینێکی گشتی زیاتر و دەستڕاگەیشتنێکی ئاسانتر بە داتا دەقی ئاست بەرزەکانی وەک نمرەی ئەدەبی، بۆ نووسراوە مۆنۆمێنتاڵەکان و بۆ پراکتیکی مۆرکردنی کارگێڕی؛ و لە 1ی ئایاری 2013، پڕۆژەکە ئەپلیکەیشنێکی نوێی فێرکاری، ”تابلێتی «cdli بۆ ئایپاد خستە بازاڕەوە، کە دەقی کورت لەگەڵ وێنەی نووسراوەکانی چیلکەیی سەر تاتە دەبەخشتیە چیلکەیە کانە(میخی) و شوێنەوارە پەیوەندیدارەکان تێکەڵ دەکات.

- Cuneiform Digital Library Initiative
- Linton Rd, Oxford OX2 6UD
- United Kingdom

Cuneiform Digital Library Initiative. https://cdli.mpiwg-berlin.mpg.de

CDLI contributors. (2023, December 12). Home. Cuneiform Digital Library Initiative. https://cdli.mpiwg-berlin.mpg.de/ https://cdli.mpiwg-berlin.mpg.de/

دەربارەی سەرچاوەکان:

سەرچاوەی دووەم

ETCSLtechnical

ETCSL لە نزیکەی 400 پێکهاتەی سۆمەری وەرگێڕدراو پێکدێت لەگەڵ وەرگێڕانی نۆسراوی ئینگلیزی هاوتەریب. هەردوو وەرگێڕانەکان و وەرگێڕانەکان دەتوانرێت لە ماڵپەڕەکەوە بگەڕێن (ئۆنلاین بخوێنرێتەوە)، بگەڕێن و چاپ بکرێن. جگە لە خودی کۆرپوسەکە، ماڵپەڕەکە ڕێگاکانی دروستکردنی لیستەکانیش لەخۆدەگرێت. بەسوودترینیان بریتین لە ”فەرهەنگ“، ”فەرهەنگی ئیمێسال“ و ”لیستی ناوی تایبەت“. یەکەمیان لیستی تەواوەتی هەموو ئەو لێکسێمانەیە کە لە کۆرپوسەکەدا ئیسپاتی کراون جگە لە ژمارە و ناوی تایبەت. فەرهەنگی ئیمێسال هەموو وشەکانی ئیمێسال لە کۆرپوسەکەدا دەناسێتەوە، لە کاتێکدا لیستی ناوە تایبەتەکان هەموو ناوە ناسراوەکانی ناو کۆرپوسەکە لەخۆدەگرێت. جگە لەم لیستانە کە بە شێوەیەکی ئۆتۆماتیکی لە کۆرپوسەوە لە کاتی فرێندا دروست دەکرێن، ماڵپەڕەکە لیست و زانیارییەکانی دیکە لەخۆدەگرێت کە مەبەست لێی یارمەتیدانی بەکارهێنەرە لە گەڕان بەدوای ئەدەبیات و زمانی سۆمەریدا، بۆ نموونە. لیستی نیشانە مێخییەکان و بەهاکانی وەرگێڕان.

زمانی سۆمەری یەکەم زمانە کە بەڵگەمان بۆ نووسیوە و ئەدەبیاتەکەی زووترین زمانە کە ناسراوە. کۆرپوسی دەقی ئەلیکترۆنی ئەدەبیاتی سۆمەری (ETCSL)، پڕۆژەیەکی زانکۆی ئۆکسفۆرد، لە هەڵبژاردنی نزیکەی 400 پێکهاتەی ئەدەبی پێکدێت کە لەسەر سەرچاوە تۆمارکراون کە لە میزۆپۆتامیا کۆن (عێراقی مۆدێرن)ەوە هاتوون و مێژووەکەیان دەگەڕێتەوە بۆ کۆتایی هەزارەی سێیەم و سەرەتای هەزارەی دووەمی پێش زایین .

کۆرپوسەکە دەقی سۆمەری بە شێوەی وەرگێڕان، وەرگێڕانی نۆسراوی ئینگلیزی و زانیاری کتێبنامەیی بۆ هەر پێکهاتەیەک لەخۆدەگرێت. وەرگێڕانەکان و وەرگێڕانەکان دەتوانن بە بەکارهێنانی ئامرازەکانی ماڵپەڕەکە بە شێوەی ئۆنلاین بگەڕێن و بگەڕێن و بخوێننەوە.

پارەدان بۆ پڕۆژەی ETCSL لە هاوینی ساڵی 2006 کۆتایی هات و لە ئێستادا هیچ کارێک بۆ ئەم ماڵپەڕە و ناوەڕۆکەکەی ناکرێ.

لە ساڵی 2017 بەشی ئایتی فاکەڵتی خوێندنی ڕۆژهەڵات زنجیرەیەک گۆڕانکاری لە باکئەندی ETCSL ئەنجامدا، لەوانەش بەرزکردنەوەی کۆدەکە بۆ کارکردن لەسەر PHP7 کە نوێترین وەشانی نەرمەکاڵاکە. ئەگەر هەر کێشەیەکتان لە ماڵپەڕەکەدا بینی، تکایە پەیوەندیمان پێوە بکەن لەسەر وردەکارییەکانی لاپەڕەی زانیاری گشتی.

کۆرپوسی دەقی ئەلیکترۆنی ئەدەبیاتی سۆمەری بە بەکارهێنانی زمانی نیشاندانی درێژکراوە (XML) بەپێی ڕێنماییەکانی دەستپێشخەری کۆدکردنی دەق (TEI) کۆد کراوە. ژمارەیەک لە چەسپێنەری XML لەسەر کۆرپوسەکە بەڕێوەچووە بۆ دڵنیابوون لە گونجانی لەگەڵ XML و TEI. باسێکی ورد لە شێوازەکانی کۆدکردن دەتوانرێت لە کتێبی ڕێنمایی ETCSLدا بدۆزرێتەوە.

بۆ گەیاندنی کۆرپوسەکە لەسەر وێب چەندین تەکنەلۆژیا و پاکێجی نەرمەکاڵا بەکارهێنراوە. گرنگترینیان بریتین لە MySQL (بەپێی ماڵپەڕەکەیان بەناوبانگترین بنکەدراوەی سەرچاوە کراوەی جیهان)، Perl (زمانێکی جێگیر و پلاتفۆرمەکانی بەرنامەسازی)، PHP (زمانێکی سکریپتکردن کە بە شێوەیەکی بەرفراوان بەکاردەهێنرێت و مەبەستی گشتییە و بە تایبەتی بۆی گونجاوە پەرەپێدانی وێب) و نەرمەکاڵای وێب سێرڤەری ئەپاچی. هەموو ئەم پاکێجە نەرمەکاڵایانە بۆ مەبەستی قازانج نەویست و ئەکادیمی بەخۆڕایین و لەسەر هەموو پلاتفۆرمە سەرەکییەکان کاردەکەن. سکریپتی جاڤا و لاپەڕەکانی ستایلەکانی کاسکەید (CSS) بە شێوەیەکی بەرفراوان بەکارهێنراون بۆ پشتگیریکردن لە داڕشتنی لاپەڕە و دیمەنە جیاوازەکانی کۆرپوسەکە.

بۆ ئەوەی بە شێوەیەکی جێگەی ڕەزامەندی ڕووبەڕووی وەرگێڕانی سۆمەری و ئەکەدی ببنەوە، لە شوێنی پێویستدا کۆدکردنی کاراکتەری یونیکۆد بەکارهێنراوە. جگە لە یەک پیت کە لە یونیکۆددا نییە، و هەربۆیە ناتوانرێت بە باشی پیشان بدرێت بەبێ بەکارهێنانی تێکەڵکردنی دیاکریتیک، زۆربەی وێبگەڕەکان دەبێ بتوانن لاپەڕەکانمان پیشان بدەن بە وەشانی نوێی یەکێک لە وێبگەڕە بەناوبانگەکان بەکاربهێنێت، بۆ نموونە. مۆزیلا فایەرفۆکس، ئینتەرنێت ئێکسپلۆرەر، نێتسکیپ یان ئۆپێرا.

More in-depth descriptions of various aspects of coding can be found in the following documents:

- The ETCSL manual
- Transliteration principles (J. Black 2004, pdf format)
- Hyphenation principles (J. Black 2004, pdf format)
- Lemmatisation

The Transliteration principles and the Hyphenation principles, which were written by Jeremy Black in 2004, should be seen as broad outlines. The actual implementation of them may have changed over time.

https://etcsl.orinst.ox.ac.uk/edition2/jpg/stones10.jpg

https://etcsl.orinst.ox.ac.uk/

دەربارەی سەرچاوەکان: سەرچاوەی سێیەم

the electronic PSD
The Pennsylvania
Sumerian Dictionary

فەرهەنگی سۆمەری پێنسیلڤانیا

دەربارەی PSD

مێژووەکەی

PSD لە ساڵی 1974 لەلایەن Åke Sjöberg و Erle Leichty دەستی پێکرد، یەکەم پارەی NEH ی لە ساڵی 1976 وەرگرت. سەرەتا وەک فەرهەنگێکی ئینسایکلۆپیدی لە قاڵبی فەرهەنگی ئاشووری شیکاگۆدا بیری لێکرایەوە، پڕۆژەکە لە چەند ساڵی ڕابردوودا خۆی داڕشتەوە بۆ ئەوەی بە پلەی یەکەم بێت هەوڵێکی ئۆنلاین. دەرهێنەری ئێستا ستیڤ تینییە.

PSD وەک فەرهەنگێکی بنەمادار بە کۆرپوس دیزاین کراوە کە بە تایبەتی لەگەڵ نەرمەکاڵا سەرچاوە کراوەکان جێبەجێ دەکرێت کە ستانداردەکانی پەیوەست بە XML جێبەجێ دەکەن. ئامانجمان ئەوەیە کە بەرهەمی کۆتایی بە یەکسانی بە باشی کار بکات لە وێبی جیهانی و لەسەر ئامێرە تۆڕنەکراوەکان (وەک سیستەمێکی کلیل بەدەست کە لە سی دیەوە دامەزراوە).

بۆ ئەوانەی ئارەزووی ڕوونکردنەوەی وردتر لە بنەماکانی دیزاین و ئاسۆکان دەکەن ئەم توێژینەوەیە باسێکی گونجاو لە پلانەکانی جێبەجێکردنی ئێستا دەکات. ڕەنگە کارێکی پێشوو، کە لێرەدا دۆزراوەتەوە، جێگەی سەرنجیش بێت، تەنانەت ئەگەر ئێستا کەمێک مێژوویی هەبێت. بە تایبەتی، ئێمە لە ئێستادا هەڵسەنگاندن بۆ eXist دەکەین وەک ئامرازێک بۆ جێبەجێکردنی جۆری DOMی بەردەوام کە لە توێژینەوەکەدا پێشبینی کراوە. بەخێربێن بۆ ماڵپەڕی پڕۆژەی فەرهەنگی سۆمەری پێنسیلڤانیا (PSD). PSD خەریکی ئامادەکردنی فەرهەنگێکی تەواوەتی زمانی سۆمەرییە کە ئامانجی ئەوەیە کە سوودی هەبێت بۆ کەسانی ناپسپۆڕ و هەروەها بۆ سۆمەرۆلۆژیستەکان. جگە لەوەش ئێمە خەریکی پەرەپێدانی ئامراز و کۆمەڵە داتاکانین بۆ کارکردن لەگەڵ زمانی سۆمەری و دەق-کۆرپۆراکانی. هەموو کەرەستەکان بە ئازادی لەم ماڵپەڕەدا بەردەست دەکرێن.

The Pennsylvania Sumerian Dictionary Project is carried out in the Babylonian Section of the University of Pennsylvania Museum of Anthropology and Archaeology. It is funded by the National Endowment for the Humanities and private contributions.

We work with several other projects in the development of tools and corpora. Three of these have useful websites: The Cuneiform Digital Library Initiative (CDLI), The Digital Corpus of Cuneiform Lexical Texts and the Electronic Text Corpus of Sumerian Literature (ETCSL). We are in the course of developing projects on the liturgical and incantation corpora.

http://psd.museum.upenn.edu/

University of Pennsylvania

Penn

UNIVERSITY of PENNSYLVANIA

دەربارەی سەرچاوەکان: سەرچاوەی چوارەم

سالنامەی پاتشا سۆمەریەکان، ناسراوبە نام لاوکەڵی سۆمەری لە مۆزەخانەی ئاشمولیەن لە ئۆکسفۆرد

(Nam-Lugal «Kingship»)
The Sumerian King List
Ashmolean Museum
Oxford

https://www.bing.com/search?q=ashmolean+museum&filters=dtbk:%22MCFvdmVydmlldyFvdmVydmlldyE3NmY2MzUxNi1iNGUyLTRlNDktZjA0YS0yMDI4NTljN2M0YzA%3d%22+sid:%2276f63516-b4e2-4e49-f04a-202859c7c4c0%22+tphint:%22f%22&FORM=DEPNAV

http://bit.ly/313ysPf

دەربارەی سەرچاوەکان: سەرچاوەی پێنجەم

فەرهەنگی سۆمەری هەڵۆران

Sumerian Lexicon: A Dictionary Guide to the Ancient Sumerian Language, by Halloran

Sumerian Lexicon، By: John A. Halloran

Sumerian Lexicon with 6,400 Sumerian-English entries and a bibliography of 96 sources. This book took a huge effort to perfect and publish - it tries to synthesize and encapsulate the lexical knowledge of the world›s top Sumerologists while at the same time reflecting the latest understanding of Sumerian word forms. Sumerian Lexicon: A Dictionary Guide to the Ancient Sumerian Language, by John Alan Halloran, Logogram Publishing, Los Angeles 2006.

Organization: HALLORAN SOFTWARE

VIKINGCLOUD™
TRUSTED
COMMERCE®
CLICK TO VALIDATE

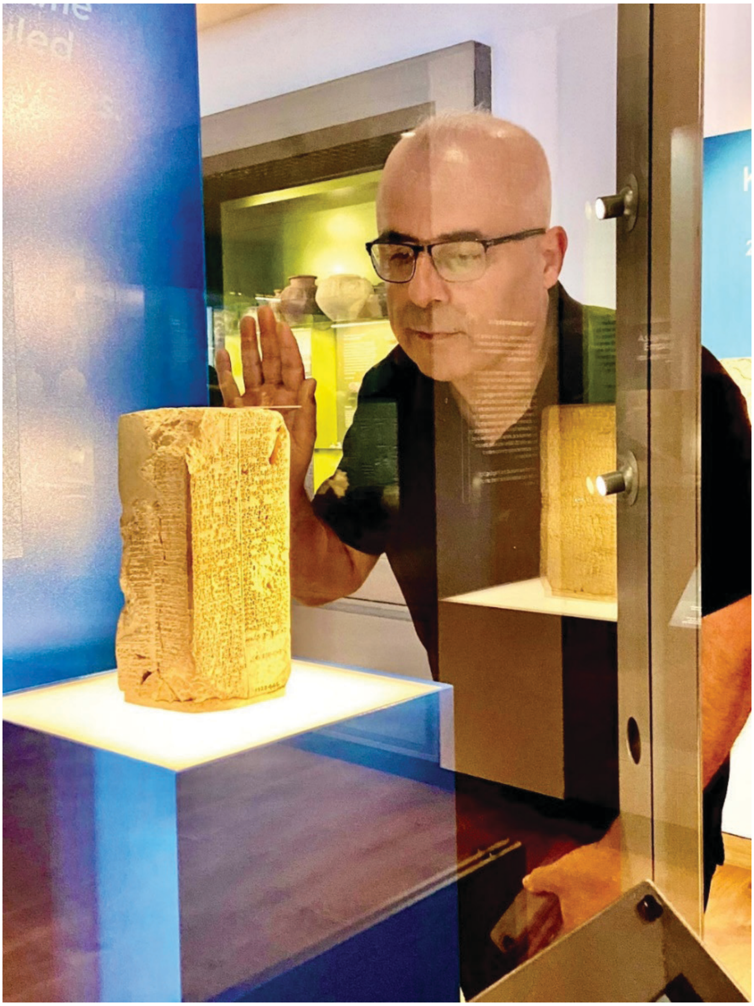

تاتەخشتی لیستی پاشایەتی سۆمەری لەسەر سەکۆی مۆزەخانەی ئاشمولیەن لە ئۆکسفۆرد

سوپاس و ڕێز بۆ هەموو هاوکاران و بەشداربوانی ئەم بەرهەمە

بەرهەمە بڵاوکراوەکان:

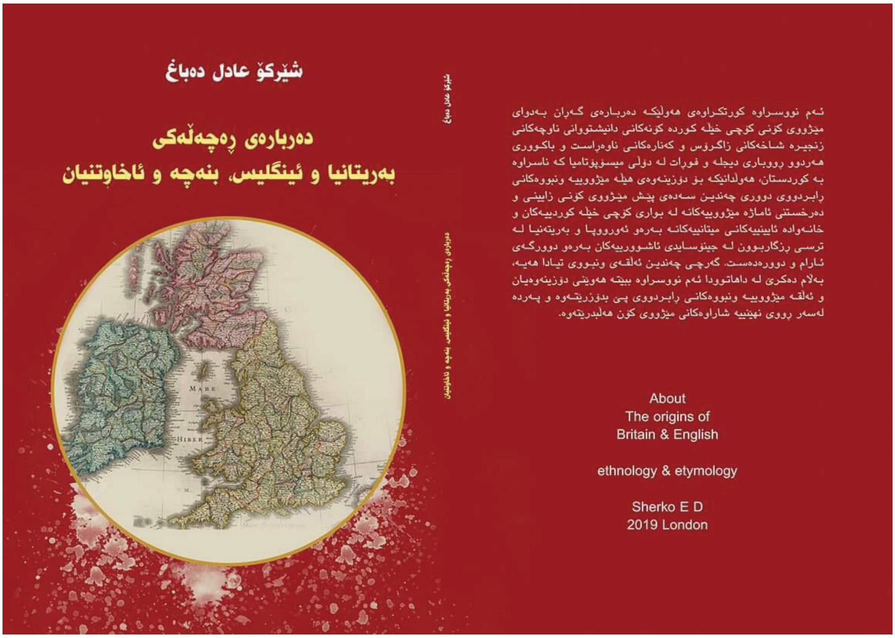

دەربارەی ڕەچەڵەکی بەری تەنیا و ئینگلیس 2019

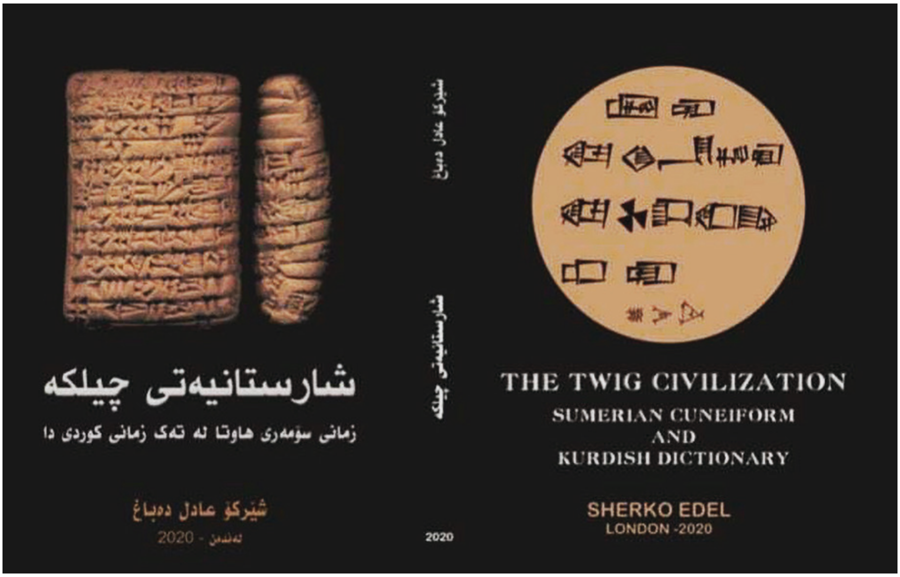

شارستانیەتی چیللکە (بەرگی یەکەم) 2020

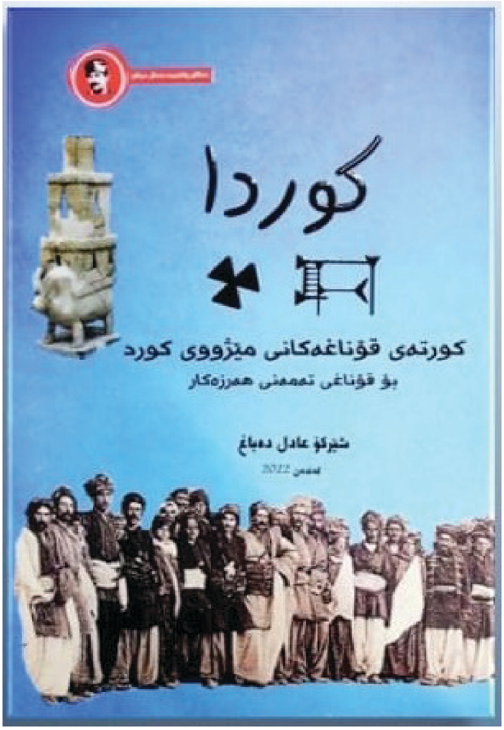

کوردا، (کورتەی قۆناغەکانی مێژووی کورد) 2022

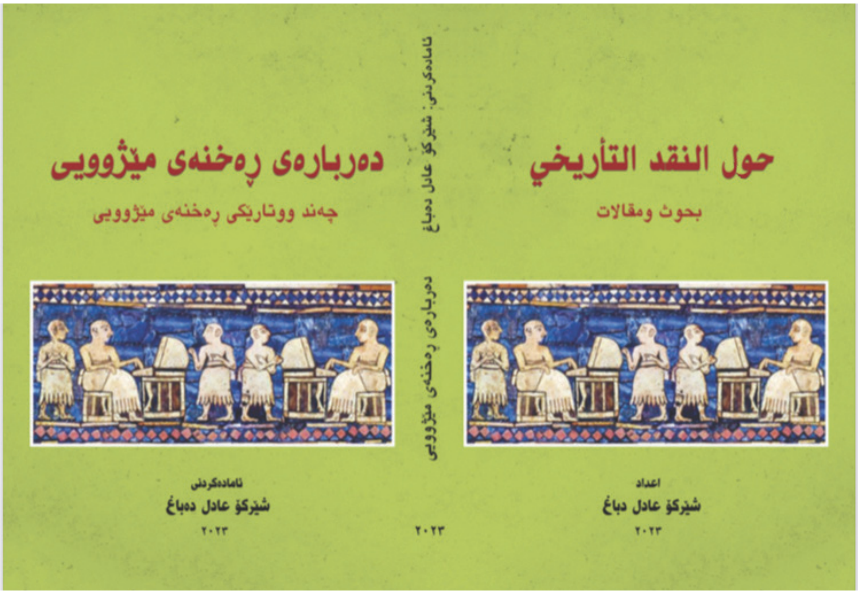

دەربارەی ڕەخنەی مێژوویی (ئامادەکردن) 2023